

Πρόγραμμα SFC2021 που υποστηρίζεται από το ΕΤΠΑ (Στόχος «Επενδύσεις στην απασχόληση και την ανάπτυξη»), το ΕΚΤ+, το Ταμείο Συνοχής και το ΕΤΘΑ — άρθρο 21 παράγραφος 3

CCI	2021EL16FFPR008
Τίτλος στα αγγλικά	Thessalia
Τίτλος στην εθνική γλώσσα ή γλώσσες	EL - Θεσσαλία
Έκδοση	1.2
Πρώτο έτος	2021
Τελευταίο έτος	2027
Επιλέξιμο από	1 Ιαν 2020
Επιλέξιμο έως	31 Δεκ 2029
Αριθμός απόφασης της Επιτροπής	C(2022)6506
Ημερομηνία απόφασης της Επιτροπής	5 Σεπ 2022
Περιφέρειες NUTS που καλύπτονται από το πρόγραμμα	EL61 - Θεσσαλία EL611 - Καρδίτσα, Τρίκαλα EL612 - Λάρισα EL613 - Μαγνησία, Σποράδες
Οικείο/-α ταμείο/-α	ΕΤΠΑ ΕΚΤ+
Πρόγραμμα	☐ στο πλαίσιο του στόχου «Επενδύσεις στην απασχόληση και την ανάπτυξη» μόνο για τις εξόχως απόκεντρες περιφέρειες

Πίνακας περιεχομένων

1. Στρατηγική του προγράμματος: βασικές προκλήσεις και μέτρα πολιτικής.....	17
Πίνακας 1.....	27
2. Προτεραιότητες	61
2.1. Προτεραιότητες εκτός της τεχνικής βοήθειας.....	61
2.1.1. Προτεραιότητα: 1. Ενίσχυση της Ανταγωνιστικότητας της Οικονομίας.....	61
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO1.1. Ανάπτυξη και ενίσχυση των ικανοτήτων έρευνας και καινοτομίας και αξιοποίηση των προηγμένων τεχνολογιών (ΕΤΠΑ).....	61
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	61
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	61
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	63
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	64
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ.....	64
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ.....	65
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	65
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	65
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	65
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	66
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης	66
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης.....	66
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης.....	67
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση.....	67
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	67
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ	68
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO1.2. Αξιοποίηση των οφελών της ψηφιοποίησης για τους πολίτες, τις εταιρείες, τους ερευνητικούς οργανισμούς και τις δημόσιες αρχές (ΕΤΠΑ).....	69
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	69
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	69
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	70
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	70
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ.....	71
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ.....	71
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	71
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	72
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	72
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	72
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης	72
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης.....	72
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης.....	73
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση.....	73
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	73

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ	73
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO1.3. Ενίσχυση της βιώσιμης ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και δημιουργία θέσεων εργασίας στις ΜΜΕ, μεταξύ άλλων μέσω παραγωγικών επενδύσεων (ΕΤΠΑ).....	75
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	75
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	75
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	76
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	77
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ.....	77
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ.....	77
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	78
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	78
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	78
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	78
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης	79
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης.....	79
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης.....	79
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση.....	79
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	79
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ	80
2.1.1. Προτεραιότητα: 2. Περιβάλλον και Ανθεκτικότητα	81
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO2.1. Προώθηση μέτρων ενεργειακής απόδοσης και μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου (ΕΤΠΑ).....	81
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	81
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	81
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	82
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	82
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ.....	83
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ.....	83
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	83
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	83
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	83
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	84
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης	84
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης.....	84
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης.....	84
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση.....	85
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	85
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ	85

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO2.2. Προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας σύμφωνα με την οδηγία για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (ΕΕ) 2018/2001[1] συμπεριλαμβανομένων των κριτηρίων βιωσιμότητας που καθορίζονται σ' αυτήν (ΕΤΠΑ)	86
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	86
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	86
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	86
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+.	87
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ.....	87
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ.....	87
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	88
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	88
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών.....	88
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	88
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης.....	88
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης.....	88
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης.....	89
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση.....	89
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+.....	89
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ.....	89
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO2.4. Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της πρόληψης του κινδύνου καταστροφών, της ανθεκτικότητας, λαμβάνοντας υπόψη προσεγγίσεις που βασίζονται στο οικοσύστημα (ΕΤΠΑ).....	90
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	90
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	90
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	92
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+.	93
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ.....	93
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ.....	93
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	94
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	94
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών.....	94
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	95
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης.....	95
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης.....	95
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης.....	96
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση.....	96
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+.....	96
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ.....	96
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO2.5. Προαγωγή της πρόσβασης στην ύδρευση και της βιώσιμης διαχείρισης του νερού (ΕΤΠΑ).....	98
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	98

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	98
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	99
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	100
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ	100
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	100
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ	100
2.1.1.1.2. Δείκτες	101
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	101
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων	101
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης	101
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	102
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	102
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	102
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	102
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ	102
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO2.6. Προαγωγή της μετάβασης σε κυκλική οικονομία και σε αποδοτική ως προς τους πόρους οικονομία (ΕΤΠΑ)	104
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων	104
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	104
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	105
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	105
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ	106
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	106
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ	106
2.1.1.1.2. Δείκτες	106
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	106
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων	107
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης	107
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	107
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	107
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	107
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	108
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ	108
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO2.7. Ενίσχυση της προστασίας και της διατήρησης της φύσης, της βιοποικιλότητας και των πράσινων υποδομών, μεταξύ άλλων σε αστικές περιοχές, και μείωση όλων των μορφών ρύπανσης (ΕΤΠΑ)	109
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων	109
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	109

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	110
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	110
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ.....	111
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ.....	111
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	111
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	111
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	111
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	112
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης ...	112
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης.....	112
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης.....	112
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση.....	112
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	113
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ	113
2.1.1. Προτεραιότητα: 3. Βελτίωση μεταφορικών υποδομών και συνδεσιμότητας.....	114
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO3.1. Ανάπτυξη ανθεκτικού στην κλιματική αλλαγή, έξυπνου, ασφαλούς, βιώσιμου και διατροφικού ΔΕΔ-Μ (ΕΤΠΑ)	114
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	114
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	114
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	114
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	115
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ.....	115
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ.....	115
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	115
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	116
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	116
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	116
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης ...	116
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης.....	116
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης.....	117
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση.....	117
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	117
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ	117
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO3.2. Ανάπτυξη και ενίσχυση βιώσιμης, ανθεκτικής στην κλιματική αλλαγή, έξυπνης και διατροφικής εθνικής, περιφερειακής και τοπικής κινητικότητας, με καλύτερη πρόσβαση στο ΔΕΔ-Μ και διασυνοριακή κινητικότητα (ΕΤΠΑ)	118
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	118
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	118
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	119

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	119
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ	120
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	120
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ	120
2.1.1.1.2. Δείκτες	120
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	120
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων	121
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης	121
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	121
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	122
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	122
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	122
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ	122
2.1.1. Προτεραιότητα: 4Α. Υποδομές ενίσχυσης της Κοινωνικής Συνοχής για χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη	123
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO4.1. Ενίσχυση της αποτελεσματικότητας και της ικανότητας ένταξης των αγορών εργασίας και της πρόσβασης σε ποιοτικές θέσεις απασχόλησης μέσω της ανάπτυξης των κοινωνικών υποδομών και της προώθησης της κοινωνικής οικονομίας (ΕΤΠΑ)	123
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων	123
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	123
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	124
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	124
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ	125
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	125
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ	125
2.1.1.1.2. Δείκτες	125
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	125
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων	126
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης	126
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	126
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	126
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	126
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	127
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ	127
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO4.2. Βελτίωση της ισότιμης πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες εκπαίδευσης, κατάρτισης και διά βίου μάθησης χωρίς αποκλεισμούς μέσω της ανάπτυξης προσβάσιμων υποδομών, συμπεριλαμβανομένων της ενίσχυσης της ανθεκτικότητας της εξ αποστάσεως και της διαδικτυακής εκπαίδευσης και κατάρτισης (ΕΤΠΑ)	128
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων	128

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	128
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	129
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	130
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ	130
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	130
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ	130
2.1.1.1.2. Δείκτες	131
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	131
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων	131
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης	131
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	131
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	132
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	132
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	132
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ	132
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO4.3. Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, νοικοκυριών με χαμηλό εισόδημα και μειονεκτουσών ομάδων, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων με ειδικές ανάγκες, μέσω ολοκληρωμένων δράσεων που περιλαμβάνουν υπηρεσίες στέγασης και κοινωνικές υπηρεσίες (ΕΤΠΑ)	133
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων	133
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	133
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	134
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	134
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ	135
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	135
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ	135
2.1.1.1.2. Δείκτες	135
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	135
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων	136
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης	136
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	136
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	136
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	137
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	137
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ	137
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO4.5. Εξασφάλιση ισότιμης πρόσβασης στην υγειονομική περίθαλψη και ενίσχυση της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγείας, συμπεριλαμβανομένης της πρωτοβάθμιας υγειονομικής περίθαλψης, και προώθηση της μετάβασης από την ιδρυματική φροντίδα στη φροντίδα που βασίζεται σε επίπεδο οικογένειας και τοπικής κοινότητας (ΕΤΠΑ).	138

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	138
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	138
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	140
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	140
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ.....	141
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	141
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	141
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	141
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	141
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	141
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης ...	142
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης.....	142
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης.....	142
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση.....	142
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	143
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ	143
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO4.6. Ενίσχυση του ρόλου του πολιτισμού και του βιώσιμου τουρισμού στην οικονομική ανάπτυξη, την κοινωνική ένταξη και την κοινωνική καινοτομία (ΕΤΠΑ).....	144
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	144
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	144
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	145
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	146
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ.....	146
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	146
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	147
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	147
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	147
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	147
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης ...	148
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης.....	148
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης.....	148
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση.....	148
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	149
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ	149
2.1.1. Προτεραιότητα: 4B. Δράσεις ενίσχυσης της Κοινωνικής Συνοχής και αντιμετώπισης της φτώχειας	150
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.1. Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση και μέτρα ενεργοποίησης για όλα τα άτομα που αναζητούν εργασία, συγκεκριμένα, τους νέους, ιδίως μέσω	

της υλοποίησης των εγγυήσεων για τη νεολαία, τους μακροχρόνια ανέργους και τις μειονεκτούσες ομάδες στην αγορά εργασίας, και για τα οικονομικώς αδρανή άτομα, καθώς και μέσω της προώθησης της αυτοαπασχόλησης και της κοινωνικής οικονομίας· (ΕΚΤ+)	150
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων	150
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	150
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	152
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	152
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ	152
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	153
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ	153
2.1.1.1.2. Δείκτες	153
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	153
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων	153
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης	154
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	154
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	154
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	154
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	155
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ	155
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.3. Προώθηση της ισόρροπης συμμετοχής των φύλων στην αγορά εργασίας, ισότιμων συνθηκών εργασίας και καλύτερης ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής, μεταξύ άλλων μέσω της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτή φροντίδα παιδιών και εξαρτώμενων ατόμων (ΕΚΤ+)	156
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων	156
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	156
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	156
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	156
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ	157
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	157
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ	157
2.1.1.1.2. Δείκτες	157
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	158
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων	158
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης	158
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	158
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	158
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	159
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	159
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ	159

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.4. Προώθηση της προσαρμογής των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών στην αλλαγή, της ενεργητικής και υγιούς γήρανσης, καθώς και ενός υγιούς και καλά προσαρμοσμένου περιβάλλοντος εργασίας που αντιμετωπίζει τους κινδύνους για την υγεία (EKT+)	160
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων	160
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού EKT+:	160
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	160
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού EKT+	160
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ	161
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	161
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ	161
2.1.1.1.2. Δείκτες	161
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	161
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων	162
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης	162
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	162
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	162
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	163
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι EKT+	163
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των EKT+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ	163
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.6. Προώθηση της ίσης πρόσβασης σε ποιοτική και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση και κατάρτιση και της ολοκλήρωσής τους, ιδίως για τις μειονεκτούσες ομάδες, από την προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα έως τη γενική και επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, έως την τριτοβάθμια εκπαίδευση, καθώς και την εκπαίδευση και επιμόρφωση ενηλίκων, συμπεριλαμβανομένης της διευκόλυνσης της μαθησιακής κινητικότητας για όλους και της προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρίες (EKT+)	164
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων	164
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού EKT+:	164
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	165
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού EKT+	165
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ	165
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	166
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ	166
2.1.1.1.2. Δείκτες	166
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	166
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων	166
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης	167
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	167
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	167
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	167

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	167
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ	168
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ΕSO4.8. Προαγωγή της ενεργητικής ένταξης για προώθηση των ίσων ευκαιριών, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της ενεργού συμμετοχής, καθώς και βελτίωση της απασχολησιμότητας, ειδικότερα των μειονεκτουσών ομάδων (ΕΚΤ+)	169
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	169
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	169
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	171
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	172
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ.....	172
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	172
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	172
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	173
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	173
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	173
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης ...	173
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης.....	173
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης.....	174
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση.....	174
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	174
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ	175
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ΕSO4.9. Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης υπηκόων τρίτων χωρών, συμπεριλαμβανομένων των μεταναστών (ΕΚΤ+).....	176
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	176
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	176
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	177
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	177
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ.....	178
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	178
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	178
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	178
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	178
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	178
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης ...	179
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης.....	179
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης.....	179
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση.....	179
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	180

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ	180
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.10. Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά (ΕΚΤ+)	181
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	181
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	181
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	183
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	183
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ.....	184
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ.....	184
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	184
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	184
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	184
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	185
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης ...	185
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης.....	185
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης.....	185
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση.....	185
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	186
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ	186
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.11. Ενίσχυση της ισότιμης και έγκαιρης πρόσβασης σε ποιοτικές, βιώσιμες και οικονομικά προσιτές υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων υπηρεσιών που προάγουν την πρόσβαση σε στέγαση και φροντίδα με επίκεντρο τον άνθρωπο, συμπεριλαμβανομένης της υγειονομικής περίθαλψης· εκσυγχρονισμός των συστημάτων κοινωνικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της πρόσβασης στην κοινωνική προστασία, με ειδική έμφαση στα παιδιά και στις μειονεκτούσες ομάδες· βελτίωση της προσβασιμότητας, μεταξύ άλλων για τα άτομα με αναπηρίες, της αποτελεσματικότητας και της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης και των υπηρεσιών μακροχρόνιας περίθαλψης. (ΕΚΤ+).....	187
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	187
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	187
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	190
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	190
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ.....	191
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ.....	191
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	191
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	191
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	191
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	192
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης ...	193
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης.....	193

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	193
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	194
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	194
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ	194
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.12. Προώθηση της κοινωνικής ένταξης των ατόμων που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένων των απόντων και των παιδιών (ΕΚΤ+)	195
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων	195
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	195
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	197
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	197
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ	197
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	197
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ	198
2.1.1.1.2. Δείκτες	198
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	198
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων	198
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης	199
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	199
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	199
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	199
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	199
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ	200
2.1.1. Προτεραιότητα: 5. Ολοκληρωμένες Χωρικές Παρεμβάσεις	201
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO5.1. Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές (ΕΤΠΑ)	201
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων	201
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	201
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	202
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	203
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ	203
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	203
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ	203
2.1.1.1.2. Δείκτες	204
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	204
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων	204
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης	205
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	205

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	205
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	205
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	206
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ	206
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO5.2. Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής τοπικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας σε περιοχές πλην των αστικών (ΕΤΠΑ)	207
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων	207
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	207
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	208
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	209
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ	209
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	209
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ	210
2.1.1.1.2. Δείκτες	210
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	210
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων	210
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης	210
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	211
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	211
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	211
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	211
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ	211
2.2. Προτεραιότητες της τεχνικής βοήθειας	213
2.2.1. Προτεραιότητα για τεχνική βοήθεια σύμφωνα με το άρθρο 36 παράγραφος 4 του ΚΚΔ: 6Α. Τεχνική Βοήθεια ΕΤΠΑ	213
2.2.1.1. Παρέμβαση των ταμείων	213
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ε) σημείο i) του ΚΚΔ	213
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	214
2.2.1.2. Δείκτες	214
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	214
2.2.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης	215
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	215
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	215
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ	215
2.2.1. Προτεραιότητα για τεχνική βοήθεια σύμφωνα με το άρθρο 36 παράγραφος 4 του ΚΚΔ: 6Β. Τεχνική Βοήθεια ΕΚΤ+	216
2.2.1.1. Παρέμβαση των ταμείων	216
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ε) σημείο i) του ΚΚΔ	216
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	217
2.2.1.2. Δείκτες	217
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	217
2.2.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης	218
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	218

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι EKT+	218
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των EKT+, EΤΠA, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ	218
3. Σχέδιο χρηματοδότησης	219
3.1. Μεταφορές και συνεισφορές (1)	219
Πίνακας 15A: Συνεισφορές στο InvestEU* (κατανομή ανά έτος).....	219
Πίνακας 15B: Συνεισφορές στο InvestEU* (συνοπτικά).....	219
Αιτιολόγηση που λαμβάνει υπόψη τον τρόπο με τον οποίο τα ποσά αυτά συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων πολιτικής που έχουν επιλεγεί στο πρόγραμμα σύμφωνα με το άρθρο 10 παράγραφος 1 του κανονισμού InvestEU	220
Πίνακας 16A: Μεταφορές προς μέσα υπό άμεση ή έμμεση διαχείριση (κατανομή ανά έτος).....	220
Πίνακας 16B: Μεταφορές προς μέσα υπό άμεση ή έμμεση διαχείριση* (συνοπτικά)	220
Μεταφορές προς μέσα υπό άμεση ή έμμεση διαχείριση — Αιτιολόγηση	220
Πίνακας 17A: Μεταφορές μεταξύ EΤΠA, EKT+ και Ταμείου Συνοχής ή προς άλλο ταμείο ή ταμεία* (κατανομή ανά έτος).....	220
Πίνακας 17B: Μεταφορές μεταξύ EΤΠA, EKT+ και Ταμείου Συνοχής ή προς άλλο ταμείο ή ταμεία (συνοπτικά).....	221
Μεταφορές μεταξύ ταμείων επιμερισμένης διαχείρισης, μεταξύ άλλων και μεταξύ των ταμείων της πολιτικής συνοχής — Αιτιολόγηση	221
3.2. ΤΑΜ: κατανομή στο πρόγραμμα και μεταφορές (1).....	221
3.3. Μεταφορές μεταξύ κατηγοριών περιφέρειας που προκύπτουν από την ενδιάμεση επανεξέταση.....	221
Πίνακας 19A: Μεταφορές μεταξύ κατηγοριών περιφέρειας που προκύπτουν από την ενδιάμεση επανεξέταση εντός του προγράμματος (κατανομή ανά έτος)	221
Πίνακας 19B: Μεταφορές μεταξύ κατηγοριών περιφέρειας που προκύπτουν από την ενδιάμεση επανεξέταση προς άλλα προγράμματα (κατανομή ανά έτος)	221
3.4. Επιστρεπτέα μεταφορά (1)	222
Πίνακας 20A: Επιστρεπτέες μεταφορές (κατανομή ανά έτος).....	222
Πίνακας 20B: Επιστρεπτέες μεταφορές* (συνοπτικά).....	222
3.5. Χρηματοδοτικές πιστώσεις ανά έτος.....	223
Πίνακας 10: Χρηματοδοτικές πιστώσεις ανά έτος.....	223
3.6. Σύνολο χρηματοδοτικών πιστώσεων ανά ταμείο και εθνική συγχρηματοδότηση.....	224
Πίνακας 11: Σύνολο χρηματοδοτικών πιστώσεων ανά ταμείο και εθνική συγχρηματοδότηση	224
4. Αναγκαίοι πρόσφοροι όροι.....	226
5. Αρμόδιες για το πρόγραμμα αρχές.....	265
Πίνακας 13: Αρχές του προγράμματος.....	265
Κατανομή των επιστρεφόμενων ποσών για τεχνική βοήθεια κατά το άρθρο 36 παράγραφος 5 του ΚΚΔ, εάν έχουν προσδιοριστεί περισσότεροι του ενός φορείς για τη λήψη πληρωμών από την Επιτροπή ...	265
6. Εταιρική σχέση.....	266
7. Επικοινωνία και προβολή.....	271
8. Χρήση μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών, ενιαίων συντελεστών και χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με τις δαπάνες.....	273
Πίνακας 14: Χρήση μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών, ενιαίων συντελεστών και χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με τις δαπάνες	273
Προσάρτημα 1: Συνεισφορά της Ένωσης βάσει μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών και ενιαίων συντελεστών	274
Α. Σύνοψη των κύριων στοιχείων	274
Β. Λεπτομερή στοιχεία ανά τύπο πράξης.....	275
Γ. Υπολογισμός της τυποποιημένης κλίμακας μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών ή ενιαίων συντελεστών	275
1. Πηγή δεδομένων που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό της τυποποιημένης κλίμακας μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών ή ενιαίων συντελεστών (ποιος παρήγαγε, συνέλεξε και καταχώρισε τα δεδομένα, πού αποθηκεύονται τα δεδομένα, προθεσμίες, επαλήθευση κ.λπ.).....	275
2. Να διευκρινιστεί για ποιον λόγο ενδείκνυται η προτεινόμενη μέθοδος και ο προτεινόμενος υπολογισμός βάσει του άρθρου 94 παράγραφος 2 του ΚΚΔ για τον τύπο πράξης.	275

3. Να προσδιορίσετε τον τρόπο διενέργειας των υπολογισμών, ιδίως περιλαμβάνοντας τυχόν παραδοχές ως προς την ποιότητα ή τις ποσότητες. Κατά περίπτωση, θα πρέπει να χρησιμοποιούνται και, εάν ζητηθεί, να παρέχονται στατιστικά αποδεικτικά στοιχεία και τιμές αναφοράς, σε μορφότυπο που να μπορεί να χρησιμοποιηθεί από την Επιτροπή.	275
4. Να εξηγήσετε πώς εξασφαλίσατε ότι στον υπολογισμό της τυποποιημένης κλίμακας μοναδιαίου κόστους, κατ' αποκοπή ποσού ή ενιαίου συντελεστή έχουν περιληφθεί μόνον επιλέξιμες δαπάνες.	275
5. Αξιολόγηση από την ή τις ελεγκτικές αρχές της μεθοδολογίας υπολογισμού και των ποσών, καθώς και των ρυθμίσεων για τη διασφάλιση της επαλήθευσης, της ποιότητας, της συλλογής και της αποθήκευσης των δεδομένων.	276
Προσάρτημα 2: Συνεισφορά της Ένωσης βάσει χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με δαπάνες.....	277
Α. Σύνοψη των κύριων στοιχείων	277
Β. Λεπτομερή στοιχεία ανά τύπο πράξης.....	278
Προσάρτημα 3: Κατάλογος σχεδιαζόμενων πράξεων στρατηγικής σημασίας με χρονοδιάγραμμα	279
ΕΓΓΡΑΦΑ	280

1. Στρατηγική του προγράμματος: βασικές προκλήσεις και μέτρα πολιτικής

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο α) σημεία i) έως viii) και άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο α) σημείο x) και άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060 (ΚΚΔ)

1. Εισαγωγή

Ο σχεδιασμός του Περιφερειακού Προγράμματος 2021-2027 της Θεσσαλίας (ακολουθώντας «Θεσσαλία») γίνεται στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2021-27 σε μια χρονική περίοδο με σημαντικές προκλήσεις στο σχεδιασμό & την υλοποίηση της αναπτυξιακής πολιτικής. Δύο διαδοχικές κρίσεις, χρέους & πανδημίας, περιόρισαν ΑΕΠ & απασχόληση σε χαμηλά επίπεδα & δεν επέτρεψαν στις σημαντικές παρεμβάσεις της Πολιτικής Συνοχής να αφήσουν ένα ισχυρό αναπτυξιακό αποτύπωμα. Επιπλέον, έχει ενσκήψει & μια ενεργειακή κρίση που μπορεί να έχει ιδιαίτερα αρνητικές συνέπειες. Από την άλλη πλευρά, η νέα Προγραμματική Περίοδος ξεκινάει με ευνοϊκές προοπτικές, καθώς η Χώρα διαθέτει σημαντικούς πόρους στα πλαίσια της Πολιτικής Συνοχής & του Ταμείου Ανάκαμψης & Ανθεκτικότητας (ΤΑΑ) για την αναπτυξιακή της πολιτική.

Το νέο περιβάλλον πολιτικής εξασφαλίζει στην Περίοδο 2021-27 για το «Θεσσαλία» σημαντικούς πόρους, ύψους 554 εκ. € Δ.Δ., ακόμα δε περισσότερους πόρους από τα εθνικής εμβέλειας Προγράμματα, το ΠΑΑ, το ΤΑΑ κ.λπ. για την αντιμετώπιση των αναπτυξιακών προκλήσεων. Σημαντική πρόκληση του σχεδιασμού της αναπτυξιακής πολιτικής είναι η επίτευξη υψηλής συνέργειας & συμπληρωματικότητας μεταξύ όλων των προγραμμάτων.

2. Υφιστάμενη κατάσταση στην Περιφέρεια Θεσσαλίας

2.1. Οικονομία & παραγωγική διάρθρωση

Η Θεσσαλία είναι η 3η σε μέγεθος περιφέρεια της Χώρας με πληθυσμό 722.065 κατοίκους το 2018 (6.7% πληθυσμού Χώρας). Ο πληθυσμός σημείωσε ελαφρά ετήσια πτώση σε σχέση με το 2008 (-0.3%), ενώ ο πληθυσμός Χώρας παρουσιάζει ετήσια άνοδο 1.17% στην ίδια περίοδο. Η Θεσσαλία διαθέτει σημαντικές αστικές συγκεντρώσεις & είναι η 3η περιφέρεια σε επίπεδο αστικοποίησης. Ταυτόχρονα, όμως, αντιμετωπίζει σημαντικά προβλήματα γήρανσης, με το σχετικό δείκτη να εμφανίζει την 3η υψηλότερη θέση στη Χώρα (OECD, 2020).

Η Θεσσαλία είναι επίσης η 3η σε μέγεθος οικονομία της Χώρας με ΑΕΠ 9.349 εκ € το 2019 (5,1% του ΑΕΠ της Χώρας). Η μέση ετήσια μεταβολή του ΑΕΠ στην περίοδο 2008-19 ήταν αρνητική (-2,3%) & παρόμοια με τον μέσο όρο της Χώρας (-2,4%).

Το επίπεδο ανάπτυξης της Θεσσαλίας, μετρούμενο με το κατά κεφαλή ΑΕΠ, ανέρχεται σε 13.009 € το 2019, ίσο με το 76% του εθνικού μέσου όρου & το 40% του μέσου όρου της ΕΕ. Η Θεσσαλία εμφανίζει μια σχετική διαφοροποίηση στα επίπεδα ανάπτυξης μεταξύ του ανατολικού & του δυτικού τμήματος, που οφείλεται εν μέρει στις γεωγραφικές συνθήκες & στη δραστηριοποίηση του πληθυσμού.

Με όρους παραγωγικού συστήματος η Περιφέρεια είναι η κατεξοχήν αγροτική περιφέρεια της Χώρας, καθώς ο πρωτογενής τομέας είναι ιδιαίτερα σημαντικός, παράγει το 11,8% του ΑΕΠ & παρέχει το 19,9% της απασχόλησης της Θεσσαλίας. (OECD, 2020).

Σημαντικός είναι επίσης ο ρόλος της μεταποίησης, η οποία παρά την φθίνουσα πορεία της από την δεκαετία του '90, παράγει το 19,3% του Περιφερειακού ΑΕΠ & κατατάσσει την Θεσσαλία στην 5η θέση στην Χώρα. Η μεταποίηση, η οποία παρέχει το 8,6% της απασχόλησης της περιφέρειας, παρουσίασε σημαντική ανθεκτικότητα κατά τη διάρκεια της κρίσης (OECD, 2020). Σημαντικοί κλάδοι του δευτερογενή τομέα είναι τα τρόφιμα, τα μη μεταλλικά ορυκτά & τα βασικά μέταλλα, η επεξεργασία ξύλου & τα έπιπλα & τα μεταλλικά προϊόντα (OECD, 2020).

Ο τριτογενής τομέας είναι μικρότερος σε σχέση με το μέσο όρο της Χώρας (στην Περιφέρεια αποτελεί το 70% της ΑΠΑ ενώ στη Χώρα το 79,2%) αν & σε ορισμένες περιοχές (ιδίως στα νησιά) η εξειδίκευση στον τουρισμό είναι έντονη (OECD, 2020, ΕΛΣΤΑΤ, 2021).

Η Θεσσαλία έχει βελτιώσει την εξωστρέφεια της, εξάγει το 14,3% του περιφερειακού ΑΕΠ & έχει ένα θετικό εμπορικό ισοζύγιο. Οι εξαγωγές, οι οποίες αυξάνονται σημαντικά στην τελευταία περίοδο (8,5% ετησίως), προέρχονται κυρίως από κλάδους εντάσεως εργασίας ή χαμηλής τεχνολογικής εντάσεως (OECD, 2020).

Μια από τις αδυναμίες του παραγωγικού συστήματος της Θεσσαλίας, & της χώρας, είναι το μικρό μέγεθος των περισσότερων επιχειρήσεων & ο χαμηλός βαθμός εξειδίκευσης & εξωστρέφειας (OECD, 2020). Μια δεύτερη αδυναμία είναι το γεγονός ότι δεν έχουν διαμορφωθεί ακόμη σημαντικές συσπειρώσεις, συνέργειες & αλυσίδες αξίας μεταξύ των κλάδων εξειδίκευσης σε περιφερειακό επίπεδο.

2.2. Ψηφιακή σύγκλιση

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Eurostat (2021, επίπεδο NUTS I: δεδομένα για την Κεντρική Ελλάδα), το ποσοστό των νοικοκυριών με πρόσβαση στο διαδίκτυο για την περιοχή της Κεντρικής Ελλάδος ανέρχεται σε 74% για το έτος 2020. Αν & στην πενταετία 2016-2020 η Κεντρική Ελλάδα μείωσε το χάσμα σε αυτό τον τομέα, η χρήση ψηφιακών διευκολύνσεων από τους πολίτες είναι μικρότερη από το μέσο όρο της Χώρας.

2.3. Έρευνα & Καινοτομία

Η επίδοση της περιφέρειας στην καινοτομία με βάση το δείκτη Regional Innovation Scoreboard αντιστοιχεί στο 76,2% του εθνικού μέσου όρου & στο 57,2% του μέσου όρου των ευρωπαϊκών περιφερειών (European Commission, 2019). Καταγράφεται μια θετική δυναμική, καθώς στην περίοδο 2011-2019 η τιμή του δείκτη αυξήθηκε κατά 17%. Οι δαπάνες για E&A στην περιφέρεια είναι χαμηλές & αντιστοιχούν στο 0.77% του περιφερειακού ΑΕΠ (στοιχεία 2018).

Ο βασικότερος πυλώνας έρευνας είναι το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, με 172 Εργαστήρια & με 14 Ινστιτούτα του Πανεπιστημιακού Ερευνητικού Κέντρου «ΙΑΣΩΝ», ενώ συνεισφορά στην έρευνα έχουν & άλλες ερευνητικές δομές που δραστηριοποιούνται στη Θεσσαλία (Ινστιτούτο Βιο-οικονομίας & Αγρο-τεχνολογίας, EBETAM, παράρτημα ΕΛΓΟ ΔΗΜΗΤΡΑ). Ωστόσο η Θεσσαλία υπολείπεται σε δείκτες όπως οι δαπάνες των ιδιωτικών επιχειρήσεων για δράσεις E&A (OECD, 2020).

2.4. Απασχόληση

Οι απασχολούμενοι στην Περιφέρεια Θεσσαλίας αποτελούν το 41,1% του πληθυσμού της. Το ποσοστό αυτό μειώθηκε κατά 1,5% ετησίως κατά την περίοδο 2008-2018. Το ποσοστό ανεργίας στη Θεσσαλία ανέρχεται στο 18,3%, κατατάσσοντάς την στην 8η θέση της σχετικής περιφερειακής κατάταξης. Το ποσοστό αυτό αυξήθηκε κατά 8,2% ετησίως κατά την περίοδο 2008-2018. Τα ποσοστά της μακροχρόνιας ανεργίας & της γυναικείας ανεργίας, ειδικότερα, ανέρχονται στο 71,2% & το 23,3%, αντίστοιχα, καταγράφοντας αύξηση κατά 3,6% & 6,1% ετησίως κατά την περίοδο 2008-2018 (OECD, 2020).

2.5. Εκπαίδευση

Το επίπεδο εκπαίδευσης του πληθυσμού της Περιφέρειας θεωρείται υψηλό, καθώς το ποσοστό των αποφοίτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ηλικίας 25-64 ετών στο συνολικό πληθυσμό ανέρχεται στο 28,6%, καταγράφοντας αύξηση κατά 2,6% ετησίως κατά την περίοδο 2008-2018. Το ποσοστό των ατόμων ηλικίας 15-24 ετών το οποίο παραμένει στη Θεσσαλία & τελεί σε καθεστώς αποκλεισμού από την εκπαίδευση (ή/& την αγορά εργασίας) ανέρχεται στο 16,3% (OECD, 2020).

Η Περιφέρεια Θεσσαλίας φιλοξενεί το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, το οποίο αποτελεί το 3ο σε μέγεθος ΑΕΙ της Χώρας, με 8 Σχολές, 35 Τμήματα, 71 Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών & 40.000 περίπου φοιτητές.

Σε ότι αφορά τις υποδομές, οι υποδομές της πρωτοβάθμιας & δευτεροβάθμιας είναι επαρκείς, αλλά απαιτούν προσαρμογή στα σύγχρονα δεδομένα ενεργειακής αποδοτικότητας & ενίσχυση του εξοπλισμού τους, ενώ η τριτοβάθμια εκπαίδευση χρειάζεται ενίσχυση τόσο σε κτιριακές υποδομές όσο & σε εξοπλισμό.

2.6. Κοινωνική Συνοχή

Η δημογραφική εξέλιξη είναι δυσμενής, η πληθυσμιακή γήρανση & οι δείκτες εξάρτησης είναι υψηλότερα της χώρας (OECD, 2020). Την περίοδο 2008-2020 οι γεννήσεις μειώθηκαν από 7.467 σε 5.150, ενώ οι θάνατοι το ίδιο διάστημα αυξήθηκαν από 8.006 σε 9.728 (EUROSTAT). Το 2020 η Θεσσαλία παρουσιάζει δείκτη γονιμότητας 1,32 (EUROSTAT) & περιλαμβάνεται μεταξύ των περιφερειών με τις λιγότερες γεννήσεις & τους περισσότερους θανάτους (δείκτης θνησιμότητας 7,1 OECD, 2020). Σε 100 παιδιά ηλικίας 0-19 αντιστοιχούν 162,2 ηλικιωμένοι ηλικίας 65 ετών & άνω (EUROSTAT). Η γήρανση επιβαρύνει τον δείκτη εξάρτησης, καθώς 62,45 οικονομικά εξαρτημένα άτομα

αντιστοιχούν σε 100 άτομα εργάσιμης ηλικίας (OECD, 2020).

Η Θεσσαλία εμφανίζει Δείκτη Εξάρτησης Ηλικιωμένων της τάξης του 33.9%. Το ποσοστό των ατόμων τα οποία διαμένουν στην Περιφέρεια & τελούν υπό κίνδυνο φτώχειας ή/& κοινωνικού αποκλεισμού ανέρχεται στο 33.6%. Επιπρόσθετα, το ποσοστό του πληθυσμού της Περιφέρειας με ελλιπή πρόσβαση στις υπηρεσίες υγείας ανέρχεται στο 5,6% (OECD, 2020). Τα προαναφερθέντα, σε συνδυασμό με την αυξητική τάση της ανεργίας, & ειδικά της μακροχρόνιας ανεργίας, δημιουργούν μια εύθραυστη κατάσταση αναφορικά με την κοινωνική συνοχή, ιδιαίτερα σε χωρικά εντοπισμένους θύλακες συγκέντρωσης κοινωνικά ευπαθών ομάδων (όπως Ρομά, μετανάστες & πρόσφυγες), με ελλείψεις στέγασης ή & πλήρους πρόσβασης σε κοινωνικές υπηρεσίες.

2.7. Περιβάλλον & Κλιματική Αλλαγή

Ο τομέας του Περιβάλλοντος έχει ειδικό βάρος στη νέα Προγραμματική Περίοδο 2021-2027. Τα ζητήματα του τομέα ανά επιμέρους ενότητες:

A. Διαχείριση Στερεών Αποβλήτων

Το ΠΕΣΔΑ της Θεσσαλίας προβλέπει έργα & δράσεις για κάθε κατηγορία αποβλήτων. Ειδικά για τα αστικά στερεά απόβλητα, στην νέα Π.Π. προβλέπονται ΜΕΒΑ για τα νησιά Βορείων Σποράδων, πράσινα σημεία, γωνιές ανακύκλωσης, συμπληρώνοντας τα έργα που ήδη χρηματοδοτούνται. Τα έργα/ δράσεις προώθησης ανακύκλωσης, θα επιτρέψουν την κατεύθυνση μεγάλου μέρους των απορριμμάτων προς εναλλακτικές μεθόδους διαχείρισης προς επίτευξη του εθνικού στόχου.

B. Διαχείριση Αστικών Λυμάτων

Στον τομέα της διαχείρισης των αστικών λυμάτων, η Θεσσαλία βαίνει προς ολοκλήρωση των υποχρεώσεων για εναρμόνιση έναντι της Οδηγίας 91/271/ΕΟΚ. Στην Π.Π. 2014-2020 υλοποιούνται τα εναπομένοντα έργα διαχείρισης αστικών λυμάτων σε οικισμούς ισοδύναμου πληθυσμού από 2.000 έως 15.000 κατοίκους, ενώ παράλληλα υλοποιούνται αντίστοιχα έργα & σε οικισμούς με μικρότερο πληθυσμό, στοχεύοντας στην προστασία της δημόσιας υγείας & την αντιμετώπιση περιβαλλοντικής ρύπανσης σε οικολογικά ευαίσθητες περιοχές.

Γ. Διαχείριση Υδάτων

Το Υδατικό Διαμέρισμα της Θεσσαλίας παρουσιάζει τη μεγαλύτερη κατανάλωση ύδατος στη Χώρα (ΕΛΣΤΑΤ, 2021), λόγω της κάλυψης των μεγάλων αρδευτικών αναγκών του πρωτογενή τομέα, οι οποίες σε συνδυασμό με την έλλειψη επαρκών αρδευτικών υποδομών & έργων συγκράτησης επιφανειακών υδάτων, οδηγούν σε υπεράντληση των υπόγειων υδάτινων αποθεμάτων. Ένας άλλος κρίσιμος παράγοντας είναι οι πιέσεις από πλημμυρικά φαινόμενα που εντοπίζονται σε αρκετές περιοχές της Θεσσαλίας.

Δ. Ατμοσφαιρική Ρύπανση

Τα μεγάλα αστικά κέντρα & οι περιοχές κοντά σε βιομηχανικές ζώνες είναι οι πλέον κρίσιμες για φαινόμενα ατμοσφαιρικής ρύπανσης, & για το λόγο αυτό παρακολουθούνται με εγκατεστημένα συστήματα & έκτακτες μετρήσεις.

Ε. Κλιματική Αλλαγή: Μετριασμός & Προσαρμογή

Η Περιφέρεια Θεσσαλίας αναμένεται να επηρεασθεί ποικιλοτρόπως από την κλιματική αλλαγή (ESPON, 2010). Σημαντικό ζήτημα αποτελούν οι πιέσεις που μπορούν να δεχτούν η αγροτική παραγωγή & οι παράκτιες & νησιωτικές περιοχές. Για την αντιμετώπιση του φαινομένου, κεντρική πολιτική αποτελεί εφαρμογή του European Green Deal. Στην κατεύθυνση αυτή η Περιφέρεια Θεσσαλίας έχει βελτιώσει τη θέση της. Η παραγωγή ενέργειας από ΑΠΕ αναμένεται να αυξηθεί περαιτέρω.

ΣΤ. Διατήρηση & αειφόρος χρήση της βιοποικιλότητας

Η κατάσταση των περιοχών NATURA που καλύπτουν σημαντικό τμήμα της Θεσσαλίας, αλλά & άλλων περιοχών με ιδιαίτερα φυσικά χαρακτηριστικά, είναι σε ικανοποιητικό επίπεδο. Βασικό ζητούμενο είναι η ενσωμάτωση της βιοποικιλότητας στους οικονομικούς κλάδους, καθορίζοντας σαφείς σχέσεις μεταξύ των επιμέρους αναγκών. Τόσο ο τουρισμός, όσο & η πρωτογενής παραγωγή, επηρεάζουν το περιβάλλον, αλλά & εξαρτώνται άμεσα από αυτό. Βασικό ζητούμενο είναι η ολοκλήρωση των διαχειριστικών μελετών για τις προστατευόμενες περιοχές, καθώς & ο προγραμματισμός / υλοποίηση έργων που θα προτείνονται από αυτές.

Z. Ολοκλήρωση του Πολεοδομικού & Χωροταξικού Σχεδιασμού

Το 2018, ολοκληρώθηκε η Αναθεώρηση του Περιφερειακού Χωροταξικού Σχεδίου της Θεσσαλίας, το οποίο δίνει τις κατευθύνσεις χωρικής οργάνωσης στην περιφέρεια, λαμβάνοντας υπόψη & τα οριζόμενα από τα Ειδικά Πλαίσια Χωροταξικού Σχεδιασμού & Αειφόρου Ανάπτυξης.

2.8. Πολιτισμός - Τουρισμός

Η Περιφέρεια Θεσσαλίας διαθέτει πλούσια πολιτιστικά μνημεία όλων των ιστορικών εποχών. Ορισμένα από αυτά είναι παγκοσμίου φήμης & προσελκύουν σημαντικές ροές επισκεπτών, με χαρακτηριστικότερο όλων το σύμπλεγμα των Μετεώρων. Τα τελευταία χρόνια αναδεικνύονται & σημαντικοί ενάλιοι αρχαιολογικοί χώροι & ναυάγια εγκαθιδρύνοντας ένα νέο μοντέλο προστασίας ενάλιων αρχαιοτήτων, δραστηριοτήτων & αύξησης ροών επισκεπτών.

Σημαντικοί χώροι πολιτισμού χρηματοδοτήθηκαν & λειτουργούν σε όλη τη Θεσσαλία, με στόχο την διατήρηση & ανάδειξη της τοπικής παράδοσης, την εισαγωγή στις τοπικές κοινωνίες του σύγχρονου πολιτισμού & των τεχνών, στηρίζοντας παράλληλα την οικονομία, την απασχόληση & την προβολή του πολιτιστικού πλούτου της Θεσσαλίας.

Η κατεύθυνση της αξιοποίησης του πολιτιστικού αποθέματος & της πολιτιστικής δραστηριότητας προς ένα μοντέλο τουριστικής αξιοποίησης, συνεισφέρει στην τουριστική ανάπτυξη της Περιφέρειας, στη δημιουργία εναλλακτικών μορφών τουρισμού & την προώθηση της βιώσιμης απασχόλησης.

2.9. Ενέργεια

Στη Θεσσαλία λειτουργούν σήμερα δύο μονάδες παραγωγής ενέργειας, οι υδροηλεκτρικοί σταθμοί των τεχνητών λιμνών Πλαστήρα & Σμοκόβου, ενώ αναμένεται η αδειοδότηση & έναρξη λειτουργίας του σταθμού της Μεσοχώρας. Η περιφέρεια, παρουσιάζει μεγάλες δυνατότητες παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, επιπρόσθετα των ήδη εγκατεστημένων (ηλιακής, αιολικής κ.α.).

Η Θεσσαλία κατατάσσεται σχετικά χαμηλά σε σχέση με τις υπόλοιπες περιφέρειες στην κατανάλωση πετρελαιοειδών λόγω & της ευρείας χρήσης φυσικού αερίου. (OECD, 2020). Το δίκτυο του Φυσικού Αερίου καλύπτει αρκετό τμήμα της Περιφέρειας & αναπτύσσεται σταδιακά & στις υπόλοιπες περιοχές της Θεσσαλίας.

Η Θεσσαλία κατατάσσεται στις πιο ενεργοβόρες περιφέρειες ηλεκτρικής ενέργειας, λόγω της υψηλής βιομηχανικής κατανάλωσης (άνω του 32%, με το αντίστοιχο εθνικό στο 24%), η οποία προέρχεται από την βαριά βιομηχανία. Υψηλότερη, σε σχέση με τον εθνικό μέσο όρο, είναι & η σχετική κατανάλωση ρεύματος για γεωργική χρήση (15% έναντι 5%) (ΕΛΣΤΑΤ, 2012).

2.10. Μεταφορές

Η Θεσσαλία διαθέτει σημαντικό αριθμό μεταφορικών δικτύων & εμφανίζει σημαντική δραστηριότητα στον κλάδο των μεταφορών. Στις οδικές μεταφορές, την διατρέχουν δύο οδικά δίκτυα διεθνούς σημασίας, ο ΠΑΘΕ & ο Ε-65. Σημαντικός είναι ο οδικός άξονας Βόλου – Λάρισας – Τρικάλων, καθώς & διαπεριφερειακοί άξονες (όπως Λάρισα – Κοζάνη), ενδοπεριφερειακοί (όπως Λάρισα – Φάρσαλα), παρακάμψεις πόλεων & ενδοπεριφερειακές συνδέσεις οικισμών & περιοχών. Αν & έχουν υλοποιηθεί πρόσφατα σημαντικά έργα, απαιτείται η εκτέλεση πρόσθετων έργων, σε συμφωνία με το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Μεταφορών.

Αναφορικά με τις σιδηροδρομικές μεταφορές, την περιφέρεια διατρέχει μέρος του κεντρικού σιδηροδρομικού ΠΑΘΕ που λειτουργεί πλήρως εξηλεκτρισμένη, ενώ αναμένεται & η υλοποίηση των έργων ηλεκτροκίνησης των κάθετων συνδετήριων γραμμών Βόλου-Λάρισας & Παλαιοφαρσάλου – Καλαμπάκας.

Στις θαλάσσιες μεταφορές, κομβικό ρόλο κατέχει το λιμάνι του Βόλου, καθώς συγκαταλέγεται στις Κύριες Διεθνείς Θαλάσσιες Πύλες Λιμένες της Χώρας, όπως & το λιμάνι της Σκιάθου. Επίσης, λειτουργούν μικρότεροι λιμένες τοπικής – περιφερειακής σημασίας (Σκόπελο & Αλόνησο), ορισμένα ιδιωτικά λιμάνια & αλιευτικά καταφύγια.

Ως προς τις αεροπορικές μεταφορές, στην περιφέρεια λειτουργούν δύο διεθνή αεροδρόμια: της Νέας Αγχιάλου & της Σκιάθου. Το 2019, από τα 2 αεροδρόμια διακινήθηκαν 469 χιλιάδες επιβάτες (OECD, 2020).

Τέλος, σύμφωνα με το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Μεταφορών (Υπουργείο Υποδομών & Μεταφορών, 2019) ο κλάδος των μεταφορών αναμένεται να ενισχυθεί περαιτέρω, μέσω έργων & παρεμβάσεων, όπως εμπορευματικού κέντρου (περιοχή Λάρισας-Βόλου), ολοκλήρωση της Ε65 κ.α.

2.11. Χωρική Ανάπτυξη

Η Περιφέρεια Θεσσαλίας κατέχει κεντροβαρική θέση στην ηπειρωτική Χώρα & διακρίνεται για τη βιοποικιλότητά της, συνδυάζοντας ορεινούς όγκους, εύφορη πεδιάδα, πλούσιο υδρογραφικό δίκτυο, λίμνες & μεγάλο παράκτιο μέτωπο συμπεριλαμβανομένων των νήσων Βορείων Σποράδων.

Το πρότυπο ανάπτυξης της Περιφέρειας Θεσσαλίας διαρθρώνεται γύρω από ένα δίκτυο μεγαλύτερων & μικρότερων αστικών συγκεντρώσεων οι οποίες συνδέονται με τον ΠΑΘΕ, τον Ε65 & το περιφερειακό οδικό δίκτυο. Η Περιφέρεια Θεσσαλίας διαθέτει τους αναπτυξιακούς πόλους της Λάρισας & του Βόλου, πόλεις μεσαίου μεγέθους με συμπληρωματικά χαρακτηριστικά, οι οποίοι (ως «δίπολο») αποτελούν τον εν δυνάμει τρίτο αναπτυξιακό πόλο της Χώρας, τους αναπτυξιακούς πόλους των Τρικάλων & της Καρδίτσας που (ως «δίπολο») είναι σε θέση να συγκροτήσουν ένα σημαντικό πόλο περιφερειακής εμβέλειας, πολλούς οικισμούς μικρότερου μεγέθους τοπικής σημασίας, το λιμένα Βόλου που συγκαταλέγεται στις κύριες διεθνείς θαλάσσιες πύλες της Χώρας, (ΥΠΕΝ, 2018) & το νησιωτικό σύμπλεγμα των Βορείων Σποράδων.

2.12. Οι Βασικές Αναπτυξιακές Προκλήσεις της Θεσσαλίας

Με βάση τα παραπάνω & τα συμπεράσματα μελέτης του ΟΟΣΑ για την περιφερειακή πολιτική στην Ελλάδα (OECD, 2020) προκύπτει ότι οι σημαντικότερες αναπτυξιακές προκλήσεις για την Θεσσαλία είναι: (1) Η ανεργία (2) Η έλλειψη επενδύσεων, (3) Η περιορισμένη εξειδίκευση σε προϊόντα υψηλής ποιότητας, (4) Η κυριαρχία των μικρών επιχειρήσεων χωρίς εξωστρέφεια & (5) Η γραφειοκρατία της διοίκησης.

Ακολουθεί μια δεύτερη ομάδα προκλήσεων που αφορούν το brain drain, την έλλειψη τοπικών αλυσίδων αξίας, υπηρεσιών στήριξης επιχειρηματικότητας & καινοτομίας, την περιορισμένη παραγωγική βάση, τις υποδομές διαχείρισης απορριμμάτων, την έλλειψη επαγγελματικής εκπαίδευσης & τις συνθήκες φτώχειας στις οποίες ζει ένα μέρος του πληθυσμού.

Αυτό που φαίνεται να κυριαρχεί ως η σημαντικότερη πρόκληση για τη νέα προγραμματική περίοδο, είναι η ανασύνταξη & ανάπτυξη του παραγωγικού συστήματος της περιφέρειας με όρους ποιότητας, κλίμακας, εξωστρέφειας & συνέργειας, ώστε να αντιμετωπιστεί η ανεργία, να δημιουργηθούν ικανοποιητικά εισοδήματα για τους συντελεστές της παραγωγής & να ενισχυθεί με βιώσιμο τρόπο το επίπεδο ανάπτυξης της Θεσσαλίας.

3. Η Προγραμματική Περίοδος 2014-2020

3.1. Υλοποίηση του ΠΕΠ Θεσσαλίας

Το ΠΕΠ Θεσσαλίας 2014-2020 έχει σήμερα προϋπολογισμό δημόσιας δαπάνης 376,7 εκ. €, με συγχρηματοδότηση από ΕΤΠΑ & ΕΚΤ.

Ο Π/Υ στον Άξονα 1 (επιχειρηματικότητα) είναι 57,9 εκ. €, στο πλαίσιο του οποίου υλοποιούνται δράσεις στήριξης για περίπου 1.850 επιχειρήσεις, υφιστάμενες & νέες.

Ο Π/Υ στον Άξονα 2α (κοινωνική ένταξη) είναι 89,8 εκ. €, όπου ήδη ενεργοποιήθηκαν πολλές ποικίλες δράσεις υποστήριξης της κοινωνικής ένταξης, ευάλωτων ομάδων

Ο Π/Υ στον Άξονα 2β (υποδομές-εξοπλισμοί υγείας, πρόνοιας, εκπαίδευσης, κοινωνικές) είναι 35,6 εκ. €, όπου υλοποιούνται δράσεις σε όλους τους τομείς του.

Ο Π/Υ στον Άξονα 3 (ενέργεια, κλιματική αλλαγή, περιβάλλον, πολιτισμός, τουρισμός) είναι 86,3 εκ. €, όπου υλοποιούνται δράσεις σε όλους τους τομείς του

Ο Π/Υ στον Άξονα 4 (μεταφορικές υποδομές) είναι 98,1 εκ. €, όπου υλοποιούνται σημαντικά έργα, κυρίως οδικά συνδέσεων με ΔΕΔ-Μ.

3.2. Υλοποίηση των Τομεακών ΕΠ στη Θεσσαλία

Στη Θεσσαλία εισέρευσαν σημαντικοί πόροι για έργα, δράσεις & επενδύσεις που υπερβαίνουν το 1,5 δις €

συνεισφέροντας σημαντικά στην ανάπτυξή της (στοιχεία ΟΠΣ 4ου/2021). Ανά Πρόγραμμα: «Ανταγωνιστικότητα» (795 εκ € επενδύσεις & έργα), «Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον & Αειφόρος Ανάπτυξη» (245 εκ €), «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού» (280 εκ €), «Μεταρρύθμιση Δημόσιου Τομέα» (80 εκ €), «Αλιεία & Θάλασσα» (9,5 εκ €) «Τεχνική Βοήθεια» (50 εκ €).

Για αντιμετώπιση των επιπτώσεων της πανδημίας, στη Θεσσαλία εισέρευσαν από το ΕΠΑΝΕΚ 176 εκ €, από το «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού» 26 εκ €, από το «Μεταρρύθμιση» 250 χιλ. € & το «Αλιεία & Θάλασσα» 1,1 εκ. €.

3.3. Υλοποίηση Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) στη Θεσσαλία

Στην Περιφέρεια Θεσσαλίας από το σύνολο του ΠΑΑ για όλες τις κατηγορίες παρεμβάσεων εντάχθηκαν για χρηματοδότηση και υλοποιούνται επενδύσεις, έργα και ιδιωτικές επενδύσεις Π/Υ 934 εκ €. Μέρος αυτών (τάξης 135 εκ €) διαχειρίζονται από την Περιφέρεια.

3.4. Υλοποίηση Εθνικού ΠΔΕ & λοιπών ευρωπαϊκών προγραμμάτων στην Θεσσαλία

Το εθνικό ΠΔΕ χρηματοδοτεί στην Περιφέρεια έργα που δεν δύναται να ενταχθούν σε συγχρηματοδοτούμενο Πρόγραμμα ενώ είναι απαραίτητα σε περιφερειακό επίπεδο, καθώς επίσης & τις ιδιωτικές επενδύσεις του Αναπτυξιακού Νόμου. Άλλοι εθνικοί πόροι που εισρέουν στη Θεσσαλία προέρχονται από το Πρόγραμμα ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ που αφορά έργα της Αυτοδιοίκησης, το ΠΡΑΣΙΝΟ ΤΑΜΕΙΟ για περιβαλλοντικά έργα, έργα & δράσεις της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, του Προγράμματος HORIZON (Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας) & Έργα διακρατικής – διαπεριφερειακής συνεργασίας (Interreg κ.α.) στα οποία συμμετέχει ενεργά η Περιφέρεια.

3.5. Εμπειρία & ζητήματα υλοποίησης

Η εμπειρία από την υλοποίηση των προγραμμάτων & δράσεων του ΕΣΠΑ στην προγραμματική περίοδο 2014-20 υποδηλώνει ότι υπήρχαν προβλήματα & αδυναμίες που περιόρισαν την ταχύτητα υλοποίησή τους, αποτελούν διδάγματα για τη νέα περίοδο, ενδεικτικά :

- Η όλη διαδικασία σχεδιασμού & υλοποίησης ήταν αρκετά γραφειοκρατική & χρονοβόρα, τόσο στο σχεδιασμό, όσο & στην υλοποίηση. Περιορισμένα περιθώρια για το σχεδιασμό ολοκληρωμένων εδαφικών (place-based) πολιτικών, προσαρμοσμένων στις τοπικές ανάγκες.
- Μια σειρά από φορείς υλοποίησης δεν διέθεταν την ουσιαστική διαχειριστική ικανότητα που απαιτούνταν. Ειδικά για τις ΟΧΕ υπήρξε δυσκολία στα επίπεδα σχεδιασμού & υλοποίησης στρατηγικών.
- Σημαντική καθυστέρηση στην υλοποίηση έργων, κυρίως υποδομών, αλλά & επενδύσεων, επέφεραν συχνά οι αδυναμίες έγκαιρης έκδοσης πάσης φύσεως αδειών οι προσφυγές στη δικαιοσύνη για κάποια έργα & η πολυπλοκότητα/συνεχείς εναλλαγές του συστήματος δημοσίων συμβάσεων (Ν. 4412/16). Η κατάσταση αντιμετωπίζεται με νομοθετικές παρεμβάσεις.
- Η προώθηση δράσεων καινοτομίας & έξυπνης εξειδίκευσης, με τη συνεργασία μεταξύ επιχειρήσεων & ερευνητικών φορέων κινήθηκε με δυσκολία μετά το στάδιο σχεδιασμού των Στρατηγικών RIS3, ενώ η ενεργοποίηση των σχετικών δράσεων καθυστέρησε. Η λειτουργία του μηχανισμού της RIS3 ήταν δυσχερής, ενώ επιλύεται πλέον για το νέο Πρόγραμμα.
- Η χρήση των χρηματοδοτικών εργαλείων ξεκίνησε με καθυστέρηση και ήταν περιορισμένη. Η πρόβλεψη χορήγησης επενδυτικών κεφαλαίων & κεφαλαίου κίνησης με ευνοϊκούς όρους στις επιχειρήσεις, συνάντησε σημαντικές δυσκολίες έναντι κανόνων λειτουργίας του τραπεζικού συστήματος αλλά & της περιορισμένης πιστοληπτικής ικανότητας των επιχειρήσεων.
- Η υλοποίηση έργων υποδομών αντιμετώπισε σημαντικές δυσκολίες, από την καθυστέρηση ολοκλήρωσης των απαιτούμενων εθνικών Στρατηγικών & Νομοθετημάτων, τον έλεγχο με κανόνες κρατικών ενισχύσεων, τις προβλέψεις των χωροταξικών σχεδίων για τις χρήσεις γης, τη δασική νομοθεσία, το χρονοβόρο της εξασφάλισης όλων των αδειοδοτήσεων & μελετών για ωρίμανση έργων, τις διαδικασίες απαλλοτρίωσης, την αλλαγή του νομοθετικού πλαισίου Δημοσίων Συμβάσεων, τη δυσκολία εφαρμογής κανόνων απλοποιημένου κόστους, αλλά & θέματα αποδοχής σημαντικών έργων από τις τοπικές κοινωνίες. Η κατάσταση αντιμετωπίζεται θετικά.

Η εμπειρία της περιόδου 2014-2020 υποδηλώνει ότι η αξιοποίηση των υφιστάμενων Συστημάτων & Δομών με τις κατάλληλες βελτιώσεις, ο θεσμικός & τεχνολογικός εκσυγχρονισμός & η απλοποίηση των

διαδικασιών, υπό το πρίσμα των Νέων Κανονισμών & προβλέψεων ΕΣΠΑ, μπορούν να συμβάλλουν στη βελτίωση της υλοποίησης των ΕΠ στη νέα ΠΠ, ως προς την ταχύτητα, βελτιώνοντας την επίδραση των πόρων στην οικονομία, στην απασχόληση & κοινωνική συνοχή. Σε συνεργασία με την ΕΑΣ, η απλοποίηση θα στηριχθεί στη χρήση απλοποιημένου κόστους με τη διαδικασία των άρθρων 53-56, την πλήρη ηλεκτρονική διαχείριση μέσω ΟΠΣ, τη διασύνδεση με άλλα πληροφοριακά συστήματα του Δημοσίου & στην επέκταση της διεπαφής του για τη μείωση των εγγράφων που διαβιβάζονται από τους δικαιούχους. Επίσης, σε συνεργασία με τις Εθνικές Αρχές, οι διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων θα υποστηριχθούν από δράσεις όπως η εκπαίδευση δημόσιων φορέων δικαιούχων του ΕΣΠΑ & σε περιφερειακό & τοπικό επίπεδο, για την καλύτερη αντιμετώπιση των νέων προκλήσεων της πράσινης & ψηφιακής μετάβασης & την περαιτέρω προώθηση της καινοτομίας σε δημόσιες συμβάσεις.

Το ΕΣΠΑ προβλέπει την ενίσχυση της ικανότητας των δικαιούχων στο πλαίσιο του Προγράμματος «Τεχνική Βοήθεια και Υποστήριξη Δικαιούχων» για την ενδυνάμωση της διοικητικής ικανότητας των φορέων υλοποίησης (capacity building) σε τομείς που έχουν παρατηρηθεί ελλείψεις καθώς & νέους τομείς που παρουσιάζουν δυνατότητες ανάπτυξης. Η ΜΟΔ θα έχει σημαντικό ρόλο για ορισμένες από αυτές τις δράσεις, καθώς & η ομάδα εμπειρογνομόνων JASPERS για την ενδυνάμωση του συστήματος διακυβέρνησης σημαντικών τομέων (στερεά απόβλητα, λύματα) & στην ενίσχυση ικανότητας δικαιούχων. Διεθνείς Οργανισμοί θα έχουν επίσης σημαντικό ρόλο όπως η ΕΤΕπ (ΕΙΒ) μέσω δράσεων PASSA. Οι δράσεις συμπληρώνονται με στοχευμένες δράσεις της Τεχνικής Βοήθειας του Προγράμματος.

4. Η Προγραμματική Περίοδος 2021-2027

4.1. Η αναπτυξιακή στρατηγική της χώρας στην επόμενη περίοδο

Η ΕΕ την περίοδο 2021-2027 επιδιώκει την επίτευξη πέντε κύριων στόχων πολιτικής: (α) μια Εξυπνότερη Ευρώπη, (β) μια Πιο Πράσινη Ευρώπη, (γ) μια Πιο Συνδεδεμένη Ευρώπη, (δ) μια Πιο Κοινωνική Ευρώπη, και (ε) μια Ευρώπη Πιο Κοντά στους πολίτες.

Η αναπτυξιακή στρατηγική της χώρας αποτυπώνεται στο Σχέδιο Ανάπτυξης της Ελληνικής Οικονομίας (2020), το οποίο συνέταξε ειδική επιτροπή με επικεφαλής τον καθηγητή Πισσαρίδη & υιοθέτησε η κυβέρνηση. Η στρατηγική θέτει ως κεντρικό στόχο τη σύγκλιση του κατά κεφαλή ΑΕΠ της χώρας με αυτό της ΕΕ, την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής & τη βελτίωση των περιβαλλοντικών επιδόσεων της χώρας.

Η υλοποίηση της αναπτυξιακής στρατηγικής της χώρας βασίζεται σε σημαντικό βαθμό σε τέσσερα μεγάλα προγράμματα χρηματοδότησης: το Ταμείο Ανάκαμψης & Ανθεκτικότητας (ΤΑΑ), το ΕΣΠΑ 2021-27, το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2021-27 (ΠΑΑ) & το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης 2021-25 (ΕΠΑ).

Αν & το κάθε πρόγραμμα χρηματοδοτείται από διαφορετικά Ταμεία & διαθέτει τους δικούς του στόχους, προτεραιότητες & κατανομές των πόρων σε άξονες δράσης, στο σύνολό τους υποστηρίζουν την αναπτυξιακή στρατηγική της χώρας, λαμβάνοντας υπόψη & μεταξύ άλλων τις συστάσεις των εκθέσεων στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού εξαμήνου, την Εθνική Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS), τις κατευθύνσεις της Βίβλου Ψηφιακού Μετασχηματισμού, το Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια & το Κλίμα, την Εθνική Στρατηγική Προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή, τη Στρατηγική για τα Δάση & άλλα αντίστοιχα Σχέδια, τα Σχέδια Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών, την Εθνική Στρατηγική για τη Βιοποικιλότητα, τις αρχές της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής για Βιώσιμη & Έξυπνη Κινητικότητα, τις αρχές του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων, του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων & της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία, & της ισότητας των φύλων καθώς & των μη διακρίσεων, & κάθε Στρατηγική & Σχέδιο που συμβάλει στην Ευρωπαϊκή στόχευση για τη Νέα Π.Π.

Το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης & Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0» που αφορά τους πόρους του ΤΑΑ αποτελείται από τέσσερις πυλώνες: (1) Πράσινη Μετάβαση, (2) Ψηφιακή Μετάβαση, (3) Απασχόληση, δεξιάτητα & κοινωνική συνοχή, (4) Ιδιωτικές επενδύσεις & οικονομικός & θεσμικός μετασχηματισμός. Το «Ελλάδα 2.0» δεν έχει περιφερειακή κατανομή.

Το ΕΠΑ έχει παρόμοιους στόχους & καλύπτει τις χρηματοδοτήσεις που θα δοθούν από το Εθνικό σκέλος του ΠΔΕ. Οι αναπτυξιακοί στόχοι του ΕΠΑ αναπτύσσονται σε πέντε πυλώνες: Έξυπνη Ανάπτυξη, Πράσινη Ανάπτυξη, Κοινωνική Ανάπτυξη, Ανάπτυξη Υποδομών & Εξωστρέφεια. Οι πόροι του ΕΠΑ για

την περίοδο 2021-2025 ανέρχονται σε 10 δις € & κατανέμονται τόσο σε Τομεακές δράσεις των Υπουργείων όσο & στις Περιφέρειες. Στην Θεσσαλία για το Περιφερειακό πρόγραμμα κατανέμονται 185 εκ €.

Το ΠΑΑ βρίσκεται σε φάση διαμόρφωσης & καλύπτει την εφαρμογή της ΚΑΠ.

Οι Στόχοι του ΕΣΠΑ 2021-2027 είναι:

ΣΠ1. Μια πιο ανταγωνιστική & εξυπνότερη Ευρώπη

ΣΠ2. Μια πιο πράσινη & ανθεκτική Ευρώπη

ΣΠ3. Μια πιο διασυνδεδεμένη Ευρώπη

ΣΠ4. Μια πιο κοινωνική & χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη

ΣΠ5. Μια Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες της

Ειδικός Στόχος για το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης

Το ΕΣΠΑ θα υλοποιηθεί μέσω 7 Τομεακών Προγραμμάτων (ΤΕΠ), το πρόγραμμα Δίκαιης Μετάβασης (για Περιφέρειες που επηρεάζονται από την ενεργειακή μετάβαση), 13 Περιφερειακά Προγράμματα (ΠΕΠ) & το Πρόγραμμα Αλιείας.

5. Ο Σχεδιασμός του Προγράμματος Θεσσαλία 2021 – 2027

5.1. Προτεραιότητες αναπτυξιακής πολιτικής με βάση τη μελέτη του ΟΟΣΑ

Στο πλαίσιο της μελέτης του ΟΟΣΑ για την περιφερειακή πολιτική στην Ελλάδα (2020) ως σημαντικότερες κατευθύνσεις πολιτικής για την Θεσσαλία αναδείχθηκαν κατά σειρά οι εξής:

1. Υποστήριξη του μετασχηματισμού & της διαφοροποίησης του πρωτογενή τομέα προς την κατεύθυνση ποιοτικών & οργανικών προϊόντων, & ανάπτυξη ενός νέου αγροδιατροφικού τομέα που εξάγει σε εξειδικευμένες & ακριβές αγορές.
2. Ανάπτυξη νεοφυών επιχειρήσεων σε τομείς αιχμής, με την υποστήριξη & συνεργασία Ερευνητικών Εργαστηρίων, Θερμοκοιτίδων & Κέντρων Επιχειρηματικότητας & Καινοτομίας.
3. Ανάπτυξη μιας ισχυρής επιστημονικής βάσης που θα υποστηρίζει βασικούς οικονομικούς κλάδους να γίνουν καινοτόμοι & ανταγωνιστικοί.
4. Ανάπτυξη νέων μορφών τουρισμού, επέκταση τουριστικής περιόδου & σύνδεση με την τοπική γεωργία, διατροφή, επιστημονική βάση, πολιτισμό & βιοτεχνία.
5. Στήριξη της ανάπτυξης νέων βιομηχανικών κλάδων τους οποίους η περιφέρεια μπορεί να αναπτύξει συγκριτικό πλεονέκτημα.
6. Μετασχηματισμός της τοπικής & περιφερειακής διοίκησης.
7. Προστασία του περιβάλλοντος & της πολιτιστικής, αρχιτεκτονικής & ιστορικής κληρονομιάς, βελτίωση των τοπικών ποιοτικών χαρακτηριστικών & υπηρεσιών & ανάδειξη της ποιότητας ζωής σε ισχυρό πλεονέκτημα που θα προσελκύσει νέους κατοίκους στην περιφέρεια.
8. Ανάπτυξη αλυσίδων αξίας με ισχυρές τοπικές σχέσεις εισροών-εκροών σε κλάδους συγκριτικού πλεονεκτήματος.

5.2. Η διαμόρφωση της αναπτυξιακής στρατηγικής της Θεσσαλίας στη νέα περίοδο

Η αναπτυξιακή στρατηγική για την επόμενη προγραμματική περίοδο έχει ως κύριο στόχο την ενίσχυση του παραγωγικού συστήματος. Επιδιώκει την ανάδειξη ενός παραγωγικού μοντέλου στο οποίο θα έχουν σημαντική θέση η ποιότητα, η διαφοροποίηση, η πιστοποίηση, το branding, η κλίμακα, οι συνέργειες, η εξωστρέφεια, η δικτύωση του τοπικού με το διεθνές & όπου το επιστημονικό κεφάλαιο & η κοινωνία της γνώσης θα αλληλοεπιδρούν με το παραγωγικό κεφάλαιο & θα παράγουν καινοτόμες ιδέες, υπηρεσίες & προϊόντα στην υπηρεσία της ανάπτυξης & της απασχόλησης.

Η αναπτυξιακή στρατηγική έχει επίσης ως στόχο την προστασία του περιβάλλοντος & της πολιτιστικής

κληρονομιάς, την ενίσχυση της συνδεσιμότητας & τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων χωρίς αποκλεισμούς στα πλαίσια ενός χωρικά ισόρροπου μοντέλου ανάπτυξης με πολιτικές που αντλούν από την τοπικά συσσωρευμένη γνώση των πόλεων, της υπαίθρου, των ορεινών, νησιωτικών & απομακρυσμένων περιοχών, & ασκούνται όσο το δυνατόν πιο κοντά στους πολίτες σύμφωνα με τις αρχές της επικουρικότητας και της εδαφικότητας για την ανάδειξη των μοναδικών χαρακτηριστικών της περιφέρειας.

Η επίτευξη των στόχων της αναπτυξιακής στρατηγικής θα υποστηριχθεί με τον κατάλληλο συνδυασμό των δράσεων & πόρων του Θεσσαλία 2021-2027, των Τομεακών Προγραμμάτων (ΤΕΠ) του ΕΣΠΑ, αλλά & των πόρων του ΤΑΑ, του ΠΑΑ & του ΕΠΑ.

Προκειμένου να μεγιστοποιηθούν οι συνέργειες & να διασφαλιστεί ο έγκαιρος σχεδιασμός των προτεραιοτήτων του Προγράμματος που έχουν συμπληρωματικότητα με σχετικές συνιστώσες/μέτρα του ΤΑΑ, η Γενική Διεύθυνση Στρατηγικής & Σχεδιασμού & Εφαρμογής ΕΣΠΑ στο Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων θα εκπονεί σε ετήσια βάση ή & νωρίτερα εφόσον κρίνεται απαραίτητο, Έκθεση εντοπισμού των συμπληρωματικότητων μεταξύ ΤΑΑ & παρόντος Προγράμματος. Η Έκθεση θα δίνει τη δυνατότητα στη Διαχειριστική Αρχή του Προγράμματος να βελτιώσει τον σχεδιασμό του προγραμματισμού εργασιών του Προγράμματος λαμβάνοντας υπόψη τα έργα & τα αποτελέσματα του ΤΑΑ, εστιάζοντας στην ανάπτυξη αντίστοιχης σειράς συμπληρωματικών ενεργειών στο Πρόγραμμα. Στόχος είναι οι συμπληρωματικότητες να αφορούν σωστά σχεδιασμένες & χωρίς επικαλύψεις παράλληλες δράσεις ή διαδοχικές ενέργειες που εξυπηρετούν τη στοχοθεσία του Προγράμματος. Η έκθεση θα κοινοποιείται & θα παρουσιάζεται στις συνεδριάσεις της ετήσιας αναθεώρησης & στις επιτροπές παρακολούθησης, διασφαλίζοντας ότι όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη ενημερώνονται.

Το Πρόγραμμα Θεσσαλία 2021-2027 συμβάλλει στην προώθηση της γαλάζιας ανάπτυξης, σύμφωνα με τις προτεραιότητες της Επιτροπής για μια νέα προσέγγιση για τη βιώσιμη γαλάζια οικονομία στην ΕΕ & δρα συνεργατικά με την μακροπεριφερειακή Στρατηγική EUSAIR, στην οποία μετέχουν όλες οι περιφέρειες της Χώρας. Επίσης, λειτουργεί συμπληρωματικά & σε συνέργεια με τα Προγράμματα Horizon Europe, Life, ETΘAY & ΠΑΑ.

Με βάση τα παραπάνω, ο Στρατηγικός Στόχος του Προγράμματος Θεσσαλία 2021-2027 είναι **«Η Ενίσχυση της καινοτομίας & εξωστρέφειας του παραγωγικού συστήματος & η μετάβαση της οικονομίας σε ένα μοντέλο αειφόρου & χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης με σύμμαχο τη φύση».**

Στο πλαίσιο αυτής της στρατηγικής, το Πρόγραμμα Θεσσαλία 2021-2027 θέτει ως **Στρατηγικές προτεραιότητες:**

- ο Την ανάπτυξη ενός σύγχρονου, εξωστρεφούς & καινοτόμου παραγωγικού συστήματος.
- ο Την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, τη μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος & την αντιμετώπιση των συνεπειών της κλιματικής αλλαγής.
- ο Την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής & των κοινωνικών υποδομών.
- ο Την ενίσχυση των μεταφορικών υποδομών.
- ο Την περαιτέρω προστασία & ανάδειξη των πολιτιστικών και τουριστικών πόρων.
- ο Τη βιώσιμη ανάπτυξη των αστικών κέντρων.
- ο Την ενίσχυση της χωρικής συνοχής & της ενδογενούς ανάπτυξης.

Το Πρόγραμμα θα υλοποιηθεί σύμφωνα με το περιεχόμενο του ΕΣΠΑ ως προς το Σύστημα Διαχείρισης & Ελέγχου, τις Αρχές Διαχείρισης, τα μέτρα απλοποίησης αλλά & ενίσχυσης των εμπλεκόμενων φορέων, λαμβάνοντας υπόψη τα διδάγματα της υλοποίησης περιόδου 2014-2020.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού & της απαγόρευσης των διακρίσεων & θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λπ. & θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες / επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων & δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό & απομόνωσή τους.

Το σύνολο των υποδομών κοινωνικής & υγειονομικής πρόνοιας θα καλύπτει ελλείψεις, βασισμένες στην

χαρτογράφηση υποδομών & υπηρεσιών & αποτίμηση εξατομικευμένων αναγκών.

Το Πρόγραμμα δεσμεύεται για την προώθηση όπου είναι εφικτό της στρατηγικής χρήσης των Δημοσίων Συμβάσεων. Προς το σκοπό αυτό θα συμπεριλαμβάνει σύμφωνα με το θεσμικό πλαίσιο στις προσκλήσεις την εκάστοτε Εθνική Στρατηγική για τις Δημόσιες Συμβάσεις & θα ενθαρρύνει τους Δικαιούχους να χρησιμοποιούν κατά το σχεδιασμό των έργων τους κριτήρια σχετικά με την ποιότητα & το κόστος του κύκλου ζωής. Ειδικότερα -& όπου είναι εφικτό νομικά & θεσμικά- θα ενθαρρύνει τους δικαιούχους, να ενσωματώνουν στις διαδικασίες δημοσίων συμβάσεων των έργων τους, περιβαλλοντικά & κοινωνικά κριτήρια καθώς & κίνητρα καινοτομίας. Θα διασφαλιστεί πρόσβαση σε ανοικτά δεδομένα & θα τηρείται η οδηγία Open Data Directive (Directive (EU)2019/1024)

Το πρόγραμμα δύναται να υποστηρίξει επενδύσεις που συνδυάζουν επιτυχώς τις αρχές της **αειφορίας, της αισθητικής & της συμμετοχικότητας** της πρωτοβουλίας New European Bauhaus, με σκοπό την εξεύρεση προσιτών, χωρίς αποκλεισμούς, βιώσιμων & ελκυστικών λύσεων για τις κλιματικές προκλήσεις.

1. Στρατηγική του προγράμματος: βασικές προκλήσεις και μέτρα πολιτικής

Πίνακας 1

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΔΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
<p>1. Μια Ευρώπη πιο ανταγωνιστική και πιο έξυπνη μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού και της περιφερειακής συνδεσιμότητας ΤΠΕ</p>	<p>RSO1.1. Ανάπτυξη και ενίσχυση των ικανοτήτων έρευνας και καινοτομίας και αξιοποίηση των προηγμένων τεχνολογιών</p>	<p>Η Θεσσαλία παρουσιάζει σχετικά χαμηλή επίδοση στους δείκτες καινοτομίας (Regional Innovation Scoreboard EE, 2019). Αν & παρουσιάζει θετική δυναμική, ο δείκτης αντιστοιχεί στο 76,2% του εθνικού μέσου όρου & στο 57,2% του μέσου όρου των ευρωπαϊκών περιφερειών για τουλάχιστον δύο σημαντικές αιτίες: οι δαπάνες για Έρευνα, Τεχνολογική Ανάπτυξη & Καινοτομία (E&A) στην περιφέρεια είναι χαμηλές (0,77% του περιφερειακού ΑΕΠ (2018)) & τα μεγέθη των επιχειρήσεων είναι ιδιαίτερα μικρά & δεν ευνοούν ανάπτυξη δράσεων E&A. Από την άλλη πλευρά, η Θεσσαλία διαθέτει σημαντικό ερευνητικό δυναμικό σε όλο το εύρος των εφαρμοσμένων επιστημών & σε όλους τους τομείς προτεραιότητας της RIS & της στρατηγικής της EE & της Χώρας (τεχνολογίες πληροφορικής, περιβάλλον, ενέργεια, βιο-επιστήμες, υγεία, κ.α.). Το δυναμικό αυτό μπορεί & πρέπει να αξιοποιηθεί με κατάλληλες δράσεις & υποστήριξη ώστε να συμβάλει στην ενίσχυση της καινοτομικής δραστηριότητας των υφιστάμενων επιχειρήσεων & τη δημιουργία νέων σε τομείς αιχμής. Προκύπτει συνεπώς η ανάγκη σύζευξης έρευνας - παραγωγής & αξιοποίησης των δυνατοτήτων του ερευνητικού δυναμικού της Περιφέρειας για την ενίσχυση της καινοτομίας, ανταγωνιστικότητας & εξωστρέφειας των επιχειρήσεων. Η βασική στρατηγική επιλογή της Περιφέρειας είναι η ενίσχυση του οικοσυστήματος έρευνας & καινοτομίας που αναπτύσσεται στην</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>περιοχή, η ενίσχυση της καινοτόμου επιχειρηματικότητας & η δημιουργία συμπράξεων με επιχειρήσεις, για ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων & υπηρεσιών στις προτεραιότητες της RIS. Ο στόχος περιλαμβάνει ενίσχυση της τεχνολογικής υποδομής Ερευνητικών Κέντρων, Ινστιτούτων & Εργαστηρίων της Περιφέρειας αποκλειστικά στους τομείς της RIS, υποστήριξη συνεργασίας Επιχειρήσεων & Ερευνητικών ομάδων για τη δημιουργία ενός οικοσυστήματος καινοτομίας & επιχειρηματικότητας & υποστήριξη της ικανότητας των αρμοδίων φορέων στο σχεδιασμό & υλοποίηση δράσεων έξυπνης εξειδίκευσης, βιομηχανικής μετάβασης & επιχειρηματικότητας. Η κύρια στρατηγική για επενδύσεις E & A στο πλαίσιο του ΕΣ είναι της Εθνικής Στρατηγικής S3 (ΕΣΕΕ) που προσδιόρισε οκτώ τομείς προτεραιότητας που θα αποτελέσουν & την αντίστοιχη περιφερειακή απόληξη της ΕΣΕΕ. Εφόσον απαιτηθεί θα υπάρξει περαιτέρω εξειδίκευση των προτεραιοτήτων της Περιφέρειας κατά τη διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης σε περιφερειακό επίπεδο.</p>
<p>1. Μια Ευρώπη πιο ανταγωνιστική και πιο έξυπνη μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού και της περιφερειακής συνδεσιμότητας ΤΠΕ</p>	<p>RSO1.2. Αξιοποίηση των οφελών της ψηφιοποίησης για τους πολίτες, τις εταιρείες, τους ερευνητικούς οργανισμούς και τις δημόσιες αρχές</p>	<p>Η Θεσσαλία παρουσιάζει σχετικά χαμηλές επιδόσεις στον τομέα της ψηφιακής σύγκλισης σε μια σειρά δεικτών που αποτυπώνουν την ένταση χρήσης των Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών (ΤΠΕ). Το πρόβλημα αφορά τόσο τον ιδιωτικό, όσο και τον δημόσιο τομέα και κυρίως τους φορείς της αυτοδιοίκησης. Πολλές επιχειρήσεις δεν έχουν πρόσβαση, ή δεν κάνουν χρήση των σύγχρονων ψηφιακών τεχνολογιών και εφαρμογών στη λήψη επιχειρηματικών αποφάσεων, στην προβολή του προϊόντος ή των</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΔΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>υπηρεσιών τους, στις επαφές με το δημόσιο τομέα, ή τη διαχείριση των προμηθειών και του δικτύου συνεργατών τους. Αντίστοιχα, οι φορείς της Αυτοδιοίκησης συχνά δεν διαθέτουν πρόσβαση σε σύγχρονες ψηφιακές υπηρεσίες, αλλά και βάσεις δεδομένων που θα τους επιτρέπουν να σχεδιάζουν, να υλοποιούν και να αξιολογούν με πιο αποτελεσματικό τρόπο το πρόγραμμά τους και να παρέχουν μια σειρά από ποιοτικές υπηρεσίες στους πολίτες. Η περίοδος της πανδημίας ανέδειξε την αναγκαιότητα ενίσχυσης της ψηφιακής λειτουργίας, επικοινωνίας και παρουσίας των επιχειρήσεων από την μία πλευρά και την επιτακτικότητα της δημιουργίας ψηφιακών μηχανισμών υποστήριξης της καθημερινότητας των πολιτών. Επίσης η υποστήριξη του συστήματος λήψης αποφάσεων με ψηφιακά μέσα θα διευκολύνει την τοπική αυτοδιοίκηση στην προσπάθεια να βελτιώνει την αποδοτικότητά της. Ο ΕΣ ii επιδιώκει Α) Την αξιοποίηση των ψηφιακών τεχνολογιών με στόχο την υποστήριξη του παραγωγικού δυναμικού της Θεσσαλίας στην προσπάθεια ενίσχυσης της παραγωγικότητας, της δικτύωσης και της ανταγωνιστικότητας. Τα μικρά μεγέθη της επιχειρηματικότητας, απαιτούν μια σειρά από ψηφιακές υπηρεσίες - δράσεις ψηφιακής αναβάθμισης, ή ψηφιακές πλατφόρμες και εφαρμογές που θα φέρνουν σε επαφή τις επιχειρήσεις με βάσεις δεδομένων ή αποτελέσματα έρευνας και επιτυχημένες πρακτικές, για συμβολή στην ανάδειξη καινοτόμων λύσεων και βελτίωση της ανταγωνιστικότητάς τους. Β) Λύσεις ψηφιακών εφαρμογών που θα συμβάλλουν στην αναβάθμιση της ποιότητας των υπηρεσιών των δημόσιων φορέων στη Θεσσαλία προς τους</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΔΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		πολίτες, με στόχευση στον μετασχηματισμό των πόλεων σε «έξυπνες πόλεις». Οι δράσεις με τη στήριξη του μηχανισμού του ΥΨΔ θα τηρούν την αρχή της συμπληρωματικότητας.
1. Μια Ευρώπη πιο ανταγωνιστική και πιο έξυπνη μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού και της περιφερειακής συνδεσιμότητας ΤΠΕ	RSO1.3. Ενίσχυση της βιώσιμης ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και δημιουργία θέσεων εργασίας στις ΜΜΕ, μεταξύ άλλων μέσω παραγωγικών επενδύσεων	Η Θεσσαλία υστερεί αναλογικά σε σχέση με το μέσο όρο της χώρας, τόσο σε σχέση με το επίπεδο ανάπτυξης, όσο και σε σχέση με το επίπεδο ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων. Καταγράφονται διαρθρωτικά προβλήματα στο παραγωγικό της σύστημα, όπως η περιορισμένη εξωστρέφεια, η περιορισμένη συμμετοχή σε περιφερειακές και διεθνείς αλυσίδες αξίας και τους σχετικά χαμηλούς δείκτες τεχνολογικού εκσυγχρονισμού και καινοτομίας. Οι αδυναμίες του παραγωγικού συστήματος της Θεσσαλίας σχετίζονται κυρίως με τα μικρά μεγέθη των επιχειρήσεων, τα οποία δεν επιτρέπουν την ανάπτυξη οικονομιών κλίμακας στην παραγωγή, την έλλειψη συνεργειών και μηχανισμών υποστήριξης/καθοδήγησης, προσανατολισμό σε εσωστρεφείς κλάδους (non-tradable), περιορισμένη πρόσβαση σε χρηματοδότηση, περιορισμένη καινοτομία και περιορισμένη σύνδεση της έρευνας και της παραγωγής, κλπ. Για την αντιμετώπιση των παραπάνω απαιτούνται σημαντικές επενδύσεις σε τομείς με υφιστάμενο ή εν δυνάμει ανταγωνιστικό πλεονέκτημα, οι οποίες θα δημιουργήσουν οικονομική μεγέθυνση και βιώσιμες θέσεις απασχόλησης. Ο στόχος του ΕΣΙΙΙ είναι η ενίσχυση της επενδυτικής δραστηριότητας και της δημιουργίας νέων Μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ), καθώς και η αναβάθμιση των υφιστάμενων ΜΜΕ, ειδικά στους κλάδους της RIS και η ανάπτυξη συλλογικής αποτελεσματικότητας

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>στο παραγωγικό σύστημα και ειδικά στους κλάδους αιχμής. Σημαντικά πεδία παρέμβασης του ΕΣΙΙΙ αποτελούν η βελτίωση της ποιότητας των εισροών, των διαδικασιών και των προϊόντων ή υπηρεσιών των επιχειρήσεων και η ανάπτυξη συλλογικών μηχανισμών οι οποίοι θα τις υποστηρίζουν σε μια σειρά από τομείς, όπως οι συνεργασίες, ο τεχνολογικός εκσυγχρονισμός, οι απαιτούμενες δεξιότητες και η αναζήτηση αγορών. Η δημιουργία ενός παραγωγικού οικοσυστήματος πυκνών σχέσεων και συνεργασιών αποτελεί έναν κρίσιμο παράγοντα επιτυχίας για τις μικρές επιχειρήσεις. Η συνεργασία μεταξύ ομοειδών ή συμπληρωματικών επιχειρήσεων για την προώθηση κοινών επιχειρηματικών στόχων είναι σημαντική για την δημιουργία οικονομιών συγκέντρωσης-συσπείρωσης στην τοπική οικονομία, που με την σειρά τους θα ωθήσουν τις επιχειρήσεις σε αυξημένη παραγωγικότητα, ανταγωνιστικότητα και εξωστρέφεια.</p>
<p>2. Μια πιο πράσινη και ανθεκτική Ευρώπη με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα και καθ' οδόν προς μια οικονομία καθαρών μηδενικών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, μέσω της προώθησης της δίκαιης μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας, των πράσινων και γαλάζιων επενδύσεων, της κυκλικής οικονομίας, του μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης των κινδύνων, και της βιώσιμης αστικής κινητικότητας</p>	<p>RSO2.1. Προώθηση μέτρων ενεργειακής απόδοσης και μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου</p>	<p>Η βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης είναι ένας από τους κύριους στόχους τόσο σε Ευρωπαϊκό και σε Εθνικό επίπεδο στον πλαίσιο της επιδίωξης για μια Ευρώπη «μηδενικού αποτυπώματος άνθρακα», όσο και για τη Θεσσαλία. Η ενεργειακή κατανάλωση του κτιριακού τομέα είναι υψηλή, καθώς αντιπροσωπεύει το 41% της συνολικής τελικής κατανάλωσης ενέργειας (μ.ο. χώρας). Αυτό οφείλεται κυρίως στη μεγάλη ηλικία του κτιριακού αποθέματος, το οποίο παρουσιάζει μηδενικό ή χαμηλό επίπεδο θερμομόνωσης/ ενεργειακών προδιαγραφών. Στη Θεσσαλία, η κατάσταση του κτιριακού αποθέματος αναφορικά με την ενεργειακή του απόδοση παρουσιάζει παρόμοια</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>χαρακτηριστικά με το σύνολο της χώρας. Το ποσοστό των κτιρίων που εντάσσονται στην κατηγορία A-B είναι περίπου 10%, ελαφρώς μεγαλύτερο από το μέσο της χώρας. Συνεπώς, αναμένεται να προκύψουν σημαντικά οφέλη από τη βελτίωση των ενεργειακών προδιαγραφών των κτιρίων, εξασφαλίζοντας ταυτόχρονα την προσαρμογή του κτιριακού αποθέματος στις νέες κλιματικές συνθήκες. Για αυτό τον ειδικό στόχο και σε συνδυασμό με τις προβλέψεις των τομεακών προγραμμάτων προωθείται η χρηματοδότηση της ενεργειακής αναβάθμισης κτιρίων του δημόσιου τομέα, που παρότι ξεκίνησε στην περίοδο 2014-2020 συνεχίζει να καταγράφει υψηλές ανάγκες καθώς υπάρχει σημαντικός αριθμός δημοσίων κτιρίων στη Θεσσαλία που χρήζουν ενεργειακής αναβάθμισης. Ο ΕΣ i βρίσκεται σε συμφωνία με κατευθύνσεις και προωθεί στόχους πολλών στρατηγικών και επιχειρησιακών σχεδίων Ευρωπαϊκής και εθνικής κλίμακας. Συγκεκριμένα εναρμονίζεται με τις κατευθύνσεις του Άξονα 1.2 «Ενεργειακή αναβάθμιση του κτιριακού αποθέματος της χώρας και χωροταξική μεταρρύθμιση» του 1ου Πυλώνα του Εθνικού Σχεδίου Ελλάδα 2.0 «Πράσινη Μετάβαση», ενώ προωθεί τους στόχους του Εθνικού Σχεδίου για την Ενέργεια και το Κλίμα και του Εθνικού Προγράμματος Ελέγχου της Ατμοσφαιρικής Ρύπανσης (NAPCP) και Σχεδίων Ποιότητας Αέρα (AQP). Επίσης, υιοθετεί μέρος των προτεινόμενων δράσεων για τη βελτίωση της αποδοτικότητας των κτιρίων που περιλαμβάνονται στην Εθνική Στρατηγική για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή. Οι δράσεις θα γίνουν με βάση τις προβλέψεις του ΚΕΝΑΚ.</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΔΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
<p>2. Μια πιο πράσινη και ανθεκτική Ευρώπη με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα και καθ' οδόν προς μια οικονομία καθαρών μηδενικών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, μέσω της προώθησης της δίκαιης μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας, των πράσινων και γαλάζιων επενδύσεων, της κυκλικής οικονομίας, του μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης των κινδύνων, και της βιώσιμης αστικής κινητικότητας</p>	<p>RSO2.2. Προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας σύμφωνα με την οδηγία για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (ΕΕ) 2018/2001[1] συμπεριλαμβανομένων των κριτηρίων βιωσιμότητας που καθορίζονται σ' αυτήν</p>	<p>Η ενίσχυση της παραγωγής ενέργειας από ΑΠΕ είναι ένας από τους κύριους στόχους τόσο σε Ευρωπαϊκό και σε Εθνικό επίπεδο στο πλαίσιο της επιδίωξης για μια Ευρώπη «μηδενικού αποτυπώματος άνθρακα», όσο και στη Θεσσαλία. Λαμβάνοντας υπόψη τη διαθεσιμότητα των πόρων και τον επιμερισμό των δράσεων μεταξύ των Προγραμμάτων, στο Πρόγραμμα επιδιώκεται η προώθηση των ΑΠΕ στις κτιριακές ή και άλλες υποδομές του δημόσιου τομέα. Οι κλιματικές συνθήκες της χώρας παρέχουν μεγάλες δυνατότητες παραγωγής Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ). Πάγια επιδίωξη σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο είναι η περαιτέρω ενίσχυση της συμμετοχής των ΑΠΕ στο ενεργειακό ισοζύγιο της χώρας ώστε να εξασφαλίζεται η ενεργειακή αυτάρκεια της χώρας καθώς και η μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος της παραγωγής και κατανάλωσης ενέργειας. Για το λόγο αυτό στο ΕΣΕΚ τονίζεται ότι η συμμετοχή των ΑΠΕ στο ενεργειακό μίγμα πρέπει να ξεπεράσει το 30% μέχρι το 2030. Στο πλαίσιο αυτό, τα κτίρια και οι υποδομές του δημόσιου τομέα μπορούν να συμβάλλουν στην αύξηση παραγωγής ενέργειας από ΑΠΕ. Η χρήση δημόσιων κτιρίων και υποδομών για παραγωγή ΑΠΕ έχει διπλό όφελος για τη χώρα καθώς από τη μία μειώνεται η χρήση μη ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, ενώ ταυτόχρονα εξοικονομείται ενέργεια, καθώς όταν η ενέργεια παράγεται και καταναλώνεται τοπικά μειώνονται οι απώλειες ενέργειας που παρατηρούνται σε δίκτυα διανομής ηλεκτρικής ενέργειας. Επιπλέον, η παραγωγή ενέργειας από ΑΠΕ σε δημόσια κτίρια και υποδομές ενέχει το χαρακτήρα εμβληματικής</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>δράσης που δύναται να κινητοποιήσει και άλλους φορείς και πολίτες της περιφέρειας προς αυτή την κατεύθυνση. Ο Ειδικός Στόχος ii επισπεύδει την επίτευξη των στόχων που τίθενται από το Εθνικό Σχέδιο Ελλάδα 2.0 Άξονας «Πράσινη Μετάβαση», σύμφωνα και με τις ειδικές ανά χώρα συστάσεις του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου που δίνουν προτεραιότητα στην πραγματοποίηση επενδύσεων για την προώθηση της χρήσης των ΑΠΕ. Επιπλέον, προωθεί το στόχο του ΕΣΕΚ και του Εθνικού Προγράμματος Ελέγχου της Ατμοσφαιρικής Ρύπανσης και Σχεδίων Ποιότητας Αέρα (ΑQP) περί ενίσχυσης της ενεργειακής αυτάρκειας της χώρας μέσω της διαφοροποίησης των πηγών ενέργειας και της αύξησης της συμμετοχής των ΑΠΕ στην ακαθάριστη τελική κατανάλωση ενέργειας τουλάχιστον στο 35%. Οι δράσεις θα γίνουν με βάση τις προβλέψεις του ΚΕΝΑΚ.</p>
<p>2. Μια πιο πράσινη και ανθεκτική Ευρώπη με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα και καθ' οδόν προς μια οικονομία καθαρών μηδενικών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, μέσω της προώθησης της δίκαιης μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας, των πράσινων και γαλάζιων επενδύσεων, της κυκλικής οικονομίας, του μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης των κινδύνων, και της βιώσιμης αστικής κινητικότητας</p>	<p>RSO2.4. Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της πρόληψης του κινδύνου καταστροφών, της ανθεκτικότητας, λαμβάνοντας υπόψη προσεγγίσεις που βασίζονται στο οικοσύστημα</p>	<p>Σύμφωνα με μελέτη του ESPON (2010) και το πρόγραμμα πρόβλεψης COSMO-CLM, η Περιφέρεια Θεσσαλίας αναμένεται να επηρεασθεί σημαντικά από την κλιματική αλλαγή καθώς για το 2100 προβλέπεται αύξηση της μέσης θερμοκρασίας μεταξύ 3,1 και 4 οC και μείωση του ύψους βροχόπτωσης κατά περισσότερο από 20%. Επιπλέον το 2011 οι οικονομικές ζημιές από την κλιματική αλλαγή για την Περιφέρεια ξεπερνούσαν τα 200 εκ. ευρώ. Συνεπώς η πρόληψη και αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής πέρα από τα ανθρώπινα και περιβαλλοντικά οφέλη έχει και κοινωνικοοικονομικά οφέλη για την Περιφέρεια. Οι δράσεις του ΕΣ iv βρίσκονται σε συμφωνία με</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>τον αντίστοιχο ΣΠ του ΕΣΠΑ 2021-2027 ο οποίος ενσωματώνει τις κατευθύνσεις και τις προτεραιότητες της Εθνικής Στρατηγικής Διαχείρισης Κινδύνων, της Εθνικής Στρατηγικής Προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή και της Στρατηγικής για τα Δάση για την πρόληψη και αντιμετώπιση κινδύνων και την ενίσχυση της ανθεκτικότητας σε καταστροφές. Επιπλέον εναρμονίζεται με τα Σχέδια Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής Ποταμών (Οδηγία 2000/60/ΕΚ) και με το Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας (Οδηγία 2007/60/ΕΚ). Το Περιφερειακό Σχέδιο Θεσσαλίας για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (ΠεΣΠΚΑ), το οποίο βρίσκεται σε στάδιο τελικής έγκρισης, επίσης καταγράφει την ανάγκη για δράσεις πρόληψης και αντιμετώπισης προβλημάτων που σχετίζονται με δασικές πυρκαγιές, πλημμύρες και διάβρωση ακτών. Οι αυξημένες σε πυκνότητα – ύψος βροχής και διάρκεια βροχοπτώσεις και τα έντονα πλημμυρικά φαινόμενα που καταγράφονται τα τελευταία χρόνια στη Θεσσαλία, πλήττουν έντονα περιοχές και οικισμούς, ενώ παράλληλα λόγω της γεωμορφολογίας ορισμένων ορεινών περιοχών, όπως Πήλιο, Πίνδος, επιφέρουν κατολισθητικά φαινόμενα πλήττοντας ή κινδυνεύοντας να πλήξουν δημόσιες υποδομές ή οικισμούς, καθιστώντας αναγκαία τη λήψη μέτρων και παρεμβάσεων. Σύμφωνα με το Γενικό Σχέδιο «ΕΓΚΕΛΑΔΟΣ» που εκδόθηκε το 2020 οι περισσότερες περιοχές της Περιφέρειας κατατάσσονται στο 2ο από συνολικά 3 επίπεδα σεισμικής επικινδυνότητας της χώρας. Απαιτείται επομένως μελέτη και παρεμβάσεις ενίσχυσης της στατικότητας σημαντικών δημόσιων υποδομών,</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>όπως σχολικά ή άλλα κτίρια, γεφυρών περιφερειακού/τοπικού οδικού δικτύου, που καταγράφουν αδυναμίες/επικινδυνότητα, για την αντισεισμική θωράκισή τους.</p>
<p>2. Μια πιο πράσινη και ανθεκτική Ευρώπη με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα και καθ' οδόν προς μια οικονομία καθαρών μηδενικών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, μέσω της προώθησης της δίκαιης μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας, των πράσινων και γαλάζιων επενδύσεων, της κυκλικής οικονομίας, του μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης των κινδύνων, και της βιώσιμης αστικής κινητικότητας</p>	<p>RSO2.5. Προαγωγή της πρόσβασης στην ύδρευση και της βιώσιμης διαχείρισης του νερού</p>	<p>Στην Περιφέρεια Θεσσαλίας βάσει της Οδηγίας 91/271/ΕΟΚ έχουν χαρακτηριστεί τέσσερις (4) οικισμοί ως Β προτεραιότητας, τριάντα δύο (32) οικισμοί ως Γ' Προτεραιότητας ενώ δεν υπάρχουν οικισμοί Α' προτεραιότητας. Όλοι οι οικισμοί Β' προτεραιότητας είναι σε πλήρη συμμόρφωση με την Οδηγία 91/271/ΕΟΚ ενώ για 3 οικισμούς Γ' προτεραιότητας προβλέπεται ότι θα εκκρεμεί η συμμόρφωση τους στη λήξη της τρέχουσας Προγραμματικής Περιόδου. Παράλληλα, παρότι υλοποιούνται ήδη ορισμένα αντίστοιχα έργα διαχείρισης αστικών λυμάτων σε οικισμούς με ι.π. κάτω των 2.000 κατοίκων, με στόχο την προστασία της δημόσιας υγείας ή και την αντιμετώπιση περιβαλλοντικής ρύπανσης σε περιοχές ευαίσθητες οικολογικά, με κύρια προτεραιότητα σε έργα προστασίας ζωνών πόσιμου ύδατος σύμφωνα με τα εγκεκριμένα ΣΔΛΑΠ Περιφέρειας Θεσσαλίας, λόγω της σημαντικότητας και αναγκαιότητάς τους απαιτείται να συνεχιστεί η δράση και σε άλλες αντίστοιχες περιοχές/οικισμούς. Η δράση θα υλοποιηθεί στη βάση επιχειρησιακού σχεδίου που θα εκπονηθεί σχετικά. Η διαχείριση των υδάτινων πόρων, εμπίπτει στον ευρύτερο εθνικό σχεδιασμό για τα ύδατα. Η περιοχή καλύπτεται από τα αντίστοιχα ΣΔΛΑΠ σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Οδηγία 2000/60/ΕΚ. Ως προς το πόσιμο νερό, μετά την υλοποίηση σημαντικών έργων στο ΕΣΠΑ και την άρση κρίσιμων προβλημάτων σε περιοχές της Θεσσαλίας δεν καταγράφεται σημαντικό</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>πρόβλημα ποιότητας πόσιμου ύδατος σε οικισμούς, ούτε μη επάρκειάς του, ωστόσο απαιτείται η υλοποίηση δράσεων και έργων για την περαιτέρω βελτίωση της ποιότητας, εξασφάλισης πλήρους επάρκειας και βιώσιμης διάθεσής του. Επίσης, απαραίτητη είναι η υλοποίηση σημαντικών μέτρων του ΣΔΛΑΠ. Η προτεραιοποίηση των σχετικών δράσεων θα γίνει σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Περιφερειακή εξειδίκευση του Εθνικού Επιχειρησιακού Σχεδίου για το πόσιμο νερό. Αναφορικά με την ποιότητα του πόσιμου νερού θα ληφθεί υπόψη η οδηγία 2020/2184. Οι δράσεις του ΕΣ υλοποιούνται σε συνέργεια με τις αντίστοιχες του Σχεδίου Ελλάδα 2.0, που καλύπτει τις χρηματοδοτήσεις του Ταμείου Ανάκαμψης.</p>
<p>2. Μια πιο πράσινη και ανθεκτική Ευρώπη με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα και καθ' οδόν προς μια οικονομία καθαρών μηδενικών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, μέσω της προώθησης της δίκαιης μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας, των πράσινων και γαλάζιων επενδύσεων, της κυκλικής οικονομίας, του μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης των κινδύνων, και της βιώσιμης αστικής κινητικότητας</p>	<p>RSO2.6. Προαγωγή της μετάβασης σε κυκλική οικονομία και σε αποδοτική ως προς τους πόρους οικονομία</p>	<p>Η κυκλική οικονομία μειώνει το περιβαλλοντικό αποτύπωμα της οικονομίας μέσω της μείωσης των απορριπτόμενων αποβλήτων που μπορούν να κατευθυνθούν ως πρώτες ή & ενδιάμεσες ύλες σε άλλες παραγωγικές διαδικασίες. Η ενίσχυση αντίστοιχων δράσεων μπορεί να αποφέρει σημαντικά οφέλη για το περιβάλλον & την Περιφερειακή οικονομία μέσω της δημιουργίας νέων επιχειρήσεων & θέσεων εργασίας σε σχετικούς τομείς. Στο πλαίσιο της μετάβασης σε μία κυκλική και αποδοτική ως προς τους πόρους οικονομία στον ΕΣ νι περιλαμβάνεται η υλοποίηση δράσεων προτεραιότητας του Περιφερειακού Σχεδίου Διαχείρισης Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ) το οποίο πρόκειται να επικαιροποιηθεί. Σημαντικό μέρος αυτών των δράσεων έχει ήδη ενεργοποιηθεί κατά την περίοδο 2014-2020 & παραμένει σε προτεραιότητα σύμφωνα με τις προβλέψεις του επικαιροποιημένου Εθνικού Σχεδίου Διαχείρισης</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>Αποβλήτων (ΕΣΔΑ). Η οικιακή ανακύκλωση, η δημιουργία πράσινων σημείων, η εγκατάσταση γωνιών ανακύκλωσης και η ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των πολιτών είναι απαραίτητα για την επίτευξη των στόχων του ΕΣΔΑ στη Θεσσαλία και περιλαμβάνονται στον παρόντα ΕΣ νί. Σύμφωνα με τα πλέον πρόσφατα στοιχεία (ΕΛΣΤΑΤ, 2021) το % νοικοκυριών που ανακυκλώνει τα απορρίμματά του είναι 52,53% ενώ της χώρας είναι 51,04%, κατατάσσοντας τη Θεσσαλία 4η μεταξύ των 13 περιφερειών. Αντίστοιχα, το % απορριμμάτων που τελικά ανακυκλώνονται φτάνει το 33%, ίσο με της χώρας. Συνεπώς, υπάρχουν πολλά περιθώρια περαιτέρω ενδυνάμωσης της δραστηριότητας της ανακύκλωσης. Ο Ειδικός Στόχος νί προωθεί τις επιδιώξεις του ΕΣΔΑ για αύξηση του ποσοστού ανακύκλωσης απορριμμάτων και τη μείωση στο 10% από το 80% των απορριμμάτων προς ταφή. Επιπλέον, ενισχύει τον Εθνικό Στόχο του ΕΣΕΚ για τη διαχείριση & αξιοποίηση απορριμμάτων με τις σύγχρονες τεχνολογίες κυκλικής οικονομίας. Επίσης, συμπληρώνει τις δράσεις του Άξονα 1.4 του 1ου Γενικού Στόχου («Πράσινη Μετάβαση») του Εθνικού Σχεδίου Ελλάδα 2.0 αναφορικά με την προώθηση της ανακύκλωσης και της κυκλικής οικονομίας. Τέλος, προωθείται η ατζέντα της Πράσινης Συμφωνίας για μια οικονομία μηδενικών ρύπων.</p>
<p>2. Μια πιο πράσινη και ανθεκτική Ευρώπη με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα και καθ' οδόν προς μια οικονομία καθαρών μηδενικών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, μέσω της προώθησης της δίκαιης μετάβασης σε καθαρές</p>	<p>RSO2.7. Ενίσχυση της προστασίας και της διατήρησης της φύσης, της βιοποικιλότητας και των πράσινων υποδομών, μεταξύ άλλων σε αστικές περιοχές, και μείωση όλων των μορφών ρύπανσης</p>	<p>Η εθνική πολιτική για τις πόλεις εντοπίζει ζητήματα ρύπανσης, έλλειψης περιβαλλοντικών υποδομών, έλλειψης πρασίνου και ελεύθερων χώρων. Τα παραπάνω αποτελούν ζητήματα και για τα οικιστικά κέντρα της Θεσσαλίας όπου η</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
<p>μορφές ενέργειας, των πράσινων και γαλάζιων επενδύσεων, της κυκλικής οικονομίας, του μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης των κινδύνων, και της βιώσιμης αστικής κινητικότητας</p>		<p>περιορισμένη παρουσία του πρασίνου και του υγρού στοιχείου επιδεινώνουν τις περιβαλλοντικές παραμέτρους τους. Ο Ειδικός στόχος επιλέγεται για παρεμβάσεις ενίσχυσης των πράσινων και μπλε υποδομών και της βιοποικιλότητας στο αστικό περιβάλλον, που στοχεύουν στην αύξηση των ελεύθερων χώρων πρασίνου, στη μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης και του θορύβου, συνεπώς στην αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των κατοίκων σε αστικές περιοχές εκτός αυτών όπου θα υλοποιηθεί Ολοκληρωμένο Σχέδιο ΒΑΑ (στον Σ.Π. 5). Οι παρεμβάσεις εναρμονίζονται πλήρως με τους στόχους του Εθνικού Προγράμματος Ελέγχου της Ατμοσφαιρικής Ρύπανσης. Επισημαίνεται ότι δράσεις στις περιοχές NATURA δεν περιλαμβάνονται, καθώς αφορούν στο αντίστοιχο τομεακό πρόγραμμα.</p>
<p>3. Μια πιο διασυνδεδεμένη Ευρώπη μέσω της ενίσχυσης της κινητικότητας</p>	<p>RSO3.1. Ανάπτυξη ανθεκτικού στην κλιματική αλλαγή, έξυπνου, ασφαλούς, βιώσιμου και διατροφικού ΔΕΔ-Μ</p>	<p>Η ολοκλήρωση – αναβάθμιση των υποδομών του κύριου και αναλυτικού Διευρωπαϊκού Δικτύου Μεταφορών (ΔΕΔ-Μ) παραμένει σημαντική προτεραιότητα στο ΕΣΠΑ. Οι βασικές υποδομές του ΔΕΔ-Μ στην Περιφέρεια Θεσσαλίας είναι σε ικανοποιητικό επίπεδο μετά την υλοποίηση σχετικών έργων αλλά και την πρόβλεψη ολοκλήρωσης λοιπών παρεμβάσεων (ολοκλήρωση Ε65, ηλεκτροκίνηση σιδηροδρομικών γραμμών Λάρισα – Βόλος, Παλαιοφάρσαλος - Καλαμπάκα) από το Ταμείο Ανάκαμψης και το Αντίστοιχο Τομεακό Πρόγραμμα Το πρόγραμμα θα χρηματοδοτήσει συμπληρωματικά σε αυτά, παρεμβάσεις σε τμήματα του αναλυτικού Διευρωπαϊκού Οδικού Δικτύου (ΔΟΔ) με στόχο την αναβάθμισή τους, με προτεραιοποίηση στα τμήματα που καταγράφουν σημαντικό</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΔΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		κυκλοφοριακό φόρτο και εξυπηρετούν άμεσα τα μεγάλα αστικά κέντρα (ενδεικτικά Βόλος, Λάρισα). Στόχος επίσης είναι η σύνδεση του ΔΟΔ με πύλες εισόδου/εξόδου (λιμάνια και αεροδρόμια) έτσι ώστε να ενισχυθεί η πολυτροπικότητα του δικτύου. Οι σχετικές παρεμβάσεις θα είναι πλήρως συμβατές με τα οριζόμενα στο Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Μεταφορών και την Περιφερειακή Διάσταση αυτού ως προς την Θεσσαλία.
3. Μια πιο διασυνδεδεμένη Ευρώπη μέσω της ενίσχυσης της κινητικότητας	RSO3.2. Ανάπτυξη και ενίσχυση βιώσιμης, ανθεκτικής στην κλιματική αλλαγή, έξυπνης και διατροπικής εθνικής, περιφερειακής και τοπικής κινητικότητας, με καλύτερη πρόσβαση στο ΔΕΔ-Μ και διασυνοριακή κινητικότητα	Σύμφωνα με το ΕΣΠΑ παραμένουν ως βασικές ανάγκες για τη βελτίωση της προσβασιμότητας, της διασυνδεσιμότητας & της ασφάλειας των οδικών μεταφορών η κατασκευή/αναβάθμιση νέων οδικών τμημάτων εκτός ΔΟΔ & η βελτίωση της διασυνδεσιμότητας των νησιών μεταξύ τους & με την ηπειρωτική χώρα με εκσυγχρονισμό -επέκταση των λιμενικών υποδομών, όπου είναι αναγκαίο & επαρκώς αιτιολογημένο. Επίσης διατυπώνεται ανάγκη για παρεμβάσεις οδικής ασφάλειας σε συμβατότητα με τον στόχο της ΕΕ για μηδενικό αριθμό θυμάτων & σοβαρών τροχαίων ατυχημάτων έως το 2050 (Vision Zero). Οι βασικές μεταφορικές υποδομές στην Περιφέρεια είναι σε καλή κατάσταση αλλά αρκετές ενδοπεριφερειακές & διαπεριφερειακές οδικές συνδέσεις δεν έχουν ολοκληρωθεί, καθώς βασικά παραγωγικά κέντρα δεν έχουν εύκολη πρόσβαση στο κεντρικό ΔΕΔ-Μ που διέρχεται από τη Θεσσαλία ενώ παράλληλα είναι σημαντικού κυκλοφοριακού φόρτου & εν μέρει με επικινδυνότητα χρήσης. Στο πλαίσιο αυτό προωθείται η ολοκλήρωση αυτών των συνδέσεων για τη βελτίωση & κυκλοφοριακών ροών & της ασφάλειας των μετακινήσεων. Οι σχετικές παρεμβάσεις θα είναι πλήρως συμβατές με τα

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>οριζόμενα στο Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Μεταφορών (ΕΣΣΜ) & την Περιφερειακή Διάσταση του ως προς την Θεσσαλία. Ειδικότερα για τις παρεμβάσεις βελτίωσης οδικής ασφάλειας στο περιφερειακό & τοπικό δίκτυο θα ληφθούν υπόψη το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Οδική Ασφάλεια & η συμπληρωματικότητα με τις αντίστοιχες δράσεις του Ταμείου Ανάκαμψης. Τα λιμάνια εκτός ΔΕΔ-Μ χωροθετούνται στα νησιά των Β. Σποράδων, Αλόνησο & Σκόπελο & χρήζουν παρεμβάσεων για βελτίωση της λειτουργίας τους στο πλαίσιο του ρόλου τους ως κύριες πύλες εισόδου & εξόδου εμπορευμάτων & επιβατών από τα νησιά στην ηπειρωτική χώρα. Οι παρεμβάσεις στους υφιστάμενους αυτούς λιμένες θα είναι πλήρως συμβατές με το ΕΣΣΜ & την Περιφερειακή Διάσταση του ως προς την Θεσσαλία καθώς & την Εθνική Στρατηγική Λιμένων & το είδος τους θα είναι απολύτως διακριτό με τις προβλεπόμενες στο Πρόγραμμα «Μεταφορές» για τους λιμένες. Η συμμόρφωση με την οδηγία (ΕΕ) 2019/883 για τις λιμενικές εγκαταστάσεις παραλαβής για την παράδοση αποβλήτων πλοίων θα ληφθεί υπόψη κατά την ενεργοποίηση των σχετικών δράσεων.</p>
<p>4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων</p>	<p>RSO4.1. Ενίσχυση της αποτελεσματικότητας και της ικανότητας ένταξης των αγορών εργασίας και της πρόσβασης σε ποιοτικές θέσεις απασχόλησης μέσω της ανάπτυξης των κοινωνικών υποδομών και της προώθησης της κοινωνικής οικονομίας</p>	<p>Η πτώση του επιπέδου του εισοδήματος και η άνοδος του επιπέδου της ανεργίας στην Περιφέρεια Θεσσαλίας υπήρξε ιδιαίτερα αισθητή ως σύμπτωμα της οικονομικής κρίσης. Ιδιαίτερα αισθητή υπήρξε η αύξηση των ποσοστών ανεργίας ομάδων όπως οι γυναίκες, οι νέοι και τα άτομα ηλικίας 50+. Ένας από τους κρίσιμους παράγοντες αντιμετώπισης του φαινομένου είναι η αποτελεσματική λειτουργία των μηχανισμών που διευκολύνουν την πρόσβαση</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΔΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>στην αγορά εργασίας. Η ύπαρξη της απαιτούμενης υποδομής και εξοπλισμού αποτελεί σημαντική παράμετρο της αποτελεσματικότητας τους. Στο δυσμενές περιβάλλον που διαμορφώθηκε στην αγορά εργασίας έχει αναδειχθεί εσχάτως η σπουδαιότητα της κοινωνικής επιχειρηματικότητας και συνεπώς η αναγκαιότητα ώθησης της ανάπτυξης της. Η τελευταία απορρέει από την αυξανόμενη αναγνώριση του ρόλου που μπορούν να διαδραματίσουν οι κοινωνικές επιχειρήσεις στην αντιμετώπιση των κοινωνικών και περιβαλλοντικών προκλήσεων και στην ώθηση της ανάπτυξης χωρίς αποκλεισμούς. Αυτό διότι οι κοινωνικές επιχειρήσεις εξυπηρετούν το συμφέρον της κοινότητας (κοινωνικοί, οικονομικοί και περιβαλλοντικοί στόχοι) αντί της μεγιστοποίησης του κέρδους και απασχολούν συνήθως τα πιο ευάλωτα μέλη της κοινωνίας, συμβάλλοντας με τον τρόπο αυτό και στην κοινωνική συνοχή. Πρόδηλη είναι συνεπώς και η ανάγκη ενδυνάμωσης της κοινωνικής οικονομίας και της κοινωνικής επιχειρηματικότητας στην Περιφέρεια Θεσσαλίας όπου ήδη καταγράφεται σημαντικός αριθμός κοινωνικών επιχειρήσεων μέσω της ενίσχυσης της συνέχισης, επιχειρηματικής αναβάθμισης αλλά και της ανάδειξης νέων σχετικών επιχειρηματικών πρωτοβουλιών. Η κοινωνική επιχειρηματικότητα δύναται να οδηγήσει στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, συνιστώντας ένα εξόχως ανθεκτικό επιχειρηματικό μοντέλο, καθώς και στην ενίσχυση της κοινωνικής ένταξης. Οι παρεμβάσεις στο πλαίσιο του συγκεκριμένου ΕΣ λαμβάνουν υπόψη τις συστάσεις του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου και λειτουργούν συμπληρωματικά με: α) τον 3ο Πυλώνα του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΔΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		Ανθεκτικότητας για την απασχόληση, τις δεξιότητες και την κοινωνική συνοχή, β) τον αναπτυξιακό στόχο για την Κοινωνική Ανάπτυξη του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης 2021-25, και γ) με τις κατευθύνσεις του σχεδίου δράσης του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων.
4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων	RSO4.2. Βελτίωση της ισότιμης πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες εκπαίδευσης, κατάρτισης και διά βίου μάθησης χωρίς αποκλεισμούς μέσω της ανάπτυξης προσβάσιμων υποδομών, συμπεριλαμβανομένων της ενίσχυσης της ανθεκτικότητας της εξ αποστάσεως και της διαδικτυακής εκπαίδευσης και κατάρτισης	Παρά την ύπαρξη σημαντικού αριθμού σχολικών μονάδων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στην Θεσσαλία συνεχίζουν να εντοπίζονται ελλείψεις, οι οποίες μάλιστα εντείνονται λόγω και της πρόσφατης επέκτασης της δίχρονης υποχρεωτικής Προσχολικής Εκπαίδευσης. Μονάδες συστεγάζονται ή λειτουργούν σε χώρους που δεν πληρούν τις απαιτούμενες προδιαγραφές ενώ παράλληλα η πανδημία έδειξε ότι υπάρχει σημαντική ανάγκη αναβάθμισης των διαθέσιμων ψηφιακών υποδομών των σχολικών μονάδων. Η τριτοβάθμια εκπαίδευση εμφανίζει ανάγκες αναφορικά με τον εκπαιδευτικό εξοπλισμό. Οι ανάγκες αυτές ενισχύθηκαν έπειτα από την αναδιοργάνωση του ακαδημαϊκού χάρτη της Χώρας με το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας αποτελεί πλέον το 3ο μεγαλύτερο ΑΕΙ της Χώρας σε αριθμό Τμημάτων. Μέσω των παρεμβάσεων στο πλαίσιο του εν λόγω ΕΣ επιδιώκεται η αναβάθμιση υποδομών όλων των βαθμίδων της εκπαίδευσης, στο πλαίσιο ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού, με επικέντρωση στις επιμέρους ανάγκες όπως καταγράφονται σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Λαμβάνονται υπόψη οι συστάσεις του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου και λειτουργούν συμπληρωματικά ή/και σε συμφωνία: α) του Άξονα 3.2 του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ενίσχυση της

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>εκπαίδευσης και της δια βίου μάθησης και εκσυγχρονισμός της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης» β) του αναπτυξιακού στόχου για την Κοινωνική Ανάπτυξη του ΕΠΑ 2021-25, γ) του επικαιροποιημένου Στρατηγικού Σχεδίου Πολιτικής για την Εκπαίδευση, την Κατάρτιση και τη Δια Βίου Μάθηση, δ) του Στρατηγικού Σχεδίου Δράσης για την ισότιμη πρόσβαση των ΑμΕΑ στην εκπαίδευση. Επίσης, οι προτεινόμενες παρεμβάσεις είναι σε συμφωνία με τις κατευθύνσεις του σχεδίου δράσης του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων.</p>
<p>4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων</p>	<p>RSO4.3. Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, νοικοκυριών με χαμηλό εισόδημα και μειονεκτουσών ομάδων, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων με ειδικές ανάγκες, μέσω ολοκληρωμένων δράσεων που περιλαμβάνουν υπηρεσίες στέγασης και κοινωνικές υπηρεσίες</p>	<p>Η οικονομική κρίση της τελευταίας δεκαετίας σε συνδυασμό με τα αποτελέσματα της τρέχουσας πανδημικής κρίσης όξυνε τα προβλήματα των ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού της Θεσσαλίας. Η δημιουργία και ο εκσυγχρονισμός κοινωνικών υποδομών για την παροχή ολοκληρωμένων υπηρεσιών και στη βάση διαπιστωμένων αναγκών αναμένεται να ενισχύσουν την κοινωνικοοικονομική ένταξη τους. Στη Θεσσαλία υπάρχουν δέκα περιοχές (Μαύρικα, Σοφάδες, Νέα Σμύρνη, Τύρναβος, Φάρσαλα, Αλιβέρι, Νεάπολη, Αγία Παρασκευή, Κηπάκι, Πύργος) στις οποίες διαβιούν πληθυσμοί Ρομά. Σύμφωνα με την Εθνική Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης των Ρομά 2021-2030 δύο (2) από τους αντίστοιχους οικισμούς κατατάσσονται στον τύπο Ι «Άκρως υποβαθμισμένες περιοχές» (συνθήκες διαβίωσης μη αποδεκτές με καλύβια, παραπήγματα και απουσία βασικών υποδομών) και επτά (7) στον τύπο ΙΙ «Μικτός καταυλισμός» (ανάμιξη σπιτιών με πρόχειρες κατασκευές (παραπήγματα, σκηνές /τσαντρία, λυόμενες κατασκευές (container) με</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		μόνιμη, συνήθως, χρήση και μερική υποδομή (ύδρευσης, ηλεκτροδότησης, οδοποιίας)). Συνεπώς, η αναγκαιότητα δημιουργίας / βελτίωσης βασικών υποδομών στους παραπάνω τομείς παραμένει επίκαιρη. Οι παρεμβάσεις στο πλαίσιο του εν λόγω ΕΣ είναι σε συμφωνία με α)την νέα Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη και τη Μείωση της Φτώχειας, β)την Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης των Ρομά και το Σχέδιο Δράσης της περιόδου 2021-2030, γ) το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα Δικαιώματα των ΑμΕΑ και λειτουργούν συμπληρωματικά με τις δράσεις του 3ου Πυλώνα του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας για την απασχόληση, της δεξιότητες και την κοινωνική συνοχή.
4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων	RSO4.5. Εξασφάλιση ισότιμης πρόσβασης στην υγειονομική περίθαλψη και ενίσχυση της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγείας, συμπεριλαμβανομένης της πρωτοβάθμιας υγειονομικής περίθαλψης, και πρόωθηση της μετάβασης από την ιδρυματική φροντίδα στη φροντίδα που βασίζεται σε επίπεδο οικογένειας και τοπικής κοινότητας	Η Θεσσαλία διαθέτει 4 Γενικά Νοσοκομεία στις έδρες των Περιφερειακών ενοτήτων, 1 Πανεπιστημιακό Γενικό Νοσοκομείο & 1 Στρατιωτικό στη Λάρισα, 17 Κέντρα Υγείας, Περιφερειακά Ιατρεία & άλλες δομές Α' βάρθμιας υγείας. Οι διαθέσιμες κλίνες/100 χιλ. κατοίκους είναι 233, κατατάσσοντας την στη 10η θέση των ελληνικών Περιφερειών, με σημαντική υστέρηση έναντι του ευρωπαϊκού μ.ο., ενώ περίπου 5,6% του πληθυσμού δεν έχει πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας (ΟΟΣΑ, 2020). Παράλληλα η τρέχουσα υγειονομική κρίση έχει αναδείξει την προστασία της δημόσιας υγείας ως θεμέλιο της κοινωνικής & οικονομικής συνοχής. Κατά την περίοδο της οικονομικής κρίσης & ιδίως της πανδημίας αποδείχθηκε ότι οι χώρες με αποτελεσματικά συστήματα υγείας καθολικής πρόσβασης & αποτελεσματικές υπηρεσίες δημόσιας υγείας & επιδημιολογικής επιτήρησης μπορούν να

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>περιορίσουν σημαντικά τις υγειονομικές & κοινωνικές συνέπειες της πανδημίας με πολλαπλά οφέλη στη δημόσια υγεία, κοινωνική συνοχή, οικονομική ανάπτυξη αλλά & στα οικονομικά των νοικοκυριών, των συστημάτων υγείας & κοινωνικής προστασίας. Οι κατάλληλες υποδομές & εξοπλισμοί είναι σημαντικοί παράγοντες της αποτελεσματικότητας των συστημάτων υγείας. Οι δομές του Εθνικού Συστήματος Υγείας της Θεσσαλίας, παρά την ικανοποιητική χωρική κάλυψη τους & την ενίσχυση τους στο πλαίσιο της ΠΠ 2014-2020 ιδίως μέσω προμήθειας εξοπλισμού, συνεχίζουν να έχουν ανάγκες αναβάθμισης - επέκτασης υποδομών & προμήθειας εξοπλισμών. Οι κάτοικοι των απομακρυσμένων (ορεινών κυρίως) περιοχών, πρέπει να αποκτήσουν πρόσβαση σε υπηρεσίες δημόσιας υγείας με επί τόπου παροχή τους μεκατάλληλες Κινητές Μονάδες. Οι επιλογές σε εθνικό επίπεδο για την ενίσχυση της Α' βάρθμιας Φροντίδας Υγείας, την έμφαση στην πρόληψη στο πλαίσιο & της ενεργού γήρανσης & την ενίσχυση της αποϊδρυματοποίησης αιτιολογούν την επιλογή του ΕΣ. Οι παρεμβάσεις στο πλαίσιο του λαμβάνουν υπόψη α) τις συστάσεις του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, β) το Εθνικό Σχέδιο Δράσης Υγείας 2021-2025, γ) την Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη 2021-2027 & λειτουργούν συμπληρωματικά με τον 3ο Πυλώνα του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης & Ανθεκτικότητας για την κοινωνική συνοχή. Για τον διαχωρισμό δράσεων με το Ταμείο Ανάκαμψης υπάρχει δέσμευση για κεντρικό συντονισμό, ώστε ο διαχωρισμός να γίνει από το Υπουργείο Υγείας σε επίπεδο Πράξεων & να εξασφαλισθεί η μη ύπαρξη επικαλύψεων</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΔΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων	RSO4.6. Ενίσχυση του ρόλου του πολιτισμού και του βιώσιμου τουρισμού στην οικονομική ανάπτυξη, την κοινωνική ένταξη και την κοινωνική καινοτομία	<p>Η Θεσσαλία διαθέτει σημαντικά πολιτιστικά μνημεία, παγκοσμίου φήμης & προσέλκυσης σημαντικών ροών επισκεπτών όπως τα Μετέωρα & ο Όλυμπος, της νεολιθικής εποχής έως των νεότερων ιστορικών περιόδων. Αρκετά μνημεία έχουν αναδειχθεί & καταστεί επισκέψιμα, ωστόσο αρκετά χρήζουν περαιτέρω προστασίας & ανάδειξης. Εκτός από τα χερσαία μνημεία, τα τελευταία χρόνια αναδεικνύονται σημαντικοί ενάλιοι αρχαιολογικοί χώροι που αδειοδοτήθηκαν πρώτοι στη χώρα ως επισκέψιμοι στο κοινό (το ναυάγιο της Περιστεράς στην Αλόνησο λειτουργεί ήδη ως επισκέψιμος ενάλιος αρχαιολογικός χώρος) ενώ δρομολογείται η επισκεψιμότητα αντίστοιχων χώρων στον Δυτικό Παγασητικό, καθιστώντας τη Θεσσαλία πρωτοπόρα στον τομέα σε επίπεδο χώρας. Σημαντικοί χώροι πολιτισμού λειτουργούν επίσης όπως Δημοτικές Πινακοθήκες, Αρχαιολογικά Μουσεία, το Λαογραφικό Μουσείο Λάρισας & αντίστοιχοι μικρότερης εμβέλειας. Επίσης, δραστηριοποιούνται πολλοί φορείς πολιτισμού σε τοπικό ή περιφερειακό επίπεδο σε πολλούς τομείς του παραδοσιακού & σύγχρονου πολιτισμού, στηρίζοντας παράλληλα την οικονομία & την απασχόληση. Ο τουρισμός αποτελεί το 4% του Περιφερειακού ΑΕΠ & και το 7% της Απασχόλησης (ΙΝΣΕΤΕ, 2019). Έχει πολλές δυνατότητες περαιτέρω ανάπτυξης, βασισμένους στον πλούτο της φύσης, του πολιτισμού, της χωροταξίας της περιοχής & των προσβάσεων σε αυτήν, συνδεδεμένος με κάθε οικονομική δραστηριότητα & συνεισφέροντας στην ανάπτυξη & στην απασχόληση. Η αξιοποίηση του</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>πολιτιστικού αποθέματος & της πολιτιστικής δραστηριότητας προς ένα μοντέλο τουριστικής ανάπτυξης, αναμένεται να συνεισφέρει στην περαιτέρω κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη της Θεσσαλίας. Στόχος είναι η αύξηση των επισκεπτών, η επιμήκυνση της διάρκειας παραμονής τους, η ενσωμάτωση νέων προορισμών & δραστηριοτήτων, η σύνδεση όλων των τομέων της οικονομίας με τον τουρισμό, η υιοθέτηση ενός σύγχρονου & βιώσιμου τουριστικού μοντέλου προς όφελος των τοπικών κοινωνιών. Οι παρεμβάσεις στο πλαίσιο του ΕΣ υποστηρίζουν την προστασία & ανάδειξη του πολιτιστικού πλούτου, σύγχρονου πολιτισμού, τουριστικών πόρων & φυσικής κληρονομιάς, συμπληρωματικά του 4ου Πυλώνα του Ευρωπαϊκού Ταμείου Ανάκαμψης «Κοινωνική & Εδαφική Συνοχή» & του Άξονα 4.6 "Εκσυγχρονισμός & βελτίωση της ανθεκτικότητας κύριων κλάδων οικονομίας της χώρας" του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.</p>
<p>4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων</p>	<p>ESO4.1. Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση και μέτρα ενεργοποίησης για όλα τα άτομα που αναζητούν εργασία, συγκεκριμένα, τους νέους, ιδίως μέσω της υλοποίησης των εγγυήσεων για τη νεολαία, τους μακροχρόνια ανέργους και τις μειονεκτούσες ομάδες στην αγορά εργασίας, και για τα οικονομικά αδρανή άτομα, καθώς και μέσω της προώθησης της αυτοαπασχόλησης και της κοινωνικής οικονομίας.</p>	<p>Η οικονομική κρίση ενέτεινε το πρόβλημα της ανεργίας στην Θεσσαλία όπως και στο σύνολο της χώρας. Στο διάστημα 2015-2018 παρατηρείται μείωση του ποσοστού της ανεργίας που ωστόσο παραμένει ακόμη υψηλό (18,3%). Επί αυτού τα ποσοστά της μακροχρόνιας και της γυναικείας ανεργίας ανέρχονται σε 71,2% και 23,3% αντίστοιχα ενώ οι επιπτώσεις της πανδημίας, οι οποίες δεν έχουν αποτυπωθεί ακόμη πλήρως στους σχετικούς δείκτες απασχόλησης, αναμένεται να είναι σημαντικότερες στις ευάλωτες πληθυσμιακές ομάδες. Επίσης, κατά τις δύο τελευταίες προγραμματικές περιόδους δεν υπήρξαν σημαντικές παρεμβάσεις ενίσχυσης της κοινωνικής</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>οικονομίας οι οποίες θα μπορούσαν να επιδράσουν θετικά στα παραπάνω ζητήματα της αγοράς εργασίας στη Θεσσαλία. Μέσω της επιλογής του υπόψη ΕΣ επιδιώκεται η ενίσχυση της κοινωνικής επιχειρηματικότητας και της απασχόλησης & της αυτοαπασχόλησης των ανέργων, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων. Οι σχετικές δράσεις θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο των Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων του Προγράμματος ή/και με στόχευση στις προτεραιότητες της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3). Ο ΕΣ λειτουργεί συμπληρωματικά με το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και ειδικότερα με τον Άξονα 3.1 «Αύξηση των θέσεων εργασίας και προώθηση της συμμετοχής στην αγορά εργασίας» καθώς και με τις παρεμφερείς δράσεις του Προγράμματος «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή».</p>
<p>4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων</p>	<p>ESO4.3. Προώθηση της ισόρροπης συμμετοχής των φύλων στην αγορά εργασίας, ισότιμων συνθηκών εργασίας και καλύτερης ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής, μεταξύ άλλων μέσω της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτή φροντίδα παιδιών και εξαρτώμενων ατόμων</p>	<p>Σε επίπεδο χώρας η χαμηλή συμμετοχή στο εργατικό δυναμικό αφορά κυρίως στις γυναίκες. Το ποσοστό των οικονομικά ενεργών γυναικών το 2019 στην Ελλάδα ήταν 60,4%, έναντι 68,5% κατά μέσο όρο στη ζώνη του Ευρώ και 67,9% στην ΕΕ των 27, το τρίτο χαμηλότερο στην ΕΕ. Στη Θεσσαλία και με ποσοστό ανεργίας 18,3% το έτος 2018 το ποσοστό της γυναικείας ανεργίας ανέρχεται σε 23,3%. Οι γυναίκες που ανήκουν σε ευπαθείς ομάδες, ακόμη και στις περιπτώσεις που εργάζονται, δεν έχουν την δυνατότητα να βελτιώσουν την θέση τους στην αγορά εργασίας μέσω απόκτησης ή αναβάθμισης πρόσθετων γνώσεων δεξιοτήτων. Μέσω της επιλογής του συγκεκριμένου ΕΣ επιδιώκεται η ενίσχυση της ισότιμης συμμετοχής των γυναικών που ανήκουν</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		σε ευπαθείς ομάδες στην αγορά εργασίας. Ο ΕΣ λειτουργεί συμπληρωματικά με τις παρεμφερείς δράσεις του Προγράμματος «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή».
4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων	ESO4.4. Προώθηση της προσαρμογής των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών στην αλλαγή, της ενεργητικής και υγιούς γήρανσης, καθώς και ενός υγιούς και καλά προσαρμοσμένου περιβάλλοντος εργασίας που αντιμετωπίζει τους κινδύνους για την υγεία	Ως αδυναμίες του παραγωγικού συστήματος της Θεσσαλίας καταγράφονται το μικρό μέγεθος των περισσότερων επιχειρήσεων και η δυσκολία ενσωμάτωσης καινοτομιών στις διαδικασίες τους, παραγωγικές ή / και λειτουργικές (ΟΟΣΑ, 2020). Το γεγονός αυτό τις καθιστά αδύναμες να προσαρμόζονται στις εκάστοτε συνθήκες της αγοράς, ο ρυθμός μεταβολής των οποίων έχει αυξηθεί τα τελευταία χρόνια τόσο λόγω της οικονομικής κρίσης και της πανδημίας όσο και λόγω των επιταχυνόμενων τεχνολογικών αλλαγών. Μέσω της επιλογής του υπόψη ΕΣ σχεδιάζεται στο πλαίσιο των Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων του Προγράμματος η ενίσχυση της ικανότητας των εργαζομένων, συμπεριλαμβανομένων των αυτοαπασχολούμενων, να προσαρμόζονται στις παραπάνω αλλαγές. Ο ΕΣ λειτουργεί συμπληρωματικά με τις παρεμφερείς δράσεις του Προγράμματος «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή».
4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων	ESO4.6. Προώθηση της ίσης πρόσβασης σε ποιοτική και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση και κατάρτιση και της ολοκλήρωσής τους, ιδίως για τις μειονεκτούσες ομάδες, από την προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα έως τη γενική και επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, έως την τριτοβάθμια εκπαίδευση, καθώς και την εκπαίδευση και επιμόρφωση ενηλίκων, συμπεριλαμβανομένης της διευκόλυνσης της	Βασική πολιτική που εξυπηρετεί η ευρωπαϊκή εγγύηση για το παιδί είναι η πρόληψη & η καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού με την διασφάλιση της πρόσβασης των παιδιών σε ανάγκη σε ένα πλέγμα βασικών υπηρεσιών οι οποίες, μεταξύ άλλων, περιλαμβάνουν την εκπαίδευση & την φροντίδα κατά την πρώιμη παιδική ηλικία καθώς & τις σχολικές δραστηριότητες. Η διασφάλιση της καθολικής

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
	<p>μαθησιακής κινητικότητας για όλους και της προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρίες</p>	<p>προσβασιμότητας & η έγκαιρη αξιολόγηση και εκπαιδευτική παρέμβαση αποτελούν βασικές συνιστώσες του σχεδίου γενίκευσης της συμπεριληπτικής / ενταξιακής εκπαίδευσης βάσει της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των παιδιών με αναπηρία που έχει επικυρωθεί με σχετική νομοθεσία από την ελληνική πολιτεία. Σύμφωνα με την έκθεση της UNICEF «Ανάλυση παιδικής φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού στην Ελλάδα: Ακάλυπτες ανάγκες και φραγμοί στην πρόσβαση» (Δεκέμβριος 2021) το ποσοστό των μαθητών με αναπηρίες ή/ και ανάγκες ειδικής αγωγής στον συνολικό αριθμό μαθητών στην Περιφέρεια Θεσσαλίας ανέρχεται σε 4,6% (σχολικό έτος 2019-20). Στο πλαίσιο του ΕΣ επιδιώκεται η η διασφάλιση εξασφάλιση της ισότιμης συμμετοχής των μαθητών με ειδικές ανάγκες στο εκπαιδευτικό και κοινωνικό γίνεσθαι σύμφωνα με την Διεθνή Σύμβαση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων των ΑμΕΑ, ανεξαρτήτως κοινωνικής ή οικονομικής κατάστασης. Ο ΕΣ είναι συναφής με την Στρατηγική της ΕΕ για τα Δικαιώματα του Παιδιού - Ευρωπαϊκή Εγγύηση για το Παιδί, το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Εγγύηση για το παιδί και τη Στρατηγική της ΕΕ για την Αναπηρία «Ένωση ισότητας: στρατηγική για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία για το 2021-2030» και λειτουργεί συμπληρωματικά με το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και ειδικότερα με τον Άξονα 3.4 «Αύξηση της πρόσβασης σε αποτελεσματικές και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικές πολιτικές» καθώς και με τις παρεμφερείς δράσεις του Προγράμματος «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή». Ο</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		ΕΣ επίσης είναι συναφής με το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα άτομα με αναπηρία.
4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων	ESO4.8. Προαγωγή της ενεργητικής ένταξης για προώθηση των ίσων ευκαιριών, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της ενεργού συμμετοχής, καθώς και βελτίωση της απασχολησιμότητας, ειδικότερα των μειονεκτούσων ομάδων	Σύμφωνα με τα στοιχεία της Έρευνας Εισοδήματος και Συνθηκών διαβίωσης των Νοικοκυριών-EU-SILC του έτους 2019, τα οποία επεξεργάστηκε το Παρατηρητήριο Θεμάτων Αναπηρίας της Ε.Σ.Α.με.Α., το 25,9% του πληθυσμού της Περιφέρειας Θεσσαλίας, ηλικίας 16 ετών και άνω, αντιμετωπίζουν περιορισμούς ή δυσκολίες στις καθημερινές δραστηριότητες λόγω μακροχρόνιου προβλήματος υγείας. Εξ αυτών, 55.404 άτομα αντιμετωπίζουν σοβαρή αναπηρία (7,5% του πληθυσμού της Περιφέρειας). Το 26,5% των ατόμων με σοβαρή αναπηρία βρίσκεται στο φάσμα της φτώχειας ή/και του κοινωνικού αποκλεισμού. Επιπρόσθετα, στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας υπάρχουν 160 εγγεγραμμένοι φοιτητές ΑμεΑ (έτος 2021) οι οποίοι χρήζουν υποστήριξης από εξειδικευμένο προσωπικό (προσβασιμότητα, διερμηνείς στην νοηματική, κ.α.) με στόχο τη διευκόλυνση της φοίτησής τους. Τέλος από τα στοιχεία παρακολούθησης της υλοποίησης του προγράμματος «Βοήθεια στο σπίτι» στην Περιφέρεια Θεσσαλίας προκύπτει ότι ο μέσος όρος ωφελούμενων ΑμεΑ μηνιαίως για το 2020 είναι 693 άτομα. Τα άτομα που ανήκουν σε μειονεκτούσες ομάδες πληθυσμού, λόγω ύπαρξης αρνητικών κοινωνικών στερεοτύπων, βιώνουν τον κοινωνικό αποκλεισμό και αντιμετωπίζουν σοβαρά εμπόδια πρόσβασης στην απασχόληση και συνεπώς στην εξασφάλιση αξιοπρεπούς εργασίας και διαβίωσης. Στο πλαίσιο του ΕΣ επιδιώκεται η ενίσχυση της απασχολησιμότητας των ατόμων που ανήκουν σε ευπαθείς ομάδες, εξαιρουμένων των

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>υπηκόων τρίτων χωρών και των Ρομά, καθώς και η ενίσχυση της ένταξης τους στο ευρύτερο κοινωνικό γίγνεσθαι. Επιδιώκεται επίσης η ενίσχυση της ισότιμης πρόσβασης ΑμεΑ στην Ανώτατη Εκπαίδευση. Ο ΕΣ είναι συναφής με την Στρατηγική της ΕΕ για την Αναπηρία «Ένωση ισότητας: στρατηγική για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία για το 2021-2030», τις Κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση (2020), το Στρατηγικό Σχέδιο του Υπουργείου Παιδείας για την Ανώτατη Εκπαίδευση, το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα άτομα με αναπηρία, την Στρατηγική της ΕΕ για τα Δικαιώματα του Παιδιού - Ευρωπαϊκή Εγγύηση για το Παιδί & Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Εγγύηση για το παιδί και λειτουργεί συμπληρωματικά με τις παρεμφερείς δράσεις του Προγράμματος «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή».</p>
<p>4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων</p>	<p>ESO4.9. Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης υπηκόων τρίτων χωρών, συμπεριλαμβανομένων των μεταναστών</p>	<p>Η Περιφέρεια Θεσσαλίας, παρότι δεν αποτελεί είσοδο μεταναστών πρώτης υποδοχής, φιλοξενεί σημαντικό αριθμό Δικαιούχων Διεθνούς Προστασίας (110 άτομα) και Αιτούντων Άσυλο (1913 άτομα) με τους Αιτούντες άσυλο να ανέρχονται στο 0,26% του πληθυσμού της Περιφέρειας. Από τους αιτούντες άσυλο οι 786 φιλοξενούνται στο πλαίσιο του προγράμματος «ΕΣΤΙΑ» και οι 1137 στις υπάρχουσες δομές φιλοξενίας (Υπουργείο Μετανάστευσης & Ασύλου, Οκτώβριος 2021). Οι υπηρεσίες κοινωνικής ένταξης, συμπεριλαμβανομένων της εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας και της διαμεσολάβησης στις δημόσιες υπηρεσίες, πρόσβασης στην αγορά εργασίας και στέγασης καθώς και η ευαισθητοποίηση των τοπικών</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		κοινωνιών κρίνονται ως ιδιαίτερα σημαντικές για την ενσωμάτωση των αιτούντων άσυλο. Ο ΕΣ είναι συναφής με τις Ευρωπαϊκές Συστάσεις για τον σεβασμό των Κοινωνικών και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων πολιτών τρίτων χωρών, με την Εθνική Στρατηγική για τη Κοινωνική Ένταξη καθώς και με το Σχέδιο Ανάπτυξης για την Ελληνική Οικονομία ως προς την κατάρτιση μεταναστών και την καλύτερη ενσωμάτωση τους στην αγορά εργασίας.
4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων	ESO4.10. Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά	Ο πληθυσμός των Ρομά στην Θεσσαλία ανέρχεται σε 14.534 άτομα (Επιχειρησιακό Σχέδιο Δράσης για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά 2017-2021) καθιστώντας την 5η Περιφέρεια στην Ελλάδα σε συγκέντρωση πληθυσμού Ρομά. Οι σχετικοί οικισμοί συγκεντρώνονται κυρίως στις παρυφές αστικών και ημιαστικών κέντρων και δευτερευόντως σε διακριτές «γειτονιές» αστικών κέντρων. Το 2,4 των Ρομά διαβιεί σε άκρως υποβαθμισμένες περιοχές, το 85,8% σε μικτούς καταυλισμούς με μερικές βασικές υποδομές και το λοιπό 11,8% σε γειτονιές εντός του αστικού ιστού. Βάσει της Επικαιροποιημένης Περιφερειακής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά της Περιφέρειας Θεσσαλίας (2015) τα κύρια ζητήματα που αντιμετωπίζουν οι Ρομά είναι η υψηλή ανεργία, οι ελλείψεις σε βασικές υποδομές, καθώς και το χαμηλό επίπεδο εκπαίδευσης. Η κοινωνικοοικονομική ένταξη των Ρομά, η καταπολέμηση των διακρίσεων και των στερεοτύπων και η ενίσχυση της συμμετοχής τους στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή αποτελούν βασικούς στόχους της νέας Εθνικής Στρατηγικής και Σχεδίου Δράσης για την

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>Κοινωνική ένταξη των Ρομά 2021-2030. Στο παραπάνω πλαίσιο και λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες της Θεσσαλίας στον τομέα το Πρόγραμμα μέσω του υπόψη ΕΣ παρεμβαίνει με ολοκληρωμένα προγράμματα για την ενσωμάτωση των Ρομά στην αγορά εργασίας, με δράσεις βελτίωσης των συνθηκών διαβίωσης. Ο ΕΣ είναι συναφής με το Εθνικό Πλαίσιο Αντιμετώπισης της Παιδικής Φτώχειας και του Κοινωνικού Αποκλεισμού και τους στόχους το προγράμματος «Εγγύηση για το παιδί» και το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Εγγύηση για το παιδί, προβλέποντας δράσεις για παιδιά Ρομά (παρεμβάσεις ενίσχυσης νηπίων, παιδιών σχολικής ηλικίας/ εφήβων Ρομά σε βιωματικά εργαστήρια και παιδικές κατασκηνώσεις). Επίσης σε συνέργεια λειτουργεί και ο ΕΣ 4.3 συγχρηματοδότησης ΕΤΠΑ μέσω δράσεων σε οικισμούς Ρομά. Ο ΕΣ είναι συναφής, πέραν της Εθνικής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά, με τον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων για την μείωση των κοινωνικών ανισοτήτων και την ομαλή ένταξη των Ρομά.</p>
<p>4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων</p>	<p>ESO4.11. Ενίσχυση της ισότιμης και έγκαιρης πρόσβασης σε ποιοτικές, βιώσιμες και οικονομικά προσιτές υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων υπηρεσιών που προάγουν την πρόσβαση σε στέγαση και φροντίδα με επίκεντρο τον άνθρωπο, συμπεριλαμβανομένης της υγειονομικής περίθαλψης· εκσυγχρονισμός των συστημάτων κοινωνικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της πρόσβασης στην κοινωνική προστασία, με ειδική έμφαση στα παιδιά και στις μειονεκτούσες ομάδες· βελτίωση της</p>	<p>Το ποσοστό του πληθυσμού σε κίνδυνο φτώχειας – κοινωνικού αποκλεισμού στην Θεσσαλία είναι 33,6% έναντι 31,8% μέσου όρου χώρας. Η Θεσσαλία αντιμετωπίζει σημαντικά προβλήματα γήρανσης με τον σχετικό δείκτη να είναι στην 3η υψηλότερη θέση στην χώρα ενώ 9% του πληθυσμού δεν έχει πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας (ΟΟΣΑ, 2020). Σύμφωνα με τα στοιχεία της Έρευνας Εισοδήματος & Συνθηκών διαβίωσης των Νοικοκυριών-EU-SILC 2019, που επεξεργάστηκε το Παρατηρητήριο Θεμάτων Αναπηρίας της</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΔΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
	<p>προσβασιμότητας, μεταξύ άλλων για τα άτομα με αναπηρίες, της αποτελεσματικότητας και της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης και των υπηρεσιών μακροχρόνιας περίθαλψης.</p>	<p>Ε.Σ.Α.με.Α. στη Θεσσαλία, 55.404 άτομα αντιμετωπίζουν σοβαρή αναπηρία (7,5% πληθυσμού της Περιφέρειας). Το ποσοστό των παιδιών κάτω των 3 ετών εκτός επίσημης προσχολικής αγωγής στη Θεσσαλία (2020) είναι 56,6 %, έναντι Εθνικού μέσου όρου 47,5% & ως βασικοί λόγοι για τους φραγμούς πρόσβασης αναφέρονται η ευχέρεια πρόσβασης & η διαθεσιμότητα (έκθεση UNICEF «Ανάλυση παιδικής φτώχειας & κοινωνικού αποκλεισμού στην Ελλάδα: Ακάλυπτες ανάγκες & φραγμοί στην πρόσβαση» 12ος 2021). Συνεπώς, παρότι η κατάσταση στον τομέα παροχής υπηρεσιών κοινωνικής πρόνοιας & υγείας είναι βελτιωμένη σε σχέση με την πρώτη περίοδο της οικονομικής κρίσης, με σημαντική συμβολή στην βελτίωση του ΕΚΤ, οι δυσμενείς κοινωνικοί δείκτες επιμένουν. Συνεπώς, η συνέχιση της ενίσχυσης της πρόσβασης των παιδιών σε ανάγκη στην φροντίδα κατά την πρώιμη ηλικία, η διατήρηση & επέκταση του αντικειμένου των σχετικών δομών της προηγούμενης περιόδου & η δημιουργία νέων με συγκεκριμένη στόχευση στο πλαίσιο του ΕΣ εκτιμάται ότι θα συμβάλλει περαιτέρω στην βελτίωση της κοινωνικής συνοχής. Στοιχεύεται λοιπόν η περαιτέρω ενίσχυση της πρόσβασης των παιδιών σε ανάγκη στην φροντίδα κατά την πρώιμη ηλικία, η συνέχιση λειτουργίας κοινωνικών δομών στήριξης ευάλωτου πληθυσμού για καταπολέμηση των διακρίσεων & αντιμετώπιση της φτώχειας, με επέκτασή τους στο πλαίσιο αναγκών & στόχευσης Στρατηγικών, η ενίσχυση των υπηρεσιών υγείας ιδίως α'βάθμιας, ψυχικής & αντιμετώπισης των εξαρτήσεων & η δημιουργία νέων δομών (π.χ. ξενώνες Άμεσης υποδοχής &</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		βραχείας φιλοξενίας προς αναδοχή). Ο ΕΣ είναι συναφής με την Εθνική Στρατηγική τομέα Υγείας, την Εθνική Στρατηγική Αποϊδρυματοποίησης, το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα Δικαιώματα των ΑμΕΑ & την Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη, την "Ευρωπαϊκή Εγγύηση για το παιδί" & το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Εγγύηση για το παιδί.
4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων	ESO4.12. Προώθηση της κοινωνικής ένταξης των ατόμων που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένων των απόρων και των παιδιών	Το ποσοστό των παιδιών σε κίνδυνο φτώχειας στην Περιφέρεια Θεσσαλίας ανέρχεται σε 19,7% (πηγή: ΕΛΣΤΑΤ - στοιχεία που εστάλησαν μετά από αίτημα της ΕΥΣΕΚΤ). Επίσης το 2020 τα παιδιά στην Ελλάδα φαίνεται να έχουν αυξημένο ποσοστό υλικής στέρησης σε σχέση με το 2019 και μεγαλύτερο συγκριτικά με τις υπόλοιπες ομάδες ηλικιών (ΕΛΣΤΑΤ «Υλική Στέρηση και Συνθήκες Διαβίωσης 2020»). Συνεπώς το τμήμα του πληθυσμού που βιώνει φτώχεια ή και αστεγία και σε πολύ μεγαλύτερο βαθμό τα παιδιά, χρειάζεται δομές υποστήριξης που θα καλύπτουν ανάγκες της καθημερινότητας (π.χ. σίτιση, στέγαση), δράσεις καταπολέμησης της φτώχειας, και συμβουλευτικές υπηρεσίες που είναι απαραίτητες για την κοινωνική ένταξη των ατόμων αυτών. Επίσης, ειδικά οι έφηβοι που ζουν σε υποβαθμισμένες περιοχές ή και ανήκουν σε ευπαθείς ομάδες ή κινδυνεύουν από φτώχεια ή βιώνουν αποκλεισμό χρειάζονται υποστήριξη καθώς είναι σε ένα στάδιο της ζωής τους που μπορεί να οδηγηθούν σε ασταθείς ή παραβατικές συμπεριφορές. Στο πλαίσιο του ΕΣ 4.1β επιδιώκεται ενίσχυση της προσφοράς δομών και κατοικιών για τη στέγαση παιδιών σε ανάγκη με στόχο τη μείωση του ποσοστού υπερβολικής επιβάρυνσης από το κόστος στέγασης, την

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		υποχώρηση του ποσοστού σοβαρής στέρησης στέγασης και την αποϊδρυματοποίηση για τα παιδιά σε κίνδυνο φτώχειας. Ο ΕΣ παρουσιάζει συνάφεια με με την Εθνική Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης και Μείωσης της Φτώχειας, τις κατευθύνσεις της Πρωτοβουλίας «Ευρωπαϊκή Εγγύηση για το παιδί» (European Child Guarantee), το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Εγγύηση για το παιδί.
5. Μια Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες μέσω της προώθησης της βιώσιμης και ολοκληρωμένης ανάπτυξης όλων των εδαφικών τύπων και τοπικών πρωτοβουλιών	RSO5.1. Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές	Ο οικονομικός και τεχνολογικός μετασχηματισμός του παραγωγικού συστήματος των πόλεων, η δημογραφική εξέλιξη, αλλά και η οικονομική κρίση, δημιουργούν συχνά κενά και ασυνέχειες, πιέσεις, απειλές ή ευκαιρίες στον αστικό ιστό που επιβάλλουν σύνθετες παρεμβάσεις στον τομέα των υποδομών, υπηρεσιών και παραγωγικού ιστού, για να αναδείξουν ή να δημιουργήσουν νέες ευκαιρίες βελτίωσης ποιότητας ζωής, υπηρεσιών και απασχόλησης στις πόλεις. Οι ολοκληρωμένες παρεμβάσεις στον αστικό χώρο (εκτός από απαίτηση του κανονισμού) αποτελούν μια σύγχρονη αναπτυξιακή προσέγγιση με σαφή τοποκεντρικό χαρακτήρα (place-based). Οι παρεμβάσεις αυτές βασίζονται στην ανάδειξη των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών μιας αστικής περιοχής που μπορούν να λειτουργήσουν ως καταλύτες της αναπτυξιακής διαδικασίας μέσα από την αναβάθμιση του αστικού χώρου, μέσα από την ανάδειξη νέων επιχειρηματικών ευκαιριών. Στη Θεσσαλία πολύ μεγάλο μέρος του πληθυσμού κατοικεί σε πόλεις, ιδίως στις δύο (2) μεγαλύτερες (Λάρισα -Βόλος) και στις πρωτεύουσες των Περιφερειακών Ενοτήτων Δυτικής Θεσσαλίας (Τρίκαλα -Καρδίτσα). Παρεμβάσεις στο πλαίσιο

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>Στρατηγικών Αστικής Ανάπτυξης, που σχεδιάζονται με μακροπρόθεσμο όραμα και αρχές βιώσιμης ανάπτυξης, θα συνεισφέρουν σημαντικά στην αναβάθμισή τους με όρους βιώσιμης ανάπτυξης. Επιπρόσθετα, οι πόλεις αυτές έχουν σημαίνοντα λειτουργικό ρόλο σε σχέση με τις δραστηριότητες οικισμών ευρύτερης περιοχής τους, αλληλοεξαρτώμενα μεταξύ τους σε μεγάλο βαθμό κάποιες φορές. Ένα Στρατηγικό Σχέδιο διευρυμένο ως προς την χωρική εμβέλειά του με ανάπτυξη ως οικιστική ενότητα (λειτουργική περιοχή) σε περισσότερες δημοτικές ενότητες (πληθυσμού >50.000 κατοίκων σε κάθε περίπτωση) δύναται να συνεισφέρει στρατηγικά ως προς τα αποτελέσματά του. Οι ολοκληρωμένες παρεμβάσεις θα μεριμνήσουν ιδιαίτερα για την αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών προκλήσεων και της κλιματικής αλλαγής και την αύξηση της κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανθεκτικότητας λαμβάνοντας υπόψη τις αρχές της Εδαφικής Ατζέντας 2030 και της Νέας Χάρτας της Λειψίας.</p>
<p>5. Μια Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες μέσω της προώθησης της βιώσιμης και ολοκληρωμένης ανάπτυξης όλων των εδαφικών τύπων και τοπικών πρωτοβουλιών</p>	<p>RSO5.2. Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής τοπικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας σε περιοχές πλην των αστικών</p>	<p>Μια σειρά από περιοχές διαθέτουν ιδιαίτερα παραγωγικά, περιβαλλοντικά, κοινωνικά ή πολιτισμικά χαρακτηριστικά, τα οποία μπορούν να αναδείξουν σημαντικές αναπτυξιακές ευκαιρίες εάν αξιοποιηθούν στο πλαίσιο μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης με κεντρικό άξονα την ποιότητα, τη μοναδικότητα και τη στήριξη στις τοπικές δυνάμεις και πρωτοβουλίες. Η στοχευμένη αναπτυξιακή διαδικασία είναι σημαντική καθώς αξιοποιεί τις τοπικές ιδιαιτερότητες και δυνατότητες που έχουν οικονομικό περιεχόμενο και προοπτική, αλλά επίσης επειδή αναδεικνύει το</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>τοπικό κεφάλαιο και συμβάλλει στις συνέργειες μεταξύ των τοπικών φορέων. Η συνεργασία δημόσιων και δημοτικών φορέων, επιχειρήσεων, ή πολιτών με στόχο μια ολοκληρωμένη χωρική παρέμβαση μπορεί να αποφέρει σημαντικά αναπτυξιακά οφέλη σε περιοχές που διαθέτουν αναξιοποίητα συγκριτικά ή ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα. Ο ΕΣ περιλαμβάνει τις ΟΧΕ οι οποίες ξεκίνησαν στην Π.Π. 2014-2020 στο ΠΕΠ Θεσσαλίας και αφορούν (α) στις νήσους των Βορείων Σποράδων και (β) στη χωρική διαδρομή Πολιτισμού – Τουρισμού, οι οποίες θα επικαιροποιηθούν ώστε να συμβάλλουν περισσότερο στην ανάπτυξη των περιοχών που αφορούν. Επίσης, περιλαμβάνει και νέες ΟΧΕ που θα αναδειχθούν βάση των χαρακτηριστικών των περιοχών τους, ώστε να αποδοθεί ολοκληρωμένο αποτέλεσμα σε αυτές. Για το σύνολο των ολοκληρωμένων παρεμβάσεων θα ληφθεί ειδική μέριμνα για την αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών προκλήσεων και της κλιματικής αλλαγής και την αύξηση της κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανθεκτικότητας λαμβάνοντας υπόψη τις αρχές της Εδαφικής Ατζέντας 2030 και της Νέας Χάρτας της Λειψίας.</p>

* Ειδικές προτεραιότητες σύμφωνα με τον κανονισμό ΕΚΤ+

2. Προτεραιότητες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 2 και άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο γ) του ΚΚΔ

2.1. Προτεραιότητες εκτός της τεχνικής βοήθειας

2.1.1. Προτεραιότητα: 1. Ενίσχυση της Ανταγωνιστικότητας της Οικονομίας

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO1.1. Ανάπτυξη και ενίσχυση των ικανοτήτων έρευνας και καινοτομίας και αξιοποίηση των προηγμένων τεχνολογιών (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Η εμπειρία της προηγούμενης περιόδου ανέδειξε προβλήματα στο σχεδιασμό – εξειδίκευση αλλά & υλοποίηση της S3, που περιόρισαν σε ένα βαθμό την έγκαιρη & αποτελεσματική υλοποίηση. Πολλά έχουν ήδη αντιμετωπιστεί, ενώ ο θεσμικός & τεχνολογικός εκσυγχρονισμός & απλοποίηση διαδικασιών προβλέπεται να συμβάλλουν στην ταχύτερη επικοινωνία – συντονισμό - υλοποίηση έργων/ δράσεων, άρα την μεγαλύτερη επίδραση των πόρων της επιχειρηματικότητας στην οικονομία & την απασχόληση.

Η νέα αρχιτεκτονική συστήματος διακυβέρνησης RIS αναμένεται να συμβάλει σημαντικά στην ομαλή εξειδίκευση – στόχευση & υλοποίηση των δράσεων. Το Περιφερειακό Σύστημα διακυβέρνησης RIS θα εξειδικεύσει όπου/αν απαιτηθεί τους τομείς προτεραιότητας της ΕΣΕΕ - περιφερειακή για τη Θεσσαλία απόληξη - και θα υποστηρίξει τη διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης σε περιφερειακό επίπεδο.

Οι βασικές πολιτικές στο πλαίσιο του ΕΣ κινούνται στις κατευθύνσεις: 1) ενίσχυση ερευνητικών υποδομών & δυνατοτήτων περιφέρειας ώστε να ανταποκρίνονται στις σύγχρονες ανάγκες του ανθρώπινου δυναμικού, του παραγωγικού συστήματος & κοινωνίας, με στόχευση στους τομείς προτεραιότητας της RIS & στην αναβάθμιση/ενίσχυση προϊόντων/δραστηριοτήτων των επιχειρήσεων Θεσσαλίας, 2) ενίσχυση της συνεργασίας Ερευνητικής κοινότητας & Θεσσαλικού παραγωγικού δυναμικού, που θα συμβάλει στην ανάπτυξη νέων τομέων δραστηριότητας, δημιουργία καινοτόμων προϊόντων/ υπηρεσιών & εισαγωγή νέων προηγμένων τεχνολογιών στο παραγωγικό σύστημα 3) υποστήριξη λειτουργίας του περιφερειακού μηχανισμού RIS για υποστήριξη των στόχων της περιφερειακής στρατηγικής RIS, μέσω & της υποστήριξης των επιχειρήσεων με ενημέρωση, διασύνδεση με ερευνητικούς φορείς για μεταφορά – ενσωμάτωση αποτελεσμάτων έρευνας, σύγχρονων τεχνολογιών & καινοτομίας, συνεργασιών & εξωστρέφειας, για την προώθηση της επιχειρηματικότητας & καινοτομίας.

Οι πολιτικές αποσκοπούν στην ενίσχυση της καινοτομίας στη Θεσσαλία, όπως αυτή αποτυπώνεται στους σχετικούς δείκτες & τη σύγκλισή της με τον εθνικό & Ευρωπαϊκό μέσο όρο μέσω της αύξησης των δαπανών για Ε&Α, της ενίσχυσης & σύζευξης του επιστημονικού με το παραγωγικό δυναμικό της περιφέρειας προς όφελος της ανάπτυξης. Η Θεσσαλία διαθέτει σημαντικό ερευνητικό δυναμικό σε όλους τους τομείς προτεραιότητας της RIS & της αναπτυξιακής στρατηγικής για την επόμενη περίοδο (αγροδιατροφή, μέταλλα/δομικά υλικά, περιβάλλον, ενέργεια, δημιουργικός τουρισμός, αποκατάσταση & προηγμένες υπηρεσίες υγείας), και αναμένεται ο ΕΣ1 να έχει σημαντικά μετρήσιμα αποτελέσματα.

Ενδεικτικές δράσεις:

· Συμπράξεις Επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στη Θεσσαλία με Ερευνητικούς φορείς, για την ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων & υπηρεσιών που εντάσσονται στις προτεραιότητες της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης σε περιφερειακό επίπεδο

Αφορά συμπράξεις επιχειρήσεων με ερευνητικά Κέντρα, Ινστιτούτα ή Πανεπιστημιακά Εργαστήρια με σκοπό την ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων ή υπηρεσιών στους τομείς προτεραιότητας RIS στο περιφερειακό επίπεδο. Κάθε σύμπραξη θα έχει μεσοπρόθεσμο χαρακτήρα & θα περιλαμβάνει την επίτευξη συγκεκριμένων επιχειρηματικών στόχων, όπως την ενσωμάτωση αποτελεσμάτων έρευνας στην παραγωγική διαδικασία των επιχειρήσεων για βελτίωση και ανάπτυξη των προϊόντων και υπηρεσιών τους, την ενσωμάτωση σύγχρονων τεχνολογιών σε αυτές, την ενίσχυση της εξωστρέφειας & τη διεύρυνση των αγορών, την αύξηση της παραγωγικότητας & την ανάπτυξη τοπικών αλυσίδων αξίας ή τη συμμετοχή σε διεθνείς αλυσίδες αξίας. Τα έργα αναμένεται να έχουν & εμβληματικό ή επιδεικτικό χαρακτήρα & να συμβάλλουν στον εκσυγχρονισμό της παραγωγικής βάσης της περιφέρειας.

· Ανάπτυξη & οργάνωση περιφερειακού μηχανισμού παρακολούθησης, υποστήριξης, ενημέρωσης & σύνδεσης επιχειρήσεων με ερευνητικούς φορείς, για την προώθηση της επιχειρηματικότητας & καινοτομίας στη Θεσσαλία

Το Σύστημα Διακυβέρνησης της Στρατηγικής Έρευνας & Καινοτομίας -RIS στην Περιφέρεια Θεσσαλίας περιλαμβάνει :

- 1ο επίπεδο, «Περιφερειακό Συμβούλιο Καινοτομίας Θεσσαλίας (ΠΣΚΘ)», ασκεί το ρόλο της στρατηγικής εποπτείας & συντονιστικού οργάνου της RIS3 Θεσσαλίας. Τα μέλη του αντιπροσωπεύουν την τετραπλή έλικα(ερευνητική & επιχειρηματική κοινότητα, αυτοδιοίκηση, κοινωνία πολιτών). Συνεργάζεται αμφίδρομα με το «Περιφερειακό Συμβούλιο Έρευνας Καινοτομίας (ΠΣΕΚ)».

- 2ο επίπεδο, το διαχειριστικό & εκτελεστικό όργανο του συστήματος διακυβέρνησης της Στρατηγικής: στον φορέα «Περιφέρεια Θεσσαλίας» το «Αυτόνομο Γραφείο RIS3», με συμμετοχή στελεχών περιφέρειας, φορέων επιχειρηματικότητας & έρευνας. Προβλέπεται μετεξέλιξη του σε Δομή Προώθησης Καινοτομίας στη Θεσσαλία.

- 3ο επίπεδο, της εφαρμογής, Πλατφόρμες Καινοτομίας (ΠΚ), ομάδες προσώπων που εκπροσωπούν όλους τους κλάδους της τετραπλής έλικας & καλύπτουν γεωγραφικά το σύνολο της Θεσσαλίας, με ρόλο στην εφαρμογή της στρατηγικής για κάθε προτεραιότητα εστίασης, συμπεριλαμβανομένων των διαδικασιών επιχειρηματικής ανακάλυψης.

Η δράση στοχεύει στην υποστήριξη της πλήρους λειτουργικής ανάπτυξης του περιφερειακού μηχανισμού παρακολούθησης, διάδοσης & ενίσχυσης της περιφερειακής RIS3 στο πλαίσιο της εθνικής στρατηγικής, με συντονισμό μέσω του 2ου επιπέδου του, που θα λειτουργεί συνεργατικά μεταξύ των φορέων που εμπλέκονται στο σχεδιασμό & ανάπτυξη της καινοτόμου επιχειρηματικότητας στη Θεσσαλία. Θα συνεισφέρει στην εξειδίκευση όπου/αν απαιτηθεί των τομέων προτεραιότητας της ΕΣΕΕ - περιφερειακή για τη Θεσσαλία απόληξη, στη διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης για αξιοποίηση αποτελεσμάτων της, στην αναζήτηση & ανάδειξη νέων ιδεών & δυνατοτήτων, προετοιμασία & προώθηση έργων με καινοτομικά αποτελέσματα & στην ενδυνάμωση επιχειρηματικότητας & καινοτομίας στη Θεσσαλία. Θα υποστηρίξει τη συνεργατική λειτουργία μεταξύ διοίκησης, ΠΣΕΚ, παραγωγικού συστήματος & ερευνητικής κοινότητας, με αξιολόγηση κάθε στοιχείου & δυνατοτήτων για στήριξη της επιχειρηματικότητας, ενίσχυση της εξωστρέφειας, δικτύωσης & ανάπτυξης καινοτομίας, καθώς & τη διασύνδεση με τον Εθνικό Μηχανισμό της ΕΣΕΕ.

Στοχεύεται η υποστήριξη της εξωστρέφειας του ερευνητικού & παραγωγικού συστήματος, ανάπτυξης κουλτούρας καινοτομίας στις επιχειρήσεις & κοινωνία, υποστήριξη υφιστάμενων & νέων επιχειρήσεων για την υλοποίηση έργων έρευνας & καινοτομίας σε συνεργασία με άλλες επιχειρήσεις ή ερευνητικούς φορείς, η δημιουργία προϋποθέσεων για ενεργοποίηση συστάδων επιχειρηματικών- ερευνητικών δραστηριοτήτων (clusters) & η σύνδεση του

παραγωγικού συστήματος με ερευνητικούς φορείς. Στοιχεία από καλές πρακτικές αντιστοίχων μηχανισμών περιόδου 2014-2020 θα ληφθούν υπόψη.

· Ενίσχυση των ερευνητικών υποδομών και του εξοπλισμού δημόσιων φορέων Έρευνας που εδρεύουν στη Θεσσαλία, που δεν συμπεριλαμβάνονται στο σχετικό Πολυετές Σχέδιο, στους τομείς προτεραιότητας της RIS και στόχευση στην αναβάθμιση/ενίσχυση των προϊόντων/δραστηριοτήτων των επιχειρήσεων της Θεσσαλίας

Η δράση έχει ως στόχο την ενίσχυση της δυναμικότητας και αποτελεσματικότητας του περιφερειακού συστήματος καινοτομίας για την παραγωγή εφαρμοσμένης έρευνας για τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στη Θεσσαλία, η οποία θα συμβάλλει στην ενίσχυση της καινοτομίας στη Θεσσαλία. Αφορά στην υλοποίηση παρεμβάσεων/δράσεων δημόσιων ερευνητικών υποδομών (Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, Ερευνητικών Κέντρων και Ινστιτούτων Θεσσαλίας) και ειδικότερα στη συμπλήρωση των αναγκαίων υποδομών, συμπλήρωση / προμήθεια εξοπλισμού και σε συναφείς εργασίες και υπηρεσίες, για την ανάπτυξη έργων εφαρμοσμένης έρευνας για τις επιχειρήσεις της Θεσσαλίας στο πλαίσιο των προτεραιοτήτων της περιφερειακής στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης. Η χρηματοδότηση κατευθύνεται κατά προτεραιότητα σε υφιστάμενες ερευνητικές υποδομές, οι οποίες δεν περιλαμβάνονται στο Πολυετές Σχέδιο Ερευνητικών Υποδομών όπως αυτό επικαιροποιείται από την ΓΓΕΚ.

· Δράσεις ενίσχυσης της καινοτόμου επιχειρηματικότητας

Η δράση επιδιώκει την ενίσχυση της καινοτομίας στις Μικρομεσαίες επιχειρήσεις, στοχεύει στην επίλυση προβλημάτων μέσω εφαρμογής καινοτόμων λύσεων, μέσω συνεργασίας και στοχευμένης υποστήριξης από κατάλληλο ερευνητικό/επιστημονικό φορέα ή τεχνικό σύμβουλο. Στοχεύει στις ανάγκες κάθε επιχείρησης ξεχωριστά για καινοτομική αναβάθμισή της σε στάδια της παραγωγικής διαδικασίας, συμπεριλαμβανομένης δημιουργίας/εγκατάστασης υποδομής για έρευνα, όπως αυτά θα προκύψουν από την εργασία του φορέα υποστήριξης.

Η επιχείρηση που θα συμμετέχει στη δράση, θα συνεργαστεί υποχρεωτικά με κατάλληλο φορέα υποστήριξης, για τη διερεύνηση εναλλακτικών λύσεων επίλυσης προβλήματος και εφαρμοσμένη μελέτη για την καταλληλότερη λύση.

Τα έργα έχουν χαρακτήρα «εφαρμοσμένης έρευνας», αφορούν στη μελέτη & εφαρμογή καινοτόμων για την επιχείρηση λύσεων.

Περιλαμβάνει συνεργασία, επιστημονική/ερευνητική εργασία και δυναμικά τον απαραίτητο για την έρευνα εξοπλισμό.

Οι δράσεις είναι απολύτως συμβατές με τους στόχους ενίσχυσης της έρευνας & καινοτομίας του European Research Area & του Pact for Research and Innovation in Europe.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Η προβλεπόμενη από τον ΚΚΔ (άρθρο 65) δυνατότητα για μείωση της δεσμευτικής πενταετίας σε τριετία, για περιπτώσεις διατήρησης επενδύσεων ή θέσεων εργασίας που δημιουργήθηκαν από MME, δύναται να αξιοποιηθεί σε δράσεις του RSO1.1.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Οι προβλεπόμενες δράσεις αφορούν:

- Πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις ή συμπράξεις ΜΜΕ. Οι μεγάλες επιχειρήσεις μπορούν δυνητικά να υποστηριχθούν μόνο εάν συνεργάζονται με ΜΜΕ σε δράση Ε&Κ.
- τα Ερευνητικά Ιδρύματα της Περιφέρειας
- την Περιφέρεια Θεσσαλίας, τα Επιμελητήρια και λοιπούς φορείς ως προς τον περιφερειακό μηχανισμό RIS3

Ωφελούμενοι των δράσεων είναι κυρίως οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στη Θεσσαλία.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Το Πρόγραμμα στο πλαίσιο του εν λόγω Ειδικού Στόχου είναι ουδέτερο ως προς την προώθηση των αρχών της ισότητας των ευκαιριών πρόσβασης σε χρηματοδότηση και της μη διάκρισης εξαιτίας της φυλής ή της εθνοτικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων και της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού.

Σε όλα τα στάδια προγραμματισμού και υλοποίησης, το πρόγραμμα συνάδει με τις διατάξεις των κανονισμών σχετικά με την τήρηση του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ, την προώθηση της ισότητας των φύλων και της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και την απαγόρευση των διακρίσεων και την προσβασιμότητα για τα άτομα με αναπηρία.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Ο Ειδικός Στόχος δεν εφαρμόζεται σε συγκεκριμένη εδαφική περιοχή αλλά καλύπτει το σύνολο της Περιφέρειας.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Δεν εφαρμόζεται.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Στο πλαίσιο του ΕΣ δεν σχεδιάζεται να χρησιμοποιηθούν χρηματοδοτικά εργαλεία διότι η φύση των σχετικών παρεμβάσεων, που αφορούν σε συνεργατικά σχήματα (επιχειρήσεις, ερευνητικοί φορείς, πανεπιστήμια κλπ.) ή θεσμούς και υποδομές επιχειρηματικότητας και επιχειρηματικής ανακάλυψης, δεν συνδέονται τόσο με κερδοφόρες δραστηριότητες όσο με δραστηριότητες αύξησης δυνητικών καινοτομικών ικανοτήτων. Επίσης, οι παρεμβάσεις δεν περιορίζονται μόνο στις επιχειρήσεις αλλά αφορούν και σε δημόσιες δομές ή σε άλλες μη κερδοσκοπικές νομικές οντότητες. Σε αρκετές περιπτώσεις επίσης είναι δυνατόν, οι παρεμβάσεις να αφορούν σε στάδια καινοτομίας που δεν είναι άμεσα εμπορεύσιμα και αξιοποιήσιμα. Συνεπώς, για όλους αυτούς τους λόγους, δεν είναι εξασφαλισμένη η «ανακύκλιση» των επιστρεπτέων πόρων και η χρήση χρηματοδοτικών εργαλείων δεν συνίσταται.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO01	Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις (εκ των οποίων: πολύ μικρές, μικρές, μεσαίες, μεγάλες)	επιχειρήσεις	0,00	26,00
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO02	Επιχειρήσεις που υποστηρίζονται με επιχορηγήσεις	επιχειρήσεις	0,00	26,00
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO06	Ερευνητές που εργάζονται σε υποστηριζόμενες ερευνητικές εγκαταστάσεις	ετήσια ΙΠΑ	1.377,00	1.557,00
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO10	Επιχειρήσεις που συνεργάζονται με ερευνητικούς οργανισμούς	επιχειρήσεις	0,00	26,00

1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PCO16	Συμμετοχές θεσμικών φορέων σε διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης	συμμετέχοντες	160,00	160,00
---	--------	------	-----------------------------------	-------	---	---------------	--------	--------

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR02	Ιδιωτικές επενδύσεις οι οποίες συμπληρώνουν τη δημόσια στήριξη (εκ της οποίας: επιχορηγήσεις, χρηματοδοτικά μέσα)	ευρώ	0,00	2021	13.000.000,00	Υποστηριζόμενα έργα	
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR03	Μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) που εισάγουν καινοτομίες προϊόντων ή διαδικασιών	επιχειρήσεις	0,00	2021	26,00	Υποστηριζόμενα έργα	
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR102	Θέσεις έρευνας που δημιουργήθηκαν στις υποστηριζόμενες οντότητες	ετήσια ΙΠΑ	0,00	2021	225,00	Υποστηριζόμενα έργα	
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR016	Επιχειρήσεις που εντάσσονται σε προσκλήσεις που προκύπτουν από διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης	επιχειρήσεις	0,00	2021	200,00	Υποστηριζόμενα έργα	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	002. Επενδύσεις σε πάγια περιουσιακά στοιχεία, συμπεριλαμβανομένης υποδομής για έρευνα, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (συμπεριλαμβανομένων των ιδιωτικών ερευνητικών κέντρων) που συνδέονται άμεσα με δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας	5.100.000,00
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	004. Επενδύσεις σε πάγια περιουσιακά στοιχεία, συμπεριλαμβανομένης υποδομής για έρευνα, δημόσιων ερευνητικών κέντρων και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που συνδέονται άμεσα με δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας	10.200.000,00
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	023. Ανάπτυξη δεξιοτήτων για έξυπνη εξειδίκευση, βιομηχανική μετάβαση, επιχειρηματικότητα και προσαρμοστικότητα των επιχειρήσεων στην αλλαγή	1.275.000,00
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	028. Μεταφορά τεχνολογίας και συνεργασία μεταξύ των επιχειρήσεων, των ερευνητικών κέντρων και του τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης	5.100.000,00
1	RSO1.1	Σύνολο			21.675.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	21.675.000,00
1	RSO1.1	Σύνολο			21.675.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	21.675.000,00
1	RSO1.1	Σύνολο			21.675.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	21.675.000,00
1	RSO1.1	Σύνολο			21.675.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO1.2. Αξιοποίηση των οφελών της ψηφιοποίησης για τους πολίτες, τις εταιρείες, τους ερευνητικούς οργανισμούς και τις δημόσιες αρχές (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Ο Ειδικός Στόχος ii περιλαμβάνει δράσεις οι οποίες υποστηρίζουν την ψηφιακή αναβάθμιση των επιχειρήσεων, αλλά και των ψηφιακών υπηρεσιών που προσφέρονται προς τις επιχειρήσεις, τους φορείς της αυτοδιοίκησης και τους πολίτες. Προωθούνται επενδύσεις που στοχεύουν στον έξυπνο και καινοτόμο ψηφιακό μετασχηματισμό της Περιφέρειας και προσφέρουν υπηρεσίες οι οποίες είναι νέες ή σημαντικά αναβαθμισμένες.

· Ανάπτυξη ψηφιακών υπηρεσιών για τη στήριξη της επιχειρηματικότητας στη Θεσσαλία

Τα μικρά μεγέθη των περισσότερων επιχειρήσεων της Θεσσαλίας δεν τους επιτρέπουν να έχουν πρόσβαση σε όλο το εύρος των δεδομένων και πληροφοριών τα οποία τους είναι απαραίτητα για την λήψη επιχειρηματικών αποφάσεων. Αυτές αφορούν την πορεία μιας σειράς μεγεθών του κλάδου σε εθνικό και τοπικό επίπεδο, τα οποία αφορούν την κερδοφορία, την παραγωγικότητα, τη φερεγγυότητα, την αποδοτικότητα στη διαχείριση, κλπ. Οι μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν σημαντικές επιχειρηματικές προκλήσεις, αλλά δεν έχουν καμία ουσιαστική πρόσβαση σε συμβουλή, καθοδήγηση και υποστήριξη σε θέματα σχεδιασμού, αναδιάρθρωσης και ανάπτυξης της επιχειρηματικής τους δραστηριότητας λόγω του μικρού τους μεγέθους και της αδυναμίας τους να καλύψουν οικονομικά τέτοιες υπηρεσίες. Αλλά και όταν έχουν τη δυνατότητα και τη βούληση, είναι ιδιαίτερα δύσκολο να έχουν άμεση και εύκολη πρόσβαση στην πληροφόρηση για υποστήριξη, καθώς διαπιστώνεται έλλειψη ενός κόμβου που θα συγκεντρώνει το σύνολο της πληροφορίας με τρόπο προσιτό και αξιοποιήσιμο. Η υποστήριξη ενημέρωσης των επιχειρήσεων και των ενδιαφερόμενων να επιχειρήσουν, ιδίως των μικρών, με παροχή ψηφιακών υπηρεσιών, μπορεί να στηρίξει τη λειτουργία, ανάπτυξη και μεγέθυνση αποτελεσμάτων σε αυτές.

Η δράση αφορά στην ανάπτυξη μιας web-based ψηφιακής πλατφόρμας υποστήριξης μικρών επιχειρήσεων της περιφέρειας, η οποία θα προσφέρει υπηρεσίες online benchmarking και advisory με την αξιοποίηση μεγάλων βάσεων δεδομένων και τεχνολογιών μηχανικής μάθησης. Η πλατφόρμα θα αξιοποιεί την υφιστάμενη εμπειρία επιστημονικών Ινστιτούτων και Εργαστηρίων και θα συνδέεται με hands-on μηχανισμούς του επιχειρηματικού οικοσυστήματος (Σύμβουλοι, Λογιστές, Επιμελητήρια) για τη διαμόρφωση ενός ολοκληρωμένου δικτύου υποστήριξης των ΜΜΕ της Θεσσαλίας.

· Ανάπτυξη ψηφιακών υπηρεσιών δημόσιων φορέων στη Θεσσαλία προς τους πολίτες.

Παρά τη σημαντική πρόοδο στην παροχή ψηφιακών υπηρεσιών προς τους πολίτες από κεντρικούς, περιφερειακούς και τοπικούς φορείς, οι υπηρεσίες αυτές παραμένουν μη πλήρεις και συχνά μη εύκολα προσβάσιμες στην ανεύρεσή τους ή με λειτουργικές δυσκολίες, ενώ κάποιες υπηρεσίες εξακολουθούν να μη παρέχονται ψηφιακά. Αυτό συνεπάγεται δυσκολίες και καθυστερήσεις στην αναζήτηση των υπηρεσιών και στην εξυπηρέτηση των πολιτών. Η δράση αφορά στην ανάπτυξη ψηφιακών εφαρμογών τοπικής εμβέλειας στους ΟΤΑ Α' βαθμού της περιφέρειας (Δήμοι) και στην Περιφέρεια Θεσσαλίας (ΟΤΑ Β' βαθμού) για την εξυπηρέτηση των πολιτών της Θεσσαλίας στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων κάθε φορέα και, σε συμπληρωματικότητα με τις δράσεις του Προγράμματος της Ψηφιακής Μεταρρύθμισης Στοχεύεται η ενίσχυση ψηφιακής λειτουργίας των ΟΤΑ για την εξυπηρέτηση των πολιτών της Θεσσαλίας στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων κάθε φορέα, για τον μετασχηματισμό των πόλεων σε «έξυπνες πόλεις». Για όλα τα έργα ψηφιακού μετασχηματισμού θα

ενεργοποιείται ο μηχανισμός ελέγχου από το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης (Κυβερνητική επιτροπή και ομάδα εργασίας/υποστήριξης για τον συντονισμό του Ψηφιακού Μετασχηματισμού των ΟΤΑ, και εγκρίσεις έργων ΤΠΕ του Ν.4727/2020), προκειμένου να διασφαλιστεί πως δεν θα υπάρχουν επικαλυπτόμενες δράσεις. Η υλοποίηση όλων των δράσεων θα υπακούει στην αρχή της συμπληρωματικότητας.

Πρόγραμμα ψηφιακής αναβάθμισης και εισαγωγής εργαλείων βελτίωσης της παραγωγικότητας, της ανταγωνιστικότητας και των καινοτόμων λύσεων ΤΠΕ στις επιχειρήσεις.

Οι επιχειρήσεις της περιφέρειας Θεσσαλίας καλούνται να αντιμετωπίσουν την πρόκληση της ψηφιακής μετάβασης, προκειμένου να εξασφαλίσουν τη βιωσιμότητά τους στο νέο ανταγωνιστικό περιβάλλον της διεθνούς και της εγχώριας αγοράς. Καθώς πολλές από αυτές υστερούν ως προς το βαθμό ψηφιοποίησής τους σε σχέση με τα διεθνή πρότυπα και τις διεθνείς πρακτικές, απαιτούνται ενέργειες οι οποίες θα αντιμετωπίσουν το υφιστάμενο έλλειμμα και θα συμβάλλουν στην ψηφιακή σύγκλιση σε όλο το εύρος της αλυσίδας αξίας. Η δράση αφορά την ενίσχυση επενδύσεων μικρής κλίμακας στον τομέα των ΤΠΕ για να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις που δημιουργεί η ψηφιακή τεχνολογία και στόχος της είναι η αξιοποίηση των ψηφιακών τεχνολογιών για την υιοθέτηση σύγχρονων εφαρμογών οι οποίες θα συμβάλλουν στη βελτίωση της παραγωγικότητας και ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων στο νέο ψηφιακό περιβάλλον.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Οι προβλεπόμενες δράσεις αφορούν:

- Τις ΜΜΕ Επιχειρήσεις της Περιφέρειας
- Τους ΟΤΑ Α' και Β' βαθμού, άλλους φορείς δημόσιου τομέα.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Το Πρόγραμμα στο πλαίσιο του εν λόγω Ειδικού Στόχου είναι ουδέτερο ως προς την προώθηση των αρχών της ισότητας των ευκαιριών πρόσβασης σε χρηματοδότηση και της μη διάκρισης εξαιτίας της φυλής ή της εθνοτικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων και της ηλικίας ή του γενετήσιου

προσανατολισμού.

Σε όλα τα στάδια προγραμματισμού και υλοποίησης, το πρόγραμμα συνάδει με τις διατάξεις των κανονισμών σχετικά με την τήρηση του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ, την προώθηση της ισότητας των φύλων και της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και την απαγόρευση των διακρίσεων και την προσβασιμότητα για τα άτομα με αναπηρία.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Ο Ειδικός Στόχος δεν εφαρμόζεται σε συγκεκριμένη εδαφική περιοχή αλλά καλύπτει το σύνολο της Περιφέρειας.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Δεν εφαρμόζεται.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Στο πλαίσιο του ΕΣ δεν σχεδιάζεται να χρησιμοποιηθούν χρηματοδοτικά εργαλεία διότι η φύση των σχετικών παρεμβάσεων σχετίζεται με την ψηφιακή αναβάθμιση παρεχόμενων υπηρεσιών και όχι κερδοφόρας δραστηριότητας. Επίσης, οι φορείς που περιλαμβάνονται στις δράσεις δεν είναι μόνο επιχειρήσεις αλλά και δημόσιοι οργανισμοί. Στην περίπτωση των ΜΜΕ, οι δράσεις ψηφιοποίησης, δεν παράγουν άμεσα έσοδα για να μπορέσουν να εξασφαλίσουν την «ανακύκλιση» των επιστρεπτών πόρων.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
1	RSO1.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO13	Αξία των ψηφιακών υπηρεσιών, προϊόντων και διαδικασιών που αναπτύσσονται για τις επιχειρήσεις	ευρώ	0,00	9.000.000,00
1	RSO1.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO14	Δημόσιοι οργανισμοί που υποστηρίζονται για την ανάπτυξη ψηφιακών υπηρεσιών, προϊόντων και διαδικασιών	δημόσιοι οργανισμοί	5,00	30,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
1	RSO1.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RRC11	Χρήστες νέων και αναβαθμισμένων δημόσιων ψηφιακών υπηρεσιών, προϊόντων και διαδικασιών	χρήστες/έτος	0,00	2021	543.000,00	Υποστηριζόμενα έργα	
1	RSO1.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RRC13	Επιχειρήσεις υψηλής ψηφιακής έντασης	επιχειρήσεις	0,00	2021	400,00	Υποστηριζόμενα έργα, έρευνα πεδίου στις επιχειρήσεις	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός	Ταμείο	Κατηγορία	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	---------	--------	-----------	---------	------------

	στόχος		περιφέρειας		
1	RSO1.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	013. Ψηφιοποίηση των ΜΜΕ (συμπεριλαμβάνονται το ηλεκτρονικό εμπόριο, η ηλεκτρονική επιχειρηματική δραστηριότητα και οι δικτυωμένες επιχειρηματικές διεργασίες, κόμβοι ψηφιακής καινοτομίας, ζωντανά εργαστήρια, επιχειρηματίες του διαδικτύου και νεοσύστατες επιχειρήσεις στον τομέα των ΤΠΕ, Β2Β)	3.825.000,00
1	RSO1.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	016. Λύσεις ΤΠΕ, ηλεκτρονικές υπηρεσίες και εφαρμογές για κυβερνήσεις	2.550.000,00
1	RSO1.2	Σύνολο			6.375.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	RSO1.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	6.375.000,00
1	RSO1.2	Σύνολο			6.375.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	RSO1.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	6.375.000,00
1	RSO1.2	Σύνολο			6.375.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	RSO1.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	6.375.000,00
1	RSO1.2	Σύνολο			6.375.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO1.3. Ενίσχυση της βιώσιμης ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και δημιουργία θέσεων εργασίας στις ΜΜΕ, μεταξύ άλλων μέσω παραγωγικών επενδύσεων (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Οι επιχειρήσεις της Περιφέρειας διαθέτουν σε μεγάλο βαθμό μια σειρά από διαρθρωτικά προβλήματα, κυρίως λόγω του πολύ μικρού μεγέθους τους που δεν μπορεί να λειτουργήσει ανταγωνιστικά, και για το λόγο αυτό στοχεύεται η υποστήριξή τους για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας σε μια περίοδο αρνητικών μεταβολών και απειλών στο εξωτερικό τους περιβάλλον, οι οποίες συσχετίζονται μεταξύ άλλων και με την παρατεταμένη κρίση και τις επιπτώσεις της πανδημίας. Για την αντιμετώπιση των δυσμενών χαρακτηριστικών του εσωτερικού και εξωτερικού τους περιβάλλοντος, ο ΕΣ3 στοχεύει στην ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και των επενδύσεων, σε υφιστάμενες ή νεοφυείς επιχειρήσεις σε κλάδους οι οποίοι είτε διαθέτουν ανταγωνιστικό πλεονέκτημα (RIS3), ή συμμετέχουν σε παραγωγικές συσπειρώσεις, ή είναι κλάδοι αιχμής και προσφέρουν επαγγελματική διέξοδο στο νέο επιστημονικά δυναμικό της περιφέρειας, περιορίζοντας το brain drain, αλλά και στη δημιουργία νέων και καινοτόμων επιχειρήσεων στοχευμένων στις προτεραιότητες της περιφερειακής στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης. Οι προτεινόμενες δράσεις επιδιώκουν να αντιμετωπιστούν βασικά προβλήματα που περιορίζουν την παραγωγικότητα και την εξωστρέφεια των επιχειρήσεων, προωθώντας νέες επενδύσεις και νέα επιχειρηματικά και οργανωτικά πρότυπα και συνεργασίες που δημιουργούν κρίσιμα μεγέθη και ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στις αγορές.

Ενδεικτικές δράσεις:

· **Ενίσχυση ΜΜΕ με στόχευση στους τομείς της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3) για την παραγωγή καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών, αύξηση εξαγωγών και δημιουργία θέσεων εργασίας, στοχεύοντας στους τομείς της νέας βιομηχανικής επανάστασης**

Η δράση αυτή επιδιώκει την υποστήριξη αναβάθμισης των επιχειρήσεων στις νέες συνθήκες επιχειρηματικότητας, παραγωγής και ανταγωνιστικότητας που διαμορφώνονται σε διεθνές επίπεδο. Ενισχύει επενδύσεις στους τομείς της RIS3 για την παραγωγή καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών, αύξηση εξαγωγών και δημιουργία θέσεων εργασίας, στοχεύοντας στους τομείς της νέας βιομηχανικής επανάστασης. Οι επενδύσεις οι οποίες θα χρηματοδοτηθούν θα πρέπει να ικανοποιούν μια σειρά από ποιοτικά χαρακτηριστικά και να συμβάλουν στην αναβάθμιση του παραγωγικού δυναμικού της Περιφέρειας, με την ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων ή υπηρεσιών. Αφορά σε υφιστάμενες επιχειρήσεις και σε επιχειρήσεις που θα συσταθούν, για χρηματοδότηση κυρίως επενδυτικών παρεμβάσεων στο πλαίσιο επιχειρηματικού σχεδίου.

· **Ενίσχυση επιχειρήσεων για τη δημιουργία Clusters, κόμβων καινοτομίας και αλυσίδων αξίας με επικέντρωση στους τομείς προτεραιότητας της RIS**

Με δεδομένο το μικρό μέγεθος των επιχειρήσεων και την ανάγκη απόκτησης ωφελειών κλίμακας, η δράση προβλέπει την ενίσχυση της δημιουργίας και ανάπτυξης συστάδων επιχειρήσεων (clusters) με έντονα χαρακτηριστικά καινοτομίας και εξωστρέφειας στις δραστηριότητές τους. Βασική επιδίωξη είναι η αύξηση της κλίμακας των επιχειρηματικών σχημάτων καθώς το μέγεθος αποτελεί προσδιοριστικό παράγοντα της εξωστρέφειας και της βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας. Τα συνεργατικά αυτά σχήματα θα πρέπει να δημιουργούν προοπτικές και ευκαιρίες διεθνούς δραστηριοποίησης, να είναι συνδεδεμένα με φορείς παραγωγής γνώσης και παροχής τεχνολογικών υπηρεσιών (όπως ερευνητικά εργαστήρια, ινστιτούτα ή κέντρα κ.α.), να δραστηριοποιούνται σε

τομείς αιχμής ή τομείς συγκριτικού πλεονεκτήματος και να αναπτύσσουν ισχυρά δίκτυα συνεργασίας που αποτυπώνονται με κοινές δράσεις στην παραγωγή και εξαγωγή καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών. Στα σχήματα συνεργασιών θα μπορούν να συμμετέχουν δυνητικά και υπό σύσταση και υφιστάμενες επιχειρήσεις.

· **Προγράμματα ενίσχυσης και πιστοποίησης της ποιότητας των εισροών, των διαδικασιών και των εκροών των επιχειρήσεων. Εγκατάσταση συστημάτων ποιότητας**

Η δράση αυτή ενισχύει την πιστοποίηση των επιχειρήσεων και την εφαρμογή συστημάτων και σημάτων ποιότητας και ενθαρρύνει τις επιχειρήσεις να χρησιμοποιούν το ενιαίο πλαίσιο βιομηχανικών προτύπων και τυποποίησης για το σχεδιασμό και την παρακολούθηση των παραγωγικών τους λειτουργιών.

· **Ενίσχυση εξωστρέφειας επιχειρήσεων, μέσω δράσεων προβολής και δικτύωσης**

Οι περισσότερες επιχειρήσεις, λόγω του μικρού τους μεγέθους, δεν έχουν τη δυνατότητα να συμμετέχουν σε εθνικές, κλαδικές ή διεθνείς εκθέσεις στις οποίες κατά κανόνα παρουσιάζονται οι σύγχρονες τάσεις και οι καινοτομίες στα προϊόντα και στις υπηρεσίες. Η δράση αυτή καλύπτει ακριβώς τις δαπάνες συμμετοχής σε εκθέσεις, η οποία συμμετοχή έχει το νόημα της προβολής, της ενημέρωσης, αλλά και της δικτύωσης με άλλες επιχειρήσεις οι οποίες λειτουργούν στον ίδιο κλάδο στο εθνικό επίπεδο ή διεθνώς.

Υπάρχουν δύο συγκυριακοί παράγοντες οι οποίοι επηρεάζουν σε κάποιο βαθμό τη δυνατότητα των επιχειρήσεων που θα ωφεληθούν από τους πόρους του Προγράμματος να παράγουν σημαντικά αποτελέσματα σε όρους βιωσιμότητας και απασχόλησης μακροχρόνια. Ο πρώτος συσχετίζεται με την σχετική υποτονικότητα της αγοράς λόγω των επιπτώσεων της πανδημίας και των μέτρων περιορισμού της και ο δεύτερος συσχετίζεται με την αβεβαιότητα που έχει δημιουργηθεί από την αύξηση του ενεργειακού κόστους. Η κυβέρνηση έχει λάβει δέσμη μέτρων για τη στήριξη των επιχειρήσεων και της ζήτησης και τη μερική τουλάχιστον, αντιμετώπιση αυτών των δύο προκλήσεων, οι οποίες έχουν μεσοπρόθεσμο χαρακτήρα.

Μια πιο μόνιμη αδυναμία συσχετίζεται με τα διαρθρωτικά χαρακτηριστικά της επιχειρηματικότητας στην Ελλάδα και ειδικά στην περιφέρεια (μικρά μεγέθη, έλλειψη συνεργειών και μηχανισμών υποστήριξης/καθοδήγησης, προσανατολισμός σε εσωστρεφείς κλάδους (non-tradable), περιορισμένη πρόσβαση σε χρηματοδότηση, περιορισμένη καινοτομία και περιορισμένη σύνδεση της έρευνας και της παραγωγής, κλπ.). Ολόκληρη η δομή του Στόχου Πολιτικής 1 του Προγράμματος έχει σχεδιαστεί ακριβώς για να αντιμετωπίσει αυτές τις αδυναμίες και προκλήσεις.

Ποσοστό τουλάχιστον 70% των πόρων του Ειδικού Στόχου θα διατεθεί για την ενίσχυση επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στους τομείς της RIS3.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Η προβλεπόμενη από τον ΚΚΔ (άρθρο 65) δυνατότητα για μείωση της δεσμευτικής πενταετίας σε τριετία για επενδύσεις και δημιουργούμενες θέσεις απασχόλησης στις περιπτώσεις ενισχύσεων MME θα προβλέπεται εφόσον επιλεγεί στο πλαίσιο των σχετικών προκηρύξεων.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Οι προτεινόμενες δράσεις αφορούν:

- Πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις ή συμπράξεις ΜΜΕ, που δραστηριοποιούνται ή θα δραστηριοποιηθούν στη Θεσσαλία

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Το Πρόγραμμα στο πλαίσιο του εν λόγω Ειδικού Στόχου είναι ουδέτερο ως προς την προώθηση των αρχών της ισότητας των ευκαιριών πρόσβασης σε χρηματοδότηση και της μη διάκρισης εξαιτίας της φυλής ή της εθνοτικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων και της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού.

Σε όλα τα στάδια προγραμματισμού και υλοποίησης, το πρόγραμμα συνάδει με τις διατάξεις των κανονισμών σχετικά με την τήρηση του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ, την προώθηση της ισότητας των φύλων και της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και την απαγόρευση των διακρίσεων και την προσβασιμότητα για τα άτομα με αναπηρία.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Ο Ειδικός Στόχος δεν εφαρμόζεται σε συγκεκριμένη εδαφική περιοχή αλλά καλύπτει το σύνολο της Περιφέρειας.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Δεν εφαρμόζεται.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Η ενδεχόμενη χρήση χρηματοδοτικών εργαλείων για την ενίσχυση των επιχειρήσεων θα εξεταστεί στη βάση των αποτελεσμάτων σχετικής, εκ των προτέρων αξιολόγησης, που εκπονείται κεντρικά. Στο βαθμό που θα αποφασιστεί κατά την εξειδίκευση των προσκλήσεων του Προγράμματος η χρήση χρηματοδοτικού εργαλείου τότε για την επίτευξη οικονομικών κλίμακας, τη διασφάλιση της σχετικής τεχνογνωσίας και των απαιτούμενων συνεργειών θα γίνεται με εκχώρηση των απαιτούμενων πόρων από το Πρόγραμμα σε κεντρική δομή που θα έχει αναλάβει ανάλογες δράσεις.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO01	Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις (εκ των οποίων: πολύ μικρές, μικρές, μεσαίες, μεγάλες)	επιχειρήσεις	22,00	295,00
1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO02	Επιχειρήσεις που υποστηρίζονται με επιχορηγήσεις	επιχειρήσεις	22,00	295,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR19	Επιχειρήσεις με υψηλότερο κύκλο εργασιών	επιχειρήσεις	0,00	2021	295,00	Υποστηριζόμενα έργα	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	021. Επιχειρηματική ανάπτυξη και διεθνοποίηση ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων παραγωγικών επενδύσεων	20.685.706,00
1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	024. Προηγμένες υπηρεσίες στήριξης για ΜΜΕ και ομίλους ΜΜΕ (συμπεριλαμβανομένων υπηρεσιών διοίκησης, μάρκετινγκ και σχεδιασμού)	2.550.000,00
1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	026. Υποστήριξη συνεργατικών σχηματισμών καινοτομίας, μεταξύ άλλων μεταξύ επιχειρήσεων, ερευνητικών οργανισμών και δημόσιων αρχών και επιχειρηματικών δικτύων που ωφελούν κατά κύριο λόγο τις ΜΜΕ	8.500.000,00
1	RSO1.3	Σύνολο			31.735.706,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	31.735.706,00
1	RSO1.3	Σύνολο			31.735.706,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	31.735.706,00
1	RSO1.3	Σύνολο			31.735.706,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	31.735.706,00
1	RSO1.3	Σύνολο			31.735.706,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1. Προτεραιότητα: 2. Περιβάλλον και Ανθεκτικότητα

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO2.1. Προώθηση μέτρων ενεργειακής απόδοσης και μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Στο πλαίσιο του ΠΕΠ Θεσσαλίας 2014-2020 σημειώθηκε καθυστερημένη ενεργοποίηση των δράσεων Εξοικονόμησης Ενέργειας λόγω της καθυστέρησης εκπλήρωσης της σχετικής αιρεσιμότητας.

Για την συμβολή στην ικανοποίηση των αναγκών του τομέα, όπως περιγράφονται παραπάνω προτείνεται η ακόλουθη δράση:

Ενεργειακή αναβάθμιση δημόσιων κτιρίων

Η δράση αφορά στην αναβάθμιση δημόσιων κτιρίων της Θεσσαλίας συμπεριλαμβανομένης δυνητικά ενσωμάτωσης ΑΠΕ και συνεχίζει την αντίστοιχη δράση που υλοποιείται στο ΠΕΠ Θεσσαλίας 2014-2020 στο πλαίσιο της οποίας πολλά δημόσια κτίρια αναβαθμίστηκαν ενεργειακά. Στόχος της δράσης είναι να βελτιωθεί η ενεργειακή απόδοση των κτιρίων σύμφωνα με τον Κ.Εν.Α.Κ.

Ενδεικτικά κτίρια που εμπίπτουν στη δράση είναι υποδομές εκπαίδευσης και δημόσιας υγείας, κτίρια διοίκησης, δικαστήρια, σωφρονιστικά ιδρύματα κ.α. εξαιρουμένων των εμβληματικών κτιρίων της Κεντρικής Διοίκησης που χρηματοδοτούνται από το «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή 2021-2027».

Εστιάζοντας στην αποτελεσματικότητα της παρέμβασης, προτεραιότητα δίνεται στην ενεργειακή αναβάθμιση δημόσιων κτιρίων με χαμηλή ενεργειακή κλάση και υψηλή κατανάλωση ενέργειας μέσω της υιοθέτησης ενεργειακά αποδοτικών συστημάτων για ψύξη και θέρμανση χώρων και την παραγωγή ζεστού νερού χρήσης καθώς και τεχνολογιών εξοικονόμησης ενέργειας. Οι αναβαθμίσεις μπορούν να αφορούν επεμβάσεις στο κέλυφος των κτιρίων (θερμομόνωση), αντικατάσταση κουφωμάτων, προμήθεια φωτιστικών ενεργειακής κατανάλωσης, κα. σύμφωνα με τη μελέτη ενεργειακής αναβάθμισης που θα εκπονηθεί για κάθε κτίριο. Σε κάθε περίπτωση οι εργασίες συνιστούν μια ολοκληρωμένη παρέμβαση στο πλαίσιο των απαιτήσεων του ΚΕΝΑΚ. Η δράση θα καλύπτει επίσης την έκδοση Πιστοποιητικών Ενεργειακής Απόδοσης Δημοσίων Κτιρίων.

Επισημαίνεται ότι εργασίες που αφορούν σε καύση βιομάζας ή ξύλου δεν χρηματοδοτούνται.

Στο πλαίσιο παρεμβάσεων βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης, προτεραιότητα θα δοθεί στη μεγαλύτερη δυνατή αξιοποίηση ΑΠΕ.

Το σύνολο των υποδομών κοινωνικής και υγειονομικής πρόνοιας θα καλύπτει ελλείψεις, βασισμένες στην χαρτογράφηση των υποδομών και υπηρεσιών και στην αποτίμηση εξατομικευμένων αναγκών. Η αποτίμηση θα περιλαμβάνει επιλογές που απαιτούνται καθώς και δυνατότητα προτεραιοποίησης εξατομικευμένων επιλογών προτίμησης και είναι σύμφωνες με τη Σύμβαση του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία (‘Σύμβαση’). Η χαρτογράφηση θα περιλαμβάνει το σύνολο των ιδρυμάτων στέγασης (μεγάλης ή μικρής κλίμακας, συμπεριλαμβανομένων θεραπευτικών ιδρυμάτων με υπηρεσίες στην κοινότητα), κατοικίες εκτός οικογένειας και υπηρεσίες σε επίπεδο κοινότητας, λαμβάνοντας υπόψη τις χωρικές ανισότητες και δημογραφικές προκλήσεις. Όλες οι επενδύσεις σε υποδομές κοινωνικής πρόνοιας και υγειονομικής περίθαλψης πρέπει να συνάδουν πλήρως με τις απαιτήσεις της Σύμβασης συμπεριλαμβανομένων του Γενικού Σχόλιου 5 και των συμπερασμάτων της Επιτροπής UN CRPD, με σεβασμό στις αρχές της

ισότητας, της ελευθερίας επιλογής, του δικαιώματος στην ανεξάρτητη διαβίωση, της προσβασιμότητας και της απαγόρευσης κάθε μορφής διαχωρισμού. Επιπρόσθετα, η προσβασιμότητα θα διασφαλίζεται σε κάθε επένδυση σύμφωνα με τα ενωσιακά πρότυπα προσβασιμότητας. Οι επενδύσεις θα είναι απολύτως συμβατές με την στρατηγική αποϊδρυματοποίησης, σχετικές πολιτικές της ΕΕ, και του θεσμικού πλαισίου για την τήρηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ειδικότερα τη Σύμβαση του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία και το Γενικό Σχόλιο 5, τον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων και τη Στρατηγική για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία 2021-2030. Κάθε επένδυση θα συμβάλει χωρίς οπισθοχώρηση στη στρατηγική αποϊδρυματοποίησης των υφιστάμενων ιδρυμάτων και δεν θα δημιουργεί νέα τα οποία δεν συνάδουν με την Σύμβαση. Σύμφωνα με την αρχή της εταιρικής σχέσης, ανεξάρτητοι φορείς θεμελιωδών δικαιωμάτων και οργανώσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων θα συμμετέχουν σε όλα τα στάδια προγραμματισμού, υλοποίησης, παρακολούθησης, αξιολόγησης των επενδύσεων σε υποδομές κοινωνικής και υγειονομικής περίθαλψης για τη διασφάλιση του σεβασμού των αρχών της ανεξάρτητης διαβίωσης, του μη διαχωρισμού και της μη διάκρισης σύμφωνα με τη Σύμβαση και τη Χάρτα.

Η ενεργειακή αναβάθμιση κτιρίων του ιδιωτικού τομέα θα χρηματοδοτηθεί από προγράμματα εθνικής εμβέλειας.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Δικαιούχοι της δράσης είναι:

- δημόσιοι φορείς στη Θεσσαλία που δραστηριοποιούνται σε κτίρια μη ενεργειακά αναβαθμισμένα.

Δυνητικά ωφελούμενοι της δράσης είναι οι κάτοικοι της Θεσσαλίας.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού EKT+

Το Πρόγραμμα στο πλαίσιο του εν λόγω Ειδικού Στόχου είναι ουδέτερο ως προς την προώθηση των αρχών της ισότητας των ευκαιριών πρόσβασης σε χρηματοδότηση και της μη διάκρισης εξαιτίας της φυλής ή της εθνοτικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων και της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού.

Σε όλα τα στάδια προγραμματισμού και υλοποίησης, το πρόγραμμα συνάδει με τις διατάξεις των κανονισμών σχετικά με την τήρηση του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ, την προώθηση της ισότητας των φύλων και της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και την απαγόρευση των διακρίσεων και την προσβασιμότητα για τα άτομα με αναπηρία.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με

μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Ο Ειδικός Στόχος δεν εφαρμόζεται σε συγκεκριμένη εδαφική περιοχή αλλά καλύπτει το σύνολο της Περιφέρειας.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Δεν εφαρμόζεται.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν σχεδιάζεται να χρησιμοποιηθούν χρηματοδοτικά εργαλεία, διότι η φύση των σχετικών παρεμβάσεων δεν αποτελεί δραστηριότητα που αποφέρει άμεσα έσοδα. Επίσης, οι φορείς που περιλαμβάνονται στη δράση είναι αποκλειστικά δημόσιοι οργανισμοί.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
2	RSO2.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO19	Δημόσια κτίρια με βελτιωμένη ενεργειακή απόδοση	τετραγωνικά μέτρα	22.000,00	55.000,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμική βάση ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
2	RSO2.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR26	Ετήσια κατανάλωση πρωτογενούς ενέργειας (εκ της οποίας: κατοικίες, δημόσια κτίρια, επιχειρήσεις, άλλα)	MWh/έτος	18.700,00	2021	11.220,00	Υποστηριζόμενα έργα	
2	RSO2.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR29	Εκτιμώμενες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου	τόνοι ισοδύναμου CO2/έτος	9.368,70	2021	5.621,22	Υποστηριζόμενα έργα	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	045. Ανακαίνιση για ενεργειακή απόδοση ή μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε δημόσια υποδομή, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα σύμφωνα με τα κριτήρια ενεργειακής απόδοσης	17.850.000,00
2	RSO2.1	Σύνολο			17.850.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	17.850.000,00
2	RSO2.1	Σύνολο			17.850.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	17.850.000,00
2	RSO2.1	Σύνολο			17.850.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	17.850.000,00
2	RSO2.1	Σύνολο			17.850.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO2.2. Προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας σύμφωνα με την οδηγία για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (ΕΕ) 2018/2001[1] συμπεριλαμβανομένων των κριτηρίων βιωσιμότητας που καθορίζονται σ' αυτήν (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Για την συμβολή στην ικανοποίηση των αναγκών του τομέα, όπως καταγράφονται παραπάνω προτείνεται η ακόλουθη δράση:

Ενσωμάτωση ΑΠΕ σε κτίρια, εγκαταστάσεις και υποδομές δημόσιου τομέα.

Η δράση αφορά στην παραγωγή ενέργειας από ΑΠΕ, αποκλειστικά για την κάλυψη των αναγκών τους, σε:

- Δημόσια κτίρια, εγκαταστάσεις και υποδομές του δημόσιου τομέα (όπως κτίριο διοίκησης, εκπαίδευσης κ.α., εγκαταστάσεις πόσιμου Ύδατος, επιβατικοί σταθμοί, λιμενικές υποδομές κλπ.), στα οποία δεν θα υλοποιηθούν έργα Ενεργειακής Αναβάθμισης σύμφωνα με τον ΚΕΝΑΚ (ως προηγούμενη δράση στο Ε.Σ. 2.ι), αλλά θα εγκατασταθούν μόνο συστήματα ΑΠΕ για την κάλυψη των ενεργειακών αναγκών τους σύμφωνα με τις Μελέτες τους.

Κριτήριο επιλογής των πράξεων θα αποτελεί ο ενεργοβόρος χαρακτήρας του κτιρίου – υποδομής και η εξοικονόμηση που προβλέπεται να υπάρξει.

Τα είδη των παρεμβάσεων ΑΠΕ δύνανται να είναι:

1. Φωτοβολταϊκές εγκαταστάσεις
2. Κεντρικά ηλιοθερμικά συστήματα παραγωγής θερμού νερού (π.χ. ηλιακά πάνελ ή άλλου τύπου ηλιακοί συλλέκτες)
3. Συστήματα εκμετάλλευσης αβαθούς γεωθερμίας
4. Κατασκευή εγκατάστασης ταυτόχρονης παραγωγής ηλεκτρικής και θερμικής ενέργειας προερχόμενων εξ ολοκλήρου από ΑΠΕ υψηλής αποδοτικότητας και εκμετάλλευσης για παραγωγή ψύξης.

Επισημαίνεται ότι παρεμβάσεις με χρήση βιομάζας ή ξύλου δεν περιλαμβάνονται.

Επίσης, στην συγκεκριμένη δράση δεν προβλέπεται αντικατάσταση κοινόχρηστου φωτισμού εάν δεν συνοδεύεται από εγκατάσταση ΑΠΕ.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Δικαιούχοι της δράσης είναι:

- Δημόσιοι φορείς που δραστηριοποιούνται στη Θεσσαλία , ΟΤΑ Α' και Β' βαθμού κ.α.

Δυνητικά ωφελούμενοι της δράσης είναι οι κάτοικοι της Θεσσαλίας.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Το Πρόγραμμα στο πλαίσιο του εν λόγω Ειδικού Στόχου είναι ουδέτερο ως προς την προώθηση των αρχών της ισότητας των ευκαιριών πρόσβασης σε χρηματοδότηση και της μη διάκρισης εξαιτίας της φυλής ή της εθνοτικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων και της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού.

Σε όλα τα στάδια προγραμματισμού και υλοποίησης, το πρόγραμμα συνάδει με τις διατάξεις των κανονισμών σχετικά με την τήρηση του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ, την προώθηση της ισότητας των φύλων και της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και την απαγόρευση των διακρίσεων και την προσβασιμότητα για τα άτομα με αναπηρία.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Ο Ειδικός Στόχος δεν εφαρμόζεται σε συγκεκριμένη εδαφική περιοχή αλλά καλύπτει το σύνολο της Περιφέρειας.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Δεν εφαρμόζεται.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν σχεδιάζεται να χρησιμοποιηθούν χρηματοδοτικά εργαλεία, διότι η φύση των σχετικών παρεμβάσεων δεν αποτελεί δραστηριότητα που αποφέρει άμεσα έσοδα. Επίσης, οι φορείς που περιλαμβάνονται στη δράση είναι αποκλειστικά δημόσιοι οργανισμοί.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
2	RSO2.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO22	Πρόσθετη παραγωγική ικανότητα για ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές (εκ της οποίας: ηλεκτρική, θερμική)	MW	1,60	6,40

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
2	RSO2.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR31	Συνολική παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (εκ της οποίας: ηλεκτρική, θερμική)	MWh/έτος	0,00	2021	9.600,00	Υποστηριζόμενα έργα	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	048. Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας: ηλιακή	6.043.943,00
2	RSO2.2	Σύνολο			6.043.943,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	6.043.943,00
2	RSO2.2	Σύνολο			6.043.943,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	6.043.943,00
2	RSO2.2	Σύνολο			6.043.943,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	6.043.943,00
2	RSO2.2	Σύνολο			6.043.943,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO2.4. Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της πρόληψης του κινδύνου καταστροφών, της ανθεκτικότητας, λαμβάνοντας υπόψη προσεγγίσεις που βασίζονται στο οικοσύστημα (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Η κλιματική αλλαγή είναι ένας από τους κυριότερους παράγοντες πίεσης στο φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον με σημαντικές περιβαλλοντικές και οικονομικές επιπτώσεις για τη Θεσσαλία. Οι σημαντικότεροι κίνδυνοι όπου θα συμβάλει για την πρόληψη και μείωση δυσμενών επιπτώσεων το ΠΕΠ αφορούν σε πλημμύρες, δασικές πυρκαγιές, ακραία καιρικά φαινόμενα, διάβρωση των ακτών αλλά και κατολισθήσεις. Σύμφωνα με στοιχεία της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας, η Θεσσαλία την περίοδο 2014-2019 ήταν η δεύτερη περιφέρεια της χώρας αναφορικά με τον αριθμό κηρύξεων περιοχών της σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης πολιτικής προστασίας με 67 κηρύξεις. Οι έντονες βροχοπτώσεις δημιουργούν πλημμυρικά φαινόμενα που πλήττουν και οικισμούς. Επιπλέον, το 2021 περιοχές των Περιφερειακών Ενοτήτων Λάρισας, Τρικάλων και Καρδίτσας τέθηκαν σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης λόγω της ισχυρής σεισμικής δόνησης που εκδηλώθηκε στις 03-03-2021 πλήττοντας σημαντικά μεταξύ άλλων αρκετές δημόσιες υποδομές. Η σεισμικότητα στη Θεσσαλία καταγράφεται σημαντική, οδηγώντας στην ανάγκη ενίσχυσης των υποδομών της.

Η Θεσσαλία διαθέτει 697 χλμ. ακτογραμμής εκ των οποίων το 36,7% βρίσκεται υπό διάβρωση. Το ποσοστό αυτό ξεπερνά τον εθνικό μ.ό. (28,6%) και κατατάσσει την Περιφέρεια 4η στο σύνολο των περιφερειών της χώρας ως προς την έκταση των προβλημάτων διάβρωσης (Alexandrakis, 2013). Παρά τον εντοπισμό του προβλήματος στην παρούσα φάση διαπιστώνεται έλλειψη επαρκών δεδομένων για συγκεκριμένες δράσεις και τεχνικά έργα αντιμετώπισής του.

Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις που περιέχονται στην Εθνική Στρατηγική για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή, ο αριθμός των ημερών με εξαιρετικά αυξημένο κίνδυνο πυρκαγιάς, αναμένεται να αυξηθεί κατά 40 ημέρες το 2071-2100 σε όλη την Ανατολική Ελλάδα και συνεπώς και στη Θεσσαλία. Είναι λοιπόν αναγκαία η ανάπτυξη δράσης για την προστασία των δασών αλλά και των κατοίκων.

Η Θεσσαλία διαθέτει μεγάλους ορεινούς όγκους, ασταθείς γεωλογικά περιοχές με έντονο γεωγραφικό ανάγλυφο, που πληττόμενο από πυρκαγιές και πλημμύρες εμφανίζει κατολισθητικά φαινόμενα με επιπτώσεις και σε δημόσιες υποδομές και κίνδυνο για οικισμούς. Είναι χαρακτηριστικό ότι η Περιφερειακή Ενότητα Μαγνησίας ήταν μία εκ των συνολικά 11 Περιφερειακών Ενοτήτων της Ελλάδας που κηρύχθηκε σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης πολιτικής προστασίας για φαινόμενα κατολισθήσεων το διάστημα 2014-2019, ενώ φαινόμενα κατολισθήσεων παρατηρούνται και στα Μετέωρα και στην ορεινή δυτική Θεσσαλία.

Με βάση τα παραπάνω προτείνονται μια σειρά δράσεων που θα βελτιώσουν την ικανότητα πρόληψης και αντιμετώπισης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής αλλά και άλλων φυσικών καταστροφών. Οι δράσεις αυτές θα πραγματοποιούνται μέσω μιας οικοσυστημικής προσέγγισης η οποία θα λαμβάνει υπόψη τις αλληλεπιδράσεις μεταξύ του ανθρώπινου παράγοντα και του περιβάλλοντος με σκοπό την αρμονική συνύπαρξη τους και την επίτευξη μιας ανάπτυξης με κυρίαρχο συστατικό της την προστασία του περιβάλλοντος. Οι παρεμβάσεις έχουν τοπικό χαρακτήρα και συνεπικουρούν αυτές που προβλέπονται στην Εθνική Στρατηγική για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή. Επιπλέον καλύπτουν, τόσο κινδύνους από την κλιματική αλλαγή, όσο και άλλους που απορρέουν από φυσικές καταστροφές όπως αυτή των σεισμών. Με τον τρόπο αυτόν ενισχύεται η προστασία της περιφέρειας και επιτυγχάνεται ο ολοκληρωμένος σχεδιασμός έναντι όλων των φυσικών καταστροφών. Όπου είναι τεχνικά εφικτό, θα προτεραιοποιούνται προσεγγίσεις

φιλικές προς το οικοσύστημα(ecosystem based approaches) για την αντιμετώπιση των κινδύνων της κλιματικής αλλαγής και των φυσικών κινδύνων. Οι δράσεις που θα χρηματοδοτηθούν θα είναι συμβατές με την Περιφερειακή Στρατηγική για την Κλιματική Αλλαγή.

Ενδεικτικές δράσεις αντιμετώπισης επιπτώσεων κλιματικής αλλαγής:

- **Αντιπλημμυρική προστασία οικισμών με έργα τοπικής σημασίας και λοιπές δράσεις σύμφωνα με το Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας.**

Στόχος της δράσης είναι η ενίσχυση της ανθεκτικότητας οικισμών της Περιφέρειας Θεσσαλίας σε πλημμυρικά φαινόμενα που προκαλούνται από την κλιματική αλλαγή. Η δράση έρχεται σε συμφωνία με το Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας στο πλαίσιο εναρμόνισης της εθνικής νομοθεσίας με την Οδηγία 2007/60/ΕΚ.

- **Εξοπλισμοί πολιτικής προστασίας σε τοπικό επίπεδο**

Ο εξοπλισμός που θα χρηματοδοτηθεί θα είναι μέρος της Περιφερειακής Στρατηγικής για την Κλιματική Αλλαγή, σε συμφωνία με τα προβλεπόμενα στο Εθνικό Σχέδιο για την Κλιματική Αλλαγή και το σχέδιο «ΞΕΝΟΚΡΑΤΗΣ».

Το Πρόγραμμα επικεντρώνεται σε μηχανολογικό εξοπλισμό και χωματουργικά μηχανήματα μικρού προϋπολογισμού για την αντιμετώπιση/περιορισμό των επιπτώσεων των σχετιζόμενων με το κλίμα φυσικών κινδύνων (π.χ. πυρκαγιές, πλημμύρες, ακραία καιρικά φαινόμενα). Έργα εθνικού χαρακτήρα και εξοπλισμός κρατικών δομών εθνικής εμβέλειας θα χρηματοδοτηθούν από το Τομεακό Πρόγραμμα «Πολιτική Προστασία».

Πριν από την έκδοση των προσκλήσεων, η Διαχειριστική Αρχή, σε στενή διαβούλευση με την Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ του Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης Πολιτικής Προστασίας, θα καταγράψει τις ανάγκες πολιτικής προστασίας και διαχείρισης φυσικών καταστροφών κάθε Δήμου αλλά και των άλλων αρμόδιων φορέων της Περιφέρειας. Στην πρόσκληση θα επισυναφθεί παράρτημα, το οποίο θα περιέχει την κατηγορία των έργων και τον επιλέξιμο προϋπολογισμό, λαμβάνοντας υπόψη τον διαθέσιμο προϋπολογισμό του Περιφερειακού Προγράμματος και των σχετικών προτεραιοτήτων του. Τα ενταγμένα έργα θα γνωστοποιούνται στην Επιτελική Δομή του Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, με σκοπό να ενσωματωθούν στον συντονισμό αντιμετώπισης καταστροφών του Υπουργείου σε περιφερειακό επίπεδο.

- **Μέτρα για την αντιμετώπιση της διάβρωσης των ακτών**

Η δράση αφορά στα μέτρα προτεραιότητας του Περιφερειακού Σχεδίου για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (ΠΕΣΚΑ) στον τομέα της διάβρωσης των ακτών, όπως περιλαμβάνονται σε αυτό.

Σύμφωνα με το προς έγκριση ΠεΣΠΚΑ τα προτεινόμενα μέτρα προτεραιότητας στον τομέα αυτό αφορούν στη δημιουργία ακτολογίου, στον καθορισμό ζωνών επικινδυνότητας (υψηλού, μεσαίου και χαμηλού κινδύνου) ανάλογα με το χαρακτήρα κάθε παράκτιας περιοχής της Περιφέρειας Θεσσαλίας, στην εκπόνηση μελέτης εκτίμησης της τρωτότητας, των κινδύνων και των επιπτώσεων της κλιματικής μεταβολής στις παράκτιες περιοχές στην Περιφέρεια Θεσσαλίας και στη θέσπιση ενός μηχανισμού συνεχούς παρακολούθησης των παράκτιων περιοχών.

- **Προστασία οικισμών από τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, όπως φωτιές, με παρεμβάσεις σε περιστατικές δασικές εκτάσεις (καθαρισμοί, αντιπυρικές ζώνες, κλπ.).**

Η δράση αφορά στην προστασία οικισμών από τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής και κυρίως από δασικές πυρκαγιές. Οι παρεμβάσεις που προβλέπονται αφορούν σε περιστατικές δασικές εκτάσεις με καθαρισμούς των εδαφών, δενδροφυτεύσεις – αναδασώσεις, χάραξη αντιπυρικών ζωνών, εγκατάσταση συστημάτων ή και εξοπλισμού παρακολούθησης και πυρόσβεσης, μεταξύ άλλων. Επιπλέον και σύμφωνα με την Εθνική Στρατηγική για την Προσαρμογή

στην Κλιματική Αλλαγή, περιλαμβάνονται και δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του κοινού.

- **Έργα και μελέτες προστασίας οικισμών από κατολισθήσεις.**

Η δράση αφορά:

- Εκπόνηση τεχνικών μελετών προστασίας οικισμών από κατολισθήσεις και

Υλοποίηση έργων και παρεμβάσεων όπως τεχνικά έργα αντιστήριξης, τοποθέτηση πλεγμάτων προστασίας κ.ά.

Ενδεικτικές δράσεις αντιμετώπισης επιπτώσεων φυσικών καταστροφών:

- **Επιχειρησιακά σχέδια εντοπισμού ευάλωτων δημοσίων υποδομών έναντι φυσικών καταστροφών (π.χ. σεισμό).**

Σύμφωνα με το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Σχέδιο για την Κλιματική Αλλαγή πολλές γέφυρες εγκατεστημένες στο οδικό δίκτυο υπόκεινται σε υδραυλική διάβρωση λόγω της έκθεσης σε ροές ποταμών και χειμάρρων αλλά και σε καταπόνηση από μέτριους και ισχυρούς σεισμούς, με αποτέλεσμα να καθίσταται απαραίτητη μια μελέτη καταγραφής της στατικής τους επάρκειας για αξιολόγηση αναγκών θωράκισής τους. Αντίστοιχη ανάγκη διαπιστώνεται, μετά και την πρόσφατη έντονη σεισμική δραστηριότητα, για τα κτίρια του δημόσιου τομέα, ιδίως τα νευραλγικής χρήσης. Με την παρούσα δράση προβλέπεται η εκπόνηση επιχειρησιακού σχεδίου εντοπισμού των πλέον ευάλωτων σε ενδεχόμενο σεισμό δημοσίων υποδομών, εξετάζοντας κατά προτεραιότητα γέφυρες εθνικού περιφερειακού και τοπικού δικτύου και δημόσια κτίρια των τομέων εκπαίδευσης και υγείας.

- **Επεμβάσεις ενίσχυσης ανθεκτικότητας δημοσίων υποδομών σε φυσικές καταστροφές.**

Η δράση συμπληρώνει την αμέσως προηγούμενη και αφορά στην εκπόνηση των απαραίτητων τεχνικών μελετών και υλοποίηση παρεμβάσεων για την ενίσχυση της στατικότητας και εν γένει βελτίωση της σεισμικής ανθεκτικότητας των δημοσίων κτιρίων και υποδομών που δεν καλύπτουν τις απαιτήσεις αντισεισμικότητας και κρίνονται σημαντικά ευάλωτες, όπως προκύψουν από το επιχειρησιακό σχέδιο ή και άλλη ολοκληρωμένη σχετική μελέτη. Ειδικότερα η δράση αφορά:

- Εκπόνηση τεχνικών μελετών ενίσχυσης αντισεισμικής θωράκισης δημοσίων υποδομών και

- Υλοποίηση έργων και παρεμβάσεων ενίσχυσης της στατικότητας δημοσίων υποδομών

Κατά την ενεργοποίηση της δράσης θα ληφθούν υπόψη καλές πρακτικές παρεμφερών παρεμβάσεων.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Δικαιούχοι των δράσεων είναι:

- Η Περιφέρεια Θεσσαλίας
  - Οι ΟΤΑ της Περιφέρειας Θεσσαλίας
  - Οι αρμόδιες υπηρεσίες της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Θεσσαλίας – Στερεάς Ελλάδας
- Δυνητικά ωφελούμενοι της δράσης είναι οι κάτοικοι της Θεσσαλίας.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Το Πρόγραμμα στο πλαίσιο του εν λόγω Ειδικού Στόχου είναι ουδέτερο ως προς την προώθηση των αρχών της ισότητας των ευκαιριών πρόσβασης σε χρηματοδότηση και της μη διάκρισης εξαιτίας της φυλής ή της εθνοτικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων και της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού.

Σε όλα τα στάδια προγραμματισμού και υλοποίησης, το πρόγραμμα συνάδει με τις διατάξεις των κανονισμών σχετικά με την τήρηση του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ, την προώθηση της ισότητας των φύλων και της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και την απαγόρευση των διακρίσεων και την προσβασιμότητα για τα άτομα με αναπηρία.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Ο Ειδικός Στόχος δεν εφαρμόζεται σε συγκεκριμένη εδαφική περιοχή αλλά καλύπτει το σύνολο της Περιφέρειας.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Δεν εφαρμόζεται.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν σχεδιάζεται να χρησιμοποιηθούν χρηματοδοτικά εργαλεία, διότι η φύση των σχετικών παρεμβάσεων δεν αποτελεί δραστηριότητα που αποφέρει άμεσα έσοδα. Επίσης, οι φορείς που περιλαμβάνονται στη δράση είναι αποκλειστικά δημόσιοι οργανισμοί.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
2	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO25	Αντιπλημμυρικά έργα σε ακτές, όχθες ποταμών και λιμνών που κατασκευάστηκαν ή ενισχύθηκαν πρόσφατα	χλμ.	0,00	7,60
2	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO28	Περιοχή που καλύπτεται από μέτρα προστασίας από ανεξέλεγκτες πυρκαγιές	εκτάρια	0,00	65,00
2	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO106	Έργα προστασίας από τις κατολισθήσεις που κατασκευάστηκαν ή ενισχύθηκαν πρόσφατα	εκτάρια	0,00	3,50
2	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO903	Επενδύσεις σε εξοπλισμό Πολιτικής Προστασίας	ευρώ	500.000,00	3.000.000,00
2	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO905	Υποδομές με αντισεισμική θωράκιση	Αριθμός	0,00	6,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
2	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RRC35	Πληθυσμός που ωφελείται από αντιπλημμυρικά μέτρα	άτομα	0,00	2021	600.810,00	Υποστηριζόμενα έργα	
2	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RRC36	Πληθυσμός που ωφελείται από μέτρα προστασίας από ανεξέλεγκτες πυρκαγιές	άτομα	0,00	2021	206.552,00	Υποστηριζόμενα έργα	
2	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RRC37	Πληθυσμός που ωφελείται από μέτρα προστασίας από φυσική καταστροφή που συνδέεται με την κλιματική αλλαγή (εκτός της πλημμύρας και των ανεξέλεγκτων πυρκαγιών)	άτομα	0,00	2021	2.000,00	Υποστηριζόμενα έργα	
2	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RRC96	Πληθυσμός που επωφελείται από μέτρα προστασίας από φυσικούς κινδύνους που δεν συνδέονται με την κλιματική αλλαγή και κινδύνους που συνδέονται με τις ανθρώπινες δραστηριότητες	άτομα	0,00	2021	1.300,00	Υποστηριζόμενα έργα	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	058. Προσαρμογή στα μέτρα για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και πρόληψη και διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα: πλημμύρες και κατολισθήσεις (συμπεριλαμβανομένων της ευαισθητοποίησης, της πολιτικής προστασίας και των συστημάτων διαχείρισης καταστροφών, των υποδομών και των προσεγγίσεων με βάση το οικοσύστημα)	9.350.000,00

2	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	059. Προσαρμογή στα μέτρα για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και πρόληψη και διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα: πυρκαγιές (συμπεριλαμβανομένων της ευαισθητοποίησης, της πολιτικής προστασίας και των συστημάτων διαχείρισης καταστροφών, των υποδομών και των προσεγγίσεων με βάση το οικοσύστημα)	4.675.000,00
2	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	060. Προσαρμογή στα μέτρα για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και πρόληψη και διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα: άλλες καταστροφές, π.χ. θύελλες και ξηρασία (συμπεριλαμβανομένων της ευαισθητοποίησης, της πολιτικής προστασίας και των συστημάτων διαχείρισης καταστροφών, των υποδομών και των προσεγγίσεων με βάση το οικοσύστημα)	1.700.000,00
2	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	061. Πρόληψη και διαχείριση φυσικών κινδύνων μη σχετιζόμενων με το κλίμα (π.χ. σεισμοί) και κινδύνων που συνδέονται με ανθρώπινες δραστηριότητες (π.χ. τεχνολογικά ατυχήματα), συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων ευαισθητοποίησης, της πολιτικής προστασίας και των συστημάτων, υποδομών και βασισμένων στο οικοσύστημα προσεγγίσεων διαχείρισης καταστροφών	5.100.000,00
2	RSO2.4	Σύνολο			20.825.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	20.825.000,00
2	RSO2.4	Σύνολο			20.825.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	20.825.000,00
2	RSO2.4	Σύνολο			20.825.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	20.825.000,00
2	RSO2.4	Σύνολο			20.825.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO2.5. Προαγωγή της πρόσβασης στην ύδρευση και της βιώσιμης διαχείρισης του νερού (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Οι μελλοντικές επενδύσεις στον τομέα των υδάτων (πόσιμο νερό και λύματα) θα βασίζονται σε ένα ολιστικό και οικονομικά αποδοτικό σχεδιασμό. Αυτή η ολιστική προσέγγιση θα αντιμετωπίσει τομεακές ανάγκες όπως το πόσιμο νερό, τα λύματα, τα όμβρια ύδατα, η διαχείριση της ιλύος, η επαναχρησιμοποίηση νερού, η ψηφιοποίηση/έξυπνη μέτρηση/τηλεμετρία, η ενεργειακή απόδοση, η ευαισθητοποίηση του κοινού κ.λπ. Ως εκ τούτου, η διαμόρφωση των έργων θα πρέπει να αποτελεί μέρος ενός περιεκτικού και ολοκληρωμένου σχεδιασμού κάθε παρόχου υπηρεσιών ύδατος και να βασίζεται σε ένα βιώσιμο και μακροπρόθεσμο επιχειρηματικό σχέδιο.

Για να καταστεί δυνατή η ομαλή μετάβαση στον νέο ολιστικό τρόπο λειτουργίας: α) οι κατευθυντήριες γραμμές για την ολιστική εφαρμογή θα εκδοθούν από τις αρμόδιες Ελληνικές αρχές εντός 1 έτους από την έγκριση των προγραμμάτων (σε συνεργασία με τους JASPERS) β) η έκδοση προσκλήσεων έργων με βάση την ολιστική προσέγγιση θα ξεκινήσει μετά την έκδοση των κατευθυντήριων οδηγιών που θα υιοθετήσουν οι Ελληνικές Αρχές και σε κάθε περίπτωση το αργότερο εντός ενός έτους από την έκδοση αυτών.

Οι επενδύσεις στο νερό θα βασίζονται στο Περιφερειακό Σχέδιο που εκπονείται/ολοκληρώνεται από τις υπηρεσίες του ΥΠΕΝ.

Οι επενδύσεις στα Λύματα ως προς τη συμμόρφωση με την Οδηγία 91/271/ΕΚ (ως απόλυτη προτεραιότητα), βασίζονται σε Περιφερειακό Σχέδιο, ενώ ως προς τους μικρότερους οικισμούς (Δ' κατηγορία) θα βασίζονται σε Επιχειρησιακό Σχέδιο που εκπονείται από το ΥΠΕΝ.

Για τη συμβολή στην ικανοποίηση των αναγκών του τομέα, όπως καταγράφονται παραπάνω, προτείνονται οι Δράσεις:

Έργα διαχείρισης αστικών υγρών αποβλήτων, σε οικισμούς Γ' προτεραιότητας.

Η δράση περιλαμβάνει τα απαιτούμενα έργα υποδομής (Δίκτυα Συλλογής & Εγκαταστάσεις επεξεργασίας Λυμάτων) στους 3 οικισμούς της Περιφέρειας που δεν αναμένεται να έχουν συμμορφωθεί έως τη λήξη της Περιόδου 2014-2020, προκειμένου να καλυφθεί το σύνολο των οικισμών Γ' Προτεραιότητας έναντι της Οδηγίας 91/271 (ΕΟΚ). Αυτοί είναι η Αλόνησος, η Ζαγορά και η Βερδικούσα.

Έργα διαχείρισης αστικών υγρών αποβλήτων, σε οικισμούς με ι.π. μικρότερο των 2.000 για άρση πιθανών κινδύνων στη δημόσια υγεία ή στο περιβάλλον, με έμφαση στις τουριστικές περιοχές.

Η δράση αφορά σε μικρότερους πληθυσμιακά οικισμούς της Θεσσαλίας, κάτω της Γ' προτεραιότητας, που παρουσιάζουν σημαντική περιβαλλοντική ευαισθησία ή/και υψηλή τουριστική κίνηση και περιλαμβάνει τα απαιτούμενα έργα υποδομής (Δίκτυα Συλλογής & Εγκαταστάσεις επεξεργασίας Λυμάτων).

Έργα βελτίωσης ποιότητας ή επάρκειας πόσιμου ύδατος σε οικισμούς.

Η δράση αφορά στη βελτίωση της ποιότητας και της επάρκειας του πόσιμου ύδατος σε οικισμούς της περιφέρειας και περιλαμβάνει έργα εξωτερικού υδραγωγείου (δεξαμενές, αγωγοί μεταφοράς, αντλιοστάσια κ.α.) συμπεριλαμβανομένων και αυτών της επεξεργασίας του ύδατος (π.χ. ταχυδυλιστήρια), εγκαταστάσεις αφαλάτωσης ύδατος (αποκλειστικά με χρήση ΑΠΕ) για πόσιμη χρήση σε οικισμούς (π.χ. νησιά), έργα εξοικονόμησης ύδατος στα έργα/δίκτυα διανομής και συναφή έργα.

Αναφορικά με τις εγκαταστάσεις αφαλάτωσης ύδατος, διευκρινίζεται ότι αφορά σε κατασκευή μονάδων μικρής κλίμακας μόνο για τις ανάγκες εξασφάλισης πόσιμου ύδατος όπου καταγράφεται ελλειμματικό σε νησιά των Βορείων Σποράδων, με χρήση ΑΠΕ, προκρίνοντας την εφαρμογή τεχνολογιών ελάχιστης ή μηδενικής απόρριψης υγρών αποβλήτων (minimal liquid discharge, MLD – zero liquid discharge, ZLD) και με διαχείριση καταλοίπων αλατιού σύμφωνα με ισχύουσα περιβαλλοντική νομοθεσία και αδειοδότηση.

Έργα και δράσεις προτεραιότητας Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών (ΣΔΛΑΠ), ιδίως για την υποστήριξη βεβαρυσμένων ή ευαίσθητων επιφανειακών ή υπογείων υδατικών συστημάτων.

Πρόκειται για διαχειριστικές δράσεις που περιλαμβάνονται ως Μέτρα στα αντίστοιχα ΣΔΛΑΠ και αφορούν στην προστασία και βελτίωση της ποσότητας και της ποιότητας των επιφανειακών και υπόγειων υδάτων της Θεσσαλίας. Ενδεικτικά περιλαμβάνονται Σχέδια Ασφάλειας Νερού, Master Plans, μέτρα προστασίας πηγών υδροληψίας, κ.α.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Δικαιούχοι των δράσεων είναι:

- Οι ΟΤΑ της Περιφέρειας
  - Οι ΔΕΥΑ της Περιφέρειας
  - Η Δ/ση Υδάτων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Θεσσαλίας Στερεάς Ελλάδας
- Δυνητικοί Ωφελούμενοι είναι οι κάτοικοι της Περιφέρειας.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Το Πρόγραμμα στο πλαίσιο του εν λόγω Ειδικού Στόχου είναι ουδέτερο ως προς την προώθηση των αρχών της ισότητας των ευκαιριών πρόσβασης σε χρηματοδότηση και της μη διάκρισης εξαιτίας της φυλής ή της εθνοτικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων και της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού.

Σε όλα τα στάδια προγραμματισμού και υλοποίησης, το πρόγραμμα συνάδει με τις διατάξεις των κανονισμών σχετικά με την τήρηση του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ, την προώθηση της ισότητας των φύλων και της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και την απαγόρευση των διακρίσεων και την προσβασιμότητα για τα άτομα με αναπηρία.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Ο Ειδικός Στόχος δεν εφαρμόζεται σε συγκεκριμένη εδαφική περιοχή αλλά καλύπτει το σύνολο της Περιφέρειας.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Δεν εφαρμόζεται.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν σχεδιάζεται να χρησιμοποιηθούν χρηματοδοτικά εργαλεία, διότι η φύση των σχετικών παρεμβάσεων δεν αποτελεί δραστηριότητα που αποφέρει άμεσα έσοδα. Επίσης, οι φορείς που περιλαμβάνονται στη δράση είναι αποκλειστικά δημόσιοι οργανισμοί.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
2	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO30	Μήκος νέων ή αναβαθμισμένων σωλήνων για τα συστήματα διανομής των δημόσιων δικτύων ύδρευσης	χλμ.	0,00	200,00
2	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO31	Μήκος νέων ή αναβαθμισμένων σωλήνων για το δημόσιο δίκτυο συλλογής λυμάτων	χλμ.	8,40	28,00
2	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO32	Νέα ή αναβαθμισμένη ικανότητα επεξεργασίας λυμάτων	ισοδύναμο πληθυσμού	2.872,00	7.210,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
2	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR41	Πληθυσμός συνδεδεμένος σε βελτιωμένο δημόσιο δίκτυο ύδρευσης	άτομα	0,00	2021	44.000,00	Υποστηριζόμενα έργα	
2	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR42	Πληθυσμός συνδεδεμένος σε τουλάχιστον δευτερεύον δημόσιο σύστημα επεξεργασίας λυμάτων	άτομα	0,00	2021	9.810,00	Υποστηριζόμενα έργα	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	062. Παροχή νερού για ανθρώπινη κατανάλωση (άντληση, επεξεργασία, υποδομές αποθήκευσης και διανομής, μέτρα αύξησης της απόδοσης, παροχή πόσιμου νερού)	6.800.000,00
2	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	064. Διαχείριση υδάτων και διατήρηση υδάτινων πόρων (συμπεριλαμβάνονται η διαχείριση λεκάνης απορροής ποταμού, ειδικά μέτρα για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, επαναχρησιμοποίηση, μείωση των διαρροών)	1.700.000,00
2	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	065. Συλλογή και επεξεργασία λυμάτων	13.600.000,00
2	RSO2.5	Σύνολο			22.100.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	22.100.000,00
2	RSO2.5	Σύνολο			22.100.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	22.100.000,00
2	RSO2.5	Σύνολο			22.100.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	22.100.000,00
2	RSO2.5	Σύνολο			22.100.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO2.6. Προαγωγή της μετάβασης σε κυκλική οικονομία και σε αποδοτική ως προς τους πόρους οικονομία (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2014-2020 σημειώθηκε καθυστερημένη ενεργοποίηση των δράσεων διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων λόγω της καθυστέρησης εκπλήρωσης της σχετικής αιρεσιμότητας και οριστικοποίησης του πλαισίου υλοποίησης τους αναφορικά με τις Κρατικές Ενισχύσεις, σε συνδυασμό με την μη εξοικείωση των Δικαιούχων στις προκύπτουσες απαιτήσεις (χρηματοδότηση τους ως Υπηρεσίες Γενικού Οικονομικού Συμφέροντος).

Τα περιφερειακά προγράμματα θα χρηματοδοτήσουν υποδομές μικρής κλίμακας (πράσινες γωνιές μέχρι και πράσινα σημεία) που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα των Δήμων. Το ΠΕΚΑ θα χρηματοδοτήσει υποδομές όπως οι μονάδες ανάκτησης και ανακύκλωσης (ΜΑΑ), όλες τις μονάδες επεξεργασίας βιοαποβλήτων (ΜΕΒΑ) συμπεριλαμβανομένου του εξοπλισμού τους (κάδοι και οχήματα συλλογής) και κάθε άλλη σχετική διαδημοτική εγκατάσταση (διαδημοτικούς σταθμούς μεταφόρτωσης και διαδημοτικά πράσινα σημεία), καθώς επίσης και Πράσινα Σημεία μόνο στην περίπτωση που αποτελούν ολοκληρωμένη δράση με άλλη δράση στερεών αποβλήτων που χρηματοδοτεί το Πρόγραμμα και εφόσον ως Δικαιούχος έχει οριστεί ΦοΔΣΑ.

Οι συγχρηματοδοτούμενες επενδύσεις θα πρέπει α) να είναι σύμφωνες με το περιφερειακό σχέδιο διαχείρισης απορριμμάτων (ΠΕΣΔΑ), β) να εξυπηρετούν τους σκοπούς της ολιστικής και ολοκληρωμένης διαχείρισης απορριμμάτων και γ) να συμβάλλουν στην εκπλήρωση των στόχων ανακύκλωσης.

Τα προτεινόμενα έργα θα είναι επιλέξιμα για συγχρηματοδότηση εφόσον ο αρμόδιος ΦοΔΣΑ έχει δώσει τη σύμφωνη γνώμη του και έχει επικυρώσει την αναγκαιότητα αυτών των έργων βάσει ανάλυσης κόστους-οφέλους του ΠΕΣΔΑ (από συλλογή έως επεξεργασία και διάθεση), ανάλυσης επιλογών, εκτίμησης λειτουργικότητας και βιωσιμότητας.

Για την συμβολή στην ικανοποίηση των αναγκών του τομέα και σύμφωνα με τα παραπάνω, προτείνονται οι ακόλουθες δράσεις:

· **Προώθηση της ανακύκλωσης, έργα «πράσινων σημείων»**

Η δράση περιλαμβάνει τα εξής:

- Κατασκευή & εξοπλισμό Πράσινων σημείων σε Δήμους της Θεσσαλίας (συμπεριλαμβανομένου εξοπλισμού τεμαχισμού ογκωδών όπως προβλέπεται από τον ΠΕΣΔΑ) και εξοπλισμού ανακύκλωσης, καθώς και Σταθμών Μεταφόρτωσης Ανακυκλώσιμων Υλικών (ΣΜΑΥ) στα τρία νησιά των Βορείων Σποράδων.
- Προμήθεια κάδων οικιακής κομποστοποίησης στους Δήμους της Θεσσαλίας.

· **Γωνιές ανακύκλωσης**

Η δράση αφορά στην προμήθεια και εγκατάσταση Γωνιών Ανακύκλωσης στις πόλεις και οικισμούς της Θεσσαλίας, με στόχο την περαιτέρω συμμετοχή των πολιτών στην ανακύκλωση σε συνδυασμό με δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης

Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των πολιτών στη διαχείριση των αστικών αποβλήτων

Η Δράση αφορά σε ενέργειες ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των πολιτών σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο σχετικά με την χωριστή συλλογή στην πηγή, την ανακύκλωση και την κυκλική οικονομία και τα οφέλη τους σε περιβαλλοντικό και οικονομικό επίπεδο. Οι υπόψη ενέργειες θα εξειδικευθούν μέσω της εκπόνησης σχετικού Επικοινωνιακού Σχεδίου.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Δικαιούχοι των δράσεων είναι:

- Οι ΟΤΑ Α' βαθμού της Περιφέρειας

Δυνητικά ωφελούμενοι της δράσης είναι οι κάτοικοι της Θεσσαλίας.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Το Πρόγραμμα στο πλαίσιο του εν λόγω Ειδικού Στόχου είναι ουδέτερο ως προς την προώθηση των αρχών της ισότητας των ευκαιριών πρόσβασης σε χρηματοδότηση και της μη διάκρισης εξαιτίας της φυλής ή της εθνοτικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων και της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού.

Σε όλα τα στάδια προγραμματισμού και υλοποίησης, το πρόγραμμα συνάδει με τις διατάξεις των κανονισμών σχετικά με την τήρηση του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ, την προώθηση της ισότητας των φύλων και της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και την απαγόρευση των διακρίσεων και την προσβασιμότητα για τα άτομα με αναπηρία.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Ο Ειδικός Στόχος δεν εφαρμόζεται σε συγκεκριμένη εδαφική περιοχή αλλά καλύπτει το σύνολο της Περιφέρειας.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Δεν εφαρμόζεται.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν σχεδιάζεται να χρησιμοποιηθούν χρηματοδοτικά εργαλεία, διότι η φύση των σχετικών παρεμβάσεων δεν αποτελεί δραστηριότητα που αποφέρει άμεσα έσοδα. Επίσης, οι φορείς που περιλαμβάνονται στη δράση είναι αποκλειστικά δημόσιοι οργανισμοί.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
2	RSO2.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO107	Επενδύσεις σε εγκαταστάσεις για χωριστή συλλογή αποβλήτων	ευρώ	5.700.000,00	21.500.000,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
2	RSO2.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR103	Απόβλητα που συλλέγονται χωριστά	τόνοι/έτος	0,00	2021	5.950,00	Υποστηριζόμενα έργα	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	067. Διαχείριση οικιακών αποβλήτων: μέτρα πρόληψης, ελαχιστοποίησης, διαλογής, επαναχρησιμοποίησης, ανακύκλωσης	19.125.000,00
2	RSO2.6	Σύνολο			19.125.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	19.125.000,00
2	RSO2.6	Σύνολο			19.125.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	19.125.000,00
2	RSO2.6	Σύνολο			19.125.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	19.125.000,00
2	RSO2.6	Σύνολο			19.125.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO2.7. Ενίσχυση της προστασίας και της διατήρησης της φύσης, της βιοποικιλότητας και των πράσινων υποδομών, μεταξύ άλλων σε αστικές περιοχές, και μείωση όλων των μορφών ρύπανσης (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Για την συμβολή στην ικανοποίηση των αναγκών του τομέα, όπως περιγράφονται παραπάνω προτείνεται η ακόλουθη δράση:

· Αστικές περιβαλλοντικές παρεμβάσεις σε οικισμούς με επικέντρωση σε Πράσινες και Μπλε υποδομές

Οι επενδύσεις σε πράσινες και γαλάζιες υποδομές, αποτελούν φυσικές λύσεις για τις πόλεις και τις περιφέρειες για την προστασία της φύσης, της βιοποικιλότητας και τη συμβολή στην προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τη μείωση της ευπάθειας σε φυσικές καταστροφές.

Ως Πράσινη αστική υποδομή νοείται το δίκτυο αστικών χώρων πρασίνου που διατηρεί φυσικές αξίες και λειτουργίες οικοσυστήματος και παρέχει σαφή πλεονεκτήματα στον πληθυσμό.

Ως Γαλάζια αστική υποδομή νοείται το σύνολο των επιφανειακών υδάτων σε έναν οικισμό.

Ο όρος «Μπλε» αναδεικνύει την σπουδαιότητα των φυσικών ιδιοτήτων του νερού αυτού καθαυτού, ενώ ο όρος «Πράσινο», συνδέει τις λειτουργίες της υδρολογίας στο αστικό περιβάλλον με τα συστήματα της βλάστησης κατά τον σχεδιασμό του τοπίου των πόλεων.

Η δράση αφορά στη δημιουργία – αναβάθμιση κοινοχρήστων χώρων που περιλαμβάνουν σημαντική έκταση πρασίνου ή και υδάτινων στοιχείων στα οικιστικά κέντρα της Περιφέρειας, εξαιρουμένων των περιοχών στις οποίες θα υλοποιηθούν Στρατηγικές Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (ΣΒΑΑ). Οι πράσινες και μπλε υποδομές παρέχουν στους οικισμούς σημαντικές υπηρεσίες προς τα τοπικά οικοσυστήματα και είναι σημαντικές παρεμβάσεις μετριασμού των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής. Μεταξύ των υπηρεσιών που παρέχουν οι πράσινες και μπλε υποδομές είναι η ρύθμιση της θερμοκρασίας και η μείωσή της σε συνθήκες καύσωνα, η ενίσχυση της βιοποικιλότητας μέσω της διατήρησης οικολογικών στοιχείων του τοπίου και τη φιλοξενία διαφόρων ειδών πανίδας, η παροχή χώρων αναψυχής στους κατοίκους, η συγκράτηση των υδάτων και ο καθαρισμός του αέρα, κ.α..

Οι παρεμβάσεις θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη αντίστοιχες καλές πρακτικές και εμπειρίες από την υλοποίηση στο πλαίσιο λοιπών χρηματοδοτικών εργαλείων (π.χ πρόγραμμα LIFE) και θα πρέπει εντάσσονται στον συνολικό σχεδιασμό των οικιστικών κέντρων για τον μετριασμό των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής, μέσα από ολοκληρωμένες οικοσυστημικές προσεγγίσεις.

Στο πλαίσιο αυτών, ενδεικτικές παρεμβάσεις στο πλαίσιο της Δράσης, που αφορά σε παρεμβάσεις σε οικισμούς, με Λύσεις που Βασίζονται στη Φύση και με συστήματα όπου τα πράσινα χαρακτηριστικά δρουν αλληλένδετα με τα μπλε χαρακτηριστικά, είναι :

- αναπλάσεις κοινοχρήστων χώρων οικισμών για μετατροπή τους σε «πάρκα πόλης», με κύρια επένδυση σε πράσινα ή και υδάτινα στοιχεία,
- ενίσχυση/ αναβάθμιση πρασίνου και υδάτινων υποδομών σε υφιστάμενους κοινόχρηστους χώρους ή πάρκα

- αστικές ζώνες πρασίνου, πράσινες διαδρομές οικισμών ή και δίκτυα πράσινων χώρων εντός αστικού ιστού ή και σε σύνδεση με το περιαστικό πράσινο,
- «πάρκα τσέπης» (“rocket parks”) σε κοινόχρηστους χώρους δομημένου περιβάλλοντος οικισμών, «πράσινης» ή και «μπλέ» επικέντρωσης,
- Ανάπτυξη επιφανειακών γαλάζιων υποδομών σε αστικές περιοχές, σημειακών κατά θέση/χώρο ή αξονικών κατά μήκος κοινοχρήστων χώρων/παραποτάμιων περιοχών κλπ., όπως ενδεικτικά δημιουργία μικρών λιμνοδεξαμενών / υδάτινων επιφανειών / συστοιχιών συντριβανιών κ.α.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προσέμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Δικαιούχοι της δράσης είναι:

- Οι ΟΤΑ της Περιφέρειας

Δυνητικά ωφελούμενοι είναι οι κάτοικοι των περιοχών που θα εφαρμοστούν οι παρεμβάσεις.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Το Πρόγραμμα στο πλαίσιο του εν λόγω Ειδικού Στόχου είναι ουδέτερο ως προς την προώθηση των αρχών της ισότητας των ευκαιριών πρόσβασης σε χρηματοδότηση και της μη διάκρισης εξαιτίας της φυλής ή της εθνοτικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων και της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού.

Σε όλα τα στάδια προγραμματισμού και υλοποίησης, το πρόγραμμα συνάδει με τις διατάξεις των κανονισμών σχετικά με την τήρηση του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ, την προώθηση της ισότητας των φύλων και της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και την απαγόρευση των διακρίσεων και την προσβασιμότητα για τα άτομα με αναπηρία.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Ο Ειδικός Στόχος δεν εφαρμόζεται σε συγκεκριμένη εδαφική περιοχή αλλά καλύπτει το σύνολο της Περιφέρειας.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Δεν εφαρμόζεται.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν σχεδιάζεται να χρησιμοποιηθούν χρηματοδοτικά εργαλεία, διότι η φύση των σχετικών παρεμβάσεων δεν αποτελεί δραστηριότητα που αποφέρει άμεσα έσοδα. Επίσης, οι φορείς που περιλαμβάνονται στη δράση είναι αποκλειστικά δημόσιοι οργανισμοί.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
2	RSO2.7	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO36	Πράσινες υποδομές που υποστηρίζονται για σκοπούς διαφορετικούς από την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή	εκτάρια	0,00	17,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
2	RSO2.7	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR95	Πληθυσμός που έχει πρόσβαση σε νέες ή βελτιωμένες πράσινες υποδομές	άτομα	0,00	2021	140.000,00	Υποστηριζόμενα έργα	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.7	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	079. Προστασία της φύσης και της βιοποικιλότητας, φυσική κληρονομιά και φυσικοί πόροι, πράσινες και γαλάζιες υποδομές	9.100.000,00
2	RSO2.7	Σύνολο			9.100.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.7	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	9.100.000,00
2	RSO2.7	Σύνολο			9.100.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.7	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	9.100.000,00
2	RSO2.7	Σύνολο			9.100.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.7	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	9.100.000,00
2	RSO2.7	Σύνολο			9.100.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1. Προτεραιότητα: 3. Βελτίωση μεταφορικών υποδομών και συνδεσιμότητας

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO3.1. Ανάπτυξη ανθεκτικού στην κλιματική αλλαγή, έξυπνου, ασφαλούς, βιώσιμου και διατροφικού ΔΕΔ-Μ (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Για την συμβολή στην ικανοποίηση των αναγκών του τομέα, όπως περιγράφονται παραπάνω προτείνεται η ακόλουθη δράση:

· **Βελτίωση οδικών τμημάτων ΔΕΔ-Μ.**

Η δράση αφορά στην κατασκευή έργων βελτίωσης οδικών τμημάτων που ανήκουν στο αναλυτικό Διευρωπαϊκό Οδικό Δίκτυο και περιλαμβάνει την βελτίωση των τεχνικών και γεωμετρικών χαρακτηριστικών των οδών, κατασκευή παράπλευρων οδών, κατασκευή ισόπεδων – ανισόπεδων κόμβων, έργα ασφάλειας, κ.α.. με στόχο την αναβάθμισή τους.

Μεταξύ αυτών προτεραιότητα δίδεται στα τμήματα που καταγράφουν σημαντικό κυκλοφοριακό φόρτο και εξυπηρετούν άμεσα τα μεγάλα αστικά κέντρα της Περιφέρειας Θεσσαλίας (ενδεικτικά Βόλος, Λάρισα) καθώς και στα τμήματα που συνδέουν το ΔΟΔ με πύλες εισόδου/εξόδου (λιμάνια και αεροδρόμια) έτσι ώστε να ενισχυθεί η πολυτροπικότητα του δικτύου. Οι σχετικές παρεμβάσεις θα είναι πλήρως συμβατές με τα οριζόμενα στο Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Μεταφορών και την Περιφερειακή Διάσταση αυτού ως προς την Θεσσαλία.

Επίσης, η δράση δύναται να περιλαμβάνει την χρηματοδότηση των σχετικών με την ωρίμανση των έργων μελετών.

Λειτουργεί συμπληρωματικά με τις αντίστοιχες δράσεις του Προγράμματος «Μεταφορές» και του Ταμείου Ανάκαμψης.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Οι προτεινόμενες δράσεις αφορούν:

- Την Περιφέρεια Θεσσαλίας
- Το Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών

Ωφελούμενοι είναι το σύνολο των κατοίκων της Θεσσαλίας.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Το Πρόγραμμα στο πλαίσιο του εν λόγω Ειδικού Στόχου είναι ουδέτερο ως προς την προώθηση των αρχών της ισότητας των ευκαιριών πρόσβασης σε χρηματοδότηση και της μη διάκρισης εξαιτίας της φυλής ή της εθνοτικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων και της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού.

Σε όλα τα στάδια προγραμματισμού και υλοποίησης, το πρόγραμμα συνάδει με τις διατάξεις των κανονισμών σχετικά με την τήρηση του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ, την προώθηση της ισότητας των φύλων και της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και την απαγόρευση των διακρίσεων και την προσβασιμότητα για τα άτομα με αναπηρία.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Ο Ειδικός Στόχος δεν εφαρμόζεται σε συγκεκριμένη εδαφική περιοχή αλλά καλύπτει το σύνολο της Περιφέρειας.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Δεν εφαρμόζεται.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν σχεδιάζεται να χρησιμοποιηθούν χρηματοδοτικά εργαλεία, διότι η φύση των σχετικών παρεμβάσεων δεν αποτελεί δραστηριότητα που αποφέρει άμεσα έσοδα. Επίσης, οι φορείς που περιλαμβάνονται στη δράση είναι αποκλειστικά δημόσιοι οργανισμοί.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
3	RSO3.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO43	Μήκος νέων ή αναβαθμισμένων οδών — ΔΕΔ-Μ	χλμ.	0,00	3,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
3	RSO3.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR56	Εξοικονόμηση χρόνου που οφείλεται στη βελτίωση των οδικών υποδομών	ανθρωποημέρες/έτος	0,00	2021	900,00	Υποστηριζόμενα έργα	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
3	RSO3.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	088. Νέοι ή αναβαθμισμένοι αυτοκινητόδρομοι και οδοί — Εκτεταμένο δίκτυο ΔΕΔ-Μ	8.500.000,00
3	RSO3.1	Σύνολο			8.500.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
3	RSO3.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	8.500.000,00
3	RSO3.1	Σύνολο			8.500.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
3	RSO3.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	8.500.000,00
3	RSO3.1	Σύνολο			8.500.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
3	RSO3.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	8.500.000,00
3	RSO3.1	Σύνολο			8.500.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO3.2. Ανάπτυξη και ενίσχυση βιώσιμης, ανθεκτικής στην κλιματική αλλαγή, έξυπνης και διατροφικής εθνικής, περιφερειακής και τοπικής κινητικότητας, με καλύτερη πρόσβαση στο ΔΕΔ-Μ και διασυνοριακή κινητικότητα (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Για την συμβολή στην ικανοποίηση των αναγκών του τομέα, όπως περιγράφονται παραπάνω προτείνονται οι ακόλουθες δράσεις:

· **Βελτίωση οδικών τμημάτων σύνδεσης με ΔΕΔ-Μ.**

Η δράση αφορά σε συμπλήρωση υποδομών του περιφερειακού οδικού δικτύου που συνδέουν τις κύριες κυκλοφοριακές ροές της Περιφέρειας με το Διευρωπαϊκό Οδικό Δίκτυο με στόχο την βελτίωση τους. Περιλαμβάνει νέες χαράξεις και αναβαθμίσεις υφισταμένων τμημάτων του οδικού δικτύου με έργα βελτίωσης των γεωμετρικών και τεχνικών χαρακτηριστικών των οδών, διαπλατύνσεις, κατασκευή παράπλευρων οδών, κατασκευή ισόπεδων ή και ανισόπεδων κόμβων όπου απαιτείται, σημάσεις, σηματοδοτήσεις, ηλεκτροφωτισμό, κ.α.

· **Βελτίωση οδικής ασφάλειας στο περιφερειακό και τοπικό δίκτυο.**

Βασικός στόχος της δράσης είναι να υλοποιηθούν έργα ενεργητικής οδικής ασφάλειας όπως βελτίωση χάραξης, βελτίωση οδοστρώματος αλλά και παθητικής οδικής ασφάλειας, όπως συστήματα καταγραφής της ταχύτητας, βελτίωση σήμανσης και φωτισμού στα σημεία εκείνα του εθνικού και επαρχιακού οδικού δικτύου που καταγράφονται ως προβληματικά, σύμφωνα και με τις προβλέψεις του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Οδική Ασφάλεια.

Η συνεισφορά της Δράσης στον υπόψη Ειδικό Στόχο είναι σημαντική, καθώς η βελτίωση της ασφάλειας του οδικού δικτύου είναι σύμφωνη με το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Μεταφορών και την περιφερειακή εξειδίκευσή του. Επιδιώκεται κυρίως η βελτίωση των δεικτών οδικής ασφάλειας της χώρας για μείωση των θανάτων / βαριά τραυματιών κατά 50% μέχρι το έτος 2030, όπως περιγράφονται στο Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Οδικής Ασφάλειας.

· **Παρεμβάσεις σε υποδομές ή ανωδομές στους περιφερειακούς λιμένες στη Θεσσαλία.**

Η δράση αφορά στους υφιστάμενους λιμένες της Περιφέρειας που δεν εντάσσονται στο δίκτυο ΔΕΔ-Μ και στοχεύει στην ενίσχυση της συνδεσιμότητας μεταξύ των νησιών Βορείων Σποράδων και με την ηπειρωτική χώρα, με όρους ασφάλειας και επάρκειας.

Περιλαμβάνονται έργα ενίσχυσης ασφάλειας λιμένων, επέκτασης λιμενικών έργων (κυματοθραύστες, μόλοι κ.α.), ενίσχυσης δυναμικότητας και χωρητικότητας λιμένων, βελτίωσης επίγειων εγκαταστάσεων εξυπηρέτησης επιβατών, χώρων στάθμευσης, δημιουργίας/επέκτασης δικτύων εξυπηρέτησης σκαφών, περιβαλλοντικής αναβάθμισης, κ.α.. Το σύνολο των παρεμβάσεων πρέπει να είναι επαρκώς αιτιολογημένο στην βάση των αναγκών και του σχεδιασμού του εκάστοτε λιμένα.

Το σύνολο των παρεμβάσεων πρέπει να είναι πλήρως συμβατό με τα τα οριζόμενα στο Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Μεταφορών (ΕΣΣΜ) και την Περιφερειακή Διάσταση του ως προς την Θεσσαλία. Ειδικότερα για τις παρεμβάσεις που αφορούν σε λιμενικές υποδομές πρέπει να διασφαλίζεται η συμβατότητα με την Εθνική Στρατηγική Λιμένων & το είδος τους να είναι απολύτως διακριτό με τις προβλεπόμενες στο Πρόγραμμα «Μεταφορές» για τους λιμένες.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Οι προτεινόμενες δράσεις αφορούν:

- Την Περιφέρεια Θεσσαλίας
- Τις Λιμενικές Αρχές Σκοπέλου και Αλοννήσου

Δυνητικά ωφελούμενοι είναι το σύνολο των κατοίκων της Θεσσαλίας.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Το Πρόγραμμα στο πλαίσιο του εν λόγω Ειδικού Στόχου είναι ουδέτερο ως προς την προώθηση των αρχών της ισότητας των ευκαιριών πρόσβασης σε χρηματοδότηση και της μη διάκρισης εξαιτίας της φυλής ή της εθνοτικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων και της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού.

Σε όλα τα στάδια προγραμματισμού και υλοποίησης, το πρόγραμμα συνάδει με τις διατάξεις των κανονισμών σχετικά με την τήρηση του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ, την προώθηση της ισότητας των φύλων και της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και την απαγόρευση των διακρίσεων και την προσβασιμότητα για τα άτομα με αναπηρία.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Ο Ειδικός Στόχος δεν εφαρμόζεται σε συγκεκριμένη εδαφική περιοχή αλλά καλύπτει το σύνολο της Περιφέρειας.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο νι) του ΚΚΔ

Δεν εφαρμόζεται.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν σχεδιάζεται να χρησιμοποιηθούν χρηματοδοτικά εργαλεία, διότι η φύση των σχετικών παρεμβάσεων δεν αποτελεί δραστηριότητα που αποφέρει άμεσα έσοδα. Επίσης, οι φορείς που περιλαμβάνονται στη δράση είναι αποκλειστικά δημόσιοι οργανισμοί.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
3	RSO3.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO44	Μήκος νέων ή αναβαθμισμένων οδών — εκτός ΔΕΔ-Μ	χλμ.	2,15	8,00
3	RSO3.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO900	Μήκος οδών με βελτιωμένη ασφάλεια	χλμ.	0,00	3,00
3	RSO3.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO908	Λιμενικές Υποδομές που υποστηρίζονται	αριθμός	0,00	2,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
3	RSO3.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR56	Εξοικονόμηση χρόνου που οφείλεται στη βελτίωση των οδικών υποδομών	ανθρωποημέρες/έτος	0,00	2021	2.984,00	Υποστηριζόμενα έργα	
3	RSO3.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR900	Οδικά ατυχήματα	Ατυχήματα / έτος	4,00	2019	0,00	ΕΛΣΤΑΤ	
3	RSO3.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR908a	Επιβατική κίνηση Λιμένα	άτομα/έτος	297.715,00	2019	330.000,00	ΕΛΣΤΑΤ	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
3	RSO3.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	089. Νέες ή αναβαθμισμένες δευτερεύουσες οδικές συνδέσεις με το οδικό δίκτυο και τους κόμβους ΔΕΔ-Μ	20.891.753,00
3	RSO3.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	093. Άλλες ανακατασκευές και εκσυγχρονισμοί οδών (αυτοκινητοδρόμων, εθνικών, περιφερειακών ή τοπικών οδών)	2.550.000,00
3	RSO3.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	113. Άλλοι θαλάσσιοι λιμένες εξαιρουμένων των εγκαταστάσεων που προορίζονται για τη μεταφορά ορυκτών καυσίμων	2.550.000,00
3	RSO3.2	Σύνολο			25.991.753,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
3	RSO3.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	25.991.753,00
3	RSO3.2	Σύνολο			25.991.753,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
3	RSO3.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	25.991.753,00
3	RSO3.2	Σύνολο			25.991.753,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
3	RSO3.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	25.991.753,00
3	RSO3.2	Σύνολο			25.991.753,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1. Προτεραιότητα: 4Α. Υποδομές ενίσχυσης της Κοινωνικής Συνοχής για χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO4.1. Ενίσχυση της αποτελεσματικότητας και της ικανότητας ένταξης των αγορών εργασίας και της πρόσβασης σε ποιοτικές θέσεις απασχόλησης μέσω της ανάπτυξης των κοινωνικών υποδομών και της προώθησης της κοινωνικής οικονομίας (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Για την συμβολή στην ικανοποίηση των αναγκών του τομέα, όπως περιγράφονται παραπάνω προτείνονται οι ακόλουθες δράσεις:

Δημιουργία – αναβάθμιση υποδομών και εξοπλισμού για την ενίσχυση δημόσιων δομών προώθησης στην απασχόληση

Η δράση περιλαμβάνει την χρηματοδότηση των Δημόσιων Δομών προώθησης στην απασχόληση για την δημιουργία κτιριακών υποδομών ή επέκταση - αναβάθμιση υφισταμένων καθώς και τη χρηματοδότηση συμπλήρωσης - αναβάθμισης του εξοπλισμού τους, συμπεριλαμβανομένου εξοπλισμού ΤΠΕ.

Η τεκμηρίωση της συμβολής της υποδομής ή/και εξοπλισμού που χρηματοδοτείται με στόχο την διευκόλυνση παροχής άρτιων υπηρεσιών σύζευξης προσφοράς και ζήτησης στην αγορά εργασίας που αφορά στη λειτουργία των Δομών αυτών, θα εξετάζεται κατά την αξιολόγηση των προτάσεων που υποβάλλονται στο πλαίσιο σχετικής Πρόσκλησης.

Δημιουργία αναγκαίων υποδομών και εξοπλισμού για τη λειτουργία των κοινωνικών επιχειρήσεων.

Η δράση αφορά στη δημιουργία εγκαταστάσεων φιλοξενίας κοινωνικών επιχειρήσεων (θερμοκοιτίδες) οι οποίες θα προσφέρουν σε κατάλληλα διαμορφωμένους χώρους κοινές υποδομές διευκολύνοντας την έναρξη και την ανάπτυξη νέων κοινωνικών επιχειρήσεων στη Θεσσαλία.

Περιλαμβάνει τη χρηματοδότηση της διαμόρφωσης ή/και αναβάθμισης υφισταμένων κτιριακών υποδομών για την στέγαση και λειτουργία των θερμοκοιτίδων, της προμήθειας του απαραίτητου εξοπλισμού για την λειτουργία τους και για την εξυπηρέτηση των υπό ανάπτυξη υπηρεσιών τους και συναφείς εργασίες.

Μέσω χρηματοδότησης με «συμπληρωματικό τρόπο» (άρθρο 25 Κανονισμού Κοινών Διατάξεων) παρέχεται η δυνατότητα χρηματοδότησης υποστηρικτικών υπηρεσιών όπως καθοδήγηση για πρόσβαση σε χρηματοδότηση, νομική, λογιστική και διοικητική υποστήριξη, δικτύωση κ.λπ..

Η δράση δύναται να λειτουργεί σε συνέργεια με την δράση του Προγράμματος «Ενίσχυση των φορέων Κοινωνικής Οικονομίας (ΚΑΛΟ)» συγχρηματοδότησης ΕΚΤ+.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Ενδεικτικοί Δικαιούχοι των δράσεων είναι:

- Οι δημόσιες δομές προώθησης και υποστήριξης της απασχόλησης
- Δημόσιοι Φορείς κατά αρμοδιότητα

Δυνητικά ωφελούμενοι είναι οι κάτοικοι της Περιφέρειας που αναζητούν εργασία και οι νέες κοινωνικές επιχειρήσεις της Περιφέρειας.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Το Πρόγραμμα στο πλαίσιο του εν λόγω Ειδικού Στόχου συνδράμει κατά 40% ως προς την προώθηση των αρχών της ισότητας μεταξύ ανδρών & γυναικών. Σε όλα τα στάδια προγραμματισμού και υλοποίησης, το πρόγραμμα συνάδει με τις διατάξεις των κανονισμών σχετικά με την τήρηση του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ, την προώθηση της ισότητας των φύλων και της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και την απαγόρευση των διακρίσεων και την προσβασιμότητα για τα άτομα με αναπηρία.

Δράση: Δημιουργία – αναβάθμιση υποδομών & εξοπλισμού για την ενίσχυση δημόσιων δομών προώθησης στην απασχόληση

Η ισότιμη συμμετοχή των γυναικών στην αγορά εργασίας αποτελεί άξονα προτεραιότητας του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Ισότητα των Φύλων(ΕΣΔΙΦ). Η ενίσχυση της γυναικείας απασχόλησης, η προώθηση της γυναικείας επιχειρηματικότητας & η ενημέρωση/ ενίσχυση για ευκαιρίες & συμμετοχή σε κατάρτιση για reskilling / upskilling αποτελούν στόχους που δύναται να υλοποιούνται μέσα από την λειτουργία Δημόσιων δομών προώθησης στην απασχόληση. Τα στατιστικά της ανεργίας ανά φύλο αλλά & σε σχέση με την διάρκεια της ανεργίας δείχνουν πως οι γυναίκες σε ποσοστό άνω του 60% αντιμετωπίζουν το μεγαλύτερο πρόβλημα. Συνεπώς καθίστανται & οι συχνότεροι *ωφελούμενοι* των εν λόγω Δομών.

Δράση: Δημιουργία αναγκαίων υποδομών & εξοπλισμού για τη λειτουργία των κοινωνικών επιχειρήσεων

Η ανάπτυξη της κοινωνικής οικονομίας αποτελεί στοίχημα για την κοινωνία & η επιλογή & ανάδειξη της σε ενεργητική πολιτική απασχόλησης αναμένεται να συμβάλλει προς αυτήν την κατεύθυνση. Ιστορικά, η ανάπτυξη της έχει δείξει πως έχει προβάδισμα σε θέματα ισότητας.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού & της απαγόρευσης των διακρίσεων & θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. & θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες / επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων & δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό & απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Ο Ειδικός Στόχος δεν εφαρμόζεται σε συγκεκριμένη εδαφική περιοχή αλλά καλύπτει το σύνολο της Περιφέρειας.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Δεν εφαρμόζεται.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν σχεδιάζεται να χρησιμοποιηθούν χρηματοδοτικά εργαλεία, διότι η φύση των σχετικών παρεμβάσεων δεν αποτελεί δραστηριότητα που αποφέρει άμεσα έσοδα. Επίσης, οι φορείς που περιλαμβάνονται στη δράση είναι αποκλειστικά δημόσιοι οργανισμοί.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
4A	RSO4.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO15	Ικανότητες που έχουν δημιουργηθεί για την εκκόλαψη επιχειρήσεων	επιχειρήσεις	0,00	40,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
4A	RSO4.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR17	Νέες επιχειρήσεις που επιβιώνουν στην αγορά	επιχειρήσεις	0,00	2021	30,00	Υποστηριζόμενα έργα	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4A	RSO4.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	127. Άλλες κοινωνικές υποδομές που συμβάλλουν στην κοινωνική ένταξη στην κοινότητα	850.000,00
4A	RSO4.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	138. Στήριξη της κοινωνικής οικονομίας και των κοινωνικών επιχειρήσεων	1.700.000,00
4A	RSO4.1	Σύνολο			2.550.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4A	RSO4.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	2.550.000,00
4A	RSO4.1	Σύνολο			2.550.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4A	RSO4.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	2.550.000,00
4A	RSO4.1	Σύνολο			2.550.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4A	RSO4.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου	1.020.000,00
4A	RSO4.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	1.530.000,00
4A	RSO4.1	Σύνολο			2.550.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO4.2. Βελτίωση της ισότιμης πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες εκπαίδευσης, κατάρτισης και διά βίου μάθησης χωρίς αποκλεισμούς μέσω της ανάπτυξης προσβάσιμων υποδομών, συμπεριλαμβανομένων της ενίσχυσης της ανθεκτικότητας της εξ αποστάσεως και της διαδικτυακής εκπαίδευσης και κατάρτισης (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Για την συμβολή στην ικανοποίηση των αναγκών του τομέα, όπως περιγράφονται παραπάνω προτείνονται οι ακόλουθες δράσεις:

· **Ενίσχυση εκπαιδευτικών υποδομών και εξοπλισμού πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης**

Η δράση αφορά στη δημιουργία / αναβάθμιση κτιριακών εκπαιδευτικών υποδομών, και στην προμήθεια εξοπλισμού λειτουργίας τους για τις δομές της δημόσιας πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης συμπεριλαμβανομένου του εξοπλισμού ΤΠΕ, εκπαιδευτικών μέσων για ΑμΕΑ και ανάπτυξης προσβάσιμων υποδομών για ΑμΕΑ (ράμπες, WC ΑμΕΑ) στα σχολικά κτίρια.

· **Ενίσχυση εκπαιδευτικού εξοπλισμού τριτοβάθμιας εκπαίδευσης**

Η δράση αφορά στην προμήθεια εξοπλισμού λειτουργίας για τις δομές της δημόσιας τριτοβάθμιας εκπαίδευσης συμπεριλαμβανομένου του εξοπλισμού ΤΠΕ και του εξοπλισμού για την ισότιμη πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση ΑμΕΑ.

· **Ενίσχυση εκπαιδευτικών υποδομών και εξοπλισμού επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης και για εκπαίδευση ενηλίκων**

Η δράση αφορά στη δημιουργία / αναβάθμιση υποδομών και στην προμήθεια εξοπλισμού λειτουργίας τους για τις δομές της δημόσιας επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης και εκπαίδευσης ενηλίκων, συμπεριλαμβανομένου του εξοπλισμού ΤΠΕ.

Επισημαίνεται ότι εκπονήθηκε η χαρτογράφηση των σχετικών αναγκών και στην βάση της χαρτογράφησης γίνεται προτεραιοποίηση των σχετικών επενδύσεων ανά βαθμίδα εκπαίδευσης.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Το Πρόγραμμα στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου συνδράμει κατά 40% στην προώθηση των αρχών της ισότητας.

Σε όλα τα στάδια προγραμματισμού και υλοποίησης, το πρόγραμμα συνάδει με τις διατάξεις των κανονισμών σχετικά με την τήρηση του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ, την προώθηση της ισότητας των φύλων και της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και την απαγόρευση των

διακρίσεων και την προσβασιμότητα για τα άτομα με αναπηρία.

Για τις Δράσεις του η ισότητα των φύλων είναι σημαντικός & σκόπιμος στόχος, αλλά όχι ο κύριος, για ανάληψη παρεμβάσεων. Οι σχετικές υποδομές δημιουργούνται, ενισχύονται & εξοπλίζονται με βάση χαρτογράφηση αναγκών.

Δράση: Ενίσχυση εκπαιδευτικών υποδομών & εξοπλισμού α' β' & γ' βαθμιας εκπαίδευσης

Στο ΕΣΔΙΦ εντάσσεται δράση ένταξης της διάστασης του φύλου σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης με επιμόρφωση συμβούλων επαγγελματικού προσανατολισμού β' βαθμιας εκπαίδευσης για τα έμφυλα στερεότυπα, επιμόρφωση εκπαιδευτικών α' & β' βαθμιας εκπαίδευσης επί θεματικών που άπτονται της ισότητας των φύλων, άλλες εκπαιδευτικές παρεμβάσεις από την οπτική του φύλου, σχεδιασμό & βοήθεια στην υλοποίηση προγραμμάτων σεξουαλικής εκπαίδευσης.

Δράση: Ενίσχυση εκπαιδευτικού εξοπλισμού γ' βαθμιας εκπαίδευσης

Στο ΕΣΔΙΦ διαμορφώνεται & παρακολουθείται δείκτης σχετικά με την πορεία σύστασης των Επιτροπών Ισότητας στα ΑΕΙ. Στο πλαίσιο της δράσης για την ένταξη της διάστασης του φύλου σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης προβλέπονται:

α) Παρακολούθηση πορείας σύνταξης Σχεδίων Δράσης για την Ισότητα στα ΑΕΙ, β) ενημέρωση ΑΕΙ, γ) συνεργασία με το Δίκτυο των Επιτροπών Ισότητας Φύλων των Πανεπιστημίων.

Η ενίσχυση της εκπαίδευσης & κατάρτισης των γυναικών στην επιστήμη, την έρευνα & την τεχνολογία αποτελεί στόχο στο πλαίσιο της επίτευξης ισότιμης συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας (2ος Άξονας ΕΣΔΙΦ).

Δράση: Ενίσχυση εκπαιδευτικών υποδομών και εξοπλισμού επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης και για εκπαίδευση ενηλίκων

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Ενδεικτικοί Δικαιούχοι των δράσεων είναι:

- Οι Δήμοι της Περιφέρειας
- Το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας
- Το Υπουργείο Παιδείας ή άλλοι δημόσιοι φορείς κατ' αρμοδιότητα στις δράσεις

Δυνητικά ωφελούμενοι είναι ο μαθητικός πληθυσμός της Περιφέρειας, οι φοιτητές του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας και οι συμμετέχοντες σε προγράμματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης και εκπαίδευσης ενηλίκων.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Το Πρόγραμμα στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου συνδράμει κατά 40% στην προώθηση των αρχών της ισότητας.

Σε όλα τα στάδια προγραμματισμού και υλοποίησης, το πρόγραμμα συνάδει με τις διατάξεις των κανονισμών σχετικά με την τήρηση του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ, την προώθηση της ισότητας των φύλων και της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και την απαγόρευση των διακρίσεων και την προσβασιμότητα για τα άτομα με αναπηρία.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Ο Ειδικός Στόχος δεν εφαρμόζεται σε συγκεκριμένη εδαφική περιοχή αλλά καλύπτει το σύνολο της Περιφέρειας.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Δεν εφαρμόζεται.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν σχεδιάζεται να χρησιμοποιηθούν χρηματοδοτικά εργαλεία, διότι η φύση των σχετικών παρεμβάσεων δεν αποτελεί δραστηριότητα που αποφέρει άμεσα έσοδα. Επίσης, οι φορείς που περιλαμβάνονται στη δράση είναι αποκλειστικά δημόσιοι οργανισμοί.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
4A	RSO4.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO67	Χωρητικότητα τάξεων νέων ή εκσυγχρονισμένων εκπαιδευτικών εγκαταστάσεων	άτομα	12.000,00	111.900,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
4A	RSO4.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RRC71	Ετήσιος αριθμός χρηστών νέων ή εκσυγχρονισμένων εκπαιδευτικών εγκαταστάσεων	χρήστες/έτος	67.140,00	2021	111.900,00	Υποστηριζόμενα έργα	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4A	RSO4.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	122. Υποδομή για πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση	15.300.000,00
4A	RSO4.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	123. Υποδομή για τριτοβάθμια εκπαίδευση	4.250.000,00
4A	RSO4.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	124. Υποδομή για επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση και για εκπαίδευση ενηλίκων	1.275.000,00
4A	RSO4.2	Σύνολο			20.825.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4A	RSO4.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	20.825.000,00
4A	RSO4.2	Σύνολο			20.825.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4A	RSO4.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	20.825.000,00
4A	RSO4.2	Σύνολο			20.825.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4A	RSO4.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου	8.330.000,00
4A	RSO4.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	12.495.000,00
4A	RSO4.2	Σύνολο			20.825.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO4.3. Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, νοικοκυριών με χαμηλό εισόδημα και μειονεκτουσών ομάδων, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων με ειδικές ανάγκες, μέσω ολοκληρωμένων δράσεων που περιλαμβάνουν υπηρεσίες στέγασης και κοινωνικές υπηρεσίες (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Το σύνολο των υποδομών κοινωνικής & υγειονομικής πρόνοιας θα καλύπτει ελλείψεις βασισμένες στην χαρτογράφηση των υποδομών και υπηρεσιών και στην αποτίμηση εξατομικευμένων αναγκών. Η αποτίμηση θα περιλαμβάνει επιλογές που απαιτούνται καθώς και δυνατότητα προτεραιοποίησης εξατομικευμένων επιλογών προτίμησης και είναι σύμφωνες με τη Σύμβαση του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία (‘Σύμβαση’). Η χαρτογράφηση θα περιλαμβάνει το σύνολο των ιδρυμάτων στέγασης (μεγάλης ή μικρής κλίμακας, συμπεριλαμβανομένων θεραπευτικών ιδρυμάτων με υπηρεσίες στην κοινότητα), κατοικίες εκτός οικογένειας και υπηρεσίες σε επίπεδο κοινότητας, λαμβάνοντας υπόψη τις χωρικές ανισότητες και δημογραφικές προκλήσεις. Όλες οι επενδύσεις σε υποδομές κοινωνικής πρόνοιας πρέπει να συνάδουν πλήρως με τις απαιτήσεις της Σύμβασης συμπεριλαμβανομένων του Γενικού Σχολίου και των συμπερασμάτων της Επιτροπής UN CRPD, με σεβασμό στις αρχές της ισότητας, της ελευθερίας επιλογής, του δικαιώματος στην ανεξάρτητη διαβίωση, της προσβασιμότητας και της απαγόρευσης κάθε μορφής διαχωρισμού. Επιπρόσθετα, η προσβασιμότητα θα διασφαλίζεται σε κάθε επένδυση σύμφωνα με τα ενωσιακά πρότυπα προσβασιμότητας. Οι επενδύσεις θα είναι απολύτως συμβατές με την στρατηγική αποϊδρυματοποίησης, σχετικές πολιτικές της ΕΕ, και του θεσμικού πλαισίου για την τήρηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ειδικότερα τη Σύμβαση του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία και το Γενικό Σχόλιο 5, τον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων και τη Στρατηγική για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία 2021-2030. Κάθε επένδυση θα συμβάλει χωρίς οπισθοχώρηση στη στρατηγική αποϊδρυματοποίησης των υφιστάμενων ιδρυμάτων και δεν θα δημιουργεί νέα τα οποία δεν συνάδουν με την Σύμβαση. Σύμφωνα με την αρχή της εταιρικής σχέσης, ανεξάρτητοι φορείς θεμελιωδών δικαιωμάτων και οργανώσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων θα συμμετέχουν σε όλα τα στάδια προγραμματισμού, υλοποίησης, παρακολούθησης, αξιολόγησης των επενδύσεων σε υποδομές κοινωνικής και υγειονομικής περίθαλψης για τη διασφάλιση του σεβασμού των αρχών της ανεξάρτητης διαβίωσης, του μη διαχωρισμού και της μη διάκρισης σύμφωνα με τη Σύμβαση και τη Χάρτα.

Για την συμβολή στην ικανοποίηση των αναγκών του τομέα, όπως περιγράφονται παραπάνω προτείνονται οι ακόλουθες δράσεις:

Δημιουργία / αναβάθμιση και εξοπλισμός κοινωνικών υποδομών

Η δράση προβλέπει την χρηματοδότηση της δημιουργίας ή και της αναβάθμισης κοινωνικών υποδομών και του σχετικού εξοπλισμού τους για την ολοκληρωμένη υποστήριξη των αδύναμων κοινωνικών ομάδων της Περιφέρειας με στόχο την κοινωνικοοικονομική ένταξη τους. Ενδεικτικά περιλαμβάνονται Υποδομές και απαραίτητοι εξοπλισμοί για την ανάπτυξη των παρεχόμενων υπηρεσιών των Κέντρων Κοινότητας των Δήμων στις ευπαθείς ομάδες πληθυσμού ευθύνης τους, μεταβατικής και ημερήσιας φιλοξενίας Αστεγών (όπως υπνωτήρια, ξενώνες μεταβατικής φιλοξενίας, ανοικτά κέντρα ημέρας), Δομές φιλοξενίας γυναικών θυμάτων βίας, κ.λπ

Η επιλογή των παρεμβάσεων θα γίνει στην βάση σχετικής χαρτογράφησης των αναγκών του τομέα.

Για την επιλογή των υποδομών κοινωνικής φροντίδας θα ληφθούν υπόψη οι αρχές της αποϊδρυματοποίησης και της αποφυγής των διακρίσεων. Οι

επενδύσεις στην υποδομή φροντίδας θα γίνονται στο πλαίσιο της μετάβασης από την ιδρυματική φροντίδα στην φροντίδα σε επίπεδο τοπικής κοινότητας. Η δράση λειτουργεί συμπληρωματικά με τις αντίστοιχες δράσεις του ΕΚΤ+ μέσω των οποίων χρηματοδοτείται η λειτουργία κοινωνικών δομών.

Παρεμβάσεις Ολοκληρωμένων Τοπικών Σχεδίων Δράσης για την ένταξη των Ρομά σε τοπικό επίπεδο

Η δράση αφορά σε παρεμβάσεις που προκύπτουν από τα αντίστοιχα Ολοκληρωμένα Τοπικά Σχέδια Δράσης για την ένταξη των Ρομά.

Ενδεικτικά περιλαμβάνει την χρηματοδότηση βελτίωσης ή/και συμπλήρωσης ή/και κατασκευής κοινωνικών υποδομών, υποδομών ύδρευσης, αποχέτευσης, οδοποιίας συμπεριλαμβανομένου του φωτισμού οδών, κ.α., άλλων απαραίτητων κτιριακών υποδομών ή εξοπλισμού που εξυπηρετούν τις ανάγκες ένταξης του πληθυσμού των Ρομά.

Όλες οι δράσεις ΕΤΠΑ για τους Ρομά θα είναι δεόντως αιτιολογημένες στο πλαίσιο του σχετικού Ολοκληρωμένου Τοπικού Σχεδίου Δράσης και θα έχουν συνέργεια/συμπληρωματικότητα με τις δράσεις για τους Ρομά που θα στηριχθούν από το ΕΚΤ+ στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου 4.10.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Ενδεικτικοί Δικαιούχοι των δράσεων είναι:

- Οι Δήμοι της Περιφέρειας και Δημοτικές Επιχειρήσεις κατ' αρμοδιότητα
- Η Περιφέρεια Θεσσαλίας
- Το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων

Δυνητικά ωφελούμενοι είναι οι κάτοικοι της Περιφέρειας που απειλούνται με κοινωνικό αποκλεισμό και οι περιθωριοποιημένες κοινότητες της όπως οι Ρομά.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Το Πρόγραμμα στο πλαίσιο του εν λόγω Ειδικού Στόχου είναι ουδέτερο ως προς την προώθηση των αρχών της ισότητας των ευκαιριών πρόσβασης σε χρηματοδότηση και της μη διάκρισης εξαιτίας της φυλής ή της εθνοτικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων και της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού.

Σε όλα τα στάδια προγραμματισμού και υλοποίησης, το πρόγραμμα συνάδει με τις διατάξεις των κανονισμών σχετικά με την τήρηση του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ, την προώθηση της ισότητας των φύλων και της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και την απαγόρευση των διακρίσεων και την προσβασιμότητα για τα άτομα με αναπηρία.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Ο Ειδικός Στόχος δεν εφαρμόζεται σε συγκεκριμένη εδαφική περιοχή αλλά καλύπτει το σύνολο της Περιφέρειας.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Δεν εφαρμόζεται.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν σχεδιάζεται να χρησιμοποιηθούν χρηματοδοτικά εργαλεία, διότι η φύση των σχετικών παρεμβάσεων δεν αποτελεί δραστηριότητα που αποφέρει άμεσα έσοδα. Επίσης, οι φορείς που περιλαμβάνονται στη δράση είναι αποκλειστικά δημόσιοι οργανισμοί.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
4A	RSO4.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO113	Πληθυσμός που καλύπτεται από έργα στο πλαίσιο ολοκληρωμένων δράσεων για την κοινωνικοοικονομική ένταξη περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, νοικοκυριών χαμηλού εισοδήματος και μειονεκτουσών ομάδων	άτομα	0,00	12.400,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
4A	RSO4.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR186	Πληθυσμός που εξυπηρετείται από βελτιωμένες υποδομές	Ποσοστό	0,00	2021	0,80	Υποστηριζόμενα έργα	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4A	RSO4.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	127. Άλλες κοινωνικές υποδομές που συμβάλλουν στην κοινωνική ένταξη στην κοινότητα	3.400.000,00
4A	RSO4.3	Σύνολο			3.400.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4A	RSO4.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	3.400.000,00
4A	RSO4.3	Σύνολο			3.400.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4A	RSO4.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	3.400.000,00
4A	RSO4.3	Σύνολο			3.400.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4A	RSO4.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	3.400.000,00
4A	RSO4.3	Σύνολο			3.400.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO4.5. Εξασφάλιση ισότιμης πρόσβασης στην υγειονομική περίθαλψη και ενίσχυση της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγείας, συμπεριλαμβανομένης της πρωτοβάθμιας υγειονομικής περίθαλψης, και προώθηση της μετάβασης από την ιδρυματική φροντίδα στη φροντίδα που βασίζεται σε επίπεδο οικογένειας και τοπικής κοινότητας (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Το σύνολο των υποδομών κοινωνικής και υγειονομικής πρόνοιας θα καλύπτει ελλείψεις, βασισμένες στην χαρτογράφηση των υποδομών και υπηρεσιών και στην αποτίμηση εξατομικευμένων αναγκών. Η αποτίμηση θα περιλαμβάνει επιλογές που απαιτούνται καθώς και δυνατότητα προτεραιοποίησης εξατομικευμένων επιλογών προτίμησης και είναι σύμφωνες με τη Σύμβαση του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία ('Σύμβαση'). Η χαρτογράφηση θα περιλαμβάνει το σύνολο των ιδρυμάτων στέγασης (μεγάλης ή μικρής κλίμακας, συμπεριλαμβανομένων θεραπευτικών ιδρυμάτων με υπηρεσίες στην κοινότητα), κατοικίες εκτός οικογένειας και υπηρεσίες σε επίπεδο κοινότητας, λαμβάνοντας υπόψη τις χωρικές ανισότητες και δημογραφικές προκλήσεις. Όλες οι επενδύσεις σε υποδομές κοινωνικής πρόνοιας και υγειονομικής περίθαλψης πρέπει να συνάδουν πλήρως με τις απαιτήσεις της Σύμβασης συμπεριλαμβανομένων του Γενικού Σχόλιου 5 και των συμπερασμάτων της Επιτροπής UN CRPD, με σεβασμό στις αρχές της ισότητας, της ελευθερίας επιλογής, του δικαιώματος στην ανεξάρτητη διαβίωση, της προσβασιμότητας και της απαγόρευσης κάθε μορφής διαχωρισμού. Επιπρόσθετα, η προσβασιμότητα θα διασφαλίζεται σε κάθε επένδυση σύμφωνα με τα ενωσιακά πρότυπα προσβασιμότητας. Οι επενδύσεις θα είναι απολύτως συμβατές με την στρατηγική αποϊδρυματοποίησης, σχετικές πολιτικές της ΕΕ, και του θεσμικού πλαισίου για την τήρηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ειδικότερα τη Σύμβαση του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία και το Γενικό Σχόλιο 5, τον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων και τη Στρατηγική για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία 2021-2030. Κάθε επένδυση θα συμβάλει χωρίς οπισθοχώρηση στη στρατηγική αποϊδρυματοποίησης των υφιστάμενων ιδρυμάτων και δεν θα δημιουργεί νέα τα οποία δεν συνάδουν με την Σύμβαση. Σύμφωνα με την αρχή της εταιρικής σχέσης, ανεξάρτητοι φορείς θεμελιωδών δικαιωμάτων και οργανώσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων θα συμμετέχουν σε όλα τα στάδια προγραμματισμού, υλοποίησης, παρακολούθησης, αξιολόγησης των επενδύσεων σε υποδομές κοινωνικής και υγειονομικής περίθαλψης για τη διασφάλιση του σεβασμού των αρχών της ανεξάρτητης διαβίωσης, του μη διαχωρισμού και της μη διάκρισης σύμφωνα με τη Σύμβαση και τη Χάρτα.

Για την συμβολή στην ικανοποίηση των αναγκών του τομέα, όπως περιγράφονται παραπάνω προτείνονται οι ακόλουθες δράσεις :

- **Υποδομές και εξοπλισμοί στον τομέα της υγείας**

Η δράση αφορά παρεμβάσεις σε υποδομές του τομέα υγείας σε συμφωνία με την εθνική στρατηγική στον τομέα της υγείας και τις ανάγκες σε επίπεδο Περιφέρειας και περιλαμβάνει τα εξής:

- εκσυγχρονισμό κτιριακών υποδομών υγειονομικών μονάδων όλων των βαθμίδων με έμφαση στις υποδομές πρωτοβάθμιας υγείας και ειδικότερα Κέντρων Υγείας, συμπεριλαμβανομένων των τεχνικών μελετών
- προμήθεια ιατροτεχνολογικού εξοπλισμού για την κάλυψη ελλείψεων ή για τον εκσυγχρονισμό υφισταμένου.

· **Κινητές μονάδες για παροχή υπηρεσιών δημόσιας υγείας**

Η δράση αφορά στην προμήθεια κινητών μονάδων υγείας(οχήματα και απαιτούμενος εξοπλισμός) οι οποίες έχουν ως στόχο την ισότιμη πρόσβαση όλων των πολιτών και κυρίως των απομακρυσμένων δύσβατων περιοχών της Περιφέρειας σε υπηρεσίες κυρίως Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας. ώστε να υποστηριχθεί, διευκολυνθεί και εντατικοποιηθεί η υλοποίηση δράσεων πρόληψης της νόσου και προαγωγής της υγείας.

Προβλέπεται να στελεχωθούν από επαγγελματίες υγείας και λοιπό βοηθητικό προσωπικό σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Ν.4600/2019 με χρηματοδότηση της λειτουργίας τους από το ΕΚΤ+ στο πλαίσιο του παρόντος Προγράμματος και ειδικότερα από τον ΕΣ 4ια.

Η ενίσχυση της ΠΦΥ αποτελεί προτεραιότητα με τις επενδύσεις σε υποδομές και εξοπλισμό για τη δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια φροντίδα να περιορίζονται σε εθνικό επίπεδο στο 40% των πόρων ΕΤΠΑ για την Υγεία.

Μονάδες Κοινωνικής Μέριμνας με στόχευση στην αποϊδρυματοποίηση

Στόχος της δράσης είναι η δημιουργία - ενίσχυση μονάδων κοινωνικής μέριμνας του τομέα κοινωνικής αλληλεγγύης και οι οποίες εντάσσονται στην εθνική πολιτική αποϊδρυματοποίησης, όπως αναλύεται στην Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη 2021-2027. Ενδεικτικά περιλαμβάνονται Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων, Κέντρα Δημέρευσης Ημερήσιας Φροντίδας ΑμεΑ, Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης ΑμεΑ. Δεν περιλαμβάνονται ΣΥΔ Ηλικιωμένων, οικοτροφεία ή συναφείς δράσεις κλειστών δομών.

Χρηματοδοτείται η δημιουργία ή η αναβάθμιση κτιριακών υποδομών και εξοπλισμού υποστήριξης φροντίδας και μεταφοράς ωφελουμένων, συμπεριλαμβανομένου του ψηφιακού εξοπλισμού.

Οι υποδομές σε επίπεδο κοινότητας θα συγχρηματοδοτούνται για να στηρίξουν την υλοποίηση της Εθνικής Στρατηγικής Αποϊδρυματοποίησης.

Ενδεικτικές Δράσεις:

Επέκταση Εθνικού Δικτύου Τηλεϊατρικής

Επισημαίνεται ότι εκπονήθηκε η χαρτογράφηση των σχετικών αναγκών και στην βάση της χαρτογράφησης γίνεται προτεραιοποίηση των σχετικών επενδύσεων.

Από το πρόγραμμα δύνανται να στηριχθούν δράσεις που θα περιλαμβάνονται στο υπό ολοκλήρωση στρατηγικό πλαίσιο για τη μακροχρόνια φροντίδα.

Όπου απαιτείται θα διασφαλίζεται η συμπληρωματικότητα των υποδομών με τις δράσεις του ΕΚΤ+. Επίσης θα διασφαλίζεται η μη επικάλυψη και η συμπληρωματικότητα με τις δράσεις του Ταμείου Ανάκαμψης.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Οι προτεινόμενες δράσεις αφορούν:

- Τις δημόσιες δομές Υγείας της Περιφέρειας και το Υπουργείο Υγείας
- Λοιπούς Δημόσιους Φορείς κατά αρμοδιότητα

Δυνητικά ωφελούμενοι είναι το σύνολο των κατοίκων της Περιφέρειας.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Το Πρόγραμμα στο πλαίσιο του εν λόγω Ειδικού Στόχου συνδράμει κατά 40% ως προς την προώθηση των αρχών της ισότητας ως προς τον προϋπολογισμό αυτού που αφορά στη δράση «Μονάδες Κοινωνικής Μέριμνας με στόχευση στην αποϊδρυματοποίηση».

Σε όλα τα στάδια προγραμματισμού και υλοποίησης, το πρόγραμμα συνάδει με τις διατάξεις των κανονισμών σχετικά με την τήρηση του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ, την προώθηση της ισότητας των φύλων και της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και την απαγόρευση των διακρίσεων και την προσβασιμότητα για τα άτομα με αναπηρία.

Δράση:Μονάδες Κοινωνικής Μέριμνας με στόχευση στην αποϊδρυματοποίηση

Η ισότητα των φύλων είναι ένας σημαντικός & σκόπιμος στόχος, αλλά όχι ο κύριος λόγος για την ανάληψη των παρεμβάσεων που είναι η προώθηση της αποϊδρυματοποίησης & της κοινωνικής ένταξης. Μελέτες έχουν δείξει πως για την ημερήσια φροντίδα ΑμεΑ & ηλικιωμένων οι γυναίκες κατά κύριο λόγο δεσμεύονται & αποκλείονται από την αγορά εργασίας. Η δημιουργία δομών, όπως Κέντρων Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (Κ.Η.Φ.Η.) & Κέντρων Δημέρευσης Ημερήσιας Φροντίδας (Κ.Δ.Η.Φ.) για Άτομα με Αναπηρία (ΑμεΑ), διευκολύνει πέρα από τα άμεσα ωφελούμενα & ευάλωτα άτομα, έμμεσα όσους αποδεσμεύονται από την φροντίδα τους, που κυρίως είναι γυναίκες, προσφέροντας χρόνο για εργασία & προσωπική ανάπτυξη. Το ίδιο τεκμηριώνεται & στην προώθηση της αποϊδρυματοποίησης μέσω της ενίσχυσης των ΣΥΔ.Για τον λόγο αυτό οι υπόψη παρεμβάσεις **κωδικοποιούνται με 40%**.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Ο Ειδικός Στόχος δεν εφαρμόζεται σε συγκεκριμένη εδαφική περιοχή αλλά καλύπτει το σύνολο της Περιφέρειας.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Δεν εφαρμόζεται.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν σχεδιάζεται να χρησιμοποιηθούν χρηματοδοτικά εργαλεία, διότι η φύση των σχετικών παρεμβάσεων δεν αποτελεί δραστηριότητα που αποφέρει άμεσα έσοδα. Επίσης, οι φορείς που περιλαμβάνονται στη δράση είναι αποκλειστικά δημόσιοι οργανισμοί.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
4A	RSO4.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO69	Χωρητικότητα νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων υγειονομικής περίθαλψης	άτομα/έτος	1.967.000,00	2.055.988,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός	Ταμείο	Κατηγορία	Αναγνωριστικός	Δείκτης	Μονάδα	Γραμμή	Έτος	Στόχος	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
---------------	---------	--------	-----------	----------------	---------	--------	--------	------	--------	----------------	--------------

	στόχος		περιφέρειας	κωδικός		μέτρησης	βάσης ή τιμή αναφοράς	αναφοράς	(2029)		
4A	RSO4.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR73	Ετήσιος αριθμός χρηστών νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων υγειονομικής περίθαλψης	χρήστες/έτος	1.603.554,00	2019	1.793.261,00	Υποστηριζόμενα έργα	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4A	RSO4.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	127. Άλλες κοινωνικές υποδομές που συμβάλλουν στην κοινωνική ένταξη στην κοινότητα	2.258.507,00
4A	RSO4.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	128. Υποδομές στον τομέα της υγείας	19.550.000,00
4A	RSO4.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	130. Κινητά περιουσιακά στοιχεία στον τομέα της υγείας	850.000,00
4A	RSO4.5	Σύνολο			22.658.507,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4A	RSO4.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	22.658.507,00
4A	RSO4.5	Σύνολο			22.658.507,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4A	RSO4.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	22.658.507,00
4A	RSO4.5	Σύνολο			22.658.507,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4A	RSO4.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου	903.402,80
4A	RSO4.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	21.755.104,20
4A	RSO4.5	Σύνολο			22.658.507,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO4.6. Ενίσχυση του ρόλου του πολιτισμού και του βιώσιμου τουρισμού στην οικονομική ανάπτυξη, την κοινωνική ένταξη και την κοινωνική καινοτομία (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Η Θεσσαλία διαθέτει πλούσιο πολιτιστικό απόθεμα με ευρήματα τα οποία χρονολογούνται ήδη από τη Νεολιθική περίοδο. Οι πολιτιστικοί πόροι της Θεσσαλίας, πέραν της εγγενούς σπουδαιότητάς τους, αποτελούν και (δυναμικό) τουριστικό πόρο συνδυαζόμενοι με το εξέχουσα ομορφιάς φυσικό περιβάλλον της περιοχής. Το δίπολο πολιτισμός – τουρισμός, το οποίο και αποτελεί δραστηριότητα αιχμής για την περιοχή, έχει δεχτεί μεγάλο πλήγμα εξαιτίας της πανδημίας με επακόλουθο τη μείωση των θέσεων εργασίας, την απώλεια εισοδήματος και την εν γένει οικονομική οπισθοδρόμηση. Στο πλαίσιο της ψηφιακής και της πράσινης μετάβασης της Ευρώπης, ωστόσο, το δίπολο πολιτισμός – τουρισμός μπορεί να γίνει και βιώσιμο και ανταγωνιστικό καθώς παρουσιάζεται πληθώρα χρηματοδοτικών ευκαιριών οι οποίες και πρέπει να αξιοποιηθούν.

Για την συμβολή στην ικανοποίηση των αναγκών του τομέα, όπως περιγράφονται παραπάνω προτείνονται οι ακόλουθες δράσεις:

• Περιφερειακή στρατηγική πολιτιστικής και τουριστικής ανάπτυξης, με υποστήριξη της ικανότητας των φορέων στον σχεδιασμό και την υλοποίησή της

Η δράση αφορά στην κατάρτιση ενός στρατηγικού σχεδίου ανάπτυξης του τουρισμού στην Περιφέρεια Θεσσαλίας και στη δημιουργία και υποστήριξη ενός Οργανισμού Διαχείρισης Προορισμού (Destination Management Organization DMO) ο οποίος θα υποστηρίξει την υλοποίησή του. Η διεθνής εμπειρία έχει δείξει ότι οι οργανισμοί αυτοί είναι απαραίτητοι για την ολοκληρωμένη προώθηση του πολιτισμού και του τουρισμού των περιοχών στις οποίες δημιουργούνται και συνεπώς και οι ελληνικοί προορισμοί θα πρέπει σταδιακά να χρησιμοποιούν τέτοια εργαλεία για να ενισχύσουν την ανταγωνιστικότητά τους. Στον οργανισμό θα συμμετέχουν δημόσιοι και ιδιωτικοί φορείς που δραστηριοποιούνται στον τομέα του πολιτισμού και του τουρισμού. Μεταξύ άλλων στον ΟΔΠ θα συμμετέχουν η Περιφερειακή Αρχή, Δημοτικές Αρχές, επιμελητήρια και επαγγελματικές ενώσεις, καθώς και φορείς της κοινωνίας των πολιτών. Ο μηχανισμός θα έχει τον ρόλο συντονισμού των δράσεων των επιμέρους φορέων με σκοπό την ολοκληρωμένη πολιτιστική και τουριστική ανάπτυξη της Περιφέρειας και τη διασφάλιση των αρχών της αειφορίας. Ο ΟΔΠ θα κατευθύνει σειρά δράσεων οι οποίες θα υποστηριχθούν από το παρόν πρόγραμμα.

• Προστασία και ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς

Η δράση αφορά στην ανάδειξη του πολιτιστικού πλούτου της Θεσσαλίας και περιλαμβάνει τις εξής παρεμβάσεις:

- Αναβάθμιση και αποκατάσταση χώρων πολιτιστικής κληρονομιάς, συμπεριλαμβανομένης της ενίσχυσης της λειτουργικότητάς τους (προσβασιμότητα, σημάνσεις, χώροι στάθμευσης, κ.α.) και της προβολής τους

- Δημιουργία – αναβάθμιση χώρων προβολής πολιτιστικού αποθέματος

- Ανάδειξη της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς της Θεσσαλίας μέσω ενεργειών καταγραφής και προβολής

Κατά την εξειδίκευση και ενεργοποίηση του προγράμματος θα δοθεί έμφαση στη συστηματική επικοινωνία της αξίας των πολιτιστικών αγαθών, στα οποία προγραμματίζονται παρεμβάσεις, προς το ευρύ κοινό, συμπεριλαμβανομένου και του μη ελληνόφωνου με άμεσο και κατανοητό τρόπο. Τέτοιες ενέργειες μπορεί ενδεικτικά να περιλαμβάνουν, ανά Πράξη και ως υποέργα αυτής: σήμανση, ερμηνευτικές πινακίδες, ενημερωτικό υλικό (π.χ. οδηγούς, φυλλάδια, και σε γραφή Braille), οπτικοακουστικό υλικό, εκπαιδευτικές δράσεις, δράσεις επικοινωνίας, προβολής και δημοσιότητας (π.χ. ημερίδες, συνέδρια) κλπ., αξιοποιώντας, όπου είναι εφικτό, τη χρήση και των νέων τεχνολογιών. Για την προβολή των μνημείων και γενικότερα του πολιτιστικού αποθέματος θα δίνεται βαρύτητα στη συμβολή τους στην τοπική οικονομία και κοινωνία.

• Υποστήριξη σύγχρονου πολιτισμού

Η δράση αφορά στην υποστήριξη της παραγωγής σύγχρονου πολιτισμού όλων των ειδών τέχνης και την συστηματική προβολή του με φυσική ή ψηφιακή διάσταση. Προβλέπονται επίσης παρεμβάσεις σύνδεσης του τουρισμού με τον πολιτισμό (όπως χρηματοδότηση φεστιβάλ, εκθέσεων, κλπ) με στόχο την ενσωμάτωση του σύγχρονου πολιτισμού στο τουριστικό προϊόν της Περιφέρειας.

• Δράσεις αναβάθμισης τουριστικών υποδομών

Η δράση αφορά στην ενίσχυση εξειδικευμένων τουριστικών υποδομών μέσω της χρηματοδότησης της αναβάθμισής τους. Ενδεικτικά περιλαμβάνονται ιαματικές πηγές, τουριστικοί λιμένες, κ.α.

• Ανάδειξη και βελτίωση της προσβασιμότητας των περιοχών ιδιαίτερου φυσικού κάλλους (φυσικής κληρονομιάς)

Η δράση αφορά στην ανάδειξη των περιοχών ιδιαίτερου φυσικού κάλλους της Θεσσαλίας. Περιλαμβάνει παρεμβάσεις βελτίωσης της προσβασιμότητας τους μέσω της κατασκευής των απαιτούμενων οδικών συνδέσεων καθώς και βελτίωσης των σημάνσεων ειδικά σε ορεινά μονοπάτια και διαδρομές που εντάσσονται στις συγκεκριμένες περιοχές.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Ενδεικτικοί Δικαιούχοι των δράσεων είναι:

- Το Υπουργείο Πολιτισμού και οι αποκεντρωμένες υπηρεσίες του
- Οι φορείς πολιτισμού στη Θεσσαλία
- Η Περιφέρεια Θεσσαλίας
- Οι ΟΤΑ της Περιφέρειας

Δυνητικά ωφελούμενοι είναι οι κάτοικοι και οι επισκέπτες της Περιφέρειας.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Το Πρόγραμμα στο πλαίσιο του εν λόγω Ειδικού Στόχου είναι ουδέτερο ως προς την προώθηση των αρχών της ισότητας των ευκαιριών πρόσβασης σε χρηματοδότηση και της μη διάκρισης εξαιτίας της φυλής ή της εθνοτικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων και της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού.

Σε όλα τα στάδια προγραμματισμού και υλοποίησης, το πρόγραμμα συνάδει με τις διατάξεις των κανονισμών σχετικά με την τήρηση του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ, την προώθηση της ισότητας των φύλων και της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και την απαγόρευση των διακρίσεων και την προσβασιμότητα για τα άτομα με αναπηρία.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Ο Ειδικός Στόχος δεν εφαρμόζεται σε συγκεκριμένη εδαφική περιοχή αλλά καλύπτει το σύνολο της Περιφέρειας.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Δυνητική συμβολή του Ειδικού Στόχου στον Πυλώνα 4 (Βιώσιμος Τουρισμός) της Στρατηγικής Αδριατικής – Ιονίου. Ειδικότερα αναμένεται να συμβάλει στα εμβληματικά έργα:

-ΔΙΕΥΡΥΝΣΗ ΤΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ ΣΕ ΟΛΗ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ

-ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΒΙΩΣΙΜΩΝ ΚΑΙ ΘΕΜΑΤΙΚΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΔΙΑΔΡΟΜΩΝ/ ΣΥΝΔΕΣΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΔΙΑΔΡΟΜΩΝ ΕΝΤΟΣ ΤΗΣ EUSAIR

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν σχεδιάζεται να χρησιμοποιηθούν χρηματοδοτικά εργαλεία, διότι η φύση των σχετικών παρεμβάσεων δεν αποτελεί δραστηριότητα που αποφέρει άμεσα έσοδα. Επίσης, οι φορείς που περιλαμβάνονται στη δράση είναι αποκλειστικά δημόσιοι οργανισμοί ή μη κερδοσκοπικές οντότητες.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
4A	RSO4.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO77	Αριθμός πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται	πολιτιστικοί και τουριστικοί χώροι	4,00	15,00
4A	RSO4.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO901	Πολιτιστικές Δράσεις που υποστηρίζονται	Αριθμός	2,00	20,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
4A	RSO4.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο	RCR77	Επισκέπτες	επισκέπτες/έτος	0,00	2021	30.000,00	Υποστηριζόμενα	

			αναπτυγμένες περιφέρειες		πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται					έργα	
4A	RSO4.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR901	Συμμετέχοντες σε πολιτιστικές δράσεις	Αριθμός	0,00	2021	20.000,00	Υποστηριζόμενα έργα	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4A	RSO4.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	165. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της δημόσιας τουριστικής περιουσίας και υπηρεσιών στον τομέα του τουρισμού	3.400.000,00
4A	RSO4.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	166. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών υπηρεσιών	13.600.000,00
4A	RSO4.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	167. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της φυσικής κληρονομιάς και του οικότουρισμού εκτός από τις περιοχές Natura 2000	2.550.000,00
4A	RSO4.6	Σύνολο			19.550.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4A	RSO4.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	19.550.000,00
4A	RSO4.6	Σύνολο			19.550.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4A	RSO4.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	19.550.000,00

4A	RSO4.6	Σύνολο			19.550.000,00
----	--------	--------	--	--	---------------

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4A	RSO4.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	19.550.000,00
4A	RSO4.6	Σύνολο			19.550.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1. Προτεραιότητα: 4B. Δράσεις ενίσχυσης της Κοινωνικής Συνοχής και αντιμετώπισης της φτώχειας

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.1. Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση και μέτρα ενεργοποίησης για όλα τα άτομα που αναζητούν εργασία, συγκεκριμένα, τους νέους, ιδίως μέσω της υλοποίησης των εγγυήσεων για τη νεολαία, τους μακροχρόνια ανέργους και τις μειονεκτούσες ομάδες στην αγορά εργασίας, και για τα οικονομικώς αδρανή άτομα, καθώς και μέσω της προώθησης της αυτοαπασχόλησης και της κοινωνικής οικονομίας· (ΕΚΤ+)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Στον ειδικό στόχο 4α προτείνονται κυρίως οι δράσεις:

· **Δράσεις ενίσχυσης των υφιστάμενων και νέων φορέων Κοινωνικής Οικονομίας (ΚΑΛΟ), με επικέντρωση στις ευάλωτα κοινωνικά ομάδες πληθυσμού των ΟΧΕ και στόχευση στους τομείς έξυπνης εξειδίκευσης και «πράσινης» Ευρώπης.**

Η δράση αφορά στην υποστήριξη των υφιστάμενων και των υπό σύσταση φορέων κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας όπως ορίζονται στο άρθρο 3, παρ.1 του Νόμου 4430/2016 , με επικέντρωση στις ΟΧΕ και στόχευση στις προτεραιότητες της Περιφερειακής διάστασης της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης, και έχει ως στόχο:

- Τη στήριξη και ενίσχυση των παραγωγικών εγχειρημάτων αυτοδιαχείρισης και της συλλογικής κοινωνικής επιχειρηματικότητας
- Τη μείωση της ανεργίας και στη μεγέθυνση της κοινωνικής ωφέλειας που δημιουργούν
- Την ενίσχυση της απασχόλησης με τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.

Ο σχεδιασμός βασίζεται στις κατευθύνσεις του Σχεδίου Δράσης της Ε.Ε. «Οικοδόμηση μιας οικονομίας στην υπηρεσία των ανθρώπων: σχέδιο δράσης για την κοινωνική οικονομία», του Σχεδίου Δράσης για την ανάπτυξη της ΚΑΛΟ στη χώρα, της Ειδικής Γραμματείας ΚΑΛΟ του Υπουργείου Εργασίας. Προβλέπεται η χρηματοδότηση για την κάλυψη μέρους των επενδυτικών ή/ και λειτουργικών εξόδων, στο πλαίσιο επιχειρηματικού σχεδίου.

Οι δράσεις ενίσχυσης των Κοινωνικών Επιχειρήσεων θα επιδιωχθεί να ενεργοποιηθούν άμεσα μετά την έγκριση του Προγράμματος λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες των συγκεκριμένων Επιχειρήσεων και το θεσμικό πλαίσιο που τις διέπει, συμπεριλαμβάνοντας ενέργειες υποστήριξης/ συμβουλευτικής/ mentoring για τις νέες επιχειρήσεις για να εξασφαλιστεί η βιωσιμότητά τους.

· **ΝΘΕ (Νέες Θέσεις Εργασίας) και παρεμφερείς δράσεις στις ΟΧΕ ή και προτεραιότητες RIS**

Η δράση αφορά στην ενίσχυση της απασχόλησης ανέργων, διαφόρων κατηγοριών ή/και κοινωνικών ομάδων με στόχο την ένταξή τους στην αγορά εργασίας. Πρόκειται για δράσεις κρατικών ενισχύσεων με δικαιούχους επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα στις οποίες τοποθετούνται οι ωφελούμενοι άνεργοι. Στόχος είναι η ενίσχυση της απασχόλησης και της ισότιμης πρόσβασης στην αγορά εργασίας.

· **NEE (Νέοι Ελεύθεροι Επαγγελματίες) και παρεμφερείς δράσεις στις OXE ή και προτεραιότητες RIS.**

Η δράση αφορά στην ενίσχυση των ανέργων (συμπεριλαμβανομένων και των μακροχρόνια ανέργων) να δημιουργήσουν δική τους επιχείρηση. Περιλαμβάνει ενδεικτικά, χρηματοδότηση της έναρξης των επιχειρήσεων για την κάλυψη επενδυτικών ή / και λειτουργικών εξόδων. Στόχος της δράσης είναι η ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και της ένταξης των ανέργων στην αγορά εργασίας.

Οι δύο παραπάνω δράσεις προβλέπεται να πλαισιωθούν από παρεμβάσεις συμβουλευτικής υποστήριξης των ανέργων στο πλαίσιο των διαδικασιών εξατομικευμένης προσέγγισης και επαγγελματικής συμβουλευτικής που αναπτύσσονται από τις υπηρεσίες της ΔΥΠΙΑ.

· **Δράσεις συμβουλευτικής - κατάρτισης - πιστοποίησης - πρακτικής άσκησης - mentoring (που στοχεύουν στην μείωση ανεργίας / αύξηση απασχόλησης), με στόχευση στις OXE ή και στις προτεραιότητες RIS.**

Η δράση αφορά τη χρηματοδότηση προγραμμάτων επιμόρφωσης, κατάρτισης, πιστοποίησης και συμβουλευτικής ανέργων (και μακροχρόνια ανέργων)

Παρεχόμενες υπηρεσίες:

- Επαγγελματική Συμβουλευτική
- Κατάρτιση σε εξειδικευμένες γνώσεις
- Πιστοποίηση γνώσεων και δεξιοτήτων
- Πρακτική άσκηση

Το σύνολο των παραπάνω δράσεων θα υλοποιηθούν είτε στο πλαίσιο Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων (OXE), συμπεριλαμβανομένων των στρατηγικών βιώσιμης αστικής ανάπτυξης, είτε μέσω σχετικών προσκλήσεων που αφορούν στοχευμένα στους τομείς της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS). Στόχος των δράσεων είναι η στήριξη της κοινωνικής επιχειρηματικότητας, της αυτοαπασχόλησης και της ανάπτυξης δεξιοτήτων των εργαζομένων με αποτέλεσμα την βελτίωση της απασχολησιμότητας και την διευκόλυνση της πρόσβασης στην αγορά εργασίας.

· **Capacity building για φορείς σχετικούς με την ένταξη στην αγορά εργασίας**

Η δράση αφορά κυρίως σε ενέργειες επιμορφώσεων των μελών των φορέων με αρμοδιότητα στην αγορά εργασίας, σε σχετικό αντικείμενο, συμπεριλαμβανομένης της δημιουργίας εκπαιδευτικού κλπ. υλικού. Στόχος της δράσης είναι η ανάπτυξη δεξιοτήτων των επίσημων φορέων της αγοράς εργασίας. Οι επίσημοι φορείς της αγοράς εργασίας είναι οργανώσεις εργαζομένων και εργοδοτών που έχουν την δυνατότητα μέσα από την δραστηριοποίησή τους να υποδείξουν δράσεις αλλά και να υποστηρίξουν την υλοποίηση πολλών από αυτές, κυρίως μέσα από τα δίκτυα ενημέρωσης και συνεργασίας με τα μέλη τους. Συμμετέχουν τόσο στον σχεδιασμό του Προγράμματος όσο και στην Παρακολούθηση του μέσω της συμμετοχής εκπροσώπων τους στην Επιτροπή Παρακολούθησης αυτού.

Τα συμπεράσματα της μελέτης για την ενίσχυση της ικανότητας των φορέων θα ληφθούν υπόψη. Εάν πρόσθετες ανάγκες για την ενίσχυση της ικανότητας των φορέων προκύψουν, το διατιθέμενο ποσό θα αυξηθεί ανάλογα κατά την ενδιάμεση αναθεώρηση του προγράμματος το 2025.

Συνέργειες / συμπληρωματικότητες αναμένονται με το τομεακό Πρόγραμμα «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή» στο πλαίσιο του οποίου θα υλοποιηθούν δράσεις για τη βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση όλων των ατόμων, στοχευμένες δράσεις για τους Νέους εκτός Εκπαίδευσης, Απασχόλησης ή Κατάρτισης (NEETs), κλπ. Θα υπάρξει μέριμνα στην εξειδίκευση των προσκλήσεων για την αποφυγή επικάλυψης και για την επίτευξη

μέγιστης συμπληρωματικότητας με το πρόγραμμα «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή».

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

άνεργοι και μακροχρόνια άνεργοι

υφιστάμενοι και νέοι φορείς κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας (ΚΑΛΟ)

φορείς αγοράς εργασίας σε περιφερειακό επίπεδο

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Οι δράσεις αφορούν ενέργειες που διασφαλίζουν την ισότητα, ένταξη και απαγόρευση διακρίσεων (άρθρο 22 ΚΚΔ)

Σε όλα τα στάδια προγραμματισμού και υλοποίησης, το πρόγραμμα συνάδει με τις διατάξεις των κανονισμών σχετικά με την τήρηση του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ, την προώθηση της ισότητας των φύλων και της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και την απαγόρευση των διακρίσεων και την προσβασιμότητα για τα άτομα με αναπηρία.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Ο ειδικός στόχος 4.α καλύπτει το σύνολο της Περιφέρειας σε ότι αφορά στη δράση ανάπτυξης δεξιοτήτων φορέων αγοράς εργασίας, καθώς και σε οριζόντιες δράσεις υποστήριξης της επιχειρηματικότητας με στόχευση στις προτεραιότητες της περιφερειακής στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης.

Ο ειδικός στόχος 4.α αφορά και σε περιοχές Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων, συμπεριλαμβανομένων των Στρατηγικών Βιώσιμης Αστικής

Ανάπτυξης, όπως αυτές συνταχθούν και εγκριθούν στο πλαίσιο του Στόχου Πολιτικής 5 του παρόντος Προγράμματος.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Δεν εφαρμόζεται.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Στο πλαίσιο του ΕΣ δεν σχεδιάζεται να χρησιμοποιηθούν χρηματοδοτικά εργαλεία διότι λόγω της φύσης των σχετικών παρεμβάσεων που αφορούν στην προώθηση στην απασχόληση ανέργων και στην ενίσχυση της νεανικής και κοινωνικής επιχειρηματικότητας, δεν στοχεύεται η ενίσχυση της κερδοφορίας τυπικών επιχειρήσεων, αλλά η τόνωση της απασχόλησης σε περιφερειακό επίπεδο.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
4B	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	EECO02	Άνεργοι, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων	άτομα	0,00	538,00
4B	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO799	Αριθμός υποστηριζόμενων υφιστάμενων και νέων φορέων κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας	αριθμός επιχειρήσεων	0,00	50,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός	Ταμείο	Κατηγορία	Αναγνωριστικός	Δείκτης	Μονάδα	Γραμμή	Έτος	Στόχος	Πηγή	Παρατηρήσεις
---------------	---------	--------	-----------	----------------	---------	--------	--------	------	--------	------	--------------

	στόχος		περιφέρειας	κωδικός		μέτρησης	βάσης ή τιμή αναφοράς	αναφοράς	(2029)	δεδομένων	
4B	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	EECR05	Συμμετέχοντες που βρίσκουν θέση απασχόλησης εντός έξι μηνών από τη λήξη της συμμετοχής τους	άτομα	206,00	2021	227,00	ΟΠΣ - ΕΡΓΟΡΑΜΑ - microdata	
4B	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR799	Αριθμός υποστηριζόμενων υφιστάμενων και νέων φορέων κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας που η λειτουργία τους συνεχίζεται ένα έτος μετά τη λήξη της παρέμβασης	Αριθμός επιχειρήσεων	0,00	2021	45,00	ΟΠΣ - ΕΡΓΟΡΑΜΑ	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	134. Μέτρα για τη βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση	2.465.000,00
4B	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	137. Στήριξη της αυτοαπασχόλησης και της σύστασης επιχειρήσεων	1.020.000,00
4B	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	138. Στήριξη της κοινωνικής οικονομίας και των κοινωνικών επιχειρήσεων	2.550.000,00
4B	ESO4.1	Σύνολο			6.035.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	6.035.000,00
4B	ESO4.1	Σύνολο			6.035.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	08. ΟΕΕ — Άλλα είδη στοχευόμενων περιοχών	4.000.000,00
4B	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	2.035.000,00
4B	ESO4.1	Σύνολο			6.035.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι EKT+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Επενδύσεις στην έρευνα και καινοτομία και στην έξυπνη εξειδίκευση	2.805.000,00
4B	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	07. Δημιουργία ικανοτήτων για τους κοινωνικούς εταίρους	425.000,00
4B	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	10. Αντιμετώπιση των προκλήσεων που εντοπίστηκαν στο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο	2.805.000,00
4B	ESO4.1	Σύνολο			6.035.000,00

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των EKT+, ΕΓΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου	6.035.000,00
4B	ESO4.1	Σύνολο			6.035.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το EKT+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού EKT+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.3. Προώθηση της ισόρροπης συμμετοχής των φύλων στην αγορά εργασίας, ισότιμων συνθηκών εργασίας και καλύτερης ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής, μεταξύ άλλων μέσω της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτή φροντίδα παιδιών και εξαρτώμενων ατόμων (EKT+)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού EKT+:

Στο πλαίσιο του ειδικού στόχου 4γ, προτείνεται η εξής δράση:

· Δράσεις ενδυνάμωσης για γυναίκες που ανήκουν σε ευπαθείς ομάδες, συμπεριλαμβανομένης της αναβάθμισης δεξιοτήτων, με στόχο την καταπολέμηση των πολλαπλών διακρίσεων και την ενίσχυση της ενεργής συμμετοχής τους στην αγορά εργασίας

Η δράση αφορά γυναίκες άνεργες ή μη που ανήκουν σε ευπαθείς ομάδες. Το ποσοστό ανεργίας γυναικών παραμένει υψηλότερο από αυτό των ανδρών και οι γυναίκες αντιμετωπίζουν μεγαλύτερες δυσκολίες στην ανεύρεση εργασίας από τους άνδρες, ιδιαίτερα σε περιόδους κρίσης. Ακόμη και η εύρεση εργασίας αφορά θέσεις επισφαλείς, με χαμηλό μισθό και περιορισμένες δυνατότητες επαγγελματικής εξέλιξης. Για τον λόγο αυτό, μέσω της δράσης προβλέπεται η χρηματοδότηση προγραμμάτων επιμόρφωσης, κατάρτισης, πιστοποίησης και συμβουλευτικής για το σύνολο των συμμετεχουσών γυναικών αλλά και πρακτικής άσκησης για τις άνεργες γυναίκες. Στόχος είναι η προώθηση της ισότιμης συμμετοχής των γυναικών στην απασχόληση και η μείωση των διακρίσεων λόγω φύλου στην αγορά εργασίας.

Η δράση λαμβάνει υπόψη το «Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2021-2025» και κατά την εξειδίκευση των προσκλήσεων θα υπάρξει μέριμνα για αποφυγή επικάλυψης και την επίτευξη μέγιστης συμπληρωματικότητας με το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή».

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Γυναίκες που ανήκουν σε ευπαθείς ομάδες.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού EKT+

Οι δράσεις αφορούν ενέργειες που διασφαλίζουν την ισότητα, ένταξη και απαγόρευση διακρίσεων (άρθρο 22 ΚΚΔ)

Σε όλα τα στάδια προγραμματισμού και υλοποίησης, το πρόγραμμα συνάδει με τις διατάξεις των κανονισμών σχετικά με την τήρηση του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ, την προώθηση της ισότητας των φύλων και της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και την απαγόρευση των διακρίσεων και την προσβασιμότητα για τα άτομα με αναπηρία.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Ο ειδικός στόχος 4.γ καλύπτει το σύνολο της Περιφέρειας.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Δεν εφαρμόζεται.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Στο πλαίσιο του ΕΣ δεν σχεδιάζεται να χρησιμοποιηθούν χρηματοδοτικά εργαλεία διότι η φύση των σχετικών παρεμβάσεων που αφορούν στην ενίσχυση της πρόσβασης στην απασχόληση γυναικών που ανήκουν σε ευπαθείς ομάδες δεν στοχεύει στην ενίσχυση της κερδοφορίας τυπικών επιχειρήσεων, αλλά στην βελτίωση της θέσης τους στην αγορά εργασίας.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
4B	ESO4.3	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO804	Συμμετέχουσες γυναίκες	Αριθμός ατόμων	0,00	270,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
4B	ESO4.3	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	EECR03	Συμμετέχοντες που αποκτούν εξειδίκευση αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους	άτομα	197,00	2021	200,00	ΟΠΣ - ΕΡΓΟΡΑΜΑ - microdata	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.3	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	142. Μέτρα για την προώθηση της συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας και τη μείωση των διακρίσεων λόγω φύλου στην αγορά εργασίας	680.000,00
4B	ESO4.3	Σύνολο			680.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.3	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	680.000,00
4B	ESO4.3	Σύνολο			680.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.3	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	680.000,00
4B	ESO4.3	Σύνολο			680.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι EKT+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.3	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	05. Απαγόρευση διακρίσεων	680.000,00
4B	ESO4.3	Σύνολο			680.000,00

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των EKT+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.3	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Στοχοθέτηση για την ισότητα των φύλων	680.000,00
4B	ESO4.3	Σύνολο			680.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το EKT+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού EKT+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.4. Προώθηση της προσαρμογής των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών στην αλλαγή, της ενεργητικής και υγιούς γήρανσης, καθώς και ενός υγιούς και καλά προσαρμοσμένου περιβάλλοντος εργασίας που αντιμετωπίζει τους κινδύνους για την υγεία (EKT+)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού EKT+:

Στον ειδικό στόχο 4δ περιλαμβάνεται η δράση:

· **Δράσεις προσαρμογής εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματιών στην αλλαγή, συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης, εστιασμένες σε χωρικές παρεμβάσεις**

Οι δράσεις αφορούν στην κατάρτιση και πιστοποίηση απασχολούμενων σε επιχειρήσεις ή αυτοαπασχολούμενων στο πλαίσιο χωρικών παρεμβάσεων για την αντιμετώπιση οικονομικών προκλήσεων στις περιοχές που αυτές αφορούν. Το ειδικότερο περιεχόμενο τους θα προσδιορισθεί κατά τον σχεδιασμό των χωρικών παρεμβάσεων.

Στόχος είναι οι ωφελούμενοι να αποκτήσουν γνώσεις και δεξιότητες που αποσκοπούν στην αναβάθμιση των επαγγελματικών τους προσόντων, έχουν άμεση και θετική επίπτωση στην παραγωγικότητά τους και συμβάλουν στην προσαρμογή τους στις σημερινές αναπτυξιακές προτεραιότητες, καθώς και στις αλλαγές του τεχνολογικού περιβάλλοντος. Για την υλοποίηση των δράσεων θα ληφθεί μέριμνα για αποφυγή αλληλοεπικαλύψεων με το τομεακό Πρόγραμμα «Επιχειρηματικότητα – Ανταγωνιστικότητα – Έρευνα - Καινοτομία».

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

επιχειρήσεις και εργαζόμενοι (σε περιοχές OXE)

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού EKT+

Οι δράσεις αφορούν ενέργειες που διασφαλίζουν την ισότητα, ένταξη και απαγόρευση διακρίσεων (άρθρο 22 ΚΚΔ)

Σε όλα τα στάδια προγραμματισμού και υλοποίησης, το πρόγραμμα συνάδει με τις διατάξεις των κανονισμών σχετικά με την τήρηση του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ, την προώθηση της ισότητας των φύλων και της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και την απαγόρευση των διακρίσεων και την προσβασιμότητα για τα άτομα με αναπηρία.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Ο ειδικός στόχος 4δ καλύπτει περιοχές εφαρμογής ΟΧΕ και ΒΑΑ.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Δεν εφαρμόζονται.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν σχεδιάζεται να χρησιμοποιηθούν χρηματοδοτικά εργαλεία, διότι η φύση των σχετικών παρεμβάσεων που αφορά αναβάθμιση των επαγγελματικών προσόντων των εργαζομένων δεν αποτελεί δραστηριότητα που αποφέρει άμεσα έσοδα.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
4B	ESO4.4	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	EECO05	Απασχολούμενοι, συμπεριλαμβανομένων των αυτοαπασχολούμενων	άτομα	0,00	500,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
4B	ESO4.4	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	EECR03	Συμμετέχοντες που αποκτούν εξειδίκευση αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους	άτομα	366,00	2021	400,00	ΟΠΣ - ΕΡΓΟΡΑΜΑ - microdata	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.4	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	146. Στήριξη της προσαρμογής των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών στην αλλαγή	510.000,00
4B	ESO4.4	Σύνολο			510.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.4	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	510.000,00
4B	ESO4.4	Σύνολο			510.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.4	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	08. ΟΕΕ — Άλλα είδη στοχευόμενων περιοχών	510.000,00
4B	ESO4.4	Σύνολο			510.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι EKT+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.4	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	10. Αντιμετώπιση των προκλήσεων που εντοπίστηκαν στο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο	510.000,00
4B	ESO4.4	Σύνολο			510.000,00

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των EKT+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.4	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου	510.000,00
4B	ESO4.4	Σύνολο			510.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το EKT+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού EKT+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.6. Προώθηση της ίσης πρόσβασης σε ποιοτική και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση και κατάρτιση και της ολοκλήρωσής τους, ιδίως για τις μειονεκτούσες ομάδες, από την προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα έως τη γενική και επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, έως την τριτοβάθμια εκπαίδευση, καθώς και την εκπαίδευση και επιμόρφωση ενηλίκων, συμπεριλαμβανομένης της διευκόλυνσης της μαθησιακής κινητικότητας για όλους και της προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρίες (EKT+)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού EKT+:

Στον ειδικό στόχο 4στ προβλέπονται η εξής δράση:

· Πρόγραμμα ανάπτυξης και ενδυνάμωσης διεπιστημονικών συμβουλευτικών και υποστηρικτικών δομών και μαθησιακής υποστήριξης / συνεκπαίδευσης μαθητών/τριών με αναπηρία ή / και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες για την ισότιμη πρόσβαση και συμπερίληψη στην εκπαίδευση.

Η Δράση αφορά στην χρηματοδότηση απασχόλησης Εκπαιδευτικών, Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού και Ειδικού Βοηθητικού Προσωπικού που υποστηρίζουν μαθητές ΑΜΕΑ και Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες στη σχολική τάξη και στελεχώνουν τα Κέντρα Διεπιστημονικής Αξιολόγησης, Συμβουλευτικής και Υποστήριξης (ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ.) και τις Επιτροπές Διαγνωστικής Εκπαιδευτικής Αξιολόγησης και Υποστήριξης (Ε.Δ.Ε.Α.Υ.). Επισημαίνεται ότι εθνικοί πόροι πρόκειται να συνεργήσουν για την κάλυψη των αναγκών της Περιφέρειας Θεσσαλίας.

Η δράση στοχεύει στη στήριξη και ενίσχυση του θεσμού της συνεκπαίδευσης και της υποστήριξης για τη συμπερίληψη μαθητών/τριών με αναπηρία ή/ και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, στα σχολεία γενικής αγωγής της Προσχολικής, Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και στην ψυχοκοινωνική ενδυνάμωση και την ενίσχυση της εκπαίδευσης των μαθητών με αναπηρία ή/ και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Αυτό θα γίνεται:

α) με την υποστήριξη των σχολικών μονάδων με το αναγκαίο Ειδικό Βοηθητικό Προσωπικό (ΕΒΠ) για τους μαθητές που αδυνατούν να αυτοεξυπηρετηθούν και το αναγκαίο Ειδικό Εκπαιδευτικό Προσωπικό (ΕΕΠ) για όσους μαθητές/τριες χρήζουν νοσηλευτικής φροντίδας.

β) με την ενίσχυση των Κέντρων Διεπιστημονικής Αξιολόγησης, Συμβουλευτικής και Υποστήριξης (ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ.) με εκπαιδευτικούς και ειδικό εκπαιδευτικό προσωπικό για την αξιολόγηση ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών μαθητών/τριών με στόχο την συμπερίληψη και ένταξη των μαθητών/τριών με αναπηρία ή και με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στο σχολικό περιβάλλον και τη διασφάλιση της ισότιμης πρόσβασης στην εκπαίδευση.

Ενέργειες που αφορούν σε καταρτίσεις / επιμορφώσεις προσωπικού θα καλυφθούν από το Τομεακό Πρόγραμμα «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή».

Στόχος της δράσης είναι η συμπερίληψη και η ένταξη των μαθητών/τριών με αναπηρία ή με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στη σχολική τάξη του γενικού σχολείου και η εξασφάλιση της ισότιμης συμμετοχής αυτών στο εκπαιδευτικό και κοινωνικό γίγνεσθαι, σύμφωνα με τη Διεθνή Σύμβαση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων των ΑμεΑ.

Η δράση είναι συμβατή με την Διεθνή Σύμβαση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων των ΑμεΑ, το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα Δικαιώματα των ΑμεΑ (Πυλώνας II «Προστασία των Δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία»/ Στόχος «Εκπαίδευση και Κατάρτιση για όλους») και τις προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Εγγύησης για το Παιδί και το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Εγγύηση για το παιδί.

Ενδεικτικές Δράσεις:

·ΚΔΑΠ ΣΤΕΜ, στο πλαίσιο της "Εγγύησης για το παιδί".

Η δράση θα ενεργοποιηθεί αρχικά από το Ταμείο Ανάκαμψης & Ανθεκτικότητας. Στο πλαίσιο του παρόντος Προγράμματος θα ενεργοποιηθεί σύμφωνα με τις οδηγίες του αρμόδιου Υπουργείου & βάσει των χρηματοδοτικών δυνατοτήτων του.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προσέμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

- Μαθητές με αναπηρία ή/και με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.
- Παιδιά σε ανάγκη και ιδιαίτερα ευάλωτα παιδιά.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Ο ΕΣ4στ συμβάλλει στην ισότιμη συμμετοχή στην εκπαίδευση και στην προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα με έμφαση σε ευπαθείς και μειονεκτούσες ομάδες πληθυσμού όπως παιδιά με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.

Σε όλα τα στάδια προγραμματισμού και υλοποίησης, το πρόγραμμα συνάδει με τις διατάξεις των κανονισμών σχετικά με την τήρηση του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ, την προώθηση της ισότητας των φύλων και της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και την απαγόρευση των διακρίσεων και την προσβασιμότητα για τα άτομα με αναπηρία.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Ο ΕΣ 4στ δεν εφαρμόζεται σε συγκεκριμένη εδαφική περιοχή αλλά καλύπτει το σύνολο της Περιφέρειας.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Δεν εφαρμόζεται.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Η προτιμώμενη μορφή χρηματοδότησης για τη δημιουργία κινήτρου ανάληψης, των σχετικών δράσεων είναι η επιχορήγηση. Οι προβλεπόμενες δράσεις αφορούν στην διασφάλιση της ισότιμης πρόσβασης ατόμων με Αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες σε υπηρεσίες εκπαίδευσης και λόγω της ιδιαίτερης φύσης τους οι δαπάνες κατευθύνονται σε δραστηριότητες που δεν συνδέονται με οικονομικές δραστηριότητες και την κερδοφορία μιας τυπικής επιχείρησης και επομένως δεν σχεδιάζονται η εφαρμογή χρηματοδοτικών μέσων για την χρηματοδότηση τέτοιων δράσεων.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
4B	ESO4.6	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO798	Αριθμός δομών για την ένταξη παιδιών με αναπηρία ή / και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες	Αριθμός δομών	280,00	280,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός	Ταμείο	Κατηγορία	Αναγνωριστικός	Δείκτης	Μονάδα	Γραμμή	Έτος	Στόχος	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
---------------	---------	--------	-----------	----------------	---------	--------	--------	------	--------	----------------	--------------

	στόχος		περιφέρειας	κωδικός		μέτρησης	βάσης ή τιμή αναφοράς	αναφοράς	(2029)		
4B	ESO4.6	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR798	Αριθμός ωφελούμενων παιδιών με αναπηρία ή/ και με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες	Αριθμός ατόμων	288,00	2021	326,00	ΟΠΣ - ΕΡΓΟΡΑΜΑ - microdata	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.6	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	149. Στήριξη της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (εξαιρουμένων των υποδομών)	21.379.625,00
4B	ESO4.6	Σύνολο			21.379.625,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.6	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	21.379.625,00
4B	ESO4.6	Σύνολο			21.379.625,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.6	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	21.379.625,00
4B	ESO4.6	Σύνολο			21.379.625,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι EKT+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.6	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	06. Αντιμετώπιση της παιδικής φτώχειας	21.379.625,00
4B	ESO4.6	Σύνολο			21.379.625,00

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.6	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου	21.379.625,00
4B	ESO4.6	Σύνολο			21.379.625,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.8. Προαγωγή της ενεργητικής ένταξης για προώθηση των ίσων ευκαιριών, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της ενεργού συμμετοχής, καθώς και βελτίωση της απασχολησιμότητας, ειδικότερα των μειονεκτουσών ομάδων (ΕΚΤ+)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Στο πλαίσιο του ΕΣ 4η προβλέπονται δράσεις για την προαγωγή της ενεργητικής ένταξης για προώθηση των ίσων ευκαιριών, της απαγόρευσης των διακρίσεων, της ενεργού συμμετοχής, της βελτίωσης της αποτελεσματικότητας, ειδικότερα για μειονεκτούσες ομάδες. Ειδικότερα, οι δράσεις για την αντιμετώπιση της παιδικής φτώχειας σε επίπεδο Περιφέρειας, ευθυγραμμίζονται με τη γενική στρατηγική που προσδιορίζεται στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Εγγύηση για τα Παιδιά, προκειμένου να συμβάλει στην επίτευξη του εθνικού στόχου που έχει τεθεί για την μείωση της παιδικής φτώχειας ως το 2030.

Τα είδη των δράσεων που θα εξειδικευθούν κατά την υλοποίηση του προγράμματος θα συμφωνηθούν με τον Εθνικό Συντονιστή του Σχεδίου Δράσης για την Εγγύηση για τα παιδιά και το Υπουργείο Εργασίας. Η αποτελεσματικότητα των μέτρων θα παρακολουθείται τακτικά από τον Εθνικό Συντονιστή της Εγγύησης για τα Παιδιά και, αν χρειάζεται, θα γίνεται επικαιροποίηση ανάλογα με τις ανάγκες.

Στον συγκεκριμένο Ειδικό Στόχο προβλέπονται οι δράσεις:

· **Δράσεις για την προώθηση στην απασχόληση ή/ και κατάρτιση εστιασμένες σε ευπαθείς πληθυσμιακές ομάδες, εκτός ΥΤΧ και Ρομά (π.χ. ΑμεΑ,αποφυλακισμένοι)**

Οι δράσεις αφορούν ευπαθείς ομάδες πληθυσμού, οι οποίες βρίσκονται σε περιθωριοποίηση όπως ΑΜΕΑ και αποφυλακισμένοι. Περιλαμβάνουν κυρίως προγράμματα επιμόρφωσης, κατάρτισης και συμβουλευτικής. Στόχος των δράσεων είναι η βελτίωση της απασχολησιμότητας και η διευκόλυνση της πρόσβασης στην αγορά εργασίας ευπαθών ομάδων πληθυσμού.

· **Δράσεις για την συμμετοχή μειονεκτουσών ομάδων (π.χ. ΑΜΕΑ, ηλικιωμένοι, παιδιά) στον αθλητισμό, τον πολιτισμό και την ενεργή κοινωνική ζωή χωρίς αποκλεισμούς στο πλαίσιο των Κοινωνικών Δομών ΟΤΑ.**

Οι δράσεις αφορούν στην συμμετοχή ατόμων που ανήκουν σε μειονεκτούσες ομάδες πληθυσμού σε αθλητικές, καλλιτεχνικές ή πολιτιστικές δραστηριότητες. Μέρος των δράσεων θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο της "Εγγύησης για το παιδί" καθώς αφορούν παιδιά από μειονεκτούσες ομάδες.

Τα οφέλη της συμμετοχής σε μία δημιουργική δραστηριότητα για άτομα που βιώνουν φτώχεια ή κοινωνικό αποκλεισμό είναι εκτεταμένα. Η συμμετοχή τους σε δράσεις πολιτισμού δύναται να είναι επωφελής από θεραπευτική και ψυχαγωγική προοπτική και να τους βοηθήσει να ξεπεράσουν ευρύτερα ζητήματα και να αναπτύξουν ειδικές δεξιότητες. Ο πολιτισμός μπορεί να βοηθήσει τους εύλωτους νέους να αναπτύξουν και να προχωρήσουν σε νέα ενδιαφέροντα στην καθημερινότητά τους.

Στόχος των δράσεων είναι η καταπολέμηση της φτώχειας, του κοινωνικού αποκλεισμού και κάθε μορφής διακρίσεων.

- **Ολοκληρωμένη παρέμβαση για την κοινωνική ένταξη των ατόμων με αναπηρία, χρόνιες παθήσεις και των οικογενειών τους.**

Στόχος της δράσης είναι:

- η ενίσχυση της ικανότητας των αιρετών και μη στελεχών της περιφερειακής και τοπικής αυτοδιοίκησης να ενσωματώσουν τη δικαιωματική προσέγγιση της αναπηρίας στις τοπικές κοινωνικές και αναπτυξιακές πολιτικές
- η βελτίωση της ποιότητας της παρεχόμενης εξυπηρέτησης στα άτομα με αναπηρία και χρόνιες παθήσεις από σημαντικές για την κοινωνική τους ένταξη υπηρεσίες
- η ενημέρωση ατόμων με αναπηρία για τα δικαιώματά τους
- ενεργοποίηση ατόμων με αναπηρία και χρόνιες παθήσεις για συμμετοχή σε προγράμματα κατάρτισης και απασχόλησης.

- **Παρατηρητήριο Θεμάτων Αναπηρίας Περιφέρειας Θεσσαλίας.**

Η Δράση αφορά την σύσταση λειτουργίας Παρατηρητηρίου Θεμάτων Αναπηρίας στην Περιφέρεια Θεσσαλίας. Η λειτουργία του Παρατηρητηρίου αποσκοπεί στην ανάδειξη και καταγραφή των αναγκών ατόμων με αναπηρία σε θέματα κοινωνικής προστασίας, πρόνοιας και αλληλεγγύης. Στοχεύει επίσης στην συλλογή, επεξεργασία και ανάλυση συγκεντρωτικών στοιχείων στατιστικού χαρακτήρα και αναφορών σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, καθώς και δράσεων της περιφερειακής στρατηγικής. Σύμφωνα με πρόταση της Ε.Σ.Α.μεΑ, το «Παρατηρητήριο Θεμάτων Αναπηρίας Περιφέρειας Θεσσαλίας» θα έχει στόχο την παρακολούθηση και αξιολόγηση των πολιτικών αναπηρίας υπό το πρίσμα της δικαιωματικής προσέγγισης σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο και την ενίσχυση της θεσμικής ικανότητας της Ε.Σ.Α.μεΑ, και των οργανώσεων-μελών της και των οργανώσεων-μελών αυτών στην Περιφέρεια Θεσσαλίας να παράγουν πολιτικές για την αναπηρία σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο.

- **Υποστήριξη παρεμβάσεων ισότιμης πρόσβασης ΑμεΑ και άλλες ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στην ανώτατη εκπαίδευση**

Η δράση αφορά στη χρηματοδότηση παρεμβάσεων του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας για:

- *την υποστήριξη με ανθρώπινο δυναμικό της Μονάδας Προσβασιμότητας,*
- *εκπαιδευτές ενηλίκων για την ενημέρωση και επιμόρφωση τόσο του ακαδημαϊκού προσωπικού όσο και του διοικητικού προσωπικού*
- *στελέχη βιβλιοθήκης για την υποστήριξη του εξοπλισμού ΤΠΕ*
- *διερμηνείς στη νοηματική γλώσσα*
- *μετακίνηση ΑμεΑ από και προς το ίδρυμα*
- *και την υποστήριξη άλλων υπηρεσιών για ΑμεΑ.*

Στόχος της δράσης είναι η παροχή ποιοτικών υποστηρικτικών υπηρεσιών σε φοιτητές αλλά και ακαδημαϊκό και διοικητικό προσωπικό του Πανεπιστημίου για διευκόλυνση της φοίτησης και της διαμόρφωσης του πανεπιστημιακού περιβάλλοντος που να εξασφαλίζει την ισότιμη πρόσβασή τους στην εργασία ή στην εκπαιδευτική διαδικασία.

· **Ενίσχυση ικανότητας (Capacity building) για φορείς σχετικούς με την κοινωνική ένταξη.**

Η δράση αφορά στη δημιουργία εκπαιδευτικού υλικού και τη διοργάνωση επιμορφώσεων για τα μέλη φορέων σχετικών με την κοινωνική ένταξη.

Στόχος της δράσης είναι η ενίσχυση της ικανότητας και των δεξιοτήτων των φορέων αυτών.

Εάν πρόσθετες ανάγκες για την ενίσχυση της ικανότητας των φορέων προκύψουν, το διατιθέμενο ποσό θα αυξηθεί ανάλογα κατά την ενδιάμεση αναθεώρηση του προγράμματος το 2025.

Λοιπές δράσεις:

· *Καταπολέμησης ψηφιακού αποκλεισμού για ηλικιωμένα άτομα (Δράσεις εξοικείωσης με ΤΠΕ)*

Η δράση θα ενεργοποιηθεί αρχικά από το ΤΑΑ. Στο πλαίσιο του παρόντος Προγράμματος θα ενεργοποιηθεί σύμφωνα με τις οδηγίες του αρμόδιου υπουργείου.

Οι παρεμβάσεις που θα υλοποιηθούν συμβάλλουν στον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων και σε Εθνικές Στρατηγικές για την αναπηρία, ενώ είναι σύμφωνες και με τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία.

Για το σύνολο των δράσεων κατά την υλοποίησή τους θα υπάρξει πρόβλεψη για την αποφυγή του κοινωνικού διαχωρισμού και την επιδίωξη πλήρους ενσωμάτωσης.

Για την επιλογή θα ληφθούν υπόψη οι αρχές της αποϊδρυματοποίησης και της αποφυγής των διακρίσεων.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Ειδικές πληθυσμιακές ομάδες (πχ ΑμεΑ, αποφυλακισμένοι, ηλικιωμένοι, παιδιά)

Τοπικοί - περιφερειακοί φορείς με αρμοδιότητα στην κοινωνική ένταξη

Φορείς της κοινωνίας των πολιτών

ΑμεΑ στην Ανώτατη Εκπαίδευση

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Ο ΕΣ 4η στοχεύει στην ισότητα των ευκαιριών και την απαγόρευση των διακρίσεων. Συμβάλλει επίσης στην παροχή ίσων ευκαιριών σε άτομα ΑμεΑ και άτομα που ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες.

Σε όλα τα στάδια προγραμματισμού και υλοποίησης, το πρόγραμμα συνάδει με τις διατάξεις των κανονισμών σχετικά με την τήρηση του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ, την προώθηση της ισότητας των φύλων και της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και την απαγόρευση των διακρίσεων και την προσβασιμότητα για τα άτομα με αναπηρία.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Ο ΕΣ4η δεν εφαρμόζεται σε συγκεκριμένη εδαφική περιοχή αλλά καλύπτει το σύνολο της Περιφέρειας.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Δεν εφαρμόζεται.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Η προτιμώμενη μορφή χρηματοδότησης για τη δημιουργία κινήτρου ανάληψης των σχετικών δράσεων είναι η επιχορήγηση. Οι προβλεπόμενες δράσεις στοχεύουν στην προαγωγή της ενεργητικής ένταξης για προώθηση των ίσων ευκαιριών, της απαγόρευσης των διακρίσεων, της ενεργού συμμετοχής & της βελτίωσης της αποτελεσματικότητας για μειονεκτούσες ομάδες. Συνεπώς οι σχετικές δαπάνες κατευθύνονται σε δραστηριότητες που δεν συνδέονται με οικονομικές δραστηριότητες και την κερδοφορία μιας τυπικής επιχείρησης και επομένως δεν σχεδιάζονται χρηματοδοτικά μέσα για την χρηματοδότηση

τέτοιων δράσεων.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
4B	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO793	Ωφελούμενοι που λαμβάνουν υπηρεσίες ενεργούς ένταξης	Αριθμός ατόμων	0,00	25,00
4B	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO805	Αριθμός δομών για την ένταξη φοιτητών με αναπηρία και άλλες εκπαιδευτικές ανάγκες	Αριθμός δομών	1,00	1,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
4B	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR793	Αριθμός ωφελομένων που λαμβάνουν υπηρεσίες κοινωνικής ένταξης	Αριθμός ατόμων	0,00	2021	1.190,00	ΟΠΣ - ΕΡΓΟΡΑΜΑ - microdata	
4B	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR805	Αριθμός ωφελομένων φοιτητών με αναπηρία και άλλες εκπαιδευτικές ανάγκες	Αριθμός ατόμων	363,00	2021	400,00	ΟΠΣ	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	150. Στήριξη της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (εξαιρουμένων των υποδομών)	2.550.000,00
4B	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	152. Μέτρα για την προώθηση των ίσων ευκαιριών και της ενεργού συμμετοχής στην κοινωνία	1.317.500,00
4B	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	153. Τρόποι για την ενσωμάτωση και την επανένταξη στην απασχόληση για μειονεκτούντα άτομα	935.000,00
4B	ESO4.8	Σύνολο			4.802.500,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	4.802.500,00
4B	ESO4.8	Σύνολο			4.802.500,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	4.802.500,00
4B	ESO4.8	Σύνολο			4.802.500,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι EKT+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	05. Απαγόρευση διακρίσεων	4.080.000,00
4B	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	06. Αντιμετώπιση της παιδικής φτώχειας	425.000,00
4B	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	08. Δημιουργία ικανοτήτων για τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών	170.000,00
4B	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	10. Αντιμετώπιση των προκλήσεων που εντοπίστηκαν στο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο	127.500,00

4B	ESO4.8	Σύνολο			4.802.500,00
----	--------	--------	--	--	--------------

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.8	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου	4.802.500,00
4B	ESO4.8	Σύνολο			4.802.500,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.9. Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης υπηκόων τρίτων χωρών, συμπεριλαμβανομένων των μεταναστών (EKT+)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού EKT+:

Στο πλαίσιο του ΕΣ 4θ, προτείνονται οι παρακάτω δράσεις:

· **Δράσεις ευαισθητοποίησης και διαπολιτισμικής αλληλεπίδρασης στο πλαίσιο των Κ.Κ.- ΚΕΜ και λοιπών σχετικών Δομών, για την απαγόρευση των διακρίσεων, την ισότητα των φύλων, την πρόληψη του trafficking και κάθε μορφής βίας και με στόχο την προώθηση του Ευρωπαϊκού Τρόπου Ζωής.**

Οι δράσεις αφορούν την ενεργό εμπλοκή και συμμετοχή διαφόρων θεσμικών ή/και τοπικών παραγόντων στη διαδικασία της ένταξης, όπως είναι οι Δήμοι, Κέντρα Κοινότητας και παραρτήματα Ένταξης Μεταναστών (ΚΕΜ), καθιστώντας την τοπική αυτοδιοίκηση βασικό συνδιαμορφωτή και φορέα υλοποίησης ενταξιακών πρωτοβουλιών.

Στόχος των δράσεων είναι να ενθαρρύνουν την ουσιαστική κατανόηση ανάμεσα σε διαφορετικές κουλτούρες, αλλά παράλληλα να ενισχύσουν τον θετικό και αναπτυξιακό αντίκτυπο των ενταξιακών παρεμβάσεων στις τοπικές οικονομίες και κοινωνίες και θέτοντας τις βάσεις για μια ανοιχτή κοινωνία.

· **Παροχή υπηρεσιών διαπολιτισμικής μεσολάβησης σε Δημόσιες Υπηρεσίες.**

Η δράση αφορά την παροχή υπηρεσιών που διευκολύνουν την επικοινωνία και τη συναλλαγή των πολιτών τρίτων χωρών με τους φορείς του κράτους σε περιφερειακό ή και τοπικό επίπεδο στη Θεσσαλία (δημόσιες υπηρεσίες κ.α.). Στόχος της δράσης επίσης είναι η πληρέστερη ενημέρωση και εξυπηρέτηση των πολιτών τρίτων χωρών.

· **Ολοκληρωμένες δράσεις ένταξης υπηκόων τρίτων χωρών για διευκόλυνση πρόσβασης στην αγορά εργασίας.**

Η δράση εστιάζει στην ένταξη των υπηκόων τρίτων χωρών (YTX) στην αγορά εργασίας μέσω επιμέρους δράσεων ολοκληρωμένου χαρακτήρα. Η δράση είναι διάδοχη του προγράμματος «HELIOS».

Ειδικότερα, αφορά τους δικαιούχους διεθνούς προστασίας και τα μέλη της οικογένειάς τους και στοχεύει στην διευκόλυνση της πρόσβασης στην αγορά εργασίας, την προώθηση της κοινωνικής ένταξης και την παροχή εξειδικευμένης υποστήριξης στα διάφορα στάδια της διαδικασίας ένταξης, την εξειδικευμένη κατάρτιση (εκμάθηση γλώσσας, επαγγελματική κατάρτιση κ.λπ.) και την προσφορά προσιτών λύσεων στέγασης. Δύναται, εφόσον προκύψει ανάγκη, να υλοποιηθούν δράσεις ειδικά για δικαιούχους προσωρινής προστασίας εκπατρισμένους πολίτες Ουκρανίας.

Στόχος των δράσεων είναι η διασφάλιση της ικανότητας σε αυτόνομη διαβίωση, η ενίσχυση της απασχολησιμότητας και της πρόσβασης στην απασχόληση.

Ομάδα στόχος του προγράμματος είναι οι δικαιούχοι διεθνούς προστασίας καθώς και οι δικαιούχοι προσωρινής προστασίας εκπατρισμένοι πολίτες Ουκρανίας.

Οι δράσεις είναι σύμφωνες με τις αρχές της Εθνικής Στρατηγικής για την Ένταξη (ΕΣΕ). Συνέργειες / συμπληρωματικότητες αναμένονται με το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης μέσω του οποίου θα χρηματοδοτηθούν κυρίως παρεμβάσεις πρώιμης κοινωνικής ένταξης με έμφαση στα άτομα που διαβιούν στις δομές πρώτης υποδοχής, ενώ το ΠΕΠ θα χρηματοδοτήσει κυρίως παρεμβάσεις μεσο/μακροπρόθεσμης κοινωνικής ένταξης των ΥΤΧ/ ατόμων με μεταναστευτικό υπόβαθρο.

Το σύνολο των δράσεων στοχεύει στην αποφυγή του κοινωνικού διαχωρισμού και την πλήρη κοινωνική ενσωμάτωση και η σχετική μέριμνα θα ληφθεί κατά την υλοποίησή τους.

Για την επιλογή θα ληφθούν υπόψη οι αρχές της αποϊδρυματοποίησης και της αποφυγής των διακρίσεων.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προσέκλιμα 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Βασική ομάδα στόχου είναι οι υπήκοοι τρίτων χωρών περιλαμβανομένων προσφύγων και μεταναστών (δικαιούχοι διεθνούς προστασίας)

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Ο ΕΣ4θ συμβάλλει στην διαμόρφωση ενός πλαισίου που θα εξασφαλίσει την αυτόνομη διαβίωση των αιτούντων άσυλο και νόμιμα διαβιούντων στην Περιφέρεια και την ομαλή μετάβασή τους από το στάδιο της υποδοχής, στο στάδιο της κοινωνικής ένταξης και ενσωμάτωσης στην κοινωνία και την οικονομία της Περιφέρειας. Με τον τρόπο αυτό θα εξασφαλιστεί ισότιμη πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες (στέγαση, εκπαίδευση, απασχόληση), διευκόλυνση της κοινωνικής ένταξης των υπηκόων τρίτων χωρών στην Περιφέρεια και ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής.

Σε όλα τα στάδια προγραμματισμού και υλοποίησης, το πρόγραμμα συνάδει με τις διατάξεις των κανονισμών σχετικά με την τήρηση του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ, την προώθηση της ισότητας των φύλων και της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και την απαγόρευση των διακρίσεων και την προσβασιμότητα για τα άτομα με αναπηρία.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Ο ΕΣ4θ δεν εφαρμόζεται σε συγκεκριμένη εδαφική περιοχή αλλά καλύπτει το σύνολο της Περιφέρειας.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Δεν εφαρμόζεται.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Η προτιμώμενη μορφή χρηματοδότησης για τη δημιουργία κινήτρου ανάληψης των σχετικών δράσεων είναι η επιχορήγηση. Οι προβλεπόμενες δράσεις στοχεύουν στην κοινωνικοοικονομική ένταξη υπηκόων τρίτων χωρών. Συνεπώς οι σχετικές δαπάνες κατευθύνονται σε δραστηριότητες που δεν συνδέονται με οικονομικές δραστηριότητες και την κερδοφορία μιας τυπικής επιχείρησης και επομένως δεν σχεδιάζονται χρηματοδοτικά μέσα για την χρηματοδότηση τέτοιων δράσεων.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
4B	ESO4.9	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	EECO13	Υπήκοοι τρίτων χωρών	άτομα	330,00	1.107,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
4B	ESO4.9	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR790	Υπήκοοι Τρίτων Χωρών που αναζητούν ή που βρίσκουν απασχόληση αμέσως μετά τη συμμετοχή τους.	Αριθμός ατόμων	841,00	2021	841,00	ΟΠΣ - ΕΡΓΟΡΑΜΑ - microdata	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.9	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	156. Ειδικές δράσεις για την αύξηση της συμμετοχής των υπηκόων τρίτων χωρών στην απασχόληση	2.975.000,00
4B	ESO4.9	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	157. Μέτρα για την κοινωνική ενσωμάτωση των υπηκόων τρίτων χωρών	1.190.000,00
4B	ESO4.9	Σύνολο			4.165.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.9	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	4.165.000,00
4B	ESO4.9	Σύνολο			4.165.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.9	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	4.165.000,00
4B	ESO4.9	Σύνολο			4.165.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.9	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	05. Απαγόρευση διακρίσεων	4.165.000,00
4B	ESO4.9	Σύνολο			4.165.000,00

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.9	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου	4.165.000,00
4B	ESO4.9	Σύνολο			4.165.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.10. Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά (ΕΚΤ+)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Κατά την Προγραμματική Περίοδο 2014-2020 χρηματοδοτήθηκε από το Περιφερειακό Πρόγραμμα η λειτουργία Παραρτημάτων Ρομά στο σύνολο των οικισμών με πληθυσμούς Ρομά. Σύμφωνα με τα στοιχεία παρακολούθησης των σχετικών πράξεων του Προγράμματος και σχετική έκθεση του Παρατηρητηρίου Κοινωνικής Ένταξης της Περιφέρειας Θεσσαλίας προκύπτουν τα εξής:

- Ο αριθμός των ατόμων που απευθύνονται στα Παραρτήματα Ρομά είναι σημαντικός και αυξανόμενος
- Θεωρείται ιδιαίτερα σημαντικό το ποσοστό που ζητά ενημέρωση για τις δράσεις προώθησης της απασχόλησης, γεγονός που αποτελεί ένδειξη μιας στροφής από τις άτυπες μορφές απασχόλησης, σε αναζήτηση εργασίας μέσω των επίσημων μηχανισμών, Το μεγαλύτερο ποσοστό του προσωπικού των Παραρτημάτων Ρομά θεωρεί καλή την διασύνδεση των φορέων
- Οι ανάγκες για επιμόρφωση του προσωπικού των Παραρτημάτων Ρομά καταγράφονται σημαντικές και αφορούν κυρίως ζητήματα διαχείρισης θεμάτων που σχετίζονται με την κοινωνική συνοχή του πληθυσμού αναφοράς, διαπολιτισμικά θέματα και ζητήματα προστασίας και δικαιωμάτων.

Στο πλαίσιο του ειδικού στόχου 4.1. προβλέπονται δράσεις που στοχεύουν στην εργασιακή και κοινωνική ένταξη και επανένταξη για Ρομά σε συμφωνία με την Εθνική Στρατηγική και το Σχέδιο Δράσης για την κοινωνική ένταξη των Ρομά 2021- 2030. Οι δράσεις θα είναι τμήμα τοπικών ολοκληρωμένων σχεδίων σε συμφωνία και για υλοποίηση από τους δήμους και από σχετικούς φορείς, συμπεριλαμβανομένων οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών και ακολουθώντας στενά την αρχή της αποφυγής του διαχωρισμού. Ενδεικτικές δράσεις είναι:

- **ΝΕΕ, ΝΘΕ και παρεμφερείς δράσεις για απασχόληση και αυταπασχόληση εστιασμένες σε Ρομά.**

Στόχος των δράσεων είναι:

η προώθηση της ενεργού συμμετοχής των Ρομά στην τυπική αγορά εργασίας.

η βελτίωση των συνθηκών εργασίας των απασχολουμένων Ρομά, στήριξή τους στον εργασιακό χώρο, εξάλειψη των εμποδίων ένταξης στην αγορά εργασίας

η μείωση του εργασιακού χάσματος μεταξύ των Ρομά και του γενικού πληθυσμού.

η διασφάλιση ίσων ευκαιριών

- **Ολοκληρωμένα προγράμματα για την ενσωμάτωση των Ρομά στην αγορά εργασίας συμπεριλαμβανομένης της καταπολέμησης του ψηφιακού αποκλεισμού**

Οι δράσεις αφορούν ολοκληρωμένα προγράμματα εργασιακής και κοινωνικής ένταξης και επανένταξης για Ρομά σύμφωνα με την Εθνική Στρατηγική και το Σχέδιο Δράσης για την κοινωνική ένταξη των Ρομά 2021-2030 και περιλαμβάνουν κατάρτιση – συμβουλευτική - απόκτηση εργασιακής εμπειρίας ανέργων,

με σκοπό την καταπολέμηση του ψηφιακού αναλφαριθμισμού, τη μείωση του ψηφιακού χάσματος και τη διευκόλυνση της πρόσβασής τους στην αγορά εργασίας. Επίσης, όπου απαιτείται, περιλαμβάνουν στήριξη στεγαστικής αποκατάστασης Ρομά, με επιδότηση ενοικίου. Η δράση θα υλοποιηθεί ανάλογα με τις ανάγκες που διαμορφώνονται σε Δήμους της Περιφέρειας με συγκεντρώσεις πληθυσμού Ρομά.

Στόχος των δράσεων είναι:

η προώθηση των ίσων ευκαιριών, της ενεργού συμμετοχής και της βελτίωσης της απασχολησιμότητας

η πρόσβαση των Ρομά σε ποιοτική και βιώσιμη απασχόληση.

η κοινωνικοοικονομική ένταξη περιθωριοποιημένων κοινοτήτων

η ένταξη των Ρομά στον αστικό ιστό σε τοπικό επίπεδο ώστε να είναι εφικτή η σταδιακή κοινωνική τους ένταξη.

· **Δράσεις υποστήριξης των Ρομά: ομάδες βελτίωσης των συνθηκών διαβίωσης, ομάδες διαχείρισης οργανωμένων χώρων μετεγκατάστασης**

Οι δράσεις αφορούν στην υποστήριξη διαχείρισης οργανωμένων χώρων μετεγκατάστασης και βελτίωσης συνθηκών διαβίωσης των περιθωριοποιημένων ομάδων πληθυσμού όπως οι Ρομά. Οι δράσεις έχουν στόχο την βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης (επαρκή και ποιοτική μη διαχωρισμένη στέγαση, πρόσβαση σε τρεχούμενο νερό και βασικές υποδομές, εξάλειψη διαβίωσης σε πολυπληθή νοικοκυριά). Η δράσεις θα υλοποιηθούν σε Δήμους της Περιφέρειας με πληθυσμούς Ρομά σε συνέργεια με ανάλογες δράσεις που θα χρηματοδοτηθούν από το ΕΤΠΑ.

· **Ανάπτυξη παρεμβάσεων ενίσχυσης νηπίων, παιδιών σχολικής ηλικίας / εφήβων σε βιωματικά εργαστήρια και παιδικές κατασκηνώσεις (Ρομά)**

Οι δράσεις θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο της "Εγγύησης για το παιδί" και αφορούν την ανάπτυξη παρεμβάσεων ενίσχυσης της συμμετοχής νηπίων, παιδιών σχολικής ηλικίας / εφήβων Ρομά σε βιωματικά εργαστήρια (π.χ. εργαστήριο μητέρας – παιδιού) επίσης και δράσεις υποστήριξης συμμετοχής παιδιών σε παιδικές κατασκηνώσεις χωρίς κανένα διαχωρισμό.

Στόχος των δράσεων είναι η διασφάλιση της ισότιμης πρόσβασης των Ρομά σε υπηρεσίες παιδείας, δημιουργικής απασχόλησης, πολιτισμού, αθλητισμού, τουρισμού και αναψυχής με απώτερο σκοπό την ουσιαστική κοινωνική ένταξη των Ρομά στην τοπική αλλά και την ευρύτερη κοινότητα.

· **Capacity building για φορείς σχετικούς με την κοινωνική ένταξη για Ρομά**

Η δράση αφορά τον σχεδιασμό και την υλοποίηση επιμορφωτικών προγραμμάτων σε θέματα διαπολιτισμικότητας, άρσης στερεοτύπων και διακρίσεων για τους Ρομά, κοινωνικής ένταξης και συμπερίληψης των Ρομά για εργαζόμενους στον ευρύτερο δημόσιο και ιδιωτικό τομέα, στελέχη των Περιφερειών, των Δήμων και των Παραρτημάτων Ρομά των Κέντρων Κοινότητας. Οι εκπαιδευτικές δράσεις θα σχεδιαστούν και θα υλοποιηθούν σε συνεργασία με οργανώσεις Ρομά

Στόχος είναι η ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης σε θέματα αποδοχής της διαφορετικότητας και της κουλτούρας των Ρομά.

Εάν πρόσθετες ανάγκες για την ενίσχυση της ικανότητας των φορέων προκύψουν, το διατιθέμενο ποσό θα αυξηθεί ανάλογα κατά την ενδιάμεση αναθεώρηση του προγράμματος το 2025.

Με βάση τη χαρτογράφηση των καταυλισμών Ρομά στην Ελλάδα, που διενεργήθηκε από το Υπουργείο Εργασίας (2021), καταγράφηκαν 262 καταυλισμοί

Ρομά με συνολικό πληθυσμό 117.495 κατοίκους. Σύμφωνα με την ΕΣΚΕ Ρομά 2021-2030, οι Δήμοι με πληθυσμό Ρομά θα κληθούν να υποβάλουν Τοπικά Σχέδια Δράσης. Η Γενική Γραμματεία Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Καταπολέμησης της Φτώχειας επεξεργάζεται ένα υπόδειγμα Τοπικού Σχεδίου Δράσης με στόχο τον συντονισμό και την παρακολούθηση των μέτρων ένταξης των Ρομά σε τοπικό επίπεδο. Το Τοπικό Σχέδιο Δράσης θα έχει ως στόχο να ενσωματώσει όλες τις δράσεις που σχετίζονται με τους Ρομά και να υποστηρίξει τη συνεργασία όλων των σχετικών φορέων σε εθνικό (αρμόδια υπουργεία), περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, καθώς και των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών, συμπεριλαμβανομένων των οργανώσεων των Ρομά.

Το σύνολο των δράσεων στοχεύει στην αποφυγή του κοινωνικού διαχωρισμού και την πλήρη κοινωνική ενσωμάτωση και η σχετική μέριμνα θα ληφθεί κατά την υλοποίησή τους. Επίσης, η συμμετοχή σχετικών Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων θα επιδιωχθεί κατά την ενεργοποίηση – υλοποίησή τους.

Οι δράσεις του εν λόγω Ειδικού Στόχου έχουν συνέργεια/συμπληρωματικότητα με τις δράσεις για τους Ρομά που θα στηριχθούν από το ΕΤΠΑ στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου 4.3.

Για την επιλογή θα ληφθούν υπόψη οι αρχές της αποϊδρυματοποίησης και της αποφυγής των διακρίσεων.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Ρομά, Δήμοι, Φορείς της κοινωνίας των πολιτών

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Ο ΕΣ4ι αναμένεται να συμβάλει στην ενσωμάτωση των περιθωριοποιημένων κοινωνικών ομάδων όπως οι Ρομά και στην ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής.

Σε όλα τα στάδια προγραμματισμού και υλοποίησης, το πρόγραμμα συνάδει με τις διατάξεις των κανονισμών σχετικά με την τήρηση του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ, την προώθηση της ισότητας των φύλων και της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και την απαγόρευση των διακρίσεων και την προσβασιμότητα για τα άτομα με αναπηρία.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Ο ΕΣ4ι δεν εφαρμόζεται σε συγκεκριμένη εδαφική περιοχή αλλά καλύπτει το σύνολο της Περιφέρειας.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Δεν εφαρμόζεται.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Η προτιμώμενη μορφή χρηματοδότησης για τη δημιουργία κινήτρου ανάληψης των σχετικών δράσεων είναι η επιχορήγηση. Οι προβλεπόμενες δράσεις στοχεύουν στην κοινωνικοοικονομική ένταξη των Ρομά μέσω προώθησης τους στην απασχόληση, ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας τους & βελτίωσης των συνθηκών διαβίωσης τους. Συνεπώς οι σχετικές δαπάνες κατευθύνονται σε δραστηριότητες που δεν στοχεύουν στην κερδοφορία μιας τυπικής επιχείρησης και επομένως δεν σχεδιάζονται χρηματοδοτικά μέσα για την χρηματοδότηση τέτοιων δράσεων.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
4B	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	EECO15	Μειονότητες (συμπεριλαμβανομένων περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά)	άτομα	0,00	138,00
4B	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO795	Αριθμός φορέων που υλοποιούν προγράμματα ενίσχυσης παιδιών Ρομά	Αριθμός φορέων	0,00	1,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
4B	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	EECR05	Συμμετέχοντες που βρίσκουν θέση απασχόλησης εντός έξι μηνών από τη λήξη της συμμετοχής τους	άτομα	47,00	2021	63,00	ΟΠΣ - ΕΡΓΟΡΑΜΑ - microdata	
4B	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR795	Αριθμός ωφελούμενων παιδιών από προγράμματα ενίσχυσης Ρομά	Αριθμός ατόμων	0,00	2021	51,00	ΟΠΣ	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	154. Μέτρα για τη βελτίωση της πρόσβασης περιθωριοποιημένων ομάδων, όπως οι Ρομά, στην εκπαίδευση και την απασχόληση και για την προώθηση της κοινωνικής ένταξης τους	2.737.000,00
4B	ESO4.10	Σύνολο			2.737.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	2.737.000,00
4B	ESO4.10	Σύνολο			2.737.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	2.737.000,00
4B	ESO4.10	Σύνολο			2.737.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι EKT+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	05. Απαγόρευση διακρίσεων	2.125.000,00
4B	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	06. Αντιμετώπιση της παιδικής φτώχειας	425.000,00
4B	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	08. Δημιουργία ικανοτήτων για τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών	187.000,00
4B	ESO4.10	Σύνολο			2.737.000,00

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των EKT+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου	2.737.000,00
4B	ESO4.10	Σύνολο			2.737.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το EKT+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού EKT+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.11. Ενίσχυση της ισότιμης και έγκαιρης πρόσβασης σε ποιοτικές, βιώσιμες και οικονομικά προσιτές υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων υπηρεσιών που προάγουν την πρόσβαση σε στέγαση και φροντίδα με επίκεντρο τον άνθρωπο, συμπεριλαμβανομένης της υγειονομικής περίθαλψης· εκσυγχρονισμός των συστημάτων κοινωνικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της πρόσβασης στην κοινωνική προστασία, με ειδική έμφαση στα παιδιά και στις μειονεκτούσες ομάδες· βελτίωση της προσβασιμότητας, μεταξύ άλλων για τα άτομα με αναπηρίες, της αποτελεσματικότητας και της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης και των υπηρεσιών μακροχρόνιας περίθαλψης. (ΕΚΤ+)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Στο πλαίσιο του ΕΣ περιλαμβάνονται δράσεις ενίσχυσης της **ισότιμης & έγκαιρης πρόσβασης σε ποιοτικές, βιώσιμες & οικονομικά προσιτές υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων υπηρεσιών που προάγουν την πρόσβαση σε στέγαση, συμπεριλαμβανομένης της υγειονομικής περίθαλψης, εκσυγχρονισμό των συστημάτων κοινωνικής προστασίας (με ειδική έμφαση στα παιδιά & στις μειονεκτούσες ομάδες), βελτίωση της προσβασιμότητας, μεταξύ άλλων για τα άτομα με αναπηρίες, της αποτελεσματικότητας & της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης & των υπηρεσιών μακροχρόνιας περίθαλψης.** Στο πλαίσιο της προστασίας των δικαιωμάτων των ηλικιωμένων τα δύο Υπουργεία Εργασίας & Υγείας θα αναπτύξουν εξειδικευμένες στρατηγικές για την μακροχρόνια φροντίδα των ηλικιωμένων. Το Υπουργείο Εργασίας θα σχεδιάσει & θα εφαρμόσει πιλοτικό πρόγραμμα για την πρόληψη της αποϊδρυματοποίησης των ηλικιωμένων. Όταν οι στρατηγικές & οι πιλοτικές παρεμβάσεις ολοκληρωθούν, τότε μπορούν να εξειδικευθούν για τα περιφερειακά προγράμματα παρεμβάσεις μακροχρόνιας φροντίδας στους τομείς κοινωνικής προστασίας & υγείας, που θα συμβάλουν στην ενίσχυση των υπηρεσιών σε επίπεδο τοπικής κοινότητας & στην ενεργό & υγιή γήρανση. Αλλαγές που τυχόν προκύψουν από την ανωτέρω διαδικασία θα αποτυπωθούν στην Ενδιάμεση Αναθεώρηση του Προγράμματος το 2025.

Περιλαμβάνονται οι δράσεις, ΠΛΗΡΗ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΩΝ ΟΠΟΙΩΝ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΣΥΝΗΜΜΕΝΟ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΡΧΕΙΟ ΜΕ ΤΙΤΛΟ «ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΡΑΣΕΩΝ ΕΣ 4.1α »:

· **Δράση υποστήριξης μακροχρόνιας φροντίδας σε επίπεδο τοπικής κοινότητας**

· **Προώθηση & υποστήριξη παιδιών για την ένταξη τους στην προσχολική εκπαίδευση καθώς & για την πρόσβαση παιδιών σχολικής ηλικίας, εφήβων & ατόμων με αναπηρία, σε υπηρεσίες δημιουργικής απασχόλησης**

Για τη δράση θα διατεθούν συνολικά, την προγραμματική περίοδο 2021-2027 έως 500 εκ.€ Δημόσια Δαπάνη από τα δεκατρία Περιφερειακά Προγράμματα, σε 3 κύκλους υλοποίησης (2022-2023, 2023-2024 και 2024-2025). Η δράση θα υλοποιηθεί προσανατολισμένη στην Πολιτική «Εγγύηση για τα Παιδιά» και την Αντιμετώπιση της Παιδικής Φτώχειας, με το ΕΚΤ+ να υποστηρίζει τα πιο ευάλωτα παιδιά στη βάση εκ των προτέρων προσδιορισμένων κριτηρίων σε εθνικό επίπεδο. Μετά την ολοκλήρωση & του 3ου κύκλου, η χρηματοδότηση της δράσης θα αναληφθεί εξολοκλήρου από εθνικούς πόρους.

· **Κέντρα Κοινότητας με την ενσωμάτωση ΚΕΜ, διαπολιτισμικής μεσολάβησης, παραρτημάτων Ρομά, Κινητών Μονάδων.**

Εντός 2024 θα επανεξεταστεί η λειτουργία & συγχρηματοδότηση των Κέντρων Κοινότητας, υπό το πρίσμα ενός σχεδίου βιωσιμότητας για τη σταδιακή έξοδο από τη συγχρηματοδότηση από το ΕΚΤ+ & για τη θέσπιση ενός νέου μοντέλου παροχής υπηρεσιών στο επίπεδο της κοινότητας, που δύναται να ενσωματώνει περισσότερες υπηρεσίες (π.χ. δομές φτώχειας, υπηρεσίες παιδικής προστασίας, πρόληψης ιδρυματοποίησης παιδιών, αντιμετώπισης παιδικής

φτώχειας, κλπ). Το εν λόγω σχέδιο θα στηριχθεί σε σχετική μελέτη αποτίμησης της λειτουργίας των κοινωνικών δομών (Κέντρα Κοινότητας & Δομές αντιμετώπισης της φτώχειας) & την εξέταση περαιτέρω ανάπτυξης δικτύου κοινωνικών δομών σε επίπεδο κοινότητας βάσει νέου σχεδιασμού. Η μελέτη θα εκπονηθεί από το αρμόδιο Υπουργείο σε συνεργασία & με την Εθνική Αρχή Συντονισμού. Αλλαγές που τυχόν προκύψουν από την ανωτέρω διαδικασία θα αποτυπωθούν στην Ενδιάμεση Αναθεώρηση του Προγράμματος το 2025.

· **Δομές παροχής βασικών αγαθών όπως κοινωνικό φαρμακείο, παντοπωλείο, εστιατόριο, κ.α..**

· **Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης.**

· **Λειτουργία Δομών ΚΔΗΦ (Κέντρα Δημέρευσης Ημερήσιας Φροντίδας), ΚΗΦΗ (Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων), ΣΥΔ (Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης), (για ΑΜΕΑ, ΥΤΧ).**

Η συγχρηματοδότηση των δομών εστιάζει & στοχεύει στην εξατομικευμένη εξυπηρέτηση των ωφελουμένων, σύμφωνα με τις ιδιαίτερες ανάγκες τους & συνάδει με τις πολιτικές της αποϊδρυματοποίησης, της ενεργού διαβίωσης στη κοινότητα, αλλά & της πολιτικής για την μακροχρόνια φροντίδα σε επίπεδο κοινότητας. Το 2024 η συγχρηματοδότηση των δομών (ΚΗΦΗ, ΚΔΗΦ, ΣΥΔ) θα επανεξεταστεί υπό το πρίσμα ενός σχεδίου βιωσιμότητας για τη σταδιακή έξοδο από τη συγχρηματοδότηση από το ΕΚΤ+παράλληλα με ένα σχέδιο περαιτέρω επέκτασης των υπηρεσιών σε άλλες κοινότητες. Αλλαγές που τυχόν προκύψουν από την ανωτέρω διαδικασία θα αποτυπωθούν στην Ενδιάμεση Αναθεώρηση του Προγράμματος το 2025.

· **Δομές υποστήριξης των κακοποιημένων γυναικών & καταπολέμησης της έμφυλης βίας.**

Η συγχρηματοδότηση των δομών εστιάζει & στοχεύει στην εξατομικευμένη εξυπηρέτηση των ωφελουμένων, σύμφωνα με τις ιδιαίτερες ανάγκες τους & συνάδει με τις πολιτικές της αποϊδρυματοποίησης, της ενεργού διαβίωσης στη κοινότητα, αλλά & της πολιτικής για την μακροχρόνια φροντίδα σε επίπεδο κοινότητας. Το 2024, η συγχρηματοδότηση των δομών υποστήριξης κακοποιημένων γυναικών θα επανεξεταστεί υπό το πρίσμα ενός σχεδίου βιωσιμότητας για τη σταδιακή έξοδο από τη συγχρηματοδότηση από το ΕΚΤ+παράλληλα με ένα σχέδιο περαιτέρω επέκτασης των υπηρεσιών σε άλλες κοινότητες. Ιδίως ως προς τις πολιτικές της μακροχρόνιας φροντίδας θα εξεταστεί η θέσπιση ενός νέου μοντέλου παροχής σχετικών υπηρεσιών. Το σχέδιο θα υποστηριχθεί από σχετική μελέτη αποτίμησης της λειτουργίας των δομών & σχετικών υπηρεσιών. Η μελέτη θα εκπονηθεί από το αρμόδιο Υπουργείο σε συνεργασία και με την Εθνική Αρχή Συντονισμού. Αλλαγές που τυχόν προκύψουν από την ανωτέρω διαδικασία θα αποτυπωθούν στην Ενδιάμεση Αναθεώρηση του Προγράμματος το 2025.

· **Υλοποίηση σχεδίων του μετασχηματισμού των υπηρεσιών για την αποϊδρυματοποίηση παιδιών**

Στο πλαίσιο του πιλοτικού έργου με τίτλο «Child Guarantee III» της UNICEF αναπτύσσεται σύστημα εργαλείων, μεθοδολογίας & διαδικασιών λειτουργίας πλάνων αποϊδρυματοποίησης των υπηρεσιών κλειστών ιδρυμάτων. Το έργο περιλαμβάνει αξιολόγηση επαγγελματιών, προσωπικής κατάστασης παιδιών αλλά & των ιδρυμάτων προκειμένου να επιτευχθεί μετασχηματισμός σε υπηρεσίες υποστήριξης παιδιών /οικογενειών σε επίπεδο κοινότητας. Με την ολοκλήρωση αυτού του πιλοτικού έργου & σύμφωνα με τον χρονοδιάγραμμα των επιμέρους ενεργειών του, το περιεχόμενο του προγράμματος θα εμπλουτισθεί με σχετικές δράσεις & μέτρα για την περιφέρεια για την ενεργοποίηση των σχεδίων μετάβασης από τις δομές παιδικής προστασίας σε υπηρεσίες σε επίπεδο τοπικής κοινότητας. Μέχρι τα μέσα 2023, το Υπουργείο Εργασίας θα δώσει σχετικές κατευθύνσεις στις Περιφέρειες με τελικό στόχο το κλείσιμο όλων των ιδρυμάτων φιλοξενίας παιδιών μέχρι το 2030 (σύμφωνα με τον εθνικό στόχο που έχει τεθεί στο Σχέδιο Δράσης για την Εγγύηση για τα Παιδιά).

Αφορά σε ανάπτυξη & εφαρμογή σχεδίων μετασχηματισμού υποστηρίζοντας την επανένωση των παιδιών με τις οικογένειες τους ή την μετάβαση τους σε άλλες μορφές φροντίδας(π.χ. αναδοχή ή Δομές Ημιαυτόνομης Διαβίωσης / ΣΥΔ Εφήβων).

- **Ανάπτυξη και λειτουργία Ξενώνων Άμεσης υποδοχής & βραχείας φιλοξενίας προς αναδοχή**
- **Ενίσχυση Υπηρεσιών Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας.**

Αφορούν τη συνέχιση λειτουργίας των υφιστάμενων Τοπικών Μονάδων Υγείας (TOMY) & τη χρηματοδότηση μίας νέας στο πλαίσιο του Εθνικού Σχεδιασμού (Υπ. Υγείας). Το ποσοστό κοινοτικής συνδρομής της δράσης όσον αφορά τις TOMY είναι 50%.

Συγκεκριμένα, προβλέπεται η συνέχιση χρηματοδότησης όλων των υφιστάμενων TOMY έως 31/12/2024 και για το έτος 2025 (έως 31/12/2025) έξι (6) εξ' αυτών. Από το 2026 η χρηματοδότησή τους αναλαμβάνεται από τον τακτικό π/υ του Υπουργείου Υγείας. Επίσης, προβλέπεται η χρηματοδότηση μιας (1) νέας TOMY για 5 (πέντε) έτη.

Αφορούν επίσης στην δημιουργία Κινητών Ομάδων Υγείας (Κ.ΟΜ.Υ.)

Οι Κινητές Ομάδες Υγείας, δεδομένου ότι απευθύνονται σε πληθυσμούς οι οποίοι λόγω απομόνωσης ή/και άλλων συνθηκών καθημερινής διαβίωσης, αποτελούν εξορισμού ευάλωτες ομάδες. Συνεπώς, το ποσοστό κοινοτικής συνδρομής της δράσης όσον αφορά τις ΚΟΜΥ είναι αυτό της Προτεραιότητας 4β του Προγράμματος και δεν υπόκειται σε μείωση.

- **Ενίσχυση Υπηρεσιών ψυχικής Υγείας**

Αφορούν α) στη χρηματοδότηση λειτουργίας νέων δομών έως 3 έτη.

β) στην χρηματοδότηση 1 (μίας) συνεχιζόμενης δομής (Ψυχιατρικό τμήμα Γενικού Νοσοκομείου Λάρισας) η οποία δεν έχει συμπληρώσει συγχρηματοδότηση λειτουργία 24 μηνών μέχρι το τέλος του 2023 & για όσο διάστημα απαιτείται για την συμπλήρωση του υπόψη διαστήματος.

- **Ανάπτυξη υπηρεσιών για την αντιμετώπιση της εξάρτησης (αλκοόλ, ναρκωτικές ουσίες, άλλες εξαρτητικές συμπεριφορές), συμπ/νων προγραμμάτων πρόληψης**

Αφορούν στην χρηματοδότηση λειτουργίας συνεχιζόμενων δομών & προγραμμάτων κατά των εξαρτήσεων για την πρόληψη, θεραπεία & κοινωνική επανένταξη μέχρι το τέλος του 2024.

Προσωπικός Βοηθός για άτομα με αναπηρία

Στο πλαίσιο της δράσης θα υποστηριχθούν & επιπλέον ωφελούμενα άτομα, πέραν αυτών της πιλοτικής εφαρμογής ΤΑΑ, με σκοπό την υποστήριξη 1,000 νέων ατόμων σε όλα τα Περιφερειακά Προγράμματα.

Λοιπές ενδεικτικές δράσεις στο πλαίσιο του ειδικού στόχου:

- *Μονάδες προστασίας εξαρτημένων & γονικής στήριξης*
- *Νέες υπηρεσίες μακροχρόνιας φροντίδας (LTC)*
- *ΣΥΔ εφήβων ("Εγγύηση για το παιδί"): Η δράση θα ενεργοποιηθεί αρχικά από το ΤΑΑ. Στο πλαίσιο του παρόντος Προγράμματος θα ενεργοποιηθεί σύμφωνα με τις οδηγίες του αρμόδιου Υπουργείου.*

· *Νέες δομές στο πεδίο της Αντιμετώπισης των Εξαρτήσεων*

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Γενικός πληθυσμός και ειδικές πληθυσμιακές ομάδες.

Ευπαθείς κοινωνικά κατηγορίες όπως:

- Άτομα φτωχά / σε κίνδυνο φτώχειας / ΕΚΟ / Ρομά/ μετανάστες & πρόσφυγες

-ΑμεΑ, συμπεριλαμβανομένων ΑμεΑ προσφύγων/μεταναστών

-Ηλικιωμένοι

- Παιδιά, έφηβοι, παιδιά με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες

-Γυναίκες θύματα έμφυλης βίας / Γυναίκες ΕΚΟ

-Γενικός Πληθυσμός (για την Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας), ΕΚΟ (για Ψυχική υγεία, Εξαρτήσεις)

ΟΤΑ Α΄ και Β΄ Βαθμού

Υπουργεία (Υγείας και εποπτευόμενοι φορείς, Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και εποπτευόμενοι φορείς, κλπ.)

Κέντρα Κοινωνικής Πρόνοιας

Γενική Γραμματεία Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Ο ΕΣ 4ια στοχεύει στην ισότητα των ευκαιριών και την απαγόρευση των διακρίσεων.

Για την επιλογή θα ληφθούν υπόψη οι αρχές της αποϊδρυματοποίησης και της αποφυγής των διακρίσεων. Οι επενδύσεις θα γίνονται στο πλαίσιο της μετάβασης από την ιδρυματική φροντίδα στην φροντίδα σε επίπεδο τοπικής κοινότητας.

Σε όλα τα στάδια προγραμματισμού και υλοποίησης, το πρόγραμμα συνάδει με τις διατάξεις των κανονισμών σχετικά με την τήρηση του Χάρτη των

Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ, την προώθηση της ισότητας των φύλων και της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και την απαγόρευση των διακρίσεων και την προσβασιμότητα για τα άτομα με αναπηρία.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Ο ΕΣ4ια δεν εφαρμόζεται σε συγκεκριμένη εδαφική περιοχή αλλά καλύπτει το σύνολο της Περιφέρειας.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Δεν εφαρμόζεται.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Στο πλαίσιο του ΕΣ δεν σχεδιάζεται να χρησιμοποιηθούν χρηματοδοτικά εργαλεία διότι οι σχετικές παρεμβάσεις που αφορούν στην ισότιμη και έγκαιρη πρόσβαση σε ποιοτικές, βιώσιμες και οικονομικά προσιτές υπηρεσίες δεν στοχεύουν στην ενίσχυση της κερδοφορίας τυπικών επιχειρήσεων, αλλά στην ενίσχυση της κοινωνικής ένταξης.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO792	Αριθμός ληπτών voucher για την ένταξη των παιδιών σε δομές φροντίδας και δημιουργικής απασχόλησης	Αριθμός ατόμων	6.160,00	8.814,00
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO796	Αριθμός συνεχιζόμενων κοινωνικών δομών που υποστηρίζονται	Αριθμός δομών	42,00	42,00
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO801	Αριθμός συνεχιζόμενων δομών υγείας που υποστηρίζονται	Αριθμός δομών	17,00	17,00
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO806	Αριθμός νέων δομών/ φορέων υγείας που υποστηρίζονται	Αριθμός δομών ή/ και φορέων	13,00	21,00
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO807	Αριθμός νέων κοινωνικών δομών που υποστηρίζονται	Αριθμός δομών	0,00	7,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR792	Αριθμός παιδιών που ωφελούνται από την ένταξη σε δομές φροντίδας και δημιουργικής απασχόλησης	Αριθμός ατόμων	12.582,00	2021	12.582,00	ΟΠΣ	
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR796	Αριθμός επωφελούμενων των συνεχιζόμενων κοινωνικών δομών	Αριθμός ατόμων	72.810,00	2021	88.939,00	ΟΠΣ - ΕΡΓΟΡΑΜΑ	
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR801	Αριθμός επωφελούμενων των συνεχιζόμενων δομών υγείας	Αριθμός ατόμων	23.512,00	2020-2021	23.512,00	ΟΠΣ	

4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR806	Αριθμός επωφελούμενων των νέων δομών/ φορέων υγείας	Αριθμός ατόμων	0,00		0,00	ΟΠΣ	
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR807	Αριθμός επωφελούμενων των νέων κοινωνικών δομών	Αριθμός ατόμων	210,00	2021	213,00	ΟΠΣ	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	148. Στήριξη της προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας (εξαιρουμένων των υποδομών)	17.204.000,00
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	158. Μέτρα για την αναβάθμιση της ισότιμης και έγκαιρης πρόσβασης σε ποιοτικές, βιώσιμες και προσιτές υπηρεσίες	20.995.000,00
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	159. Μέτρα για την ενίσχυση της υλοποίησης υπηρεσιών φροντίδας σε επίπεδο οικογενειών και τοπικών κοινοτήτων	11.050.000,00
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	160. Μέτρα για τη βελτίωση της προσβασιμότητας, της αποτελεσματικότητας και της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης (εξαιρουμένων των υποδομών)	17.552.500,00
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	161. Μέτρα για τη βελτίωση της πρόσβασης στη μακροχρόνια περίθαλψη (εξαιρουμένων των υποδομών)	2.006.000,00
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	162. Μέτρα για τον εκσυγχρονισμό των συστημάτων κοινωνικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της πρόσβασης στην κοινωνική προστασία	1.827.500,00
4B	ESO4.11	Σύνολο			70.635.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	70.635.000,00

4B	ESO4.11	Σύνολο			70.635.000,00
----	---------	--------	--	--	---------------

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	70.635.000,00
4B	ESO4.11	Σύνολο			70.635.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι EKT+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	05. Απαγόρευση διακρίσεων	16.966.000,00
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	06. Αντιμετώπιση της παιδικής φτώχειας	19.031.500,00
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	10. Αντιμετώπιση των προκλήσεων που εντοπίστηκαν στο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο	34.637.500,00
4B	ESO4.11	Σύνολο			70.635.000,00

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των EKT+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου	70.635.000,00
4B	ESO4.11	Σύνολο			70.635.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το EKT+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού EKT+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.12. Προώθηση της κοινωνικής ένταξης των ατόμων που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένων των απόρων και των παιδιών (ΕΚΤ+)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Στη Θεσσαλία καταγράφεται σημαντικός αριθμός ωφελούμενων του προγράμματος «Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα» οι οποίοι για το έτος 2021 ανέρχονται σε 37.869 άτομα.

Το ποσοστό των παιδιών σε κίνδυνο φτώχειας στην Θεσσαλία με περίοδο αναφοράς εισοδήματος το έτος 2019 ανέρχεται, βάσει στοιχείων της ΕΛΣΤΑΤ, σε 19,7%. Οι δράσεις για την αντιμετώπιση της παιδικής φτώχειας σε επίπεδο Περιφέρειας ευθυγραμμίζονται με τη γενική στρατηγική που προσδιορίζεται στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Εγγύηση για τα Παιδιά προκειμένου να συμβάλει στην επίτευξη του εθνικού στόχου που έχει τεθεί για την μείωση της παιδικής φτώχειας ως το 2030.

Τα είδη των δράσεων που θα εξειδικευθούν κατά την υλοποίηση του προγράμματος, θα συμφωνηθούν με τον Εθνικό Συντονιστή του Σχεδίου Δράσης για την Εγγύηση για τα παιδιά και το Υπουργείο Εργασίας και θα καλύπτουν ενδεικτικά:

1. Υποστήριξη εφήβων σε υποβαθμισμένες περιοχές
2. Ολοκληρωμένα τοπικά σχέδια δράσης για την αντιμετώπιση της παιδικής φτώχειας με στόχο εξατομικευμένες παρεμβάσεις σε όλους τους τομείς πολιτικής (υγεία, εκπαίδευση, προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα, στέγαση, διατροφή).

Η αποτελεσματικότητα των μέτρων θα παρακολουθείται τακτικά από τον Εθνικό Συντονιστή της Εγγύησης για τα Παιδιά και, αν χρειάζεται, θα γίνεται επικαιροποίηση ανάλογα με τις ανάγκες

Επίσης, με χρηματοδότηση από το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Θεσσαλίας 2014-2020 λειτουργούν 2 Δομές Φιλοξενίας Αστέγων στις πόλεις Βόλο και Τρίκαλα ενώ σχετικές ανάγκες καταγράφονται και στις έτερες 2 πρωτεύουσες των Περιφερειακών Ενοτήτων της Θεσσαλίας, Καρδίτσα και Λάρισα.

Στον ειδικό στόχο ιβ κύριες προτεινόμενες δράσεις είναι οι εξής:

- **Δομές Αστέγων, όπως Υπνωτήρια, Κέντρα Ημέρας**

Οι δράσεις αφορούν τη στήριξη λειτουργίας δομών Αστέγων, στις περιοχές που συγκεντρώνουν σημαντικό πληθυσμό. Στο πλαίσιο των δομών θα παρέχονται ολοκληρωμένες υπηρεσίες ψυχοκοινωνικής στήριξης και διασύνδεσης με υπηρεσίες σίτισης, ψυχολογικής υποστήριξης, νομικής συνδρομής, συμβουλευτικής, υγείας, πρόνοιας, κοινωνικής και εργασιακής επανένταξης.

Στόχος είναι η κάλυψη επειγουσών στεγαστικών και βιοτικών αναγκών των αστέγων σε συμφωνία με την Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη, την περιφερειακή στρατηγική ή άλλες ολοκληρωμένες στρατηγικές, για τη διασφάλιση της πρόσβασης σε κατάλληλη στέγη.

- **Υποστήριξη εφήβων, ιδίως ευάλωτων ομάδων, σε υποβαθμισμένες περιοχές.**

Η δράση θα υλοποιηθεί στο πλαίσιο της "Εγγύησης για το παιδί" και αφορά ιδιαίτερα ευάλωτους εφήβους και νέους με ενυπάρχοντα πολλαπλά και εδραιωμένα μειονεκτήματα και όπου ενδέχεται να υφίσταται μια μακρόχρονη αποσύνδεση από τον κοινωνικό ιστό. Ενδεικτικές ενέργειες που προβλέπονται με στόχο την κοινωνική ένταξη και την προετοιμασία τους για την αγορά εργασίας είναι:

- Εξατομικευμένη συμβουλευτική/ επαγγελματικός προσανατολισμός, υποστήριξη οικογενειών
- Συμμετοχή σε δραστηριότητες
- Υποστήριξη και αναβάθμιση δεξιοτήτων
- Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση τοπικών φορέων για διασύνδεση – συνεργασία και υποστήριξη των ενεργειών της παρέμβασης

Ως υποβαθμισμένες περιοχές ενδεικτικά θεωρούνται θύλακες ανεργίας - φτώχειας όπως καταγράφονται στην Περιφερειακή Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη. Ο εντοπισμός των ευάλωτων εφήβων θα πραγματοποιείται μέσω των κοινωνικών δομών των αντίστοιχων Δήμων.

- **Ολοκληρωμένα σχέδια τοπικών δράσεων για την αντιμετώπιση παιδικής φτώχειας**

Οι δράσεις θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο της "Εγγύησης για το παιδί" και αφορούν την υποστήριξη λειτουργίας δομών που θα αναπτύξουν ολοκληρωμένες υπηρεσίες εξατομικευμένης υποστήριξης για παιδιά αλλά και για τους γονείς τους, σε τοπικό επίπεδο, ιδίως για παιδιά από μειονεκτούσες ομάδες πληθυσμού που διαβιούν σε συνθήκες φτώχειας ή/και σε οικογενειακά περιβάλλοντα με γονικά προβλήματα (πρώην φυλακισμένοι, άνεργοι γονείς ή γονείς ΑμεΑ που χρήζουν υποστήριξης κ.α.). Μέσω των δομών θα παρέχονται υπηρεσίες συμβουλευτικής, δράσεις ευαισθητοποίησης της τοπικής κοινότητας, ανάπτυξη συμμετοχικών δραστηριοτήτων, κλπ. Επίσης, εφόσον απαιτηθεί, στη δράση θα προβλεφεί και στεγαστική συνδρομή για ωφελούμενους της.

Στόχος είναι να δημιουργηθεί ένα δίκτυο συνεργασίας με την τοπική κοινότητα για την ένταξη του πληθυσμού και την ανάπτυξη του εθελοντισμού καθώς και δίκτυο συνεργασίας με τις τοπικές επιχειρήσεις για την προώθηση στην απασχόληση των γονέων.

Λοιπές δράσεις:

- *Πιλοτικές Δράσεις εισαγωγής κοινωνικής καινοτομίας στην εφαρμογή εθνικών και τοπικών πολιτικών και δράσεων κοινωνικής ένταξης και καταπολέμησης της φτώχειας, σε τοπικό επίπεδο*
- *Δράσεις στεγαστικής συνδρομής για άτομα/οικογένειες που βρίσκονται σε αστεγία ή κίνδυνο αστεγίας.*

Για την επιλογή θα ληφθούν υπόψη οι αρχές της αποϊδρυματοποίησης και της αποφυγής των διακρίσεων. Οι επενδύσεις θα γίνονται στο πλαίσιο της μετάβασης από την ιδρυματική φροντίδα στην φροντίδα σε επίπεδο τοπικής κοινότητας.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Άτομα σε κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, άστεγοι, παιδιά, μαθητές

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Ο σχεδιασμός των προτεινόμενων δράσεων συμβάλλει στη στήριξη της κοινωνικής ένταξης και στην καταπολέμηση της φτώχειας και των κοινωνικών διακρίσεων.

Σε όλα τα στάδια προγραμματισμού και υλοποίησης, το πρόγραμμα συνάδει με τις διατάξεις των κανονισμών σχετικά με την τήρηση του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ, την προώθηση της ισότητας των φύλων και της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και την απαγόρευση των διακρίσεων και την προσβασιμότητα για τα άτομα με αναπηρία.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Ο ΕΣ ιβ καλύπτει το σύνολο της Περιφέρειας. Επιμέρους δράσεις του θα υλοποιηθούν σε τοπικό επίπεδο.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπεται.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Στο πλαίσιο του ΕΣ δεν σχεδιάζεται να χρησιμοποιηθούν χρηματοδοτικά εργαλεία διότι οι σχετικές παρεμβάσεις δεν στοχεύουν στην ενίσχυση της κερδοφορίας τυπικών επιχειρήσεων, αλλά στην ενίσχυση της κοινωνικής ένταξης ατόμων που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
4B	ESO4.12	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO797	Αριθμός φορέων που υλοποιούν δράσεις στο πλαίσιο της "Εγγύησης για το παιδί"	Αριθμός φορέων	0,00	11,00
4B	ESO4.12	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO802	Αριθμός υποστηριζόμενων δομών αστέγων	Αριθμός δομών (φορείς/ οντότητες)	2,00	4,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
4B	ESO4.12	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR797	Αριθμός ωφελούμενων παιδιών από δράσεις στο πλαίσιο της "Εγγύησης για το παιδί"	Αριθμός ατόμων	0,00	2021	1.420,00	ΟΠΣ - ΕΡΓΟΡΑΜΑ	
4B	ESO4.12	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR802	Αριθμός επωφελούμενων των υποστηριζόμενων δομών αστέγων	Αριθμός ατόμων	168,00	2021	510,00	ΟΠΣ	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.12	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	163. Προώθηση της κοινωνικής ένταξης των ατόμων που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένων των απόρων και των παιδιών	8.500.000,00
4B	ESO4.12	Σύνολο			8.500.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.12	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	8.500.000,00
4B	ESO4.12	Σύνολο			8.500.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.12	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	8.500.000,00
4B	ESO4.12	Σύνολο			8.500.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι EKT+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.12	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	06. Αντιμετώπιση της παιδικής φτώχειας	5.440.000,00
4B	ESO4.12	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	10. Αντιμετώπιση των προκλήσεων που εντοπίστηκαν στο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο	3.060.000,00
4B	ESO4.12	Σύνολο			8.500.000,00

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.12	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου	8.500.000,00
4B	ESO4.12	Σύνολο			8.500.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1. Προτεραιότητα: 5. Ολοκληρωμένες Χωρικές Παρεμβάσεις

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO5.1. Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Για την συμβολή στην ικανοποίηση των αναγκών του τομέα, όπως περιγράφονται παραπάνω προτείνονται τα ακόλουθα:

Δράσεις Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (BAA) στις πρωτεύουσες των Περιφερειακών Ενοτήτων της Θεσσαλίας

Οι δράσεις θα προκύψουν από Στρατηγικές Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης των αστικών συγκεντρώσεων της Λάρισας, του Βόλου, των Τρίκαλων και της Καρδίτσας.

Οι περιοχές παρέμβασης των υπόψη Στρατηγικών θα προκύψουν από τον στρατηγικό σχεδιασμό των φορέων τους, με τις αρχές του Προγράμματος, και δύναται να αφορούν σε τμήμα (περιοχή παρέμβασης) της πόλης, σε όλη την έκταση του εκάστοτε πολεοδομικού συγκροτήματος, να συμπεριλαμβάνουν περιστατικές περιοχές άμεσα συνδεδεμένες λειτουργικά με την πόλη, το σύνολο της δημοτικής ενότητας ή και περισσότερων δημοτικών ενοτήτων, σε κάθε περίπτωση με συνολικό πληθυσμό >50.000 κατοίκων.

Οι δράσεις σχεδιάζονται τοπικά και αντιμετωπίζουν σύνθετα οικονομικά, κοινωνικά και περιβαλλοντικά προβλήματα, αξιοποιώντας ευκαιρίες ή δυνατότητες του αστικού ιστού, της πολιτιστικής κληρονομιάς, του ανθρώπινου δυναμικού, ή ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των πόλεων για την ολοκληρωμένων και βιώσιμων λύσεων με σημαντικό αναπτυξιακό αποτύπωμα, λαμβάνοντας υπόψη και την εμπειρία από την υλοποίηση αντίστοιχων Στρατηγικών στην Προγραμματική Περίοδο 2014-20. Οι παρεμβάσεις προώθησης καθαρών αστικών δημόσιων μεταφορών καθώς και ενεργειακής αναβάθμισης δημοσίων κτιρίων, αποτελούν προτεραιότητα.

Για το σύνολο των παραπάνω Στρατηγικών Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης:

· Για την υλοποίησή τους δυνητικά συμβάλλουν δράσεις από ειδικούς στόχους όλων των Στόχων πολιτικής, όπως αποδεδειγμένα θα μπορούν να συνεισφέρουν στην υλοποίηση της εκάστοτε στρατηγικής αστικής ανάπτυξης.

· Οι τύποι των δράσεων και οι κατηγορίες των παρεμβάσεων θα προσδιορισθούν κατά την προετοιμασία των Στρατηγικών δεδομένου ότι ο σχεδιασμός τους γίνεται βάσει της «από κάτω προς τα πάνω» προσέγγισης με την ενεργό συμμετοχή των τοπικών κοινωνικοοικονομικών εταίρων και εκπροσώπων της κοινωνίας των πολιτών. Στο πλαίσιο αυτό οι περιλαμβανόμενες κατηγορίες παρεμβάσεων είναι ενδεικτικές.

· Οι πόροι θα εστιασθούν σε περιορισμένο αριθμό Ειδικών Στόχων

- Πρέπει να τεκμηριώνεται η συμβατότητα των προτεινόμενων σχετικών δράσεων με τα Σχέδια Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας
- Οι εμβληματικές Αστικές Αναπλάσεις του Ταμείου Ανάκαμψης θα ληφθούν υπόψη κατά την κατάρτιση των Στρατηγικών.
- Θα υπάρξει πλήρης τήρηση / εφαρμογή των απαιτήσεων του άρθρου 29 «Χωρικές Στρατηγικές» του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060.
- Η διαβούλευση που διενεργείται σε τοπικό επίπεδο στο πλαίσιο της κατάρτισης τους θα υποστηρίζεται από μία συνεκτική ομάδα διοίκησης σε επίπεδο Περιφέρειας, η οποία θα διασφαλίσει την άρτια προετοιμασία των εν λόγω Στρατηγικών και αφετέρου θα ενδυναμώσει την πεποίθηση της ιδιοκτησίας των Στρατηγικών από τους δικαιούχους.

Η Διαχειριστική Αρχή θα διασφαλίσει ότι η έγκριση των Στρατηγικών προϋποθέτει την ύπαρξη ειδικής ομάδας για την παρακολούθηση της υλοποίησής τους και την επίτευξη των διαδικασιών υλοποίησης των δράσεων τους.

Οι αρμόδιες τοπικές και χωρικές αρχές θα είναι α) υπεύθυνες για τη διαμόρφωση της ολοκληρωμένης χωρικής στρατηγικής και β) θα συμμετέχουν στην επιλογή των πράξεων. Το επίπεδο και η μορφή της εμπλοκής τους στην υλοποίηση των Στρατηγικών συνδέεται πρωτίστως με τις διοικητικές τους ικανότητες. Για την ενίσχυση τους καθώς και των Δικαιούχων και των λοιπών εμπλεκόμενων φορέων προβλέπεται η υλοποίηση οριζόντιων δράσεων στο πλαίσιο του Προγράμματος «Τεχνική Βοήθεια και Υποστήριξη Δικαιούχων». Εφόσον απαιτηθεί, θα χρηματοδοτηθούν συμπληρωματικές δράσεις ενίσχυσης τους από την Τεχνική Βοήθεια του Προγράμματος για την κάλυψη τοπικών ιδιαιτεροτήτων.

Οι παρεμβάσεις θα πρέπει να ευθυγραμμίζονται με τις εθνικές τομεακές και περιφερειακές πολιτικές και να ακολουθούν τις σχετικές οριζόντιες δεσμεύσεις του Προγράμματος που ισχύουν στους λοιπούς ΣΠ (π.χ. χαρτογράφηση και προτεραιοποίηση υποδομών υγείας, κοινωνικής πρόνοιας και εκπαίδευσης, κ.λπ).

Για την επιλογή υποδομών υγείας και κοινωνικής πρόνοιας, θα ληφθούν υπόψη οι αρχές της αποϊδρυματοποίησης και της αποφυγής των διακρίσεων. Οι επενδύσεις θα γίνονται στο πλαίσιο της μετάβασης από την ιδρυματική φροντίδα στην φροντίδα σε επίπεδο τοπικής κοινότητας.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Δικαιούχοι της δράσης είναι:

- Οι ΟΤΑ της Περιφέρειας, άλλοι φορείς όπως προκύψουν από τις Στρατηγικές που θα εγκριθούν

Δυνητικά ωφελούμενοι είναι οι κάτοικοι των περιοχών στις οποίες θα εφαρμοσθούν Στρατηγικές Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Το Πρόγραμμα στο πλαίσιο του εν λόγω Ειδικού Στόχου είναι ουδέτερο ως προς την προώθηση των αρχών της ισότητας των ευκαιριών πρόσβασης σε χρηματοδότηση και της μη διάκρισης εξαιτίας της φυλής ή της εθνοτικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων και της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού.

Σε όλα τα στάδια προγραμματισμού και υλοποίησης, το πρόγραμμα συνάδει με τις διατάξεις των κανονισμών σχετικά με την τήρηση του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ, την προώθηση της ισότητας των φύλων και της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και την απαγόρευση των διακρίσεων και την προσβασιμότητα για τα άτομα με αναπηρία.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Όλος ο Ειδικός Στόχος υλοποιείται για Στρατηγικές Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Δεν εφαρμόζεται.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν σχεδιάζεται να χρησιμοποιηθούν χρηματοδοτικά εργαλεία, διότι η φύση των σχετικών παρεμβάσεων δεν αποτελεί δραστηριότητα που αποφέρει άμεσα

έσοδα. Επίσης, οι φορείς που περιλαμβάνονται στη δράση είναι αποκλειστικά δημόσιοι οργανισμοί. Στο μέρος που αφορά σε επενδύσεις, αυτές στοχεύουν στην απασχόληση και τοπική οικονομία, όπου δεν επιλέγεται η χρήση χρηματοδοτικών εργαλείων.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO19	Δημόσια κτίρια με βελτιωμένη ενεργειακή απόδοση	τετραγωνικά μέτρα	6.300,00	31.500,00
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO74	Πληθυσμός που καλύπτεται από έργα στο πλαίσιο στρατηγικών για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη	άτομα	0,00	370.000,00
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO75	Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται	συμβολή στις στρατηγικές	0,00	4,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RRC26	Ετήσια κατανάλωση πρωτογενούς ενέργειας (εκ της οποίας: κατοικίες, δημόσια κτίρια, επιχειρήσεις, άλλα)	MWh/έτος	10.710,00	2021	6.426,00	Υποστηριζόμενα έργα	
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RRC29	Εκτιμώμενες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου	τόνοι ισοδύναμου CO2/έτος	5.366,00	2021	3.219,00	Υποστηριζόμενα έργα	

5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR998	Φορείς που συμμετέχουν στην διαμόρφωση της εταιρικής σχέσης	Συμμετέχοντες	0,00	2021	32,00	ΟΠΣ ΕΡΓΟΡΑΜΑ	
---	--------	------	-----------------------------------	--------	---	---------------	------	------	-------	--------------	--

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	045. Ανακαίνιση για ενεργειακή απόδοση ή μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε δημόσια υποδομή, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα σύμφωνα με τα κριτήρια ενεργειακής απόδοσης	10.200.000,00
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	082. Τροχαιό υλικό καθαρών αστικών μεταφορών	12.750.000,00
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	083. Υποδομές ποδηλασίας	1.700.000,00
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	169. Πρωτοβουλίες εδαφικής ανάπτυξης, συμπεριλαμβανομένης της προετοιμασίας εδαφικών στρατηγικών	36.248.783,00
5	RSO5.1	Σύνολο			60.898.783,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	60.898.783,00
5	RSO5.1	Σύνολο			60.898.783,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. ΟΕΕ — Λειτουργικές αστικές περιοχές	60.898.783,00

5	RSO5.1	Σύνολο			60.898.783,00
---	--------	--------	--	--	---------------

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	60.898.783,00
5	RSO5.1	Σύνολο			60.898.783,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO5.2. Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής τοπικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας σε περιοχές πλην των αστικών (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Για την συμβολή στην ικανοποίηση των αναγκών του τομέα, όπως περιγράφονται παραπάνω προτείνονται τα ακόλουθα:

· **Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις στην περιοχή των Βορείων Σποράδων και στη Διαδρομή Πολιτισμού – Τουρισμού στη Θεσσαλία.**

Οι σχετικές Δράσεις θα προκύψουν κατόπιν κατάλληλης επικαιροποίησης των αντιστοίχων Στρατηγικών ΟΧΕ της Προγραμματικής Περιόδου 2014-2020 στο πλαίσιο του ΠΕΠ Θεσσαλίας, η οποία θα πραγματοποιηθεί το αργότερο εντός 18 μηνών από την έγκριση του Προγράμματος και με την προϋπόθεση θετικής αξιολόγησής της από την Διαχειριστική Αρχή.

· **Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις σε περιοχές που καταγράφουν αναπτυξιακή υστέρηση, μείωση πληθυσμού και ύπαρξη σημαντικών εμποδίων ανάπτυξης.**

Μεταξύ αυτών προτεραιότητα θα δοθεί στις ορεινές και μειονεκτικές περιοχές και στις λειτουργικές περιοχές αστικού και αγροτικού χώρου, καθώς και σε περιοχές που διαθέτουν αξιόλογους φυσικούς/πολιτιστικούς πόρους με δυνατότητες αξιοποίησης, στοχεύοντας στην ανάπτυξη θέσεων εργασίας. Η επιλογή των νέων Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων θα πραγματοποιηθεί μέσω κατάλληλης τεκμηρίωσης και αξιολόγησης για την ανάδειξη των περιοχών στις οποίες καταγράφονται-τεκμηριώνονται τα χαρακτηριστικά αυτά. Η διαδικασία επιλογής θα ολοκληρωθεί εντός 1 (ενός) έτους από την έγκριση του Προγράμματος.

Για το σύνολο αυτών των Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων:

· Για την υλοποίησή τους δυνητικά συμβάλλουν δράσεις από ειδικούς στόχους όλων των Στόχων πολιτικής, όπως αποδεδειγμένα θα μπορούν να συνεισφέρουν στην υλοποίηση της εκάστοτε στρατηγικής αστικής ανάπτυξης.

-Οι τύποι των δράσεων και οι κατηγορίες των παρεμβάσεων θα προσδιορισθούν κατά την προετοιμασία των Στρατηγικών δεδομένου ότι ο σχεδιασμός τους γίνεται βάσει της «από κάτω προς τα πάνω» προσέγγισης με την ενεργό συμμετοχή των τοπικών κοινωνικοοικονομικών εταίρων και εκπροσώπων της κοινωνίας των πολιτών. Στο πλαίσιο αυτό οι περιλαμβανόμενες κατηγορίες παρεμβάσεων είναι ενδεικτικές.

· Η διαβούλευση που διενεργείται σε τοπικό επίπεδο στο πλαίσιο της κατάρτισης / επικαιροποίησής τους θα υποστηρίζεται από μία συνεκτική ομάδα διοίκησης σε επίπεδο Περιφέρειας, η οποία αφενός θα διασφαλίσει την άρτια προετοιμασία των εν λόγω Στρατηγικών και αφετέρου θα ενδυναμώσει την πεποίθηση της ιδιοκτησίας των Στρατηγικών από τους δικαιούχους.

· Η Διαχειριστική Αρχή θα διασφαλίσει ότι η έγκριση των Στρατηγικών προϋποθέτει την ύπαρξη ειδικής ομάδας για την παρακολούθηση της υλοποίησής τους και την επίτευξη των διαδικασιών υλοποίησης των δράσεων τους.

· Θα υπάρξει πλήρης τήρηση / εφαρμογή των απαιτήσεων του άρθρου 29 «Χωρικές Στρατηγικές» του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060

Οι παρεμβάσεις θα πρέπει να ευθυγραμμίζονται με τις εθνικές τομεακές και περιφερειακές πολιτικές και να ακολουθούν τις σχετικές οριζόντιες δεσμεύσεις του Προγράμματος που ισχύουν στους λοιπούς ΣΠ (π.χ. χαρτογράφηση και προτεραιοποίηση υποδομών υγείας, κοινωνικής πρόνοιας και εκπαίδευσης, κ.λπ).

Για την επιλογή υποδομών υγείας και κοινωνικής πρόνοιας, θα ληφθούν υπόψη οι αρχές της αποϊδρυματοποίησης και της αποφυγής των διακρίσεων. Οι επενδύσεις θα γίνονται στο πλαίσιο της μετάβασης από την ιδρυματική φροντίδα στην φροντίδα σε επίπεδο τοπικής κοινότητας.

Στο πλαίσιο σχεδιασμού των ΟΧΕ θα εξετασθεί η δυνατότητα συμπληρωματικότητας με Στρατηγικές Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων που αφορούν σε παράκτιες κοινότητες.

Οι αρμόδιες τοπικές και χωρικές αρχές θα είναι α) υπεύθυνες για τη διαμόρφωση της ολοκληρωμένης χωρικής στρατηγικής και β) θα συμμετέχουν στην επιλογή των πράξεων. Το επίπεδο και η μορφή της εμπλοκής τους στην υλοποίηση των Στρατηγικών συνδέεται πρωτίστως με τις διοικητικές τους ικανότητες. Για την ενίσχυση τους καθώς και των Δικαιούχων και των λοιπών εμπλεκόμενων φορέων προβλέπεται η υλοποίηση οριζόντιων δράσεων στο πλαίσιο του Προγράμματος «Τεχνική Βοήθεια και Υποστήριξη Δικαιούχων». Εφόσον απαιτηθεί, θα χρηματοδοτηθούν συμπληρωματικές δράσεις ενίσχυσης τους από την Τεχνική Βοήθεια του Προγράμματος για την κάλυψη τοπικών ιδιαιτεροτήτων.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Δικαιούχοι των δράσεων είναι:

- Οι ΟΤΑ της Περιφέρειας, η Περιφέρεια Θεσσαλίας, άλλοι φορείς κατ' αρμοδιότητα
- Οι επιχειρήσεις της Περιφέρειας

Δυνητικά ωφελούμενοι είναι οι κάτοικοι της Περιφέρειας και ειδικότερα των περιοχών εφαρμογής των ολοκληρωμένων χωρικών επενδύσεων.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Το Πρόγραμμα στο πλαίσιο του εν λόγω Ειδικού Στόχου είναι ουδέτερο ως προς την προώθηση των αρχών της ισότητας των ευκαιριών πρόσβασης σε χρηματοδότηση και της μη διάκρισης εξαιτίας της φυλής ή της εθνοτικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων και της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού.

Σε όλα τα στάδια προγραμματισμού και υλοποίησης, το πρόγραμμα συνάδει με τις διατάξεις των κανονισμών σχετικά με την τήρηση του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ, την προώθηση της ισότητας των φύλων και της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και την απαγόρευση των διακρίσεων και την προσβασιμότητα για τα άτομα με αναπηρία.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Όλος ο Ειδικός Στόχος υλοποιείται για Στρατηγικές Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Δυνητική συμβολή του Ειδικού Στόχου στον Πυλώνα 4 (Βιώσιμος Τουρισμός) της Στρατηγικής Αδριατικής – Ιονίου. Ειδικότερα αναμένεται να συμβάλει στα εμβληματικά έργα:

-ΔΙΕΥΡΥΝΣΗ ΤΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ ΣΕ ΟΛΗ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ

-ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΒΙΩΣΙΜΩΝ ΚΑΙ ΘΕΜΑΤΙΚΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΔΙΑΔΡΟΜΩΝ/ ΣΥΝΔΕΣΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΔΙΑΔΡΟΜΩΝ ΕΝΤΟΣ ΤΗΣ EUSAIR

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν σχεδιάζεται να χρησιμοποιηθούν χρηματοδοτικά εργαλεία, διότι η φύση των σχετικών παρεμβάσεων δεν αποτελεί δραστηριότητα που αποφέρει άμεσα έσοδα. Επίσης, οι φορείς που περιλαμβάνονται στη δράση είναι αποκλειστικά δημόσιοι οργανισμοί. Στο μέρος που αφορά σε επενδύσεις, αυτές στοχεύουν στην απασχόληση και τοπική οικονομία, όπου δεν επιλέγεται η χρήση χρηματοδοτικών εργαλείων.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO74	Πληθυσμός που καλύπτεται από έργα στο πλαίσιο στρατηγικών για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη	άτομα	14.000,00	210.000,00
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO75	Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται	συμβολή στις στρατηγικές	0,00	4,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR998	Φορείς που συμμετέχουν στην διαμόρφωση της εταιρικής σχέσης	Συμμετέχοντες	30,00	2021	42,00	ΟΠΣ ΕΡΓΟΡΑΜΑ	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	083. Υποδομές ποδηλασίας	1.000.000,00
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	169. Πρωτοβουλίες εδαφικής ανάπτυξης, συμπεριλαμβανομένης της προετοιμασίας εδαφικών στρατηγικών	22.414.391,00
5	RSO5.2	Σύνολο			23.414.391,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	23.414.391,00
5	RSO5.2	Σύνολο			23.414.391,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	05. OEE — Ορεινές περιοχές	10.664.391,00
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	06. OEE — Νησιά και παράκτιες περιοχές	5.100.000,00
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	08. OEE — Άλλα είδη στοχευόμενων περιοχών	7.650.000,00
5	RSO5.2	Σύνολο			23.414.391,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	23.414.391,00
5	RSO5.2	Σύνολο			23.414.391,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.2. Προτεραιότητες της τεχνικής βοήθειας

2.2.1. Προτεραιότητα για τεχνική βοήθεια σύμφωνα με το άρθρο 36 παράγραφος 4 του ΚΚΔ: 6Α. Τεχνική Βοήθεια ΕΤΠΑ

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ε) του ΚΚΔ

2.2.1.1. Παρέμβαση των ταμείων

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ε) σημείο i) του ΚΚΔ

Η παροχή τεχνικής βοήθειας συνίσταται στην τεχνική, οργανωτική και διοικητική υποστήριξη της προετοιμασίας, του σχεδιασμού, της υλοποίησης, της διαχείρισης, της παρακολούθησης, της δημοσιότητας, του ελέγχου και της αξιολόγησης των έργων και συνολικά του Προγράμματος που χρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ.

Το νέο νομικό πλαίσιο προσδιορίζει μέτρα απλούστευσης των διαδικασιών τα οποία προωθούν τον περιορισμό του αριθμού των ρυθμιστικών αλλαγών και θα επηρεάσουν άμεσα την ανάπτυξη των ικανοτήτων που συνδέονται άμεσα με τις επενδύσεις.

Οι δράσεις που θα υλοποιηθούν ενδεικτικά είναι οι εξής :

- Υπηρεσίες και υποστήριξη για προετοιμασία, επιλογή, αξιολόγηση, διαχείριση, παρακολούθηση και έλεγχο των έργων
- Μελέτες, εμπειρογνομοσύνες και υπηρεσίες που αφορούν στην εκπόνηση Επιχειρησιακών Σχεδίων Δράσης και οδηγών εφαρμογής, σε ενέργειες προπαρασκευής, ωρίμανσης, εξειδίκευσης, οργάνωσης, βελτιστοποίησης της εφαρμογής, αξιολόγησης, αποτίμησης των παρεμβάσεων, έρευνες και στατιστικά στοιχεία και ιδίως νέα θέματα που προκύπτουν στην προγραμματική περίοδο 2021-2027.
- Βελτίωση και αναβάθμιση τεχνολογικού εξοπλισμού, ηλεκτρονικών συστημάτων και λογισμικού, υπηρεσίες για την αναβάθμιση των συστημάτων διοίκησης και των πληροφοριακών συστημάτων, την υποστήριξη των μηχανισμών διαχείρισης για την βελτίωση της αποτελεσματικότητας και ποιότητας υλοποίησης, επεξεργασία και διαχείριση δεδομένων
- Υποστήριξη και εξασφάλιση της αποτελεσματικής λειτουργίας της ΕΥΔ, των ΕΦ, των φορέων προγραμματισμού και των φορέων εφαρμογής
- Παρεμβάσεις για την εστιασμένη υποστήριξη δικαιούχων, για την ενίσχυση της διοικητικής τους ικανότητας, προκειμένου να ανταποκριθούν στις ανάγκες υλοποίησης των έργων που αναλαμβάνουν. Στο πλαίσιο αυτό, μπορούν επίσης να υλοποιούνται μεμονωμένες παρεμβάσεις για την διακρίβωση αναγκών και την ενίσχυση της διαχειριστικής επάρκειας των δικαιούχων.
- Εκπόνηση του Σχεδίου Αξιολόγησης του ΕΠ και των αξιολογήσεων που προβλέπονται από τον ΚΚΔ.
- Επιμέρους Αξιολογήσεις δράσεων και παρεμβάσεων κατά τη διάρκεια του ΕΠ και εκ των υστέρων
- Ενέργειες που αφορούν το κλείσιμο και την επιτυχή ολοκλήρωση των έργων της προγραμματικής περιόδου 2014 – 2020
- Ενέργειες που αφορούν την προετοιμασία της επόμενης προγραμματικής περιόδου
- Εκπαίδευση των στελεχών της ΕΥΔ και των εμπλεκόμενων στην υλοποίηση του Προγράμματος φορέων, δικαιούχων, κοινωνικών και οικονομικών εταίρων, με διοργάνωση ή συμμετοχή σε σεμινάρια, συνέδρια, διεθνείς και λοιπές συναντήσεις, ημερίδες, δίκτυα, forum κ.λπ.

- Ενέργειες πληροφόρησης, προβολής και δημοσιότητας και των επιμέρους παρεμβάσεων του ΕΤΠΑ που απευθύνονται τόσο σε ενδιαφερόμενους φορείς (Περιφερειακές, τοπικές και λοιπές δημόσιες αρχές, κοινωνικοί και οικονομικοί εταίροι, επαγγελματικές οργανώσεις, μη κυβερνητικές οργανώσεις, οργανώσεις ΑμεΑ κλπ), όσο και στην κοινή γνώμη.
- Ενέργειες ενημέρωσης των δυνητικών δικαιούχων και της κοινής γνώμης σχετικά με όλες τις φάσεις σχεδιασμού και υλοποίησης των παρεμβάσεων, τη δυνατότητα πρόσβασης και συμμετοχής σε αυτές, την σύσταση και παρακολούθηση της εταιρικής σχέσης κλπ.
- Εξειδίκευση και εφαρμογή Στρατηγικών Επικοινωνίας και Επικοινωνιακών Σχεδίων Δράσης, με σκοπό τη δημοσιοποίηση στους πολίτες της χώρας και της ΕΕ του ρόλου και των επιτευγμάτων ή/και των επιμέρους παρεμβάσεων του, στην Ελληνική οικονομία και κοινωνία.
- Ενέργειες διάχυσης καλών πρακτικών

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Σε πρώτο επίπεδο η τεχνική βοήθεια στοχεύει στην ΕΥΔ Περι. Θεσσαλίας, σε ΕΦ Προγραμμάτων, σε Φορείς προγραμματισμού και σε Φορείς εφαρμογής.

Σε δεύτερο επίπεδο στοχεύει στους Δικαιούχους των δράσεων.

Σε επίπεδο ενημέρωσης, πληροφόρησης, προβολής και δημοσιότητας των επιμέρους παρεμβάσεων οι ομάδες στόχου θα είναι: Δυνητικοί δικαιούχοι, ενδιαφερόμενοι φορείς (Περιφερειακές, τοπικές και λοιπές δημόσιες αρχές, κοινωνικοί και οικονομικοί εταίροι, επαγγελματικές οργανώσεις, μη κυβερνητικές οργανώσεις, οργανώσεις ΑμεΑ κλπ), κοινή γνώμη.

2.2.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ε) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO691	Έλεγχοι και επιθεωρήσεις	Έλεγχοι / επιθεωρήσεις	2,00	10,00
ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO693	Συμβάσεις παροχής υπηρεσιών και προμηθειών	Συμβάσεις	17,00	80,00
ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO694	Δικαιούχοι που υποστηρίζονται	Δικαιούχοι	0,00	28,00
ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO696	Ενέργειες επικοινωνίας και προβολής	Ενέργειες	12,00	35,00

2.2.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ε) σημείο iv) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
6A	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	179. Ενημέρωση και επικοινωνία	2.898.281,00
6A	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	180. Προετοιμασία, υλοποίηση, παρακολούθηση και έλεγχος	1.105.000,00
6A	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	181. Αξιολόγηση και μελέτες, συλλογή δεδομένων	1.020.000,00
6A	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	182. Ενίσχυση της ικανότητας των αρχών του κράτους μέλους, των δικαιούχων και των οικείων εταίρων	1.190.000,00
6A	Σύνολο			6.213.281,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	--------	-----------------------	---------	------------

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
6A	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	6.213.281,00
6A	Σύνολο			6.213.281,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.2.1. Προτεραιότητα για τεχνική βοήθεια σύμφωνα με το άρθρο 36 παράγραφος 4 του ΚΚΔ: 6B. Τεχνική Βοήθεια ΕΚΤ+

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ε) του ΚΚΔ

2.2.1.1. Παρέμβαση των ταμείων

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ε) σημείο i) του ΚΚΔ

Η παροχή τεχνικής βοήθειας συνίσταται στην τεχνική, οργανωτική και διοικητική υποστήριξη της προετοιμασίας, του σχεδιασμού, της υλοποίησης, της διαχείρισης, της παρακολούθησης, της δημοσιότητας, του ελέγχου και της αξιολόγησης των έργων και συνολικά του Προγράμματος που χρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ+.

Το νέο νομικό πλαίσιο προσδιορίζει μέτρα απλούστευσης των διαδικασιών τα οποία προωθούν τον περιορισμό του αριθμού των ρυθμιστικών αλλαγών και θα επηρεάσουν άμεσα την ανάπτυξη των ικανοτήτων που συνδέονται άμεσα με τις επενδύσεις.

Οι δράσεις που θα υλοποιηθούν ενδεικτικά είναι οι εξής:

- Υπηρεσίες και υποστήριξη για προετοιμασία, επιλογή, αξιολόγηση, διαχείριση, παρακολούθηση και έλεγχο των έργων
- Μελέτες, εμπειρογνομosύνες και υπηρεσίες που αφορούν στην εκπόνηση Επιχειρησιακών Σχεδίων Δράσης και οδηγών εφαρμογής, σε ενέργειες προπαρασκευής, ωρίμανσης, εξειδίκευσης, οργάνωσης, βελτιστοποίησης της εφαρμογής, αξιολόγησης, αποτίμησης των παρεμβάσεων, έρευνες και στατιστικά στοιχεία και ιδίως νέα θέματα που προκύπτουν στην προγραμματική περίοδο 2021-2027.
- Βελτίωση και αναβάθμιση τεχνολογικού εξοπλισμού, ηλεκτρονικών συστημάτων και λογισμικού, υπηρεσίες για την αναβάθμιση των συστημάτων διοίκησης και των πληροφοριακών συστημάτων, την υποστήριξη των μηχανισμών διαχείρισης για την βελτίωση της αποτελεσματικότητας και ποιότητας υλοποίησης, επεξεργασία και διαχείριση δεδομένων
- Υποστήριξη και εξασφάλιση της αποτελεσματικής λειτουργίας της ΕΥΔ, των ΕΦ, των φορέων προγραμματισμού και των φορέων εφαρμογής
- Παρεμβάσεις για την εστιασμένη υποστήριξη δικαιούχων, για την ενίσχυση της διοικητικής τους ικανότητας, προκειμένου να ανταποκριθούν στις ανάγκες υλοποίησης των έργων που αναλαμβάνουν. Στο πλαίσιο αυτό, μπορούν επίσης να υλοποιούνται μεμονωμένες παρεμβάσεις για την διακρίβωση αναγκών και την ενίσχυση της διαχειριστικής επάρκειας των δικαιούχων.
- Εκπόνηση του Σχεδίου Αξιολόγησης του ΕΠ και των αξιολογήσεων που προβλέπονται από τον ΚΚΔ.
- Επιμέρους Αξιολογήσεις δράσεων και παρεμβάσεων κατά τη διάρκεια του ΕΠ και εκ των υστέρων
- Ενέργειες που αφορούν το κλείσιμο και την επιτυχή ολοκλήρωση των έργων της προγραμματικής περιόδου 2014 – 2020
- Ενέργειες που αφορούν την προετοιμασία της επόμενης προγραμματικής περιόδου
- Εκπαίδευση των στελεχών της ΕΥΔ και των εμπλεκόμενων στην υλοποίηση του Προγράμματος φορέων, δικαιούχων, κοινωνικών και οικονομικών εταίρων, με διοργάνωση ή συμμετοχή σε σεμινάρια, συνέδρια, διεθνείς και λοιπές συναντήσεις, ημερίδες, δίκτυα, forum κ.λπ.
- Ενέργειες πληροφόρησης, προβολής και δημοσιότητας και των επιμέρους παρεμβάσεων του ΕΚΤ που απευθύνονται τόσο σε ενδιαφερόμενους φορείς

(Περιφερειακές, τοπικές και λοιπές δημόσιες αρχές, κοινωνικοί και οικονομικοί εταίροι, επαγγελματικές οργανώσεις, μη κυβερνητικές οργανώσεις, οργανώσεις ΑμεΑ κλπ), όσο και στην κοινή γνώμη.

- Ενέργειες ενημέρωσης των δυνητικών δικαιούχων και της κοινής γνώμης σχετικά με όλες τις φάσεις σχεδιασμού και υλοποίησης των παρεμβάσεων, τη δυνατότητα πρόσβασης και συμμετοχής σε αυτές, την σύσταση και παρακολούθηση της εταιρικής σχέσης κλπ.
- Εξειδίκευση και εφαρμογή Στρατηγικών Επικοινωνίας και Επικοινωνιακών Σχεδίων Δράσης, με σκοπό τη δημοσιοποίηση στους πολίτες της χώρας και της ΕΕ του ρόλου και των επιτευγμάτων ή/και των επιμέρους παρεμβάσεων του, στην Ελληνική οικονομία και κοινωνία.
- Ενέργειες διάχυσης καλών πρακτικών

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Σε πρώτο επίπεδο η τεχνική βοήθεια στοχεύει στην ΕΥΔ Περι. Θεσσαλίας, σε ΕΦ Προγραμμάτων, σε Φορείς προγραμματισμού και σε Φορείς εφαρμογής.

Σε δεύτερο επίπεδο στοχεύει στους Δικαιούχους των δράσεων.

Σε επίπεδο ενημέρωσης, πληροφόρησης, προβολής και δημοσιότητας των επιμέρους παρεμβάσεων οι ομάδες στόχου θα είναι: Δυνητικοί δικαιούχοι, ενδιαφερόμενοι φορείς (Περιφερειακές, τοπικές και λοιπές δημόσιες αρχές, κοινωνικοί και οικονομικοί εταίροι, επαγγελματικές οργανώσεις, μη κυβερνητικές οργανώσεις, οργανώσεις ΑμεΑ κλπ), κοινή γνώμη.

2.2.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ε) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO691	Έλεγχοι και επιθεωρήσεις	Έλεγχοι / επιθεωρήσεις	0,00	3,00
EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO693	Συμβάσεις παροχής υπηρεσιών και προμηθειών	Συμβάσεις	9,00	43,00
EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO694	Δικαιούχοι που υποστηρίζονται	Δικαιούχοι	0,00	26,00
EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO696	Ενέργειες επικοινωνίας και προβολής	Ενέργειες	2,00	6,00

2.2.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ε) σημείο iv) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
6B	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	179. Ενημέρωση και επικοινωνία	510.000,00
6B	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	180. Προετοιμασία, υλοποίηση, παρακολούθηση και έλεγχος	595.000,00
6B	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	181. Αξιολόγηση και μελέτες, συλλογή δεδομένων	425.000,00
6B	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	182. Ενίσχυση της ικανότητας των αρχών του κράτους μέλους, των δικαιούχων και των οικείων εταίρων	997.325,00
6B	Σύνολο			2.527.325,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι EKT+

Προτεραιότητα	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
6B	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	09. Άνευ αντικειμένου	2.527.325,00
6B	Σύνολο			2.527.325,00

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των EKT+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
6B	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	2.527.325,00
6B	Σύνολο			2.527.325,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το EKT+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού EKT+

3. Σχέδιο χρηματοδότησης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ζ) σημεία i), ii) και iii), άρθρο 112 παράγραφοι 1, 2 και 3, και άρθρα 14 και 26 του ΚΚΔ

3.1. Μεταφορές και συνεισφορές (1)

Παραπομπή: άρθρα 14, 26 και 27 του ΚΚΔ

Τροποποίηση του προγράμματος που αφορά	☐ συνεισφορά στο InvestEU
	☐ μεταφορά προς μέσα υπό άμεση ή έμμεση διαχείριση
	☐ μεταφορά μεταξύ ΕΤΠΑ, ΕΚΤ+, Ταμείου Συνοχής ή προς άλλο ταμείο ή ταμεία

1) Ισχύει μόνο για τροποποιήσεις του προγράμματος σύμφωνα με τα άρθρα 14 και 26, με εξαίρεση τις συμπληρωματικές μεταφορές προς το ΤΔΜ σύμφωνα με το άρθρο 27 του ΚΚΔ. Οι μεταφορές δεν επηρεάζουν την ετήσια κατανομή των χρηματοδοτικών πιστώσεων σε επίπεδο ΠΔΠ για ένα κράτος μέλος.

Πίνακας 15Α: Συνεισφορές στο InvestEU* (κατανομή ανά έτος)

Συνεισφορά από		Συνεισφορά σε	Κατανομή ανά έτος							
Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Σκέλος InvestEU	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο

* Για κάθε νέο αίτημα συνεισφοράς, καθορίζονται με τροποποίηση προγράμματος τα συνολικά ποσά για κάθε έτος ανά ταμείο και ανά κατηγορία περιφέρειας.

Πίνακας 15Β: Συνεισφορές στο InvestEU* (συνολικά)

Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Βιώσιμες υποδομές (α)	Καινοτομία και ψηφιοποίηση (β)	MME (γ)	Κοινωνικές επενδύσεις και δεξιότητες (δ)	Σύνολο (ε)=(α)+(β)+(γ)+(δ)
Σύνολο						

* Σωρευτικά ποσά για όλες τις συνεισφορές που πραγματοποιήθηκαν μέσω τροποποιήσεων του προγράμματος κατά τη διάρκεια της περιόδου προγραμματισμού. Με κάθε νέο αίτημα συνεισφοράς, καθορίζονται με τροποποίηση προγράμματος τα συνολικά ποσά για κάθε έτος ανά ταμείο και ανά κατηγορία περιφέρειας.

Αιτιολόγηση που λαμβάνει υπόψη τον τρόπο με τον οποίο τα ποσά αυτά συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων πολιτικής που έχουν επιλεγεί στο πρόγραμμα σύμφωνα με το άρθρο 10 παράγραφος 1 του κανονισμού InvestEU

--

Πίνακας 16Α: Μεταφορές προς μέσα υπό άμεση ή έμμεση διαχείριση (κατανομή ανά έτος)

Μεταφορές από		Μεταφορές προς	Κατανομή ανά έτος							
Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Μέσο	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο

Πίνακας 16Β: Μεταφορές προς μέσα υπό άμεση ή έμμεση διαχείριση* (συνολικά)

Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Σύνολο
Σύνολο		

* Σωρευτικά ποσά για όλες τις μεταφορές που πραγματοποιήθηκαν μέσω τροποποιήσεων του προγράμματος κατά τη διάρκεια της περιόδου προγραμματισμού. Με κάθε νέο αίτημα μεταφοράς, καθορίζονται με τροποποίηση προγράμματος τα συνολικά ποσά που μεταφέρονται για κάθε έτος ανά ταμείο και ανά κατηγορία περιφέρειας.

Μεταφορές προς μέσα υπό άμεση ή έμμεση διαχείριση — Αιτιολόγηση

--

Πίνακας 17Α: Μεταφορές μεταξύ ΕΤΠΑ, ΕΚΤ+ και Ταμείου Συνοχής ή προς άλλο ταμείο ή ταμεία* (κατανομή ανά έτος)

Μεταφορές από		Μεταφορές προς		Κατανομή ανά έτος							
Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο

* Μεταφορά προς άλλα προγράμματα. Μεταφορές μεταξύ ΕΤΠΑ και ΕΚΤ+ μπορούν να πραγματοποιηθούν μόνο εντός της ίδιας κατηγορίας περιφέρειας.

Πίνακας 17B: Μεταφορές μεταξύ ΕΤΠΑ, ΕΚΤ+ και Ταμείου Συνοχής ή προς άλλο ταμείο ή ταμεία (συνοπτικά)

	ΕΤΠΑ			ΕΚΤ+			ΤΣ	ΕΤΘΑΥ	ΤΑΜΕ	ΤΕΑ	ΜΔΣΘ	Σύνολο
	Περισσότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	Μετάβαση	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	Περισσότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	Μετάβαση	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες						
Σύνολο												

* Σωρευτικά ποσά για όλες τις μεταφορές που πραγματοποιήθηκαν μέσω τροποποιήσεων του προγράμματος κατά τη διάρκεια της περιόδου προγραμματισμού. Με κάθε νέο αίτημα μεταφοράς, καθορίζονται με τροποποίηση προγράμματος τα συνολικά ποσά που μεταφέρονται για κάθε έτος ανά ταμείο και ανά κατηγορία περιφέρειας.

Μεταφορές μεταξύ ταμείων επιμερισμένης διαχείρισης, μεταξύ άλλων και μεταξύ των ταμείων της πολιτικής συνοχής — Αιτιολόγηση

--

3.2. ΤΔΜ: κατανομή στο πρόγραμμα και μεταφορές (1)

3.3. Μεταφορές μεταξύ κατηγοριών περιφέρειας που προκύπτουν από την ενδιάμεση επανεξέταση

Πίνακας 19Α: Μεταφορές μεταξύ κατηγοριών περιφέρειας που προκύπτουν από την ενδιάμεση επανεξέταση εντός του προγράμματος (κατανομή ανά έτος)

Μεταφορές από	Μεταφορές προς	Κατανομή ανά έτος					
		Κατηγορία περιφέρειας*	Κατηγορία περιφέρειας*	2025	2026	2027	Σύνολο

* Ισχύει μόνο για το ΕΤΠΑ και το ΕΚΤ+

Πίνακας 19B: Μεταφορές μεταξύ κατηγοριών περιφέρειας που προκύπτουν από την ενδιάμεση επανεξέταση προς άλλα προγράμματα (κατανομή ανά έτος)

Μεταφορές από	Μεταφορές προς	Κατανομή ανά έτος					
		Κατηγορία περιφέρειας*	Κατηγορία περιφέρειας*	2025	2026	2027	Σύνολο

* Ισχύει μόνο για το ΕΤΠΑ και το ΕΚΤ+

3.4. Επιστρεπτέα μεταφορά (1)

Πίνακας 20Α: Επιστρεπτέες μεταφορές (κατανομή ανά έτος)

Μεταφορές από	Μεταφορές προς		Κατανομή ανά έτος							
			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο
InvestEU ή άλλο μέσο της Ένωσης	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας								

(1) Ισχύουν μόνο για τροποποιήσεις του προγράμματος για πόρους που επιστρέφονται από άλλα μέσα της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων στοιχείων των ΤΑΜΕ, ΤΕΑ και ΜΔΣΘ, υπό άμεση ή έμμεση διαχείριση, ή από το InvestEU.

Πίνακας 20Β: Επιστρεπτέες μεταφορές* (συνοπτικά)

Από	Προς						Ταμείο Συνοχής
	ΕΤΠΑ			ΕΚΤ+			
InvestEU / Μέσο	Περισσότερο αναπτυγμένες	Μετάβαση	Ανεπτυγμένες	Περισσότερο αναπτυγμένες	Μετάβαση	Ανεπτυγμένες	

* Σωρευτικά ποσά για όλες τις μεταφορές που πραγματοποιήθηκαν μέσω τροποποιήσεων του προγράμματος κατά τη διάρκεια της περιόδου προγραμματισμού. Με κάθε νέο αίτημα μεταφοράς, καθορίζονται με τροποποίηση προγράμματος τα συνολικά ποσά που μεταφέρονται για κάθε έτος ανά ταμείο και ανά κατηγορία περιφέρειας.

3.5. Χρηματοδοτικές πιστώσεις ανά έτος

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ζ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρα 3, 4 και 7 του κανονισμού ΤΔΜ

Πίνακας 10: Χρηματοδοτικές πιστώσεις ανά έτος

Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	2021	2022	2023	2024	2025	2026		2027		Σύνολο
							Χρηματοδοτική πίστωση χωρίς ποσό ευελιξίας	Ποσό ευελιξίας	Χρηματοδοτική πίστωση χωρίς ποσό ευελιξίας	Ποσό ευελιξίας	
ΕΤΠΑ*	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	0,00	58.727.927,00	60.163.897,00	61.347.911,00	62.576.986,00	26.179.629,00	26.179.629,00	26.827.693,00	26.827.692,00	348.831.364,00
Σύνολο ΕΤΠΑ		0,00	58.727.927,00	60.163.897,00	61.347.911,00	62.576.986,00	26.179.629,00	26.179.629,00	26.827.693,00	26.827.692,00	348.831.364,00
ΕΚΤ+*	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	0,00	20.534.790,00	21.036.693,00	21.449.919,00	21.879.808,00	9.153.748,00	9.153.748,00	9.381.372,00	9.381.372,00	121.971.450,00
Σύνολο ΕΚΤ+		0,00	20.534.790,00	21.036.693,00	21.449.919,00	21.879.808,00	9.153.748,00	9.153.748,00	9.381.372,00	9.381.372,00	121.971.450,00
Σύνολο		0,00	79.262.717,00	81.200.590,00	82.797.830,00	84.456.794,00	35.333.377,00	35.333.377,00	36.209.065,00	36.209.064,00	470.802.814,00

* Ποσά μετά τη συμπληρωματική μεταφορά στο ΤΔΜ.

3.6. Σύνολο χρηματοδοτικών πιστώσεων ανά ταμείο και εθνική συγχρηματοδότηση

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ζ) σημείο ii), άρθρο 22 παράγραφος 6 και άρθρο 36 του ΚΚΔ

Για προγράμματα στο πλαίσιο του στόχου «Επενδύσεις στην απασχόληση και την ανάπτυξη» στα οποία επιλέχθηκε τεχνική βοήθεια σύμφωνα με το άρθρο 36 παράγραφος 4 του ΚΚΔ στη συμφωνία εταιρικής σχέσης

Πίνακας 11: Σύνολο χρηματοδοτικών πιστώσεων ανά ταμείο και εθνική συγχρηματοδότηση

Στόχος πολιτικής / ειδικός στόχος του ΤΔΜ ή τεχνική βοήθεια	Προτεραιότητα	Βάση για τον υπολογισμό της ενωσιακής στήριξης	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας*	Συνεισφορά της Ένωσης (α)=(ζ)+(η)	Κατανομή της συνεισφοράς της Ένωσης		Εθνική συνεισφορά (β)=(γ)+(δ)	Ενδεικτική κατανομή της εθνικής συνεισφοράς		Σύνολο (ε) = (α) + (β)	Ποσοστό συγχρηματοδότησης (στ) = (α)/(ε)
						Μικρότερο ποσό ευελξίας (ζ)	Ποσό ευελξίας (η)		Δημόσια (γ)	Ιδιωτικά (δ)		
1	1	Δημόσιο	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	59.785.706,00	50.695.202,00	9.090.504,00	10.550.419,00	10.550.419,00		70.336.125,00	84,9999996446%
2	2	Δημόσιο	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	95.043.943,00	80.592.373,00	14.451.570,00	16.772.461,00	16.772.461,00		111.816.404,00	84,9999996423%
3	3	Δημόσιο	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	34.491.753,00	29.247.232,00	5.244.521,00	6.086.780,00	6.086.780,00		40.578.533,00	84,9999998768%
4	4A	Δημόσιο	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	68.983.507,00	58.494.464,00	10.489.043,00	12.173.561,00	12.173.561,00		81.157.068,00	84,9999990143%
4	4B	Δημόσιο	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	119.444.125,00	101.293.063,00	18.151.062,00	21.078.375,00	21.078.375,00		140.522.500,00	85,0000000000%
5	5	Δημόσιο	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	84.313.174,00	71.493.233,00	12.819.941,00	14.878.796,00	14.878.796,00		99.191.970,00	84,9999994959%
ΤΑ36(4)	6A	Δημόσιο	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	6.213.281,00	5.301.539,00	911.742,00	1.096.462,00	1.096.462,00		7.309.743,00	84,9999924758%
ΤΑ36(4)	6B	Δημόσιο	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	2.527.325,00	2.143.267,00	384.058,00	445.999,00	445.999,00		2.973.324,00	84,9999865470%
Σύνολο			ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	348.831.364,00	295.824.043,00	53.007.321,00	61.558.479,00	61.558.479,00		410.389.843,00	84,9999993786%
Σύνολο			EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	121.971.450,00	103.436.330,00	18.535.120,00	21.524.374,00	21.524.374,00		143.495.824,00	84,9999997212%
Γενικό σύνολο					470.802.814,00	399.260.373,00	71.542.441,00	83.082.853,00	83.082.853,00		553.885.667,00	84,9999994674%

* Για το ΕΤΠΑ: λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες, περιφέρειες μετάβασης, περισσότερο αναπτυγμένες περιφέρειες και, κατά περίπτωση, ειδικά κονδύλια για τις εξόχως απόκεντρες και βόρειες αραιοκατοικημένες περιφέρειες. Για το EKT+, λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες, περιφέρειες μετάβασης, περισσότερο αναπτυγμένες περιφέρειες και, κατά περίπτωση, πρόσθετα κονδύλια για τις εξόχως απόκεντρες περιφέρειες. Για το Ταμείο Συνοχής: άνευ αντικειμένου. Για την παροχή τεχνικής βοήθειας, η εφαρμογή των κατηγοριών περιφέρειας εξαρτάται από την επιλογή ταμείου.

** Να αναφερθούν οι συνολικοί πόροι του ΤΔΜ, συμπεριλαμβανομένης της συμπληρωματικής στήριξης που μεταφέρεται από το ΕΠΠΑ και το ΕΚΤ+. Ο πίνακας δεν περιλαμβάνει τα ποσά σύμφωνα με το άρθρο 7 του κανονισμού ΤΔΜ. Σε περίπτωση τεχνικής βοήθειας που χρηματοδοτείται από το ΤΔΜ, οι πόροι του ΤΔΜ θα πρέπει να διαμοιράζονται σε πόρους που σχετίζονται με τα άρθρα 3 και 4 του κανονισμού ΤΔΜ. Για το άρθρο 4 του κανονισμού ΤΔΜ, δεν υπάρχει ποσό ευελιξίας.

4. Αναγκαίοι πρόσφοροι όροι

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο θ) του ΚΚΔ

Πίνακας 12: Αναγκαίοι πρόσφοροι όροι

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
1. Αποτελεσματικοί μηχανισμοί παρακολούθησης της αγοράς δημοσίων συμβάσεων			Ναι	Εφαρμόζονται μηχανισμοί παρακολούθησης που καλύπτουν όλες τις δημόσιες συμβάσεις και τις διαδικασίες σύναψής τους στο πλαίσιο των ταμείων σύμφωνα με τη νομοθεσία της Ένωσης για τις δημόσιες συμβάσεις Η απαίτηση αυτή περιλαμβάνει: 1. Ρυθμίσεις για τη διασφάλιση της συλλογής ουσιαστικών και αξιόπιστων δεδομένων σχετικά με τις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων που υπερβαίνουν τα κατώτατα όρια της Ένωσης σύμφωνα με τις υποχρεώσεις υποβολής εκθέσεων κατά τα άρθρα 83 και 84 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ και κατά τα άρθρα 99 και 100 της οδηγίας 2014/25/ΕΕ.	Ναι	Νόμος 4412_ΑΡΘΡΑ 340.pdf Νόμος 4412_ΑΡΘΡΑ 341.pdf Νόμος 4412_ΑΡΘΡΟ 45 Νόμος 4412_ΑΡΘΡΟ 277 2018.12.14_6567 Σύμφωνη Γνώμη ΕΑΑΔΗΣΥ ΚΥΑ_Αρ. Πρωτ. 70362_24.06.2021_ΦΕΚ	Η Ελλάδα έχει μεταφέρει στην ελληνική νομοθεσία τις σχετικές διατάξεις των Οδηγιών και έχει προβεί στις επαγόμενες εξ αυτών ενέργειες : Στο άρθρο 340 του ν. 4412/2016 ενσωματώθηκαν οι παρ. 1-5, άρ. 83 της 2014/24 και οι παρ. 1-5, άρ. 99 της 2014/25, ορίζοντας αρμόδιο φορέα παρακολούθησης του συστήματος την Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., βάσει των αρμοδιοτήτων της. Περαιτέρω, κατ' εξουσιοδότηση του άρ. 340, έχει εκδοθεί η με αρ. 70362/24.06.2021 Κ.Υ.Α., με την οποία καθορίζονται οι λεπτομέρειες για τη σύνταξη της έκθεσης παρακολούθησης εφαρμογής κανόνων δημοσίων συμβάσεων (ΦΕΚ Β 2802/30.06.21 και διόρθωση στο ΦΕΚ Β 3488/30.07.2021). Στο άρθρο 45 του ν. 4412 ενσωματώθηκαν η παρ. 6, άρ. 83 και η παρ. 2, άρ. 84 της 2014/24. Στο άρθρο 277 του ίδιου νόμου ενσωματώθηκαν η παρ. 6, άρ. 99 και η παρ. 2, άρ. 100 της 2014/25. Στο άρθρο 341 του ν. 4412 ενσωματώθηκαν οι παρ. 1 και 3, άρ. 84 της 2014/24 και οι παρ. 1 και 3, άρ. 100 της 2014/25.

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				<p>2. Ρυθμίσεις για να διασφαλίζεται ότι τα δεδομένα καλύπτουν τουλάχιστον τα ακόλουθα στοιχεία:</p> <p>α. Ποιότητα και ένταση του ανταγωνισμού: ονόματα των πλειοδοτών, αριθμός αρχικών υποψηφίων και συμβατική αξία.</p> <p>β. πληροφορίες για την τελική τιμή μετά την ολοκλήρωση και για τη συμμετοχή των ΜΜΕ ως άμεσων πλειοδοτών, εφόσον τα εθνικά συστήματα παρέχουν αυτές τις πληροφορίες.</p>	Ναι	ΚΥΑ_76928_09.07.2021_ΚΗΜΔΗΣ	<p>Τα ζητούμενα στοιχεία μπορούν να ανακτούνται από τα εξής πληροφοριακά συστήματα</p> <p>α) Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ)</p> <p>β) Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (ΟΠΣ ΕΣΗΔΗΣ)</p> <p>γ) Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα του Εταιρικού Συμφώνου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΟΠΣ-ΕΣΠΑ)</p> <p>Για την ανάκτηση των ζητούμενων στοιχείων συνεργάζονται τα αρμόδια τμήματα των Υπουργείων Ανάπτυξης & Επενδύσεων και Υποδομών & Μεταφορών καθώς και η Ειδική Υπηρεσία Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος ΕΣΠΑ.</p> <p>Τα στοιχεία των αναδόχων καταχωρίζονται στο ΚΗΜΔΗΣ στις καρτέλες καταχώρησης των αποφάσεων ανάθεσης, των συμβάσεων και των πληρωμών</p> <p>Ο αριθμός των υποβληθεισών προσφορών υπάρχει στο ΟΠΣ ΕΣΗΔΗΣ.</p> <p>Η αξία της σύμβασης χωρίς ΦΠΑ υπάρχει σε κάθε καταχωρημένη σύμβαση στο ΚΗΜΔΗΣ.</p> <p>Η τελική αξία μιας σύμβασης, αποτυπώνεται στην αξία της αντίστοιχης απόφασης ανάθεσης και σύμβασης που καταχωρίζονται στο ΚΗΜΔΗΣ.</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							Δεν υπάρχει διαθέσιμη πληροφορία για τη συμμετοχή μικρομεσαίων επιχειρήσεων στα ηλεκτρονικά συστήματα δημοσίων συμβάσεων
				3. Ρυθμίσεις για τη διασφάλιση της παρακολούθησης και της ανάλυσης των δεδομένων από τις αρμόδιες εθνικές αρχές σύμφωνα με το άρθρο 83 παράγραφος 2 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ και το άρθρο 99 παράγραφος 2 της οδηγίας 2014/25/ΕΕ.	Ναι	Νόμος 4412_ΑΡΘΡΑ 340.pdf Νόμος 4013_2011 Οργανισμός λειτουργίας ΕΑΑΔΗΣΥ	<p>Η Ελλάδα προκειμένου να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις περί παρακολούθησης του συστήματος των δημοσίων συμβάσεων, όπως τίθενται στα άρθρα 83 παράγραφος 2 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ και 99 παράγραφος 2 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ, προέβη στις ακόλουθες ενέργειες :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Με τον ν. 4412/2016, άρθρο 340, παράγραφος 1, ορίστηκε ως αρμόδιος φορέας παρακολούθησης του συστήματος η Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., σύμφωνα με τις σχετικές αρμοδιότητές της, όπως περιγράφονται στον ιδρυτικό της νόμο 4013/2016 και στον Οργανισμό Λειτουργίας της (ΦΕΚ Α 52/01.04.2019) • Με την Κ.Υ.Α. 70362/24.06.2021, η οποία δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ Β 2802/30.06.21 και η διόρθωση αυτής στο ΦΕΚ Β 3488/30.07.2021, καθορίστηκαν οι λεπτομέρειες για τη συλλογή και ανάλυση των δεδομένων.
				4. Ρυθμίσεις για τη διάθεση στο κοινό των αποτελεσμάτων της ανάλυσης σύμφωνα με το άρθρο 83 παράγραφος 3 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ και το άρθρο 99	Ναι	ΕΑΑΔΗΣΥ - ΕΚΘΕΣΗ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΕΤΟΥΣ 2017 DG-GROW_Country reports	Η έκθεση παρακολούθησης του συστήματος των δημοσίων συμβάσεων του άρθρου 340 του ν. 4412/2016 δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. και στην ιστοσελίδα της

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορου όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				παράγραφος 3 της οδηγίας 2014/25/ΕΕ.		ΕΑΑΔΗΣΥ - ΌΛΕΣ οι ανακοινώσεις ΕΑΑΔΗΣΥ - ΕΚΘΕΣΗ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2018 – 2020 Hellenic public procurement monitoring report for the period 2018 – 2020	DG-GROW, στην οποία δημοσιεύονται οι αντίστοιχες εκθέσεις όλων των Κ-Μ (country reports). https://eaadhsy.gr/index.php/category-articles-eaadhsy/347-ek8esh-parakoloy8hshs-toy-systhmatos-twn-dhmosiwn-symvasewn-etoys-2017 και https://ec.europa.eu/growth/single-market/public-procurement/country-reports_en . Σε συνέχεια της έκδοσης της με αρ. πρωτ. 70362/24.06.2021 Κ.Υ.Α. του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων και του Υπουργού Εσωτερικών, η οποία δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ Β 2802/30.06.2021 και η διόρθωση αυτής στο ΦΕΚ Β 3488/30.07.2021, η Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. παρέλαβε τα προβλεπόμενα στοιχεία από τους υπόχρεους φορείς και συνέταξε την Έκθεση Παρακολούθησης Δημοσίων Συμβάσεων περιόδου 2018-2020, η οποία εγκρίθηκε με την υπ' αριθμ. 1ΕΣ/2022 Απόφαση του Συμβουλίου της Αρχής. (https://eaadhsy.gr/index.php/category-articles-eaadhsy/671-ekthesi-parakolouthisis-tou-systimatos-ton-dimosion-symvasewn-periodou-2018-2020)
				5. Ρυθμίσεις που διασφαλίζουν ότι όλες οι πληροφορίες που υποδεικνύουν ύποπτες περιπτώσεις υπόνοιας νόθευσης διαγωνισμών κοινοποιούνται στους αρμόδιους εθνικούς φορείς σύμφωνα με το άρθρο 83	Ναι	Νόμος 4412_ΑΡΘΡΑ 340.pdf Νόμος 3959_2011-antagonismos Ρ43ΤΟΞΤΒ-96Ω_Μνημονιο συνεργασίας με ΕΠ.ΑΝΤ ΕΑΑΔΗΣΥ - ΑΣΦΑΛΗΣ ΠΛΑΤΦΟΡΜΑ ΑΝΩΝΥΜΩΝ	Η Ελλάδα, για να διασφαλίσει τη διαχείριση των περιπτώσεων αθέμιτου ανταγωνισμού ή νόθευσης του ανταγωνισμού έχει μεταφέρει στην ελληνική έννομη τάξη τις σχετικές διατάξεις των Οδηγιών 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ. Οι διατάξεις αυτές έχουν

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				παράγραφος 2 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ και το άρθρο 99 παράγραφος 2 της οδηγίας 2014/25/ΕΕ.		<p>ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΩΝ (WHISTLEBLOWING)</p> <p>ΕΠ.ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ Ανώνυμη Παροχή Πληροφοριών</p> <p>ΩΡΕ30ΕΤΒ-9Ρ5.Κατευθυντήρια Οδηγία 20.cleaned</p> <p>699ΤΟΕΤΒ-ΜΡ6_Κατευθυντηρια Οδηγια 9.cleaned</p> <p>Οδηγός_Διαχείρισης_Κινδύνων_Διαφθοράς_και_Απάτης_final_ISBN.cleaned</p> <p>Οδηγος Επ. Ανταγων. anixneusi_praktikon.cleaned</p> <p>ΕΑΑΔΗΣΥ - ανακοίνωση ΕΕ 1.4.2021 (1)</p> <p>ΕΑΑΔΗΣΥ - ανακοίνωση ΕΕ 1.4.2021 (2)</p>	<p>μεταφερθεί στο άρθρο 340 του ν. 4412/2016. Περαιτέρω, η Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., ως αρμόδια Αρχή για την παρακολούθηση του συστήματος των δημοσίων συμβάσεων και η Επιτροπή Ανταγωνισμού, ως αρμόδια Αρχή προστασίας του ελεύθερου ανταγωνισμού συνεργάζονται στενά για το σκοπό αυτό</p> <p>Επισημαίνεται ότι οι ύποπτες περιπτώσεις νόθευσης δύνανται να εντοπιστούν μέσω :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Των απευθείας ή υποβαλλόμενων μέσω πλατφορμών ανώνυμων καταγγελιών «whistleblowing» της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ και Επιτροπής Ανταγωνισμού. - Τυχαίας δειγματοληψίας <p>Στην κατεύθυνση ευαισθητοποίησης των αναθετουσών αρχών / αναθετόνων φορέων για την ανίχνευση και διαχείριση των περιπτώσεων αυτών έχουν εκδοθεί:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Οι Κατευθυντήριες Οδηγίες 20 και 9 της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. - Ο Οδηγός Διαχείρισης Κινδύνων Διαφθοράς και Απάτης της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας - Ο Οδηγός της Επιτροπής Ανταγωνισμού: «Ανίχνευση και πρόληψη συμπαιγνιακών πρακτικών σε διαγωνισμούς προμηθειών» (2014).
2. Εργαλεία και ικανότητα για την			Ναι	Οι διαχειριστικές αρχές διαθέτουν τα εργαλεία και την	Ναι	1. Εγκύκλιος 101270/ΕΥΚΕ3633/30-9-2016	Η Ειδική Υπηρεσία Κρατικών Ενισχύσεων (ΕΥΚΕ), μετά από

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
αποτελεσματική εφαρμογή των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις				ικανότητα ώστε να εξακριβώνουν τη συμμόρφωση με τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις: 1. Για τις προβληματικές επιχειρήσεις και τις επιχειρήσεις που υπόκεινται σε υποχρέωση ανάκτησης.		<p>2. 42649/EYKE5351/10-4-2017</p> <p>3. 64925/EYKE579/9-6-2017</p> <p>4. Εγκύκλιος 122645/EYKE2260/27-11-2019</p> <p>5. Εγκύκλιος 34584/ΕΞ2019/05-04-2019</p> <p>6. https://www.espa.gr/el/Documents/Provlmatiki_epix_Orismos_update_2.pdf</p>	<p>συνεργασία με την Κεντρική Μονάδα Κρατικών Ενισχύσεων (ΚΕΜΚΕ), έχει εκδώσει προς τις ΔΑ τις εγκυκλίους (1) και (4) που αφορούν έλεγχο προβληματικότητας και έλεγχο σχετικά με επιχειρήσεις για τις οποίες εκκρεμεί διαδικασία ανάκτησης έπειτα από απόφαση της ΕΕ.</p> <p>Όσον αφορά τον έλεγχο προβληματικότητας, με τα έγγραφα (2) και (3) προσδιορίζονται τα στάδια που πρέπει να ακολουθηθούν, συγκεκριμένοι αλγόριθμοι και δίνονται περαιτέρω διευκρινίσεις.</p> <p>Στο espa.gr, αναρτήθηκε παρουσίαση για τον έλεγχο προβληματικής (6).</p> <p>Με το (5) παρέχονται οδηγίες για την συμμόρφωση με το θεσμικό πλαίσιο ΚΕ όταν χρησιμοποιούνται ως νομική βάση οι Απαλλακτικοί Κανονισμοί ή οι Καν. ήσσονος σημασίας της ΕΕ.</p> <p>Οι ΔΑ και οι ΕΦ πραγματοποιούν τον σχετικό έλεγχο για την ύπαρξη ΚΕ σε όλη την περίοδο 2014-20 και έχουν την απαιτούμενη τεχνογνωσία, ενώ ενημερώνονται μέσω εκπαιδεύσεων και οδηγιών για τροποποιήσεις του θεσμικού πλαισίου.</p> <p>Σε σχέση με τις επιχειρήσεις για τις οποίες εκκρεμεί διαδικασία ανάκτησης, οι δικαιούχοι των ενισχύσεων εξάγουν το σχετικό δικαιολογητικό από το TAXIS και το επισυνάπτουν στην αίτηση χρηματοδότησης.</p>
				2. Μέσω της πρόσβασης σε	Ναι	1. Νόμος 4152/2013	Με το Ν. 4152/2013 συστήθηκε

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				<p>συμβουλές εμπειρογνομόνων και καθοδήγηση σε θέματα κρατικών ενισχύσεων που παρέχονται από εμπειρογνώμονες κρατικών ενισχύσεων τοπικών ή εθνικών φορέων.</p>		<ol style="list-style-type: none"> 2. Υπουργική Απόφαση 69135/ΕΥΘΥ626/2015 3. Εγκύκλιος 74391/ΕΥΚΕ2634/13-7-2016 4. Έγγραφο 115150/ΕΥΚΕ4023/2-11-2016 5. Κείμενο οδηγιών 139119 ΕΞ2016 ΕΜΠ/9.8.2016 (9α,β). 6. Εγκύκλιος 109658 ΕΞ2019 ΕΜΠ/4.10.2019 7. Εγκύκλιος 00430 ΕΞ 2017 ΕΜΠ/5.12.2017 8. Εγκύκλιος 001879 ΕΞ2016 ΕΜΠ/23.12.2016 9. Έγγραφο ΚΜΚΕ 0004020 ΕΞ 2018/4.12.2018 	<p>σύστημα ελέγχου ΚΕ και οι αρμόδιες υπηρεσίες (ΚΕΜΚΕ, ΑΜΚΕ). Το σύστημα ελέγχου έχει σαν σκοπό την υποστήριξη των φορέων χορήγησης ΚΕ.</p> <p>Με την (2) ΥΑ καθορίστηκαν οι αρμοδιότητες της ΕΥΚΕ, ως ΑΜΚΕ του Υπ. Αν.Επ. στις οποίες μεταξύ άλλων περιλαμβάνονται όλες οι συγγρ/μενες πράξεις.</p> <p>Με τα έγγραφα 3- 9 δόθηκαν:</p> <ul style="list-style-type: none"> - οδηγίες με τις συγκεκριμένες διαδικασίες που πρέπει να ακολουθούν ανά στάδιο και ανά περίπτωση - λίστες ελέγχου για την αναγνώριση ύπαρξης πιθανής ΚΕ, - οδηγίες διασφάλισης ορθής εφαρμογή του θεσμικού πλαισίου ΚΕ - οδηγίες για τις διαδικασίες έγκρισης και συντονισμού μέτρων ΚΕ - οδηγίες για τις υποχρεώσεις και τις διαδικασίες δημοσίευσης στοιχείων χορηγούμενων ΚΕ - οδηγίες σχετικά με τις υποχρεώσεις για την καταχώρηση πληροφοριών στο ηλεκτρονικό σύστημα διαφάνειας για τις ΚΕ (Transparency Award Module - TAM). <p>Επιπροσθέτως η ΕΥΚΕ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - έχει εκδώσει οδηγούς για έλεγχο ύπαρξης ΚΕ σε τομείς οικονομικής δραστηριότητας - υλοποιεί μάθημα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης σε θέματα ΚΕ - έχει αναπτύξει Πληροφοριακό

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορου υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							Σύστημα (ΠΣΚΕ), με ενσωματωμένες τις απαιτήσεις των κανονισμών ΚΕ το οποίο είναι υποχρεωτικό στα ΕΔΕΤ.
3. Αποτελεσματική εφαρμογή και υλοποίηση του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων			Ναι	Εφαρμόζονται αποτελεσματικοί μηχανισμοί για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Χάρτη), οι οποίοι περιλαμβάνουν: 1. Ρυθμίσεις οι οποίες διασφαλίζουν τη συμμόρφωση των προγραμμάτων που στηρίζονται από τα ταμεία και της υλοποίησής τους με τις σχετικές διατάξεις του Χάρτη.	Ναι	☐ Σχεδιασμός ΕΣΠΑ & Προγραμμάτων 2021-2027 ☐ Διαβουλεύσεις Προγραμμάτων ☐ Νόμος 4914/2022 για τη «Διαχείριση, έλεγχο και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2024, ...». ☐ Δήλωση Πολιτικής για το σεβασμό των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων ☐ Μνημόνιο Συνεργασίας ΕΑΣ / ΕΕΔΑ ☐ Ν. 4780/2021 «Εθνική Αρχή Προσβασιμότητας, Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου...»	<p>Ρυθμίσεις τήρησης του ΧΘΔ σε:</p> <p>Προγρ/σμοί: εταιρική σχέση, διαβούλευση με κοινων.εταίρους, εγκύκλιοι με μνηεία τήρησης οριζόντιων αρχών ΚΚΔ & Χάρτη. Επικοινωνία με ΕΕΔΑ, Συνήγορο Πολίτη, FRA</p> <p>ΣΔΕ: αρμοδιότητες ΔΑ/ΕΦ, μέλη ΕπΠα, ένταξη & υλοποίηση πράξεων, χειρισμό καταγγελιών & προσωπικά δεδομένα που διασφαλίζουν τήρηση ΧΘΔ: αρχή ίσης μεταχείρισης & μη διάκρισης, προστασία προσωπικών δεδομένων, δικαίωμα προσφυγής</p> <p>Εφαρμογή: σχεδιασμός ΣΔΕ, εφαρμογή & καταρτίσεις αρχών/φορέων για ΘΔ υποστηρίζονται συμβουλευτικά από ΕΕΔΑ. Με καταρτίσεις & χρήση οδηγιών & σημείων ελέγχου, οι ΔΑ/ΕΦ διασφαλίζουν την τήρηση ΧΘΔ σε:</p> ☐ προσκλήσεις: τήρηση αρχών διαφάνειας, ίσης μεταχείρισης ☐ αξιολόγηση πράξεων: on/off κριτήρια τήρησης θεσμικού πλαισίου ☐ υλοποίηση πράξεων: εξέταση τήρησης ΧΘΔ με λίστα επαληθεύσεων & σημεία ελέγχου ☐ δικαίωμα αναφοράς: μέσω ενστάσεων, αντιρρήσεων, προσφυγών & πρόσβασης σε αμερόληπτο δικαστήριο ☐ προστασία προσωπικών

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							<p>δεδομένων: εποπτεία DPO ΕΣΠΑ</p> <p>☐ μη συμμόρφωση με ΘΔ : λήψη διορθωτικών μέτρων - δημοσιονομική διόρθωση ή & ανάκτηση</p> <p>Προβλέπεται έλεγχος ΘΔ από Αρχή Ελέγχου στο ΣΔΕ (σημεία ελέγχου, κατευθύνσεις σε ελεγκτές).</p>
				<p>2. Ρυθμίσεις περί υποβολής εκθέσεων προς την επιτροπή παρακολούθησης όσον αφορά περιπτώσεις μη συμμόρφωσης με τον Χάρτη πράξεων οι οποίες στηρίζονται από τα ταμεία και καταγγελίες σχετικά με τον Χάρτη που υποβάλλονται σύμφωνα με τις ρυθμίσεις κατά το άρθρο 69 παράγραφος 7.</p>	<p>Ναι</p>	<p>Βλ. στο https://www.espa.gr/el/Pages/SDE_Diadasies.aspx την «ΔVIII_3 Υποδοχή και Εξέταση Καταγγελιών» στο κεφ. ΛΠ.VIII: Διαχείριση κινδύνων</p>	<p>Εθνική Αρχή υποδοχής καταγγελιών είναι η Ελληνική AFCOS/ ΕΑΔ. Η ΕΑΔ εξετάζει τις εισερχόμενες καταγγελίες και αποφαινεται για το χειρισμό τους. Εφόσον, κρίνει ότι πρέπει να διερευνηθεί μία καταγγελία σχετικά με τον ΧΘΔ την παραπέμπει σε αρμόδια εθνική αρχή έρευνας (Συνήγορο του πολίτη, δικαστικές αρχές, κα) ή στη ΔΑ.</p> <p>Η ΔΑ εξετάζει αναλυτικά με λίστα σημείων ελέγχου. Αν διαπιστωθεί παράβαση του Χάρτη, ακολουθεί χειρισμός αντίστοιχος μίας παρατυπίας, δηλ. λαμβάνονται διορθωτικά μέτρα στο πλαίσιο του ΣΔΕ και γίνεται ανακοίνωση στην ΕΕ μέσω IMS. Συμβουλευτική υποστήριξη παρέχει η ΕΕΔΑ για τις ρυθμίσεις τήρησης του ΧΘΔ και καταρτίσεις σε ΕΑΔ και αρχές του ΣΔΕ.</p> <p>Η ΔΑ ενημερώνει την ΕπΠα, τουλάχιστον ετήσια, για μη συμμορφώσεις με τον ΧΘΔ που εντοπίζονται από την ΕΕΔΑ ή τις Αρχές του ΣΔΕ και για καταγγελίες για παραβάσεις του Χάρτη με σχετική αναφορά για:</p> <p>☐ αριθμό & πορεία εξέτασης</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							υποθέσεων ☐ αποτελέσματα της διερεύνησής τους διορθωτικές ενέργειες στο πλαίσιο του ΣΔΕ σε συνέχεια των οριστικών αποτελεσμάτων εξέτασης της υπόθεσης.
4. Υλοποίηση και εφαρμογή της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία (UNCRPD) σύμφωνα με την απόφαση 2010/48/EK του Συμβουλίου			Όχι	Εφαρμόζεται εθνικό πλαίσιο για τη διασφάλιση της εφαρμογής της UNCRPD, το οποίο περιλαμβάνει:	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				1. Στόχους με μετρήσιμα ορόσημα, συλλογή δεδομένων και μηχανισμούς παρακολούθησης.			
				2. Ρυθμίσεις που διασφαλίζουν ότι η πολιτική, η νομοθεσία και τα πρότυπα προσβασιμότητας αντανακλώνται δεόντως στην προετοιμασία και την υλοποίηση των προγραμμάτων.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				3. Ρυθμίσεις περί υποβολής εκθέσεων προς την επιτροπή παρακολούθησης όσον αφορά περιπτώσεις μη συμμόρφωσης με την UNCRPD πράξεων οι οποίες στηρίζονται από τα ταμεία και καταγγελίες σχετικά με την UNCRPD που υποβάλλονται σύμφωνα με τις ρυθμίσεις κατά το άρθρο 69 παράγραφος 7.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
1.1. Ορθή διακυβέρνηση της			Όχι	Η στρατηγική ή οι στρατηγικές έξυπνης εξειδίκευσης	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
εθνικής ή περιφερειακής στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης	ΕΤΠΑ	RSO1.1. Ανάπτυξη και ενίσχυση των ικανοτήτων έρευνας και καινοτομίας και αξιοποίηση των προηγμένων τεχνολογιών		υποστηρίζονται από:			
				1. Επικαιροποιημένη ανάλυση των προκλήσεων που υφίστανται για τη διάχυση της καινοτομίας και την ψηφιοποίηση.			
				2. Ύπαρξη αρμόδιου περιφερειακού ή εθνικού οργανισμού ή φορέα που είναι υπεύθυνος για τη διαχείριση της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				3. Εργαλεία παρακολούθησης και αξιολόγησης για τη μέτρηση των επιδόσεων ως προς την επίτευξη των στόχων της στρατηγικής.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				4. Λειτουργία της συνεργασίας των ενδιαφερόμενων μερών («διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης»).	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				5. Αναγκαίες δράσεις για τη βελτίωση των εθνικών ή περιφερειακών συστημάτων έρευνας και καινοτομίας, εφόσον απαιτούνται.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				6. Κατά περίπτωση, δράσεις για τη στήριξη της βιομηχανικής μετάβασης.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				7. Μέτρα για την ενίσχυση της συνεργασίας με εταίρους εκτός συγκεκριμένου κράτους μέλους σε τομείς προτεραιότητας που υποστηρίζει η στρατηγική έξυπνης εξειδίκευσης.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
2.1. Στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για τη στήριξη της ενεργειακής απόδοσης με ανακαίνιση οικιστικών και μη οικιστικών κτιρίων	ΕΤΠΑ	RSO2.1. Προώθηση ενεργειακής απόδοσης και μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου	Ναι	1. Εθνική μακροπρόθεσμη στρατηγική ανακαίνισης για την υποστήριξη της ανακαίνισης του εθνικού αποθέματος οικιστικών και μη οικιστικών κτιρίων, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της οδηγίας 2010/31/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, η οποία:α) ορίζει ενδεικτικά ορόσημα για το 2030, το 2040 και το 2050·β) παρέχει ενδεικτική περιγραφή των χρηματοδοτικών πόρων για την υποστήριξη της υλοποίησης της στρατηγικής·γ) ορίζει αποτελεσματικούς μηχανισμούς για την προώθηση των επενδύσεων στην ανακαίνιση κτιρίων.	Ναι	<p>– Μακροπρόθεσμη Στρατηγική για την Ανακαίνιση του Κτιριακού Αποθέματος (ΥΑ ΥΠΕΝ/ΔΕΠΕΑ/20334/ 148/01.03.2021, ΦΕΚ Β' 974), στο πλαίσιο εφαρμογής της Ευρωπαϊκής Οδηγίας για την Ενεργειακή Απόδοση των Κτιρίων (ΟΕΑΚ – 2010/31/ΕΕ) (https://ypen.gov.gr/wp-content/uploads/2021/03/YA-20334_148_01.03.2021_ΦΕΚ_974-B-12.03.2021_ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΗ-ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ-ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗΣ-ΚΤΙΡΙΩΝ-ΕΩΣ-ΤΟ-2050.pdf).</p> <p>- National Energy and Climate Plan (https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/el_final_necp_main_en.pdf)</p>	<p>Α) Η έκθεση περιλαμβάνει ανασκόπηση του κτιριακού αποθέματος, εξειδικεύει το αναμενόμενο ποσοστό ανακαινισμένων κτιρίων ('30, '40, '50) και τις ενεργειακές παρεμβάσεις στον οδικό χάρτη. Το ποσοστό ανακαίνισης για τη δεκαετία '21-'30, 12-15% των κτιρίων σύμφωνα με το ΕΣΕΚ, είναι με 60.000 κτίρια/κτιριακές μονάδες ετησίως.</p> <p>Β) Η κοστολόγηση των στόχων που υλοποιούνται στο πλαίσιο του ΕΣΕΚ, υπολογίσθηκε σε 9δισ για την ενεργειακή απόδοση, εκ των οποίων περίπου τα 5δισ αφορούν στον κτιριακό τομέα, με μόχλευση 50-60%. Για την χρηματοδότηση τους προβλέπεται η χρήση πόρων από το ΕΣΠΑ 2021-2027, το RRF, τους εκπλειστηριασμούς δικαιωμάτων, την ΕΙΒ και το εθνικό ΠΔΕ.</p> <p>Γ) Περιλαμβάνεται η συμμετοχή των ΕΕΥ μέσω των ΣΕΑ στην υλοποίηση των παρεμβάσεων. Έτσι επιτυγχάνονται καλύτερα ενεργειακά αποτελέσματα στην επίτευξη των στόχων και διευκολύνεται η μόχλευση ιδιωτικών κεφαλαίων λόγω καλύτερης οικονομικής απόδοσης. Παραδείγματα προγραμμάτων είναι το «ΗΛΕΚΤΡΑ» και το σχήμα ανταγωνιστικών διαδικασιών.</p>
				2. Μέτρα βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης για την επίτευξη της απαιτούμενης εξοικονόμησης ενέργειας	Ναι	- Με την ΔΕΠΕΑ/178581/30.6.2017 κοινή Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ Β' 2367) εγκρίθηκε ο Κανονισμός Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων	Με την ΔΕΠΕΑ/178581/30.6.2017 κοινή Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ Β' 2367) εγκρίθηκε ο Κανονισμός Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
						(KENAK) https://www.teepelop.gr/wp-content/uploads/2017/07/FEK-B-2367-12.7.2017.pdf . - Με την ΥΠΕΝ/ΔΕΠΕΑ/85251/27.11.2018 Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ Β' 5447) εγκρίθηκε το Εθνικό Σχέδιο αύξησης του αριθμού των Κτιρίων με Σχεδόν Μηδενική Κατανάλωση Ενέργειας (ΚΣΜΚΕ) http://www.opengov.gr/minenv/wp-content/uploads/2018/09/ethniko_sxedio_KSMKE.pdf	(KENAK), σύμφωνα με το άρθρο 3 του ν.4122/2013, ο οποίος ενσωμάτωσε και την Οδηγία 2010/31/ΕΕ. Στον ΚΕΝΑΚ περιγράφεται η βάση μεθοδολογίας για τον υπολογισμό της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων και καθορίζονται οι ελάχιστες απαιτήσεις για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων και των δομικών στοιχείων. Με την ΥΠΕΝ/ΔΕΠΕΑ/85251/27.11.2018 Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ Β' 5447) εγκρίθηκε το Εθνικό Σχέδιο αύξησης του αριθμού των Κτιρίων με Σχεδόν Μηδενική Κατανάλωση Ενέργειας (ΚΣΜΚΕ), σύμφωνα με το άρθρο 9 του ν.4122/2013, ο οποίος ενσωμάτωσε και την Οδηγία 2010/31/ΕΕ, στο οποίο αναλύονται τα χαρακτηριστικά των ΚΣΜΚΕ, καθώς και πολιτικές, μέτρα και δράσεις για την αύξηση του αριθμού των ΚΣΜΚΕ.
2.2. Διακυβέρνηση του τομέα της ενέργειας	ΕΤΠΑ	RSO2.1. Προώθηση μέτρων ενεργειακής απόδοσης και μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου RSO2.2. Προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας	Ναι	Το ενοποιημένο εθνικό σχέδιο για την ενέργεια και το κλίμα κοινοποιείται στην Επιτροπή, σύμφωνα με το άρθρο 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1999 και σύμφωνα με τους μακροπρόθεσμους στόχους μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου στο πλαίσιο της συμφωνίας του Παρισιού και περιλαμβάνει: 1. Όλα τα στοιχεία που απαιτούνται από το υπόδειγμα στο παράρτημα Ι του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1999.	Ναι	☐ National Energy and Climate Plan (https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/el_final_necp_main_en.pdf) Commission Staff Working Document – “Assessment of the final national energy and climate plan of Greece” 14.10.2020 SWD(2020) 907 final	Το Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ) αποτελεί για την Ελλάδα ένα Στρατηγικό Σχέδιο για τα θέματα του Κλίματος και της Ενέργειας. Στο ΕΣΕΚ παρουσιάζεται ένας αναλυτικός οδικός χάρτης για την επίτευξη συγκριμένων Ενεργειακών και Κλιματικών Στόχων έως το 2030, στοιχείο που το χαρακτηρίζει ως κείμενο αναφοράς για την επόμενη δεκαετία. Το ΕΣΕΚ παρουσιάζει και αναλύει Προτεραιότητες και Μέτρα Πολιτικής σε ένα ευρύ φάσμα αναπτυξιακών και οικονομικών

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορου υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
		σύμφωνα με την οδηγία για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (ΕΕ) 2018/2001[1] συμπεριλαμβανομένων των κριτηρίων βιωσιμότητας που καθορίζονται σ' αυτήν					<p>δραστηριοτήτων προς όφελος της Ελληνικής κοινωνίας.</p> <p>Το ΕΣΕΚ αξιολογήθηκε θετικά από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή το 2020 (Commission Staff Working Document – “Assessment of the final national energy and climate plan of Greece” / 14.10.2020 SWD(2020) 907 final).</p> <p>Επισημαίνεται ότι το τελικό εγκριθέν ΕΣΕΚ συντάχθηκε σύμφωνα με τον μορφότυπο του Παραρτήματος Ι του Κανονισμού 2018/1999 και περιέχει όλα τα απαιτούμενα στοιχεία του ίδιου Κανονισμού.</p>
				2. Περιγραφή των προβλεπόμενων χρηματοδοτικών πόρων και μηχανισμών για μέτρα προώθησης της ενέργειας με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα.	Ναι	National Energy and Climate Plan (https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/el_final_necp_main_en.pdf)	<p>Οι στόχοι που τίθενται στο πλαίσιο του ΕΣΕΚ είναι ποσοτικοποιημένοι και κοστολογημένοι. Επίσης, έχουν καθοριστεί ενδιάμεσα χρονικά ορόσημα, τα οποία επιτρέπουν την παρακολούθηση της πορείας επίτευξης των στόχων και σχετίζονται με την επιτυχή υιοθέτηση και λειτουργία ενός μείγματος πολιτικών και μέτρων.</p> <p>Ειδικά, βάσει αυτών των Προτεραιοτήτων και Μέτρων, θα αναγνωρίζεται και θα αναδεικνύεται η ανάγκη για συνέργειες και συμπληρωματικές δράσεις σε όλες τους τομείς/κλάδους της Ελληνικής Οικονομίας.</p> <p>Επισημαίνεται ότι στο τελικό εγκριθέν ΕΣΕΚ προβλέπονται οι αναγκαίοι χρηματοδοτικοί πόροι και περιγράφονται μηχανισμοί για τα μέτρα προώθησης χαμηλών εκπομπών σε</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							διοξείδιο του άνθρακα (Chapter3 POLICIES and MEASURES).
2.3. Αποτελεσματική προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές σε όλους τους τομείς και σε ολόκληρη την ΕΕ	ΕΤΠΑ	RSO2.2. Προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας σύμφωνα με την οδηγία για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (ΕΕ) 2018/2001[1] συμπεριλαμβανομένων των κριτηρίων βιωσιμότητας που καθορίζονται σ' αυτήν	Ναι	Εφαρμόζονται μέτρα που εξασφαλίζουν:1. Συμμόρφωση με τον δεσμευτικό εθνικό στόχο για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας έως το 2020 και με το συγκεκριμένο μερίδιο ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ως γραμμή βάσης έως το 2030 ή λαμβάνοντας επιπρόσθετα μέτρα σε περίπτωση που δεν διατηρηθεί η γραμμή βάσης εντός οποιασδήποτε μονοετούς περιόδου σύμφωνα με την οδηγία (ΕΕ) 2018/2001 και τον κανονισμό (ΕΕ) 2018/1999.	Ναι	<ul style="list-style-type: none"> – Ν.4414/2016 “Νέο καθεστώς στήριξης των σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και Συμπαραγωγή Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης...” – Ν. 4513/2018 (ΦΕΚ Α’ 9) εισήχθη πλαίσιο σύστασης και λειτουργίας Ενεργειακών Κοινοτήτων. – Με το άρθρο 14Α του ν.3468/2006 (ΦΕΚ Α’ 129), όπως ισχύει, προβλέπεται η δυνατότητα αυτοπαραγωγής με ενεργειακό και εικονικό ενεργειακό συμψηφισμό. 	<p>Με το νόμο 4414/2016, καθορίζεται το πλαίσιο λειτουργικής ενίσχυσης των ΑΠΕ για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, το οποίο εξειδικεύτηκε με σχετικές αποφάσεις.</p> <p>Επίσης στο θεσμικό πλαίσιο προβλέπονται πρόσθετα μέτρα και πολιτικές για την προώθηση της διείσδυσης των ΑΠΕ, που αφορούν στη δυνατότητα αυτοπαραγωγής με ενεργειακό και εικονικό ενεργειακό συμψηφισμό, και τον καθορισμό του πλαισίου ένταξης σταθμών ΑΠΕ σε καθεστώς ριζικής ανανέωσης (repowering)</p> <p>Σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία της Eurostat το τελευταίο έτος για το οποίο έχουν δημοσιευτεί στοιχεία είναι το έτος 2019 και η συνεισφορά της ενέργειας που παράγεται από Α.Π.Ε. στην ακαθάριστη τελική κατανάλωση ενέργειας ανέρχεται για το έτος 2019 σε ποσοστό 19,68%. Προβλέπεται για το 2020 η επίτευξη του στόχου του 20%.</p>
				2. Σύμφωνα με τις απαιτήσεις της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001 και του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1999, αύξηση του μεριδίου των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στον τομέα της θέρμανσης και της ψύξης σύμφωνα με το άρθρο 23 της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001.	Ναι	<ul style="list-style-type: none"> – ΚΥΑ ΔΕΠΕΑ/178581 (ΦΕΚ Β’ 2367) Κανονισμός Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων (KENAK) https://www.teepelop.gr/wp-content/uploads/2017/07/FEK-B-2367-12.7.2017.pdf. – Μακροπρόθεσμη Στρατηγική 	Στον ΚΕΝΑΚ υπάρχει ελάχιστη απαίτηση για 60% ΑΠΕ σε Ζεστό Νερό Χρήσης (ΖΝΧ). Στην Μακροπρόθεσμη Στρατηγική για την Ανακαίνιση του Κτιριακού Αποθέματος αναλύονται μέτρα και τεχνολογίες για την επίτευξη του στόχου διείσδυσης των ΑΠΕ για ψύξη/θέρμανση στα κτίρια.

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
						για την Ανακαίνιση του Κτιριακού Αποθέματος (ΥΑ ΔΕΠΕΑ/20334/148, ΦΕΚ Β' 974), στο πλαίσιο εφαρμογής της Οδηγίας 2010/31/ΕΕ (https://ypen.gov.gr/wp-content/uploads/2021/03/YA-20334_148_01.03.2021_ΦΕΚ_974-B-12.03.2021_ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΗ-ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ-ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗΣ-ΚΤΙΡΙΩΝ-ΕΩΣ-ΤΟ-2050.pdf).	Όπως προκύπτει από τα στατιστικά της Eurostat εκπληρώνεται ο επιμέρους στόχος για την ψύξη/θέρμανση στα κτίρια.
2.4. Αποτελεσματικό πλαίσιο διαχείρισης του κινδύνου καταστροφών	ΕΤΠΑ	RSO2.4. Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της πρόληψης του κινδύνου καταστροφών, της ανθεκτικότητας, λαμβάνοντας υπόψη προσεγγίσεις που βασίζονται στο οικοσύστημα	Ναι	Εφαρμόζεται εθνικό ή περιφερειακό σχέδιο διαχείρισης του κινδύνου καταστροφών, καταρτισμένο με βάση εκτιμήσεις κινδύνου, το οποίο λαμβάνει δεόντως υπόψη τις πιθανές επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής και τις υφιστάμενες στρατηγικές προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και περιλαμβάνει: 1. Περιγραφή των βασικών κινδύνων που εκτιμώνται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 παράγραφος 1 της απόφασης αριθ. 1313/2013/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, η οποία αντικατοπτρίζει το υπάρχον προφίλ κινδύνου και την εξέλιξή του σε ενδεικτικό χρονικό διάστημα 25 έως 35 ετών. Η εκτίμηση βασίζεται, για κινδύνους που σχετίζονται με το κλίμα, σε σενάρια και προβλέψεις σχετικά με την κλιματική αλλαγή.	Ναι	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Νόμος 4662/20 «Εθνικός Μηχανισμός Διαχείρισης Κρίσεων και Αντιμετώπισης Κινδύνων, αναδιάρθρωση της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας, αναβάθμιση του συστήματος εθελοντισμού πολιτικής προστασίας, αναδιοργάνωση του Πυροσβεστικού Σώματος και άλλες διατάξεις» ☐ Εθνική Εκτίμηση Κινδύνων (National Risk Assessment for Greece/NRA) 2021 ☐ Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνου Καταστροφών (National Disaster Risk Management Plan/NDRMP) 	<p>Η Εθνική Εκτίμηση Κινδύνων (ΚΕΜΕΑ και Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας, NRA-GR 2019/επικαιρ.2021) αναδεικνύει ως βασικούς κινδύνους: τους σεισμούς, τις πλημμύρες, τις δασικές πυρκαγιές (ως κύριους κινδύνους), τα ακραία καιρικά φαινόμενα, τα τσουνάμι, τις κατολισθήσεις, τα ηφαίστεια (δυναμικούς), τους κινδύνους στον κυβερνοχώρο (αναδυόμενος), τα βιομηχανικά ατυχήματα και τα ραδιολογικά/πυρηνικά ατυχήματα.</p> <p>Η ΓΓ Πολ.Προ. προέβη σε ανάλυση υψηλής επίδρασης καιρικών φαινομένων κατά την περίοδο 2000-2020 και ανασκόπηση των μελλοντικών αλλαγών σε έντονα και ακραία καιρικά φαινόμενα λόγω της κλιματικής αλλαγής τα ευρήματα της οποίας ενσωματώθηκαν στο Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνου Καταστροφών (NDRMP).</p> <p>Το NDRMP εξετάζει σεισμούς, πλημμύρες και δασικές πυρκαγιές, κύματα ξηρασίας και καύσιμα, άνοδο</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							της στάθμης της θάλασσας και διάβρωση των ακτών, κατολισθήσεις, ανθρώπινες μολυσματικές ασθένειες – πανδημία, μολυσματικές ασθένειες ζώων και φυτών, χημικά, βιολογικά, ακτινολογικά και πυρηνικά (XBΠΠ) περιστατικά και απειλές, διασυνοριακά γεγονότα, ζητήματα φτώχειας και απειλών ευημερίας και δομημένης ευπάθειας του περιβάλλοντος.
				2. Περιγραφή των μέτρων πρόληψης, ετοιμότητας και απόκρισης σε καταστροφές για την αντιμετώπιση των κύριων κινδύνων που εντοπίστηκαν. Τα μέτρα ιεραρχούνται ανάλογα με τους κινδύνους καθώς και τις οικονομικές τους επιπτώσεις, τις ελλείψεις σε επίπεδο ικανοτήτων, την αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητα, λαμβανομένων υπόψη των πιθανών εναλλακτικών λύσεων.	Ναι	☐ Νόμος 4662/20 «Εθνικός Μηχανισμός Διαχείρισης Κρίσεων και Αντιμετώπισης Κινδύνων, αναδιάρθρωση της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας, αναβάθμιση του συστήματος εθελοντισμού πολιτικής προστασίας, αναδιοργάνωση του Πυροσβεστικού Σώματος και άλλες διατάξεις» ☐ Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνου Καταστροφών (National Disaster Risk Management Plan /NDRMP) ☐ Σχεδιασμός Αντιμετώπισης Φυσικών Καταστροφών Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας (civilprotection.gr)	<p>Το NDRMP περιλαμβάνει προτεραιότητες πρόληψης, ετοιμότητας και μέτρα ανταπόκρισης για τα χρονικά διαστήματα 2025, 2030 και 2040.</p> <p>Τα οριζόντια μέτρα εφαρμόζονται σε πολλαπλούς κινδύνους/γενικούς κινδύνους.</p> <p>Τα ειδικά μέτρα αφορούν πλημμύρες, σεισμούς, δασικές πυρκαγιές, καύσωνες και ξηρασία, ακραία καιρικά φαινόμενα, κατολισθήσεις, ανθρώπινες μολυσματικές ασθένειες, τεχνολογικά και XBΠΠ γεγονότα. Τα ειδικά μέτρα κινδύνων τίθενται σε προτεραιότητα μέσω ενός πλαισίου πολλαπλών κριτηρίων ανάλογα με τους κινδύνους και τις οικονομικές επιπτώσεις (NRA), ευαισθησίας στην κλιματική αλλαγή (ανά διαθέσιμη βιβλιογραφία), βιωσιμότητας, κενών δυναμικότητας, αποτελεσματικότητας, αποδοτικότητας και επείγοντος (ανά διαγνωστική ανάλυση και κρίση εμπειρογνομώνων) εξετάζοντας πιθανές εναλλακτικές λύσεις.</p> <p>Τα μέτρα προτεραιότητας είναι σε</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							ευθυγράμμιση με τις διαθέσιμες πληροφορίες των εθνικών προγραμμάτων για το πλαίσιο CP/DRM, τα μέτρα που αναδεικνύονται από τις διαβουλεύσεις των αρμόδιων αρχών, και εισηγήσεις και εισροές από τη διαγνωστική ανάλυση του ελληνικού πλαισίου CP/DRM της Παγκόσμιας Τράπεζας (2021).
				3. Πληροφορίες σχετικά με τους χρηματοδοτικούς πόρους και μηχανισμούς που είναι διαθέσιμοι για την κάλυψη των δαπανών λειτουργίας και συντήρησης που συνδέονται με την πρόληψη, την ετοιμότητα και την απόκριση.	Ναι	☐ Εθνική εκτίμηση της ικανότητας διαχείρισης κινδύνων της Ελλάδας (National Risk Management capabilities assessment) 2018 ☐ Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνου Καταστροφών (National Disaster Risk Management Plan/NDRMP) ☐ Πίνακας με την περιγραφή των χρηματοδοτικών πόρων για την κάλυψη των δαπανών λειτουργίας και συντήρησης των επενδύσεων DRM στα Προγράμματα του ΕΣΠΑ με πληροφορία που επικαιροποιείται (ανάρτηση σε SFC Προγράμματος Πολιτικής Προστασίας ως other MS doc)	<p>Το NDRMP παρέχει πληροφορίες σχετικά με τους πόρους και τους μηχανισμούς που είναι διαθέσιμοι για το κόστος πρόληψης, ετοιμότητας και αντίδρασης, συμπ. της λειτουργίας και της συντήρησης. Αναφέρεται σε παρελθούσες και τρέχουσες χρηματοδοτικές ρυθμίσεις (ΠΠ 2014-20), στην ΠΠ 2021-27 και στα κονδύλια της ΕΕ που σχετίζονται με επενδύσεις σε CP/DRM (2021-27) και τη χρηματοδότηση και ασφάλιση μετά τον κίνδυνο.</p> <p>Παράλληλα, τηρείται πίνακας με την περιγραφή των χρηματοδοτικών πόρων για την κάλυψη των δαπανών λειτουργίας και συντήρησης των επενδύσεων DRM στα Προγράμματα του ΕΣΠΑ που επικαιροποιείται από την ΕΔ ΕΣΠΑ του Υπ.Κλιματικής Κρίσης & Πολιτικής Προστασίας, με τη συνεργασία της ΔΑ των Προγραμμάτων «Πολιτική Προστασία» και «Περιβάλλον & Κλιματική Αλλαγή» και των ΔΑ των ΠεΠ που περιλαμβάνουν επενδύσεις στον τομέα της πολιτικής προστασίας. Ο πίνακας αυτός έχει</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							περιγραφή των μέτρων που προβλέπονται στα Προγράμματα για την αντιμετώπιση των key risks, των υπεύθυνων δημόσιων αρχών/φορέων για την υλοποίηση των μέτρων, της χρηματοδοτικής πηγής για την κάλυψη της λειτουργίας και της συντήρησης τους και καλύπτει την προγραμματική περίοδο 2021-2027.
2.5. Επικαιροποιημένος σχεδιασμός για τις απαιτούμενες επενδύσεις στους τομείς των υδάτων και των λυμάτων	ΕΤΠΑ	RSO2.5. Προαγωγή της πρόσβασης στην ύδρευση και της βιώσιμης διαχείρισης του νερού	Όχι	Για τον καθένα ή και τους δύο τομείς έχει θεσπισθεί εθνικό σχέδιο επενδύσεων το οποίο περιλαμβάνει:1. Εκτίμηση της τρέχουσας κατάστασης όσον αφορά την εφαρμογή της οδηγίας 91/271/ΕΟΚ του Συμβουλίου και της οδηγίας 98/83/ΕΚ του Συμβουλίου.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				2. Προσδιορισμό και προγραμματισμό των δημόσιων επενδύσεων, συμπεριλαμβανομένης ενδεικτικής δημοσιονομικής εκτίμησης:α) που απαιτούνται για την εφαρμογή της οδηγίας 91/271/ΕΟΚ, συμπεριλαμβανομένης ιεράρχησης όσον αφορά το μέγεθος των οικισμών και τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις, με ανάλυση των επενδύσεων για κάθε συγκέντρωση λυμάτων·β) που απαιτούνται για την εφαρμογή της οδηγίας 98/83/ΕΚ·γ) που απαιτούνται για την ανταπόκριση στις ανάγκες	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορου υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				που απορρέουν από την οδηγία (ΕΕ) 2020/2184, όσον αφορά ιδίως τις αναθεωρημένες παραμέτρους ποιότητας που ορίζονται στο παράρτημα Ι της εν λόγω οδηγίας.			
				3. Εκτίμηση των επενδύσεων που απαιτούνται για την ανανέωση των υφιστάμενων υποδομών ύδρευσης και αποχέτευσης, συμπεριλαμβανομένων των δικτύων, ανάλογα με την ηλικία τους και τα σχέδια απόσβεσης.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				4. Ένδειξη των δυνατικών πηγών δημόσιας χρηματοδότησης, εφόσον χρειάζονται για τη συμπλήρωση των τελών χρήσης.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
2.6. Επικαιροποιημένος σχεδιασμός για τη διαχείριση των αποβλήτων	ΕΤΠΑ	RSO2.6. Προαγωγή της μετάβασης σε κυκλική οικονομία και σε αποδοτική ως προς τους πόρους οικονομία	Όχι	Εφαρμόζονται ένα ή περισσότερα σχέδια διαχείρισης αποβλήτων, όπως αναφέρονται στο άρθρο 28 της οδηγίας 2008/98/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, τα οποία καλύπτουν ολόκληρη την επικράτεια του κράτους μέλους, και περιλαμβάνουν: 1. Ανάλυση της τρέχουσας κατάστασης όσον αφορά την διαχείριση αποβλήτων στην οικεία γεωγραφική περιοχή, όπου περιλαμβάνονται το είδος, η ποσότητα και η πηγή των παραγόμενων αποβλήτων και αξιολόγηση της μελλοντικής εξέλιξής τους, λαμβανομένων	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				υπόψη των αναμενόμενων επιπτώσεων των μέτρων που προβλέπονται στο ή στα προγράμματα πρόληψης δημιουργίας αποβλήτων που καταρτίζονται σύμφωνα με το άρθρο 29 της οδηγίας 2008/98/ΕΚ.			
				2. Εκτίμηση των υφιστάμενων συστημάτων συλλογής αποβλήτων, όπου περιλαμβάνονται τα συλλεγόμενα υλικά και η εδαφική κάλυψη της χωριστής συλλογής και μέτρα για τη βελτίωση της λειτουργίας της, καθώς και εκτίμηση της ανάγκης για νέα προγράμματα συλλογής.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				3. Εκτίμηση του επενδυτικού κενού που αιτιολογεί την ανάγκη για κλείσιμο των υφιστάμενων εγκαταστάσεων αποβλήτων και πρόσθετες ή αναβαθμισμένες υποδομές αποβλήτων, με πληροφορίες σχετικά με τις πηγές των διαθέσιμων εσόδων για την κάλυψη των δαπανών λειτουργίας και συντήρησης.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				4. Πληροφορίες για τα κριτήρια σχετικά με τον εντοπισμό τοποθεσιών για τον τρόπο προσδιορισμού των μελλοντικών τοποθεσιών εγκαταστάσεων και για τη χωρητικότητα των μελλοντικών εγκαταστάσεων επεξεργασίας αποβλήτων.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
2.7. Πλαίσιο δράσης προτεραιότητας για τα αναγκαία μέτρα διατήρησης που περιλαμβάνουν συγχρηματοδότηση από την Ένωση	ΕΤΠΑ	RSO2.7. Ενίσχυση της προστασίας και της διατήρησης της φύσης, της βιοποικιλότητας και των πράσινων υποδομών, μεταξύ άλλων σε αστικές περιοχές, και μείωση όλων των μορφών ρύπανσης	Ναι	Για παρεμβάσεις που υποστηρίζουν μέτρα διατήρησης της φύσης σε σχέση με περιοχές Natura 2000 οι οποίες εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου. Έχει θεσπιστεί πλαίσιο δράσης προτεραιότητας κατά το άρθρο 8 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, το οποίο περιλαμβάνει όλα τα στοιχεία που απαιτούνται από το πρότυπο για το πλαίσιο δράσης προτεραιότητας για την περίοδο 2021-2027, όπως συμφωνήθηκε από την Επιτροπή και τα κράτη μέλη, συμπεριλαμβανομένων προσδιορισμού των μέτρων προτεραιότητας και εκτίμησης των χρηματοδοτικών αναγκών.	Ναι	ΠΛΑΙΣΙΟ ΔΡΑΣΕΩΝ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΔΙΚΤΥΟ NATURA 2000 στην Ελλάδα σύμφωνα με το άρθρο 8 της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας («Οδηγία για τους οικοτόπους») για την περίοδο του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου 2021–2027 (https://ypen.gov.gr/wp-content/uploads/2021/04/PAF-EL_FINAL.pdf)	Τα πλαίσια δράσεων προτεραιότητας (ΠΔΠ) αποτελούν εργαλεία στρατηγικού πολυετούς σχεδιασμού τα οποία έχουν ως στόχο την ολοκληρωμένη παρουσίαση των μέτρων που απαιτούνται για τη διαχείριση και προστασία του πανευρωπαϊκού δικτύου Natura 2000 και της συνδεδεμένης με αυτό πράσινης υποδομής και τον προσδιορισμό των χρηματοδοτικών αναγκών για τα εν λόγω μέτρα τη σύνδεσή τους με τα αντίστοιχα χρηματοδοτικά προγράμματα της ΕΕ. Σύμφωνα με τους στόχους της Οδηγίας της ΕΕ για τους οικοτόπους, τα μέτρα που πρέπει να προσδιορίζονται στα πλαίσια δράσεων προτεραιότητας σχεδιάζονται με κύριο σκοπό «τη διασφάλιση της διατήρησης, ή της αποκατάστασης σε ικανοποιητική κατάσταση των φυσικών οικοτόπων και των ειδών ενωσιακής σημασίας, λαμβανομένων υπόψη των οικονομικών, κοινωνικών και πολιτιστικών απαιτήσεων, καθώς και των περιφερειακών και τοπικών ιδιομορφιών». Η νομική βάση του πλαισίου δράσεων προτεραιότητας είναι το άρθρο 8 παράγραφος 1 της Οδηγίας για τους οικοτόπους, το οποίο επιβάλλει στα κράτη μέλη την υποχρέωση να αποστέλλουν, κατά περίπτωση, στην Επιτροπή τις εκτιμήσεις τους.
3.1. Ολοκληρωμένος			Όχι	Εφαρμόζεται πολυτροπική χαρτογράφηση των υφιστάμενων	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
σχεδιασμός μεταφορών στο κατάλληλο επίπεδο	ΕΤΠΑ	<p>RSO3.1. Ανάπτυξη ανθεκτικού στην κλιματική αλλαγή, έξυπνου, ασφαλούς, βιώσιμου και διατροφικού ΔΕΔ-Μ</p> <p>RSO3.2. Ανάπτυξη και ενίσχυση βιώσιμης, ανθεκτικής στην κλιματική αλλαγή, έξυπνης και διατροφικής εθνικής, περιφερειακής και τοπικής κινητικότητας, με καλύτερη πρόσβαση στο ΔΕΔ-Μ και διασυνοριακή κινητικότητα</p>		και σχεδιαζόμενων υποδομών, πλην του τοπικού επιπέδου, έως το 2030, η οποία:1. Περιλαμβάνει οικονομική εκτίμηση των σχεδιαζόμενων επενδύσεων, με βάση αξιόπιστη ανάλυση ζήτησης και κατάρτιση κυκλοφοριακών μοντέλων, η οποία θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις αναμενόμενες επιπτώσεις του ανοίγματος των αγορών των σιδηροδρομικών υπηρεσιών.			
				2. Συνάδει με τα στοιχεία του ενοποιημένου εθνικού σχεδίου για την ενέργεια και το κλίμα που σχετίζονται με τις μεταφορές.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				3. Περιλαμβάνει επενδύσεις σε διαδρόμους του κεντρικού δικτύου του ΔΕΔ-Μ, όπως ορίζονται στον κανονισμό για τη θέσπιση του μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη», σύμφωνα με τα αντίστοιχα προγράμματα εργασίας για τους διαδρόμους του κεντρικού δικτύου του ΔΕΔ-Μ.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				4. Για επενδύσεις εκτός των διαδρόμων του κεντρικού δικτύου του ΔΕΔ-Μ, συμπεριλαμβανομένων των διασυνοριακών τμημάτων, εξασφαλίζει τη συμπληρωματικότητα παρέχοντας επαρκή συνδεσιμότητα των αστικών	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορου υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				δικτύων, των περιφερειών και των τοπικών κοινοτήτων στο κεντρικό ΔΕΔ-Μ και στους κόμβους του.			
				5. Εξασφαλίζει τη διαλειτουργικότητα του σιδηροδρομικού δικτύου και, κατά περίπτωση, υποβάλλει εκθέσεις σχετικά με την ανάπτυξη του ERTMS σύμφωνα με τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2017/6 της Επιτροπής.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				6. Προάγει την πολυτροπικότητα, εντοπίζοντας τις ανάγκες για τερματικούς σταθμούς συνδυασμένων μεταφορών ή μεταφόρτωσης για φορτία και επιβάτες.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				7. Περιλαμβάνει μέτρα σχετικά με τον σχεδιασμό των υποδομών που αποσκοπούν στην προώθηση των εναλλακτικών καυσίμων, σύμφωνα με τα εκάστοτε εθνικά πλαίσια πολιτικής.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				8. Παρουσιάζει τα αποτελέσματα της εκτίμησης των κινδύνων για την οδική ασφάλεια σύμφωνα με τις υφιστάμενες εθνικές στρατηγικές οδικής ασφάλειας, καθώς και χαρτογράφηση των οδών και των τμημάτων που επηρεάζονται με ιεράρχηση των αντίστοιχων επενδύσεων.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				9. Παρέχει πληροφορίες για τους	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				χρηματοδοτικούς πόρους που αντιστοιχούν στις σχεδιαζόμενες επενδύσεις και που απαιτούνται για την κάλυψη των δαπανών λειτουργίας και συντήρησης των υφιστάμενων και σχεδιαζόμενων υποδομών.			
4.1. Στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για τις ενεργητικές πολιτικές για την αγορά εργασίας	ΕΤΠΑ ΕΚΤ+	RSO4.1. Ενίσχυση της αποτελεσματικότητας και της ικανότητας ένταξης των αγορών εργασίας και της πρόσβασης σε ποιοτικές θέσεις απασχόλησης μέσω της ανάπτυξης των κοινωνικών υποδομών και της προώθησης της κοινωνικής οικονομίας ESO4.1. Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση και μέτρα ενεργοποίησης για όλα τα άτομα που αναζητούν εργασία, συγκεκριμένα, τους νέους, ιδίως	Όχι	Εφαρμόζεται στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για τις ενεργητικές πολιτικές για την αγορά εργασίας βάσει των κατευθυντήριων γραμμών για την απασχόληση, το οποίο περιλαμβάνει: 1. Ρυθμίσεις για τη διενέργεια κατάρτισης προφίλ των ατόμων που ζητούν εργασία και την εκτίμηση των αναγκών τους.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				2. Πληροφορίες σχετικά με τις νέες θέσεις εργασίας και τις ευκαιρίες απασχόλησης, λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες της αγοράς εργασίας.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				3. Ρυθμίσεις ώστε να διασφαλίζεται ότι ο σχεδιασμός, η υλοποίηση, η παρακολούθηση και η επανεξέτασή του διενεργούνται σε στενή συνεργασία με τα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				4. Ρυθμίσεις για την παρακολούθηση, την αξιολόγηση και την επανεξέταση των ενεργητικών πολιτικών για την αγορά εργασίας.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
		μέσω της υλοποίησης των εγγυήσεων για τη νεολαία, τους μακροχρόνια ανέργους και τις μειονεκτούσες ομάδες στην αγορά εργασίας, και για τα οικονομικώς αδρανή άτομα, καθώς και μέσω της προώθησης της αυτοαπασχόλησης και της κοινωνικής οικονομίας.		5. Όσον αφορά τις παρεμβάσεις για την απασχόληση των νέων, τεκμηριωμένες και στοχοθετημένες διαδρομές για τους νέους που βρίσκονται εκτός απασχόλησης, εκπαίδευσης ή κατάρτισης, οι οποίες περιλαμβάνουν μέτρα προσέγγισης και βασίζονται σε ποιοτικά κριτήρια, λαμβανομένων υπόψη των κριτηρίων για ποιοτικά προγράμματα μαθητείας και πρακτικής άσκησης, στο πλαίσιο εφαρμογής των προγραμμάτων εγγύησης για τη νεολαία.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
4.2. Εθνικό στρατηγικό πλαίσιο για την ισότητα των φύλων	EKT+ EΤΠA	ESO4.3. Προώθηση της ισόρροπης συμμετοχής των φύλων στην αγορά εργασίας, ισότιμων συνθηκών εργασίας και καλύτερης ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής, μεταξύ άλλων μέσω της	Ναι	Εφαρμόζεται εθνικό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την ισότητα των φύλων, το οποίο περιλαμβάνει: 1. Τεκμηριωμένο προσδιορισμό των προκλήσεων για την ισότητα των φύλων.	Ναι	- https://isotita.gr/statistika-stoixeia-meletes/ - https://ypergasias.gov.gr/isotita-ton-fylon/ - Ν. 4531/2018 - Ν. 4604/2019 και στη σχετική ΕΓΚΥΚΛΙΟ αριθ.1/2020 για Οδηγίες εφαρμογής Δημόσια ηλεκτρονική διαβούλευση για το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2021-2025 στο opengon.gr όπου βλ. ειδικότερα στο Κεφάλαιο 1: Πλαίσιο πολιτικής Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2021-2025	Το Παρατηρητήριο για την Ισότητα των Φύλων λειτουργεί στο Τμήμα Τεκμηρίωσης, Έρευνας & Ψηφιακής Υποστήριξης στη ΓΓ Δημογραφικής & Οικογενειακής Πολιτικής & Ισότητας των Φύλων (ΓΓΔΟΠΦ) στο Υπ. Εργασίας & Κοιν. Υποθέσεων (ΥπεΚΥπ) και αποτελεί τον εθνικό μηχανισμό συλλογής και διάχυσης δεικτών φύλου με σκοπό να παρακολουθεί διαχρονικά τις τάσεις, εξελίξεις καθώς και τα κρίσιμα μεγέθη για την ανισότητα των φύλων στην Ελλάδα. Βασίζεται σε ποσοτικά και ποιοτικά δεδομένα που προέρχονται από την ΕΛΣΤΑΤ, την EUROSTAT και πλήθος άλλων εθνικών και διεθνών πηγών, θα συνεχίσει να λειτουργεί και

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορου υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
		πρόσβασης σε οικονομικά προσιτή φροντίδα παιδιών και εξαρτώμενων ατόμων RSO4.1. Ενίσχυση της αποτελεσματικότητας και της ικανότητας ένταξης των αγορών εργασίας και της πρόσβασης σε ποιοτικές θέσεις απασχόλησης μέσω της ανάπτυξης των κοινωνικών υποδομών και της προώθησης της κοινωνικής οικονομίας					θα ενισχυθεί ο ρόλος του. Όπως αναφέρεται στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2021-2025 (ΕΣΔΙΦ), παρόλο που έχει σημειωθεί πρόοδος όσον αφορά τη συλλογή δεδομένων με βάση το φύλο, πρέπει να υπάρξει ενίσχυση και ευθυγράμμιση με τις κατευθύνσεις της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης και για το λόγο αυτό, υπογραμμίζεται η σημασία της αναβάθμισης του Παρατηρητηρίου in-house και της εμπλοκής όλων των ενδιαφερομένων, των κυβερνητικών φορέων και αρχών, της τοπικής αυτοδιοίκησης, της κοινωνίας των πολιτών και των επίσημων υπηρεσιών συλλογής δεδομένων.
				2. Μέτρα για την αντιμετώπιση των διαφορών μεταξύ των φύλων ως προς την απασχόληση, τις αμοιβές, τις συντάξεις και την προώθηση της ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής για γυναίκες και άνδρες, μεταξύ άλλων μέσω της βελτίωσης της πρόσβασης σε προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα, με στόχους και με παράλληλο σεβασμό του ρόλου και της αυτονομίας των κοινωνικών εταίρων.	Ναι	- http://www.opengov.gr/minlab/?p=5334 στο κεφ. 3 του ΕΣΔΙΦ αναλυτικά - Ν. 4808 /2021 - #GIL4W	ΕΣΔΙΦ κεφ. 3 αναλυτικά. Το ΕΣΔΙΦ 2021-2025 οργανώνεται γύρω από 4 Άξονες, ο καθένας εκ των οποίων επικεντρώνεται σε μια συγκεκριμένη θεματική διάσταση των πολιτικών ισότητας των φύλων. Η εξειδίκευση των αξόνων σε στόχους βασίστηκε στο πλαίσιο στρατηγικής που προσδιορίζεται από την Ατζέντα 2030 του ΟΗΕ για την Βιώσιμη Ανάπτυξη, την Στρατηγική του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Ισότητα των Φύλων 2018-2023, την Ευρωπαϊκή Στρατηγική για την Ισότητα των Φύλων 2020-2025, το Σχέδιο Ανάπτυξης για την Ελληνική Οικονομία και τις απαιτήσεις για την Ισότητα των Φύλων στο πλαίσιο της νέας ΠΠ 2021-2027.

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							<p>Ο Ν. 4808 / 2021 θεσπίστηκε για την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής και την προστασία από τη βία και την παρενόχληση στην εργασία και ενσωματώνει στο εθνικό δίκαιο την οδηγία (ΕΕ) 2019 / 1158. Με τον ίδιο νόμο κυρώνεται η Σύμβαση 190 του ΔΟΕ για την εξάλειψη της βίας και της παρενόχλησης στην εργασία και ολοκληρώνεται το ισχύον νομικό πλαίσιο για την απαγόρευση των διακρίσεων και την ίση μεταχείριση στην εργασία και στην απασχόληση.</p> <p>Στα εμβληματικά έργα του ΕΣΔΙΦ συμπεριλαμβάνονται οι Νταντάδες της Γειτονιάς και το ελληνικό Κέντρο Καινοτομίας για Γυναίκες.</p>
				3. Ρυθμίσεις για την παρακολούθηση, την αξιολόγηση και την επανεξέταση του στρατηγικού πλαισίου πολιτικής και των μεθόδων συλλογής δεδομένων που βασίζονται σε δεδομένα με ανάλυση ανά φύλο.	Ναι	☐ https://isotita.gr/statistika-stoixeia-meletes/ ☐ Ν. 4604/2019 και σχετική ΕΓΚΥΚΛΙΟ αριθ.1/2020 για Οδηγίες εφαρμογής ☐ Συγκρότηση του Εθνικού Συμβουλίου Ισότητας των Φύλων (ΕΣΙΦ) ☐ http://www.opengov.gr/minlab/?p=5334 ειδικότερα στο κεφ 4. Διαδικασία Παρακολούθησης του ΕΣΔΙΦ όπου περιγράφει τα επίπεδα παρακολούθησης, αξιολόγησης και επανεξέτασης του για την περίοδο εφαρμογής.	<p>ΕΣΔΙΦ κεφ. 4.</p> <p>Το ΕΣΔΙΦ είναι ένα δυναμικό στρατηγικό κείμενο το οποίο θα επανεξετάζεται ετησίως, με εξαίρεση το πρώτο έτος εφαρμογής, δηλαδή το 2021. Η ανάγκη για αναθεώρηση και προτεινόμενες διορθώσεις θα εξετάζονται κατά κύριο λόγο από το Εθνικό Συμβούλιο για την Ισότητα των Φύλων (ΕΣΙΦ) σε μια διευρυμένη συνεδρίαση, ακολουθούμενη από θεματική διαβούλευση.</p> <p>Πρόκειται για την πρώτη προσπάθεια δημιουργίας μιας πολυεπίπεδης διαδικασίας παρακολούθησης, η οποία παρέχει πληροφορίες ανατροφοδότησης για όλα τα έργα που υλοποιούνται μέσω όλων των διαύλων πολιτικής, όπως</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							<p>περιγράφεται στο άρθρο 10 του ν. 4604/2019 και την πρώτη εγκύκλιο εφαρμογής του. Όλες οι πληροφορίες που θα επιλεγούν θα αναλυθούν και θα μετατραπούν σε στατιστικά δεδομένα προκειμένου να αξιολογηθεί η πρόοδος της εφαρμογής και να αναβαθμιστούν τα δεδομένα που αφορούν το φύλο που διατηρούνται στο Παρατηρητήριο για την Ισότητα των Φύλων.</p> <p>Οι δείκτες που θα απολογίζονται με ποσοτικούς όρους το ΕΣΔΙΦ είναι διαθέσιμοι και συνάδουν με την ευρωπαϊκή στοχοθεσία και τη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης. Παράλληλα η υλοποίηση θα απολογίζεται και με ποιοτικά κριτήρια όπως παραγωγή νομοθεσίας κ.λπ.</p>
				<p>4. Ρυθμίσεις ώστε να διασφαλίζεται ότι ο σχεδιασμός, η υλοποίηση, η παρακολούθηση και η επανεξέτασή του διενεργούνται σε στενή συνεργασία με τα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη, συμπεριλαμβανομένων φορέων ισότητας, κοινωνικών εταίρων και της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών.</p>	<p>Ναι</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☐ https://isotita.gr/statistika-stoixeia-meletes/ ☐ Ν. 4604/2019 και σχετική ΕΓΚΥΚΛΙΟ αριθ.1/2020 για Οδηγίες εφαρμογής ☐ Συγκρότηση του Εθνικού Συμβουλίου Ισότητας των Φύλων (ΕΣΙΦ) ☐ http://www.opengov.gr/minlab/?p=5334 ειδικότερα στα κεφ. 2, 4 και 5 	<p>Το ΕΣΙΦ είναι ο υπεύθυνος φορέας για τη διαβούλευση και παρακολούθηση των πολιτικών για την ισότητα των φύλων και ενεργεί ως συμβουλευτικό γνωμοδοτικό όργανο στη ΓΓΟΔΠΦ. Απαρτίζεται από εκπροσώπους των κυβερνητικών οργανισμών, άτομα αναγνωρισμένου κύρους και εκπροσώπους ΜΚΟ. Εκτός από τη μόνιμη του σύνθεση, μπορεί επίσης να λειτουργεί με έκτακτες συνεδριάσεις και ημερήσια διάταξη.</p> <p>Επιπρόσθετα, η ΓΓΟΔΠΦ βρίσκεται σε συνεχή ανεπίσημο διάλογο με τους κοινωνικούς εταίρους και τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, προκειμένου να προωθήσει τη διάσταση του φύλου, να ευαισθητοποιήσει και να</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							εντείνει τη συνεργασία μεταξύ όλων των μερών. Το ΕΣΔΙΦ 2021-2025 αναρτήθηκε στο oregon.gr όπου όλοι οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να σχολιάσουν το περιεχόμενο του, να προτείνουν πιθανές βελτιώσεις και προσθήκες. Βλ. για τη διαδικασία διαμόρφωσης του ΕΣΙΦ στα κεφάλαια 2.1 Διαβούλευση στο ΕΣΙΦ και 2.2 Συμμετοχή των κυβερνητικών φορέων στην διαμόρφωση των τομεακών πολιτικών για την ενσωμάτωση της οπτικής του φύλου, καθώς και στο κεφ. 5, ενώ στο κεφ. 4. Διαδικασία Παρακολούθησης του ΕΣΔΙΦ περιγράφεται το σχήμα που εφαρμόζεται σε κεντρικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.
4.3. Στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για το σύστημα εκπαίδευσης και κατάρτισης σε όλα τα επίπεδα	ΕΚΤ+ ΕΤΠΑ	ESO4.6. Προώθηση της ίσης πρόσβασης σε ποιοτική και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση και κατάρτιση και της ολοκλήρωσής τους, ιδίως για τις μειονεκτούσες ομάδες, από την προσχολική εκπαίδευση και	Όχι	Εφαρμόζεται εθνικό ή περιφερειακό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για το σύστημα εκπαίδευσης και κατάρτισης, το οποίο περιλαμβάνει: 1. Τεκμηριωμένα συστήματα πρόγνωσης και πρόβλεψης των αναγκών σε δεξιότητες.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				2. Μηχανισμούς παρακολούθησης των αποφοίτων και υπηρεσίες ποιοτικής και αποτελεσματικής καθοδήγησης για εκπαιδευόμενους κάθε ηλικίας.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
		<p>φροντίδα έως τη γενική και επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, έως την τριτοβάθμια εκπαίδευση, καθώς και την εκπαίδευση και επιμόρφωση ενηλίκων, συμπεριλαμβανομένης της διευκόλυνσης της μαθησιακής κινητικότητας για όλους και της προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρίες RSO4.2.</p> <p>Βελτίωση της ισότιμης πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες εκπαίδευσης, κατάρτισης και διά βίου μάθησης χωρίς αποκλεισμούς μέσω της ανάπτυξης προσβάσιμων υποδομών, συμπεριλαμβανομένων της ενίσχυσης της</p>		3. Μέτρα για τη διασφάλιση της ισότιμης πρόσβασης και της συμμετοχής σε ποιοτική, οικονομικά προσιτή, συναφή, χωρίς διακρίσεις και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση και κατάρτιση και της ολοκλήρωσής της, καθώς και της απόκτησης βασικών ικανοτήτων σε όλα τα επίπεδα, συμπεριλαμβανομένης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				4. Μηχανισμό συντονισμού που να καλύπτει όλα τα επίπεδα εκπαίδευσης και κατάρτισης, συμπεριλαμβανομένης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, και σαφή ανάθεση αρμοδιοτήτων μεταξύ των σχετικών εθνικών ή/και περιφερειακών φορέων.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				5. Ρυθμίσεις για την παρακολούθηση, την αξιολόγηση και την επανεξέταση του στρατηγικού πλαισίου πολιτικής.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				6. Μέτρα που στοχεύουν σε ενήλικες χαμηλής ειδίκευσης και χαμηλών προσόντων και σε άτομα με μειονεκτικό κοινωνικοοικονομικό περιβάλλον και διαδρομές αναβάθμισης των δεξιοτήτων.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				7. Μέτρα για τη στήριξη των εκπαιδευτικών, των εκπαιδευτών και του ακαδημαϊκού προσωπικού όσον αφορά τις	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
		ανθεκτικότητας της εξ αποστάσεως και της διαδικτυακής εκπαίδευσης και κατάρτισης		κατάλληλες μεθόδους μάθησης, την αξιολόγηση και την πιστοποίηση των βασικών ικανοτήτων.			
				8. Μέτρα για την προώθηση της κινητικότητας των εκπαιδευομένων και του προσωπικού και της διακρατικής συνεργασίας των παρόχων εκπαίδευσης και κατάρτισης, μεταξύ άλλων μέσω της αναγνώρισης των μαθησιακών αποτελεσμάτων και των προσόντων.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
4.4. Εθνικό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την κοινωνική ένταξη και τη μείωση της φτώχειας	EKT+ EΤΠΑ	ESO4.8. Προαγωγή της ενεργητικής ένταξης για προώθηση των ίσων ευκαιριών, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της ενεργού συμμετοχής, καθώς και βελτίωση της απασχολησιμότητας, ειδικότερα των μειονεκτουσών ομάδων RSO4.3. Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης	Ναι	Εφαρμόζεται εθνικό ή περιφερειακό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής ή νομοθετικό πλαίσιο για την κοινωνική ένταξη και τη μείωση της φτώχειας, το οποίο περιλαμβάνει: 1. Τεκμηριωμένη διάγνωση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένης της παιδικής φτώχειας, ιδίως όσον αφορά την ισότιμη πρόσβαση σε ποιοτικές υπηρεσίες για τα παιδιά που βρίσκονται σε ευάλωτη κατάσταση, της έλλειψης στέγης, του χωροταξικού και εκπαιδευτικού διαχωρισμού, της περιορισμένης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες και υποδομές, και των ειδικών αναγκών των ευάλωτων ατόμων κάθε ηλικίας.	Ναι	1) ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΈΝΤΑΞΗ (ΕΣΚΕ) 2021 – 2027: ο Ενότητα 8.3 ο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ: Στατιστικά στοιχεία ο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V: Πίνακας για την Παρακολούθηση και Αξιολόγηση των μέτρων πολιτικής των βασικών κατηγοριών ωφελουμένων της ΕΣΚΕ 2) ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΕΣΚΕ 2021 – 2027 3) Ν. 4445/2016 (ΦΕΚ 236/Α/19-12-2016) 4) ΕΛΛΑΔΑ 2.0 (ΤΑΑ), μέτρο 16726	Η ΕΣΚΕ 21-27 στηρίζεται σε αποδεικτικά στοιχεία διάγνωσης της φτώχειας & του κοινωνικού αποκλεισμού (παιδική φτώχεια, πρόσβαση στην εκπαίδευση, παροχή ποιοτικών υπηρεσιών φροντίδας, έλλειψη στέγης, περιορισμένη πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες & υποδομές, ειδικές ανάγκες ευάλωτων ατόμων κάθε ηλικίας) που συλλέγονται από: 1) EUROSTAT, ΕΛΣΤΑΤ, Μητρώο Ανέργων ΑμεΑ ΟΑΕΔ, ΜΥ SCHOOL, OECD, EU-SILC σε συνδυασμό με την LFS 2) το Εθνικό Γεωπληροφοριακό Σύστημα (ΕΓΠΣ) του Εθνικού Μηχανισμού (ΕΜ) 3) ΟΠΣ ΕΣΠΑ 2014-20 4) στοιχεία Κέντρων Κοινότητας & Δομών Κοινων. Αλληλεγγύης

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
		περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, νοικοκυριών με χαμηλό εισόδημα και μειονεκτουσών ομάδων, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων με ειδικές ανάγκες, μέσω ολοκληρωμένων δράσεων που περιλαμβάνουν υπηρεσίες στέγασης και κοινωνικές υπηρεσίες					5) εξωτερική αξιολόγηση της ΕΣΚΕ 2014-2020. Περαιτέρω εργαλεία ΒΙ θα αναπτυχθούν με την λειτουργία της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης για την Κοινωνική Προστασία (ΕΨΠΚΠ) που αποτελεί την τεχνική επέκταση & μετεξέλιξη του ΕΓΠΣ του ΕΜ. Θα αντικαταστήσει τις υφιστάμενες εφαρμογές για την παροχή προνοιακών επιδομάτων ενοποιώντας τη διαδικασία υποβολής αίτησης για την υπαγωγή σε αυτά. Στην ΕΨΠΚΠ θα καταχωρίζονται ιδιωτικοί & δημόσιοι φορείς παροχής κοινωνικών προγραμμάτων & υπηρεσιών, το σύνολο αυτών & οι ωφελούμενοι τους. Ταυτόχρονα, θα αναβαθμιστούν τα τρία υποσυστήματα του ΕΓΠΣ του ΕΜ, συμπ. του GIS.
				2. Μέτρα για την πρόληψη και την καταπολέμηση του διαχωρισμού σε όλους τους τομείς, μεταξύ άλλων κοινωνική προστασία, αγορές εργασίας χωρίς αποκλεισμούς και πρόσβαση σε ποιοτικές υπηρεσίες για τα ευάλωτα άτομα, συμπεριλαμβανομένων των μεταναστών και των προσφύγων.	Ναι	1) ΕΣΚΕ 2021 – 2027: ο Ενότητα 8.1 ο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: Αποτύπωση δράσεων ανά μέτρο / πολιτική προτεραιότητα και επιχειρησιακό άξονα, ΕΝΟΤΗΤΑ 5.6 (Συνέργειες με λοιπές στρατηγικές) ο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V: Πίνακας για την Παρακολούθηση και Αξιολόγηση των μέτρων πολιτικής των βασικών κατηγοριών ωφελουμένων της ΕΣΚΕ 2) Ν. 4445/2016 (ΦΕΚ 236/Α/19-12-2016)	Στην ΕΣΚΕ 2021-2027: ☐ προσεγγίζονται ανάγκες των ευπαθών ομάδων (συμπεριλαμβανομένων παιδιών, ΑμεΑ & παιδιών μεΑ, ηλικιωμένων, αστέγων, Ρομά, μεταναστών και αιτούντων ασύλου, ατόμων σε κίνδυνο φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού, ανέργων) και εξειδικεύεται πλήθος δράσεων ανά ομάδα, ☐ κινητοποιείται πλήθος αρμοδίων φορέων σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, ☐ συμπεριλαμβάνονται δράσεις συναρμόδιων Υπουργείων και ΟΤΑ Α΄ & Β΄ βαθμού.

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							Η καταπολέμηση του διαχωρισμού αποτελεί βασικό στόχο της ΕΣΚΕ και έχει αποτυπωθεί στο Παράρτημα V, το οποίο αναφέρει και ενδεικτικές δράσεις από άλλες Εθνικές Στρατηγικές και Προγράμματα.
				3. Μέτρα για τη μετάβαση από την ιδρυματική περιθαλψη στη φροντίδα σε επίπεδο οικογένειας και τοπικής κοινότητας.	Ναι	<p>1) Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία (ΕΣΔ ΑμεΑ)</p> <p>2) ΕΣΚΕ 2021 – 2027: Ενότητα 5.6.1.2 (Εθνική Στρατηγική για την Αποϊδρυματοποίηση)</p> <p>3) ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 4837 (ΦΕΚ Α' 178/01-10-2021)</p> <p>4) ΦΕΚ ΥΟΔΔ/314/23-04-2020 Σύσταση Ομάδα Εργασίας με θέμα: Προσωπικός Βοηθός για τα άτομα με Αναπηρία</p>	<p>Η ΕΣΚΕ 2021-2027 περιλαμβάνει ως προτεραιότητα την προώθηση της αποϊδρυματοποίησης και της αποκατάστασης, με έμφαση σε ΑμεΑ, ηλικιωμένους, παιδιά και παιδιά μεΑ, που εναρμονίζεται με το ΕΣΔ ΑμεΑ και την Εθνική Στρατηγική για την αποϊδρυματοποίηση,</p> <p>Την ΠΠ 2014-20 υλοποιούνται μέτρα όπως :</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης (ΣΥΔ) για ΑμεΑ ☐ Κέντρα Δημέρευσης και Ημερήσιας Φροντίδας (ΚΔΗΦ) ☐ ΚΔΗΦ Παιδιών μεΑ ☐ Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών μεΑ ☐ Λοιπά μέτρα πρόληψης της παραπομπής σε υπηρεσίες κλειστής φροντίδας. <p>Στον Ν. 4837 εντάσσονται και μέσα πρώιμης διάγνωσης αναπτυξιακών θεμάτων των παιδιών, προωθείται η βελτίωση εφαρμογής του θεσμού και συστήματος αναδοχής /υιοθεσίας καθώς και η εισαγωγή του μέτρου Διαμερίσματα Ημιαυτόνομης Διαβίωσης</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							<p>για εφήβους που διαβιούν σε μονάδες ιδρυματικής φροντίδας.</p> <p>Στην ΠΠ 2021-2027 προβλέπονται:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ η ανάπτυξη ξενώνων άμεσης υποδοχής και βραχείας φιλοξενίας παιδιών προς αναδοχή ☐ δράσεις για την συμμετοχή μειονεκτουςών ομάδων στον αθλητισμό, τον πολιτισμό και την ενεργή κοινωνική ζωή χωρίς αποκλεισμούς ☐ Προσωπικός Βοηθός για ΑμεΑ κ.α
				<p>4. Ρυθμίσεις ώστε να διασφαλίζεται ότι ο σχεδιασμός, η υλοποίηση, η παρακολούθηση και η επανεξέτασή του διενεργούνται σε στενή συνεργασία με τα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη, όπως οι κοινωνικοί εταίροι και οι σχετικές οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών.</p>	<p>Ναι</p>	<p>1) ΕΣΚΕ 2021 – 2027:</p> <ul style="list-style-type: none"> ο Ενότητες 8.4 και 8.5 ο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV: Χρονολόγιο βασικών ενεργειών σχεδιασμού και εκπόνησης της ΕΣΚΕ ο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI: Όργανα Διαβούλευσης σε εθνικό και αυτοδιοικητικό επίπεδο για την κατάρτιση, παρακολούθηση, αξιολόγηση και αναθεώρηση της ΕΣΚΕ <p>2) ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΕΣΚΕ 2021 – 2027: Ενότητα 4 (Όργανα διαβούλευσης σε εθνικό και αυτοδιοικητικό επίπεδο)</p> <p>3) Ν. 4445/2016 (ΦΕΚ 236/Α/19-12-2016)</p> <p>4) Δημόσια ηλεκτρονική διαβούλευση για την «Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη και Μείωση της Φτώχειας»</p>	<p>Στον σχεδιασμό της ΕΣΚΕ η διαβούλευση με τους εμπλεκόμενους (δημόσιοι, ιδιωτικοί & συνδικαλιστικοί φορείς, ΑΕΙ κ.α.) διασφαλίστηκε με συμμετοχή στην εξωτερική αξιολόγηση της ΕΣΚΕ 2014-20, στην εκπόνηση της νέας ΕΣΚΕ και στην ηλεκτρονική δημόσια διαβούλευση (Παράρτημα IV ΕΣΚΕ).</p> <p>Κατά την παρακολούθηση και αξιολόγηση η διαβούλευση θα διασφαλιστεί σε εθνικό και αυτοδιοικητικό επίπεδο μέσω:</p> <ul style="list-style-type: none"> • της Εθν. Επιτροπής Κοιν. Προστασίας & των αντίστοιχων περιφερειακών και τοπικών επιτροπών διαβούλευσης • της σύστασης & λειτουργίας των θεματικών ομάδων εργασίας με εκπροσώπους αντιπροσ/κών φορέων των ομάδων-στόχου

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							<ul style="list-style-type: none"> της συνεργασίας της Δ/σης Κοιν. Ένταξης & Κοιν. Συνοχής με τα όργανα του ΕΜ (σημεία επαφής, εποπτευόμενους φορείς του ΥπΕΚΥ, Δ/σεις Κοιν. Μέριμνας Περιφερειών και Περιφ. Παρατηρητήρια, Κοιν.Υπηρεσίες Δήμων, Κέντρα Κοινότητας). <p>Τα όργανα αυτά θα τροφοδοτούν ετησίως τον ΕΜ με στοιχεία και ετήσιες εκθέσεις αναφορικά με την πορεία υλοποίησης των δράσεων της ΕΣΚΕ, λαμβάνοντας από την Δ/ση υποστηρικτικά εργαλεία προς διευκόλυνση του έργου τους, και θα συμμετέχουν στην διαδικασία αναθεώρησης της ΕΣΚΕ, που θα πραγματοποιείται κάθε τρία χρόνια.</p>
4.5. Εθνικό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την ένταξη των Ρομά	ΕΚΤ+	ESO4.10. Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά	Όχι	Υφίσταται εθνικό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την ένταξη των Ρομά, το οποίο περιλαμβάνει: 1. Μέτρα για την επίσπευση της ένταξης των Ρομά, την πρόληψη και την εξάλειψη του διαχωρισμού, λαμβάνοντας υπόψη τη διάσταση του φύλου και την κατάσταση των νέων Ρομά, και ορίζει βασικά και μετρήσιμα ορόσημα και στόχους.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				2. Ρυθμίσεις για την παρακολούθηση, την αξιολόγηση και την επανεξέταση των μέτρων για την ένταξη των Ρομά.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				3. Ρυθμίσεις για την ενσωμάτωση μέτρων για την ένταξη των Ρομά σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				4. Ρυθμίσεις ώστε να διασφαλίζεται ότι ο σχεδιασμός, η υλοποίηση, η παρακολούθηση και η επανεξέτασή της διενεργούνται σε στενή συνεργασία με την κοινωνία των πολιτών των Ρομά και όλα τα άλλα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη, μεταξύ άλλων και σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
4.6. Στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την υγεία και τη μακροχρόνια περίθαλψη	ΕΚΤ+ ΕΤΠΑ	ESO4.11. Ενίσχυση της ισότιμης και έγκαιρης πρόσβασης σε ποιοτικές, βιώσιμες και οικονομικά προσιτές υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων υπηρεσιών που προάγουν την πρόσβαση σε στέγαση και φροντίδα με επίκεντρο τον άνθρωπο, συμπεριλαμβανομ	Όχι	Εφαρμόζεται εθνικό ή περιφερειακό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την υγεία, το οποίο εμπεριέχει: 1. Χαρτογράφηση των αναγκών στους τομείς της υγείας και της μακροχρόνιας περίθαλψης, μεταξύ άλλων σε ό,τι αφορά το ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό, με σκοπό τη διασφάλιση βιώσιμων και συντονισμένων μέτρων.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				2. Μέτρα για τη διασφάλιση της αποδοτικότητας, της βιωσιμότητας, της προσβασιμότητας και της οικονομικής προσιτότητας των υπηρεσιών υγείας και μακροχρόνιας περίθαλψης, μεταξύ άλλων με ιδιαίτερη	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
		<p>ένης της υγειονομικής περίθαλψης· εκσυγχρονισμός των συστημάτων κοινωνικής προστασίας, συμπεριλαμβανομ ένης της προώθησης της πρόσβασης στην κοινωνική προστασία, με ειδική έμφαση στα παιδιά και στις μειονεκτούσες ομάδες· βελτίωση της προσβασιμότητας , μεταξύ άλλων για τα άτομα με αναπηρίες, της αποτελεσματικότητας και της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης και των υπηρεσιών μακροχρόνιας περίθαλψης. RSO4.5. Εξασφάλιση ισότιμης πρόσβασης στην υγειονομική περίθαλψη και ενίσχυση της</p>		<p>επικέντρωση στα άτομα που είναι αποκλεισμένα από τα συστήματα υγείας και μακροχρόνιας περίθαλψης και στα πιο δυσπρόσιτα.</p>			
				<p>3. Μέτρα για την προώθηση των υπηρεσιών σε επίπεδο τοπικής κοινότητας και οικογένειας μέσω αποϊδρυματοποίησης, όπου περιλαμβάνονται η πρόληψη και η πρωτοβάθμια περίθαλψη, καθώς και οι υπηρεσίες περίθαλψης κατ' οίκον και σε επίπεδο τοπικής κοινότητας.</p>	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορου υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
		ανθεκτικότητας των συστημάτων υγείας, συμπεριλαμβανομένης της πρωτοβάθμιας υγειονομικής περίθαλψης, και προώθηση της μετάβασης από την ιδρυματική φροντίδα στη φροντίδα που βασίζεται σε επίπεδο οικογένειας και τοπικής κοινότητας					

5. Αρμόδιες για το πρόγραμμα αρχές

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ια) και άρθρα 71 και 84 του ΚΚΔ

Πίνακας 13: Αρχές του προγράμματος

Αρμόδιες για το πρόγραμμα αρχές	Επωνυμία του φορέα	Όνομα αρμοδίου επικοινωνίας	Θέση	Ηλεκτρονική διεύθυνση
Διαχειριστική αρχή	ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	ΣΑΡΑΦΙΔΟΥ Μελομένη	Προϊσταμένη ΕΥΔ	msarafidou@mou.gr
Ελεγκτική αρχή	ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ (Ε.Δ.ΕΛ.)	ΤΟΥΡΚΟΛΙΑ Αθηναίς	ΠΡΟΕΔΡΟΣ Ε.Δ.ΕΛ.	a.tourkolia@edel.gr
Φορέας που λαμβάνει πληρωμές από την Επιτροπή	ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΑΡΧΗ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΞΑΚΡΙΒΩΣΗΣ ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ	ΑΛΕΣΤΑ Βασιλική	Προϊσταμένη ΕΥ	alesta@m nec.gr

Κατανομή των επιστρεφόμενων ποσών για τεχνική βοήθεια κατά το άρθρο 36 παράγραφος 5 του ΚΚΔ, εάν έχουν προσδιοριστεί περισσότεροι του ενός φορείς για τη λήψη πληρωμών από την Επιτροπή

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 του ΚΚΔ

Πίνακας 13Α: Το μέρος των ποσοστών που καθορίζονται στο άρθρο 36 παράγραφος 5 στοιχείο β) του ΚΚΔ, το οποίο θα επιστρέφεται στους φορείς που λαμβάνουν πληρωμές από την Επιτροπή σε περίπτωση τεχνικής βοήθειας κατ' εφαρμογή του άρθρου 36 παράγραφος 5 του ΚΚΔ (σε ποσοστιαίες μονάδες)

6. Εταιρική σχέση

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο η) του ΚΚΔ

Εδώ & μια δεκαετία, η εταιρική σχέση αποτελεί βασική αρχή για τον προγραμματισμό & την υλοποίηση των Ευρωπαϊκών Ταμείων, συνδέεται στενά με την προσέγγιση της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης & τις αρχές της επικουρικότητας & της αναλογικότητας. Η αρχή της εταιρικής σχέσης συνεπάγεται στενή συνεργασία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης, των δημόσιων αρχών των Κρατών Μελών σε εθνικό, περιφερειακό & τοπικό επίπεδο, των φορέων της κοινωνίας των πολιτών, καθώς & του ιδιωτικού τομέα. Οι εταίροι στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης πρέπει να συμμετέχουν ενεργά σε όλο τον κύκλο ζωής των Προγραμμάτων.

Στη βάση της εταιρικής σχέσης, η πολυεπίπεδη διακυβέρνηση σημαίνει συντονισμένη δράση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, των Κρατών Μελών & των τοπικών & περιφερειακών αρχών για τη χάραξη & εφαρμογή πολιτικών της ΕΕ. Με τον τρόπο αυτό επιτυγχάνεται με μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα η εφαρμογή των πολιτικών των ΕΔΕΤ, βελτιώνεται η συλλογική δέσμευση, αυξάνεται η αφομοίωση συγκεκριμένων πολιτικών, αναπτύσσεται γνώση & τεχνογνωσία, ενσωματώνονται απόψεις & οπτικές ενώ διασφαλίζεται μεγαλύτερη διαφάνεια στη λήψη αποφάσεων.

Το 2014 εκδόθηκε ο Ευρωπαϊκός Κώδικας Δεοντολογίας για την Εταιρική Σχέση στο πλαίσιο των ΕΔΕΤ, ο οποίος θέτοντας τις βασικές κατευθυντήριες αρχές για τη διαμόρφωση, αντιπροσωπευτικών, συνεκτικών & αποτελεσματικών εταιρικών σχέσεων για τη διαχείριση των πόρων & των επιλέξιμων δράσεων των Ευρωπαϊκών Ταμείων δημιουργεί μια ουσιαστική θεσμική κατεύθυνση για την Πολιτική Συνοχής. Θεσπίζει ένα σύνολο κοινών προδιαγραφών για να επιτευχθεί έγκαιρη & αξιόπιστη διαβούλευση & διάλογος με τους εταίρους σύμφωνα & με την πολυεπίπεδη διακυβέρνηση για τον προγραμματισμό & την εφαρμογή των παρεμβάσεων των ΕΔΕΤ.

Στο πλαίσιο της ΠΠ 2021-2027, σύμφωνα με το άρθρο 6 του ΚΚΔ για την εταιρική σχέση & την πολυεπίπεδη διακυβέρνηση, κάθε Κράτος Μέλος οργανώνει εταιρική σχέση με τις αρμόδιες περιφερειακές & τοπικές αρχές. Η χώρα στη διαβούλευση για τις προτεραιότητες της Περιόδου 2021-2027 ξεκίνησε το 2018 με την εκπόνηση της μελέτης του ΟΟΣΑ για την Περιφερειακή Πολιτική της Ελλάδας μετά το 2020. Έγιναν συναντήσεις σε Περιφέρειες της χώρας με εκπροσώπους των περιφερειακών & τοπικών φορέων & εκπροσώπους της κοινωνίας των πολιτών & του επιχειρηματικού τομέα, με συμμετοχή εκπροσώπων & Θεσσαλίας. Με χαρακτήρα διαβούλευσης πραγματοποιήθηκαν διαδικτυακά σεμινάρια (webinars) για τις 13 ελληνικές Περιφέρειες. Η διαβούλευση συνεχίστηκε με όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη για την κατάρτιση του ΕΣΠΑ 2021-2027 & εν συνεχεία για τη σύνταξη των επιμέρους Προγραμμάτων του, με συμμετοχή & της Θεσσαλίας.

Σύμφωνα με την προσέγγιση της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης, το Κράτος Μέλος προωθεί τη συμμετοχή των εταίρων τόσο στην εκπόνηση συμφωνιών εταιρικής σχέσης όσο & σε όλη τη διάρκεια της προετοιμασίας & εφαρμογής των Προγραμμάτων, συμπεριλαμβανομένης της συμμετοχής στις επιτροπές παρακολούθησης (άρθρο 34).

Επιπλέον, στον Καν. ΕΚΤ+ (άρθρο 8) αναφέρονται πρόσθετα στοιχεία σχετικά με την οργάνωση & την ανάπτυξη της εταιρικής σχέσης & συγκεκριμένα σχετικά με την υποχρέωση των Κρατών Μελών για τη διασφάλιση της επαρκούς συμμετοχής των κοινωνικών εταίρων & των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών στην υλοποίηση των πολιτικών απασχόλησης, εκπαίδευσης & κοινωνικής ένταξης που υποστηρίζονται από το σκέλος του ΕΚΤ+ στο πλαίσιο της επιμερισμένης διαχείρισης, καθώς & της χορήγησης κατάλληλου ποσού από τους πόρους του ΕΚΤ+ για την ενίσχυση των ικανοτήτων των κοινωνικών εταίρων & των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών.

Η επιλογή των εταίρων γίνεται στη βάση του σεβασμού της αρχής της αντιπροσωπευτικότητας, δηλαδή να συμπεριλαμβάνονται στην εταιρική σχέση θεσμικά όργανα, οργανώσεις & φορείς που εκπροσωπούν ομάδες που μπορούν να επηρεάσουν ή να επηρεαστούν από την υλοποίηση των Προγραμμάτων, συμπεριλαμβανομένων φορέων που εκπροσωπούν ευάλωτες ή περιθωριοποιημένες πληθυσμιακές ομάδες.

Σημαντικό στοιχείο αποτελεί η οργάνωση της εταιρικής σχέσης έτσι ώστε να διαμορφωθεί με όρους διαφάνειας & ο καθένας να γνωρίζει ποιος είναι ο σκοπός της, ποιος κάνει τι & ποια αποτελέσματα

αναμένονται από την ανάπτυξη αυτής της σχέσης.

Οι επιτροπές παρακολούθησης ενσωματώνουν την εταιρική σχέση στις εργασίες των Προγραμμάτων. Η επιλογή των μελών των επιτροπών παρακολούθησης πρέπει να λαμβάνει υπόψη τους εταίρους που συμμετείχαν ενεργά στη προετοιμασία του Προγράμματος ώστε να εξασφαλιστεί επαρκής συνέχεια και ανάληψη ευθύνης μεταξύ των σταδίων προγραμματισμού και υλοποίησης.

Στο πλαίσιο αυτό, στην Περιφέρεια Θεσσαλίας :

- Έγιναν 2 ανοικτές συναντήσεις στο πλαίσιο του Συνεδρίου - Ευρωπαϊκό φόρουμ ανάπτυξης που διοργανώθηκε & υλοποιήθηκε στη Θεσσαλία από την Περιφέρεια (το 2019 και το 2020) στις οποίες κλήθηκαν & συμμετείχε πληθώρα φορέων.
- Έγινε διαβούλευση στο πλαίσιο της μελέτης του ΟΟΣΑ για την Περιφερειακή Πολιτική στην Ελλάδα, τα συμπεράσματα της οποίας αξιοποιήθηκαν σε μεγάλο βαθμό
- Εκπρόσωποι της Περιφέρειας συμμετείχαν στις διαβουλεύσεις Τομεακών Προγραμμάτων & Εθνικών Στρατηγικών
- Η διαβούλευση στηρίχθηκε σε Κείμενο Βασικών Αρχών (Concept Paper) που συνοπτικά αποτύπωνε τα δεδομένα σχεδιασμού του Προγράμματος, το Στρατηγικό Στόχο & προτεραιότητές του, καθώς & Δράσεις που συνεισφέρουν σε αυτές. Ακολούθως δημιουργήθηκε ειδικό (ανοικτό προς όλους) Ηλεκτρονικό ερωτηματολόγιο καταγραφής απόψεων & προτάσεων των εταίρων & κάθε ενδιαφερόμενου πολίτη για τους στόχους και τις δράσεις του Προγράμματος. Το ερωτηματολόγιο στάλθηκε ηλεκτρονικά στους φορείς διαβούλευσης της Περιφέρειας, αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα της ΕΥΔ Ε.Π. & γνωστοποιήθηκε περαιτέρω με χρήση μέσων κοινωνικής δικτύωσης. Το 84% των απαντήσεων προήλθε από φορείς & πολίτες της Θεσσαλίας & το υπόλοιπο από φορείς εκτός περιφέρειας. Οι φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης καταχώρησαν το μεγαλύτερο ποσοστό απαντήσεων (24,7%) ακολουθούμενοι από τους μεμονωμένους πολίτες (17,8%). Επίσης, κάποιοι φορείς απέστειλαν σχόλια χρησιμοποιώντας άλλα κανάλια επικοινωνίας. Όλες οι απαντήσεις καταγράφηκαν αναλυτικά. Η επεξεργασία τους περιελάμβανε τη στατιστική ανάλυση των βαθμολογιών που καταχωρούσαν οι συμμετέχοντες σε κάθε στόχο & δράση, για να προκύψει μια σχετική βαθμολογία προτεραιότητας. Όλες οι προτεινόμενες δράσεις & προσθήκες κωδικοποιήθηκαν βάσει του ειδικού στόχου στον οποίο ενέπιπταν. Η αξιολόγηση των προτάσεων οδήγησε στην ενσωμάτωση αρκετών δράσεων στο πρόγραμμα, ειδικά στους τομείς πολιτισμού – τουρισμού & στήριξης ευπαθών κοινωνικών ομάδων.

Τα αποτελέσματα της διαβούλευσης & λοιπά αρχεία σχετικά με το Πρόγραμμα είναι διαθέσιμα στην ιστοσελίδα του.

Οι εταίροι που προσκλήθηκαν ήταν ενδεικτικά :

ΕΠΙΤΕΛΙΚΕΣ ΔΟΜΕΣ (ΕΔ - Υπουργεία) & ΛΟΙΠΕΣ ΑΡΜΟΔΙΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

- Γενική Γραμματεία Έρευνας & Καινοτομίας, Διεύθυνση Σχεδιασμού και Προγραμματισμού Πολιτικών & Δράσεων Έρευνας και Καινοτομίας,
- Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης & Εφαρμογής των Δράσεων στους τομείς της Έρευνας, της Τεχνολογικής Ανάπτυξης & Καινοτομίας (ΕΥΔΕ-ΕΤΑΚ),
- Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης & Εφαρμογής Τομέων Βιομηχανίας, Εμπορίου & Προστασίας Καταναλωτή (ΕΥΔΕ-ΒΕΚ),
- Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης & Εφαρμογής του Υπουργείου Εσωτερικών (ΕΥΔΕ-ΥΠΕΣ),
- ΕΔ ΕΣΠΑ Υπ. Παιδείας, Έρευνας & Θρησκευμάτων, Τομέα Παιδείας,
- ΕΔ ΕΣΠΑ Υπ. Υγείας,
- ΕΔ ΕΣΠΑ Υπ. Περιβάλλοντος & Ενέργειας, Τομέα Περιβάλλοντος,
- ΕΔ ΕΣΠΑ Υπ. Περιβάλλοντος & Ενέργειας, Τομέα Ενέργειας,
- ΕΔ ΕΣΠΑ Υπ. Υποδομών & Μεταφορών, Τομέα Υποδομών & Μεταφορών,
- ΕΔ ΕΣΠΑ Υπ. Τουρισμού,
- ΕΔ ΕΣΠΑ Υπ. Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης & Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Τομέας

Απασχόλησης & Κοινωνικής Οικονομίας,

- ΕΔ Υπ. Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης & Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Τομέας Κοινωνικής Αλληλεγγύης,
- ΕΔ Υπ. Εργασίας & Κοινωνικών Υποθέσεων,
- ΕΔ ΕΣΠΑ Υπ. Πολιτισμού & Αθλητισμού,
- ΕΔ ΕΣΠΑ Υπ. Ναυτιλίας & Νησιωτικής Πολιτικής,
- ΕΔ ΕΣΠΑ Υπ. Εξωτερικών,
- ΕΔ ΕΣΠΑ Υπ. Δικαιοσύνης, Διαφάνειας & Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων,
- ΕΔ ΕΣΠΑ Υπ. Προστασίας του Πολίτη, τομέα Πολιτικής Προστασίας,
- Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης και Εφαρμογής Τομέα Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών,
- ΕΔ ΕΣΠΑ Υπ. Προστασίας του Πολίτη,
- Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού και Διαχείρισης Προγραμμάτων Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης και Ταμείου Εσωτερικής Ασφάλειας και άλλων πόρων (ΕΥΣΥΔΤΑΜΕΤΕΑΑΠ):

ΕΙΔΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ(ΕΥΔ) ΤΟΜΕΑΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

- ΕΥΔ Ε.Π. «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα & Καινοτομία»
- ΕΥΔ Ε.Π. «Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον & Αειφόρος Ανάπτυξη»
- ΕΥΔ Ε.Π. «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση & Δια βίου Μάθηση»
- ΕΥΔ Ε.Π.«Αλιεία & Θάλασσα 2014-2020»
- ΕΥΔ ΕΠ «Μεταρρύθμιση Δημόσιου Τομέα»
- ΕΥΔ Π.Α.Α.

Υπηρεσίες ΓΓΔΕ-ΕΣΠΑ

- ΕΥΣΣΑ
- ΕΥΣΕΚΤ
- ΕΥΣΕ

Υπηρεσίες ΥΠ. ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

- Εφορείες Αρχαιοτήτων ΛΑΡΙΣΑΣ, ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ, ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ, ΤΡΙΚΑΛΩΝ
- Υπηρεσία Νεωτέρων Μνημείων & Τεχνικών Έργων Θεσσαλίας & Κεντρικής Στερεάς Ελλάδας

Υπηρεσίες ΥΠ. ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

- Περιφερειακή Διεύθυνση Εκπαίδευσης Θεσσαλίας

Υπηρεσίες ΥΠ. ΕΡΓΑΣΙΑΣ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

- ΟΑΕΔ
- Περιφερειακή Δ/ση ΟΑΕΔ Θεσσαλίας
- Κέντρο Κοινωνικής Πρόνοιας Περιφέρειας Θεσσαλίας

ΥΠ. ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ & ΑΣΥΛΟΥ

- Τμήμα Διαπολιτισμικότητας, Ενημέρωσης και Ευαισθητοποίησης / Διεύθυνση Κοινωνικής Ένταξης / Γενική Διεύθυνση Μεταναστευτικής Πολιτικής / Γενική Γραμματεία Μεταναστευτικής Πολιτικής

Υπηρεσίες ΥΠ. ΥΓΕΙΑΣ

- 5η ΥΠΕ Θεσσαλίας & Στ. Ελλάδα
- Νοσοκομεία Θεσσαλίας

Τομέας Τουρισμού

- Ε.Ο.Τ.
- Περιφερειακή Δ/ση ΕΟΤ Θεσσαλίας

Αποκεντρωμένη Διοίκηση Θεσσαλίας – Στερεάς Ελλάδας

- Γενικές Διευθύνσεις Αποκεντρωμένης Διοίκησης
- Διεύθυνσεις Υδάτων, Τεχνικού Ελέγχου, Δασών, ΔΙΠΕΧΩΣ

Περιφέρεια Θεσσαλίας

- Περιφερειακό Συμβούλιο
- Γενικές Διευθύνσεις Περιφέρειας Θεσσαλίας
- Διευθύνσεις Περιφέρειας Θεσσαλίας
- Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης
- Περιφερειακό Συμβούλιο Καινοτομίας
- ΟΣΠ – Μέλη της

ΟΤΑ

- Περιφερειακή Ένωση Δήμων Θεσσαλίας (ΠΕΔ)
- Δήμοι Θεσσαλίας
- ΔΕΥΑ Θεσσαλίας
- Αναπτυξιακές Εταιρείες Θεσσαλίας – Αναπτυξιακοί Οργανισμοί ΟΤΑ
- Φ.Ο.Δ.Σ.Α. Θεσσαλίας

Επιμελητήρια

- Τεχνικό Επιμελητήριο Κεντρικής & Δυτικής Ελλάδος
- Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος Νομού Μαγνησίας
- Οικονομικό Επιμελητήριο Ελλάδος Τμήμα Θεσσαλίας
- Γεωτεχνικό Επιμελητήριο Παράρτημα Κεντρικής Ελλάδος
- Επιμελητήρια Καρδίτσας, Λάρισας, Μαγνησίας, Τρικάλων
- Σύνδεσμος Θεσσαλικών Επιχειρήσεων & Βιομηχανιών
- Σύνδεσμος Θεσσαλικών Βιομηχανιών Θεσσαλίας & Κεντρικής Ελλάδος
- Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο Ελλάδος

Φορείς Έρευνας

- ΕΚΕΤΑ
- ΕΒΕΤΑΜ
- ΕΛΓΟ Δήμητρα

Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

- Πρύτανης, Αντιπρυτάνεις
- Κοσμήτορες Σχολών, Πρόεδροι Τμημάτων, Μονάδα Καινοτομίας και Επιχειρηματικότητας Πανεπιστημίου Θεσσαλίας (ΜΟ.Κ.Ε.)

Φορείς

- Φορέας Διαχείρισης(ΦΔ) Εθνικού Θαλάσσιου Πάρκου Αλοννήσου Βορείων Σποράδων
- ΦΔ Εθνικού Δρυμού Ολύμπου
- ΦΔ Κάρλας-Μαυροβουνίου-Κεφαλόβρυσου-Βελεστίνου– Δέλτα Πηνειού
- ΦΔ Εθνικού Δρυμού Οίτης, Κοιλιάδας Σπερχειού και Μαλιακού Κόλπου

- ΦΔ Εθνικού Πάρκου Τζουμέρκων, Κοιλιάδας Αχελώου, Αγράφων και Μετεώρων.
- Σύνδεσμος Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΣΕΤΕ)
- Σύνδεσμος Επιχειρήσεων Πληροφορικής & Επικοινωνιών Ελλάδας (ΣΕΠΕ)
- Ελληνικός Σύνδεσμος Νέων Επιχειρηματιών Θεσσαλίας
- Ενώσεις/ Σύλλογοι Ξενοδόχων και Ιδιοκτητών Ενοικιαζόμενων Δωματίων
- Γενική Συνομοσπονδία Εργατών Ελλάδος (ΓΣΕΕ)
- Ινστιτούτο Εργασίας (ΙΝΕ) ΓΣΕΕ
- Εργατικά Κέντρα Θεσσαλίας
- Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (ΕΣΑΜΕΑ)
- Περιφερειακή Ομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία Θεσσαλίας
- Ομοσπονδία Θεσσαλίας Ελλήνων ΡΟΜ
- Δίκτυο Μ.Κ.Ο. Θεσσαλίας *(και δια αυτής σε όλα τα Μέλη της)*
- Οργανισμός Λιμένος Βόλου
- Λιμενικά Ταμεία Θεσσαλίας
- ΔΙΑΖΩΜΑ
- Μ.Ο.Δ. ΑΕ

Η συνεργασία της ΔΑ με τους φορείς θα συνεχιστεί κατά την υλοποίηση του Προγράμματος για την εξειδίκευση των δράσεων, ενεργοποίηση, αξιολόγηση & όπου απαιτείται.

7. Επικοινωνία και προβολή

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ι) του ΚΚΔ

Η **επικοινωνιακή στρατηγική** ορίζει την προβλεπόμενη προσέγγιση για ζητήματα επικοινωνίας & προβολής καθορίζοντας τους επικοινωνιακούς στόχους, το κοινό-στόχο, τους διαύλους επικοινωνίας και της προβολής μέσω social media, τον προγραμματισμένο προϋπολογισμό & τους σχετικούς δείκτες παρακολούθησης & αξιολόγησης.

Η ΔΑ δεσμεύεται ότι θα εφαρμόσει την πρόβλεψη Κανονισμού για την αμέσως μετά την έγκριση του «Θεσσαλία» **αναδιαμόρφωση** της ιστοσελίδας του, περιλαμβάνοντας στόχους, δραστηριότητες, δυνατότητες χρηματοδότησης, επιτεύγματα, σύμφωνα με όλες τις απαιτήσεις Κανονισμού για προβολή-επικοινωνία, σύνδεση με την ενιαία εθνική ιστοσελίδα esra.gr, όπως εξειδικευτούν. Η ιστοσελίδα παρέχει διευκολυμένη πρόσβαση σε ΑμεΑ.

Η ΔΑ θα ορίζει **υπεύθυνο για την επικοινωνία**, θα συμμετέχει στα δίκτυα υπευθύνων επικοινωνίας (εθνικό & ευρωπαϊκό επίπεδο).

Κύριος επικοινωνιακός στόχος:

Προβολή του ρόλου του Προγράμματος «Θεσσαλία» και της Ε.Ε. στην ισόρροπη ανάπτυξη, στην ενίσχυση της οικονομικής δραστηριότητας και στην εξωστρέφεια, στην ενδυνάμωση της κοινωνικής συνοχής και στη βιωσιμότητα των πόλεων και περιοχών της, με σύμμαχο τη φύση.

Οι Ειδικοί επικοινωνιακοί στόχοι, θα καθοριστούν με την εξειδίκευση του Επικοινωνιακού Σχεδίου. Ενδεικτικά:

- Ενημέρωση/ ευαισθητοποίηση πολιτών της Περιφέρειας Θεσσαλίας & ομάδων στόχου, για τους σκοπούς, κατευθύνσεις, παρεμβάσεις και αποτελέσματα του Προγράμματος
- Ενίσχυση αναγνωρισιμότητας του Προγράμματος & της συμβολής της Ε.Ε. με δημιουργία θετικού κλίματος μέσω στοχευμένων ενεργειών πληροφόρησης των κοινών/στόχων για τις δυνατότητες, οφέλη, προστιθέμενη αξία και θετικές επιδράσεις που θα προκύψουν στην τοπική κοινωνία από την εφαρμογή του
- Άμεση & ενδεδειγμένη ενημέρωση των δυνητικών δικαιούχων για τις ευκαιρίες χρηματοδότησης που προσφέρει το Πρόγραμμα & τις απαιτούμενες διαδικασίες για την πρόσβαση σ' αυτές
- Διαρκής ενημέρωση για τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το κανονιστικό πλαίσιο & είναι υποχρεωμένοι να τηρούν οι δικαιούχοι Προγράμματος
- Συνεχής ενημέρωση για την πορεία υλοποίησης/πρόοδο Προγράμματος

Κοινό – Στόχοι:

- Ευρύ κοινό: Πολίτες της Θεσσαλίας, ειδικές πληθυσμιακές κοινωνικές ομάδες (νέοι, γυναίκες, άνεργοι, Ρομά, ΑμεΑ, μετανάστες, κ.α)
- Δικαιούχοι / Δυνητικοί Δικαιούχοι: Φορείς υλοποίησης των έργων του Προγράμματος (Δήμοι, ΔΕΥΑ, Νοσοκομεία, Πανεπιστημιακά Ιδρύματα, Επιχειρήσεις κ.α)
- Εθνικές / Ευρωπαϊκές διοικητικές αρχές & φορείς: Ευρωπαϊκά Όργανα & Οργανισμοί, Υπουργεία, Περιφέρειες κ.α.
- Πολλαπλασιαστές Πληροφόρησης: ΜΜΕ, Οικονομικοί και Κοινωνικοί εταίροι, Δίκτυα Πληροφόρησης (Europe Direct, Europe Enterprise Network), επιμελητήρια, επαγγελματικές οργανώσεις, διαμορφωτές κοινής γνώμης στο διαδίκτυο, επιστημονική και εκπαιδευτική κοινότητα, κ.α.

Για την μεγιστοποίηση της αποτελεσματικότητας των δράσεων επικοινωνίας, οι στόχοι -τρόποι επικοινωνίας διαμορφώνονται ανάλογα με το στοχοθετούμενο κοινό. Στην εξειδίκευση Επικοινωνιακού Σχεδίου, οι διαφορετικές ομάδες-στόχοι προσεγγίζονται με διαφοροποιημένο-στοχευμένο τρόπο στα κανάλια επικοινωνίας, ιδίως μέσα κοινωνικής δικτύωσης, για βέλτιστο αποτέλεσμα.

Μέσα & Ενέργειες Επικοινωνίας και Προβολής

A. Εκδηλώσεις

Διοργάνωση σεμιναρίων, εργαστήριων, συναντήσεων, ημερίδων, συνεδρίων, εκθέσεων, τόσο με φυσική παρουσία όσο και με ηλεκτρονικά μέσα καθώς και συμμετοχή σε εκδηλώσεις άλλων φορέων.

B. Ιστοσελίδα και μέσα κοινωνικής δικτύωσης

- Δημιουργία / Ενημέρωση ιστοσελίδας του Προγράμματος.
- Δημιουργία σελίδων μέσω κοινωνικής δικτύωσης (Facebook, Instagram, Twitter, YouTube, κ.α.)

Γ. Ηλεκτρονικό και έντυπο υλικό

Δημιουργία αφισών, banners, επικοινωνιακής ταυτότητας προγράμματος, παραγωγή φυλλαδίων, videos, διαφημιστικών σποτ, οδηγών προγράμματος και δημοσιότητας, υλικού εκδηλώσεων, απολογιστικά έντυπα.

Δ. Γραφείο Τύπου: δελτία, αρθρογραφία, δημοσιεύματα, newsletter, συνεντεύξεις τύπου.

Ε. Προβολή: προβολή δράσεων του Προγράμματος : τηλεόραση, ραδιόφωνο, έντυπος τύπος, περιφερειακής & εθνικής εμβέλειας, social media ή άλλους ιστότοπους με τη μορφή διαφήμισης

Ο προϋπολογισμός θα καλυφθεί από πόρους Αξ. Τεχνικής Βοήθειας ΕΤΠΑ -ΕΚΤ, τάξης 4,0 εκ €.

Παρακολούθηση και Αξιολόγηση

Για την εξασφάλιση της ομοιογένειας, συνοχής & συνέργειας στις δράσεις επικοινωνίας και προβολής, το Πρόγραμμα θα μεριμνήσει για την εφαρμογή ενιαίων αρχών για τη συνολική παρακολούθηση, εποπτεία και συντονισμό των δράσεων.

Για την αξιολόγηση των προτεινόμενων δράσεων θα υλοποιηθούν ποιοτικές ή ποσοτικές έρευνες και έρευνες κοινού σε διάφορα χρονικά σημεία του Προγράμματος (έναρξη, μέση & τέλος της Πρ. Περ.). Θα επιλεγθούν δείκτες ανάλογα με το στόχο της προβλεπόμενης δράσης όπως:

υλοποίησης: Αριθμ. συμμετεχόντων, αναρτήσεων, υλικού που παράχθηκε, καταχωρήσεων, προβολών, εκπομπών διαφημιστικών σποτ, δημοσιεύσεων, διαφημίσεων που προβλήθηκαν, επισκεψιμότητα ιστοσελίδας και αριθμός μοναδικών χρηστών κ.α.

αποτελέσματος: Ποσοστό αναγνωρισιμότητας προγράμματος κ.α.

επιπτώσεων: Θετική/Αρνητική άποψη για το Πρόγραμμα και τη συμβολή της ΕΕ κ.α.

Ειδικά για τα έργα Στρατηγικής σημασίας θα υπάρχει συνεργασία με τους δικαιούχους, έγκαιρη ενημέρωση ΕΕ, στοχευμένη προσέγγιση-δράσεις για μεγιστοποίηση αντικτύπου.

8. Χρήση μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών, ενιαίων συντελεστών και χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με τις δαπάνες

Παραπομπή: Άρθρα 94 και 95 του ΚΚΔ

Πίνακας 14: Χρήση μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών, ενιαίων συντελεστών και χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με τις δαπάνες

Προβλεπόμενη χρήση των άρθρων 94 και 95 του ΚΚΔ	Ναι	Όχι
Από την έγκριση, το πρόγραμμα θα κάνει χρήση της επιστροφής της ενωσιακής συνεισφοράς βάσει μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών και ενιαίων συντελεστών στο πλαίσιο της προτεραιότητας σύμφωνα με το άρθρο 94 του ΚΚΔ	☐	☒
Από την έγκριση, το πρόγραμμα θα κάνει χρήση της επιστροφής της ενωσιακής συνεισφοράς βάσει χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με δαπάνες σύμφωνα με το άρθρο 95 του ΚΚΔ	☐	☒

Προσάρτημα 1: Συνεισφορά της Ένωσης βάσει μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών και ενιαίων συντελεστών

A. Σύνοψη των κύριων στοιχείων

Προτεραιότητα	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Κατηγορία περιφέρειας	Εκτιμώμενο ποσοστό του συνολικού χρηματοδοτικού κονδυλίου στο πλαίσιο της προτεραιότητας στην οποία θα εφαρμοστούν οι ΑΕΚ σε %	Τύπος/-οι καλυπτόμενων πράξεων		Δείκτης ενεργοποίησης της επιστροφής ποσών		Μονάδα μέτρησης για τον δείκτη ενεργοποίησης της επιστροφής ποσών	Τύπος ΑΕΚ (τυποποιημένη κλίμακα μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών ή ενιαίων συντελεστών)	Ποσό (σε EUR) ή ποσοστό (σε περίπτωση ενιαίων συντελεστών) των ΑΕΚ
					Κωδικός(1)	Περιγραφή	Κωδικός(2)	Περιγραφή			

(1) Αναφέρεται στον κωδικό για τη διάσταση του πεδίου παρέμβασης στον Πίνακα 1 του παραρτήματος I του ΚΚΔ και στο παράρτημα IV του κανονισμού ΕΤΘΑΥ

(2) Αναφέρεται στον κωδικό κοινού δείκτη, κατά περίπτωση

Προσάρτημα 1: Συνεισφορά της Ένωσης βάσει μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών και ενιαίων συντελεστών

B. Λεπτομερή στοιχεία ανά τύπο πράξης

Γ. Υπολογισμός της τυποποιημένης κλίμακας μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών ή ενιαίων συντελεστών

1. Πηγή δεδομένων που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό της τυποποιημένης κλίμακας μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών ή ενιαίων συντελεστών (ποιος παρήγαγε, συνέλεξε και καταχώρισε τα δεδομένα, πού αποθηκεύονται τα δεδομένα, προθεσμίες, επαλήθευση κ.λπ.)

2. Να διευκρινιστεί για ποιον λόγο ενδείκνυται η προτεινόμενη μέθοδος και ο προτεινόμενος υπολογισμός βάσει του άρθρου 94 παράγραφος 2 του ΚΚΔ για τον τύπο πράξης.

3. Να προσδιορίσετε τον τρόπο διενέργειας των υπολογισμών, ιδίως περιλαμβάνοντας τυχόν παραδοχές ως προς την ποιότητα ή τις ποσότητες. Κατά περίπτωση, θα πρέπει να χρησιμοποιούνται και, εάν ζητηθεί, να παρέχονται στατιστικά αποδεικτικά στοιχεία και τιμές αναφοράς, σε μορφότυπο που να μπορεί να χρησιμοποιηθεί από την Επιτροπή.

4. Να εξηγήσετε πώς εξασφαλίσατε ότι στον υπολογισμό της τυποποιημένης κλίμακας μοναδιαίου κόστους, κατ' αποκοπή ποσού ή ενιαίου συντελεστή έχουν περιληφθεί μόνον επιλέξιμες δαπάνες.

5. Αξιολόγηση από την ή τις ελεγκτικές αρχές της μεθοδολογίας υπολογισμού και των ποσών, καθώς και των ρυθμίσεων για τη διασφάλιση της επαλήθευσης, της ποιότητας, της συλλογής και της αποθήκευσης των δεδομένων.

--

Προσάρτημα 2: Συνεισφορά της Ένωσης βάσει χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με δαπάνες

A. Σύνοψη των κύριων στοιχείων

Προτεραιότητα	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Κατηγορία περιφέρειας	Ποσό που καλύπτεται από τη μη συνδεδεμένη με τις δαπάνες χρηματοδότηση	Τύπος/-οι καλυπτόμενης πράξης		Όροι που πρέπει να πληρωθούν / αποτελέσματα που πρέπει να επιτευχθούν και που ενεργοποιούν την επιστροφή ποσών από την Επιτροπή	Δείκτης		Μονάδα μέτρησης για τους όρους που πρέπει να εκπληρωθούν / αποτελέσματα που πρέπει να επιτευχθούν και που ενεργοποιούν την επιστροφή ποσών από την Επιτροπή	Προβλεπόμενο είδος της μεθόδου επιστροφής που χρησιμοποιείται για την επιστροφή ποσών στον/στους δικαιούχο/-ους
					Κωδικός (1)	Περιγραφή		Κωδικός (2)	Περιγραφή		

(1) Αναφέρεται στον κωδικό για τη διάσταση του πεδίου παρέμβασης στον Πίνακα 1 του παραρτήματος 1 του ΚΚΔ και στο παράρτημα IV του κανονισμού ΕΤΘΑΥ

(2) Αναφέρεται στον κωδικό κοινού δείκτη, κατά περίπτωση

Β. Λεπτομερή στοιχεία ανά τύπο πράξης

Άρθρο 22 παράγραφος 3 του ΚΚΔ

1. "Έργα ενίσχυσης ενεργειακής απόδοσης δημόσιων κτηρίων Θεσσαλίας":

29 ενεργοβόρα δημόσια κτίρια στη Θεσσαλία αναβαθμίζονται ενεργειακά -προϋπολογισμός 24,3 εκ €. Είναι κτίρια σχολείων, διοίκησης και δικαστικά μέγαρα. Η ενεργειακή μελέτη και τεχνικές μελέτες είναι ολοκληρωμένες, σύμφωνα με απαιτήσεις ΚΕΝΑΚ. Στόχος η συμβολή στην επίτευξη των στόχων του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για Ενεργειακή Απόδοση. Η δράση συμβάλει στο στόχο της Περιφέρειας για μετάβαση προς μια οικονομία φιλική προς το περιβάλλον, καθώς η βελτίωση ενεργειακής αποδοτικότητας παλαιών και ενεργοβόρων δημοσίων κτιρίων οδηγεί στη μείωση κατανάλωσης ενέργειας. Τα αποτελέσματα αφορούν στη μείωση κατανάλωσης ενέργειας, στην παράλληλη μείωση εκπομπών CO₂ μέσω βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης και χρήσης ΑΠΕ.

Τα έργα αυτά έχουν ήδη αξιολογηθεί, στο πλαίσιο του ΠΕΠ Θεσσαλίας 2014-2020, και ενταχθεί προς χρηματοδότηση (9ο/2021) και πρόκειται να αφαιρεθούν για να ενταχθούν στο "Θεσσαλία 2021-2027" για χρηματοδότηση και απόδοση αποτελεσμάτων. Από το σύνολο των έργων, εντοπίζονται :

A. Ενεργειακή αναβάθμιση κτιρίου Δικαστικού Μεγάρου Λάρισας, π/υ 4,1 εκ €: στο κέντρο της Λάρισας, ενεργειακής Κατηγορίας E που αναβαθμίζεται σε A+, κατασκευής 1972, 11.000 τ.μ., στεγάζει το σύνολο των Δικαστικών Υπηρεσιών για τη Θεσσαλία. Προβλεπόμενη ημ/νία ένταξης: 2023, ολοκλήρωσης: 2025.

B. Ενεργειακή αναβάθμιση κτιρίου Δικαστικού Μεγάρου Καρδίτσας, π/υ 1,2 εκ €: στο κέντρο της Καρδίτσας, ενεργειακής Κατηγορίας E που αναβαθμίζεται σε A+, κατασκευής 1954, στεγάζει τις δικαστικές υπηρεσίες Καρδίτσας. Προβλεπόμενη ημ/νία ένταξης: 2023, ολοκλήρωσης: 2025.

2. "Έργα πράσινων σημείων" σε Λάρισα και Βόλο, π/υ 3,3 εκ €:

Τα μεγαλύτερα σε πληθυσμό αστικά κέντρα Θεσσαλίας, κατασκευάζουν και εξοπλίζουν πράσινο σημείο, στο πλαίσιο των στόχων του ΕΣΔΑ/ΠΕΣΔΑ για αύξηση ποσοστού ανακύκλωσης απορριμμάτων και μείωση προς ταφή. Τα έργα αξιολογούνται για ένταξη στο πλαίσιο του ΠΕΠ Θεσσαλίας 2014-2020, και θα μεταφερθούν στο "Θεσσαλία 2021-2027" για χρηματοδότηση και απόδοση αποτελεσμάτων. Προβλεπόμενη ημ/νία ένταξης: 2023, ολοκλήρωσης: Β' εξάμηνο 2024.

3. "Κινητές Μονάδες Υγείας": κάλυψη απομακρυσμένων περιοχών έναντι υπηρεσιών Α-βάθμιας υγείας, με χρηματοδότηση ΕΤΠΑ(π/υ 1εκ €) και ΕΚΤ(π/υ 10εκ €) Δράση του Υπ. Υγείας. Έναρξη: 2023, ολοκλήρωση ΕΤΠΑ: 2024.

ΕΓΓΡΑΦΑ

Τίτλος εγγράφου	Είδος εγγράφου	Ημερομηνία εγγράφου	Τοπικός κωδικός αναφοράς	Κωδικός αναφοράς της Επιτροπής	Αρχεία	Ημερομηνία αποστολής	Απεστάλη από
Programme snapshot 2021EL16FFPR008 1.2	Συνοπτική απεικόνιση δεδομένων πριν από την αποστολή	23 Αυγ 2022		Ares(2022)5871017	Programme snapshot 2021EL16FFPR008 1.2 - Machine Translated Programme_snapshot_2021EL16FFPR008_1.2_el.pdf Programme_snapshot_2021EL16FFPR008_1.2_en.pdf	23 Αυγ 2022	Κονδύλη, Ιουλία